

**DEWAN RAKYAT
PARLIMEN KESEBELAS
PENGKAL KEEMPAT
MESYUARAT KEDUA**

Bil. 38	Khamis	5 Julai 2007
----------------	---------------	---------------------

K A N D U N G A N

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN	(Halaman 1)
USUL MENANGGUHKAN MESYUARAT DI BAWAH P.M. 18(1):	
■ Kenyataan Menteri Mengenai Pelarian Filipina Di Sabah – Rakyat Keliru	
- <i>Y.B. Datuk Wilfred Madius Tangau (Tuaran)</i>	(Halaman 28)
RANG UNDANG-UNDANG DIBAWA KE DALAM MESYUARAT	(Halaman 29)
RANG UNDANG-UNDANG:	
Rang Undang-undang Perbadanan Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam 2007	(Halaman 30)
Rang Undang-undang Kerajaan Tempatan (Pindaan) 2007	(Halaman 47)
Rang Undang-undang Jalan, Parit dan Bangunan (Pindaan) 2007	(Halaman 103)
Rang Undang-undang Perancangan Bandar dan Desa (Pindaan) 2007	(Halaman 133)
Rang Undang-undang Penggalakan Pelaburan (Pindaan) 2007	(Halaman 151)
USUL:	
Waktu Mesyuarat dan Urusan Dibebaskan Daripada Peraturan Mesyuarat	(Halaman 53)
UCAPAN-UCAPAN PENANGGUHAN:	
Menurunkan Kadar Kemiskinan Di Sabah	
- <i>Y.B. Datuk Wilfred Madius Tangau (Tuaran)</i>	(Halaman 166)
Suruhanjaya Pilihan Raya Hanya Melaksanakan Kehendak Parlimen	
- <i>Y.B. Tuan M. Kula Segaran (Ipoh Barat)</i>	(Halaman 169)

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Khamis, 5 Julai 2007

Mesyuarat dimulakan pada pukul 10.00 pagi

DOA

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*]

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN

1. Datuk Abdul Ghapur bin Salleh [Kalabakan] minta Menteri Keselamatan Dalam Negeri menyatakan:

- (a) apakah perancangan kementerian kepada bekas-bekas penagih dadah setelah bebas dari pusat pemulihan; dan
- (b) apakah tindakan dan kaedah kementerian yang diguna pakai untuk membantu mereka agar tidak mengulangi kegiatan tersebut.

Timbalan Menteri Keselamatan Dalam Negeri [Dato' Mohd. Johari bin Baharum]:

Terima kasih Yang Berhormat. Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Yang Berhormat perancangan kementerian untuk membantu bekas-bekas penagih dadah setelah bebas dari pusat pemulihan adalah seperti berikut:

- (i) menyediakan perkhidmatan pengawasan dan jagaan lanjutan untuk membantu bekas-bekas penagih supaya dapat mengekalkan kepulihan dan menjalani kehidupan dalam masyarakat secara normal;
- (ii) membantu bekas-bekas penagih untuk mendapat pekerjaan dan bekerjasama dengan agensi-agensi seperti Kementerian Belia dan Sukan, Tabung Ekonomi Kumpulan Usahawan Niaga, (TEKUN) di bawah Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi. Baru-baru ini kita telah melancarkan satu tabung oleh Kementerian Belia dan Sukan, di mana peruntukan dibagi kepada bekas penagih dadah seramai 100 orang, di antara RM1,000 hingga RM5,000 untuk tujuan perniagaan;
- (iii) menyediakan khidmat kaunseling dan bimbingan secara berstruktur;

- (iv) mewujudkan kelompok sokongan, membantu yang terdiri daripada bekas-bekas penagih dadah yang telah pulih dan diberi latihan oleh AADK untuk membimbing;
- (v) membantu penghuni-penghuni yang telah tamat latihan menjalani pemulihan di Pusat Serenti; dan
- (vi) mengadakan program integrasi secara berterusan dengan masyarakat dan juga NGO.

Sementara itu, tindakan dan kaedah yang diguna pakai oleh kementerian untuk membantu bekas-bekas penagih dadah untuk tidak mengulangi kegiatan mereka ialah:

- (i) Penubuhan pusat khidmat. Sekarang ini kita telah menubuhkan banyak pusat khidmat di seluruh negara. Buat sementara ini beberapa pusat akan ditubuhkan, di mana mereka-mereka yang terlibat dengan penagih dadah ini selepas mereka keluar mereka akan datang ke pusat-pusat ini untuk mendapat khidmat nasihat dan juga bantuan dari segi mendapatkan kerja dan sebagainya;
- (ii) mengadakan ujian *urine* dari semasa ke semasa ke atas penagih dadah ini;
- (iii) mengadakan lawatan ke rumah keluarga bagi membantu menyelesaikan masalah yang wujud di antara mereka; dan
- (iv) mengadakan kursus kepada bekas-bekas ibu bapa iaitu ibu bapa bekas-bekas penagih dadah.

Di samping itu juga, kita sekarang ini kita ada program-program baru, seperti semalam kita bersama dengan Jabatan Kemajuan Islam Malaysia (JAKIM), Jabatan Perdana Menteri bagi mengadakan kursus-kursus dan seminar kepada pendakwah, iman dan pegawai JAWI untuk mereka membantu dari segi kaunseling kepada penagih-penagih dadah secara keagamaan supaya mereka ini akan dapat pulih seperti biasa.

Selain itu, kempen-kempen juga dijalankan kepada ibu bapa supaya dapat membantu bekas-bekas penagih ini selepas mereka keluar dari Pusat Serenti. Sekarang ini apabila mereka keluar dari Pusat Serenti, kebanyakan ibu bapa tidak mengambil hirau tentang mereka dan akhirnya mereka ini kembali sebagai penagih. Kita juga sedang menggerakkan seluruh masyarakat negara kita untuk memberi peluang kepada mereka ini supaya menerima dan membantu anak-anak mereka yang terlibat dengan penagihan dadah.

Datuk Abdul Ghapur bin Salleh [Kalabakan]: Tuan Yang di-Pertua, nampaknya jawapan yang dibagi oleh kementerian begitu indah dan cantik tetapi kita tidak nampak apa keberkesanannya. Misalan, dibagi pekerjaan, pinjaman TEKUN, kaunseling, pusat khidmat tetapi

saya nampak Tuan Yang di-Pertua, pusat khidmat, tidak ada. Belum ada pusat khidmat kerana apabila mereka ini keluar dari pusat-pusat tahanan, ibu bapa mereka mungkin curiga kepada mereka kerana mereka punya tabiat berlainan daripada yang asal. Maka, tidak ada kepercayaan ibu bapa.

Jadi kita minta kalau ada kementerian, mungkin soalnya di sini sama ada kementerian membina pusat dengan khas dijaga oleh satu kementerian. Sebab daripada jawapan Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi banyak kementerian. Macam juga ini halal haram, banyak kementerian. Jadi, kita mahu tahu kalau kerajaan bercadang untuk satu kementerian menjaga ini semua. Kalau kita bergantung pada AADK mereka tidak sanggup kerana mereka pun dibagi peruntukan oleh kerajaan yang tidak cukup. Kita mahu tahu sama ada kerajaan bercadang untuk satu kementerian menjaga semua hal ehwal bekas-bekas penagih ini.

Dato' Mohd. Johari bin Baharum: Terima kasih Yang Berhormat. Sebenarnya memanglah seperti yang saya katakan tadi pusat khidmat yang kita ada sekarang ini tidak mencukupi. Kita hanya ada 17 buah di seluruh negara. Sekarang ini kita sedang mengadakan supaya lebih banyak pusat-pusat khidmat ini dibina di seluruh negara. Ini melibatkan peruntukan yang besar. Selain daripada itu, berkenaan dengan penjagaan mereka-mereka yang di bawah yang selepas penagih dadah ini memang ia melibatkan kementerian lain. Kalau kita berbincang berkenaan dengan usahawan ia melibatkan Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi.

■1010

Begitu juga dengan belia dan kebanyakan penagih dadah ini terlibat adalah golongan belia. Sebab itu Kementerian Belia terlibat. Jadi kementerian-kementerian ini adalah di bawah kerajaan juga. Jadi maknanya ada program-program yang melibatkan kementerian lain yang membantu Kementerian Keselamatan Dalam Negeri. ADK tujuan kita, tugas kita adalah pemulihan. Pulih, rawatan dan pemulihan. Semasa mereka berada di pusat latihan, pusat pemulihan, Yang Berhormat boleh buat lawatan. Kebanyakan mereka ini semasa di pusat kita, memang mereka pulih. Makna ADK, kerja kita ialah memulihkan dan matlamat kita berjaya, tetapi masalahnya apabila mereka keluar daripada pusat latihan ini. Ini yang menjadi masalah. Jadi sebab itu, kerja soal dadah ini melibatkan semua orang, bukan sahaja kerajaan, swasta. Umpamanya mereka hendak balik ke pangkuan masyarakat, mereka susah dapat kerja. Sekarang ini ADK kita mencadangkan kepada kementerian, supaya ada beberapa perkara yang ada dalam peraturan JPA, umpamanya untuk memohon pekerjaan, kalau sekiranya seseorang itu didapati bekas penagih dadah dia tidak layak untuk memohon pekerjaan. So sekarang ini kita minta supaya *clause* itu ditarik.

Selain daripada itu juga mereka yang diberi rawatan, kadang-kadang semasa dalam pekerjaan mereka ada terlibat dengan penagihan dadah. Bila didapati mereka penagih mereka terus diberhentikan kerja, *clause* ini pun kita akan minta supaya dikaji semula.

Jadi sebenarnya dalam urusan penagihan dadah ini, ia melibatkan semua pihak. Kalau kita letak satu kementerian pun, saya rasa masalah ini tidak dapat diselesaikan dan kerajaan sendiri pun tidak mampu. Ia melibatkan semua masyarakat umum, termasuk keluarga, termasuk semua orang.

Dato' Ir. Shaari bin Hassan [Tanah Merah]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya juga ingin mengalu-alukan kehadiran belia benci dadah daripada Tanah Merah. Jadi soalan saya, berkenaan dengan dadah di mana hari ini kerajaan membelanjakan peruntukan yang besar untuk memulihkan penagih-penagih dadah, melebihi daripada peruntukan yang diberi kepada orang miskin yang menerima bantuan kebajikan dan hari ini kita dapati mengikut statistik 10% sahaja mereka yang masuk pusat pemulihan ini tidak mengulangi dan 90% lagi mengulangi penagihan dadah ini. Apakah kerajaan boleh mengkaji cadangan supaya penagih-penagih ini diambil tindakan ataupun diberi hukuman sekiranya mengulangi perbuatan yang tidak baik ini dengan, contohnya bagi sebatan kepada penagih-penagih yang mengulangi supaya mereka ini takut, serik kepada perbuatan yang mereka buat. Sekian terima kasih.

Dato' Mohd. Johari bin Baharum: Terima kasih Yang Berhormat. Berkenaan dengan tindakan yang kita diambil. Sebenarnya penagih dadah ini, kita menganggap penagih ini sebagai penyakit. Dia seolah-olah menerima penyakit yang perlu dibelai. Pada kita mesti kena beri perhatian dan sokongan kepada mereka untuk balik kepada pangkuan masyarakat. Kalau kita beri hukuman yang macam itu, saya rasa sukar bagi kita hendak memulihkan mereka dan golongan yang terlibat ini ramai. Golongan yang terlibat dalam penagihan dadah ini ramai. Kalau ikut rekod 'Nadi' yang kita ada rekod kita ada 300 ribu lebih. Kalau ikut statistik antarabangsa dia kata kali empat. Kali empat is 1.2 bilion, kalau kali tiga 900 juta, tetapi sama ada angka itu betul atau tidak betul, itu banyak orang pertikai, tetapi yang pentingnya, yang kita tahu ialah ramai hari ini di kalangan masyarakat kita terlibat dengan penagihan dadah.

Jadi tindakan-tindakan yang kita ambil, mestilah mempunyai betul-betul tidak mendatangkan kesan buruk kepada mereka dan keluarga. Ini penting. Jadi sebab itu, kita menggerakkan semua masyarakat untuk melibatkan diri kerana penagihan dadah ini saya nampak tidak ramai di kalangan kita yang betul-betul mengambil berat. Umpamanya Majlis Tindakan Membanteras Dadah di peringkat daerah yang dipengerusikan oleh pegawai daerah. Daripada 97 daerah yang kita ada hanya 31 daerah yang bermesyuarat. Bermaknanya tidak serius dalam soal ini. Kerana dalam soal ini, kita tidak boleh salahkan juga pegawai daerah kerana pegawai daerah kebanyakannya mempunyai tugas dan tanggungjawab yang berat. Ada setengah mempunyai sampai 30 jawatankuasa yang dipengerusikan dan sebagainya.

Sebab itu baru-baru ini dipersetujui oleh Jawatankuasa Pembanteras Dadah yang dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Dato' Sri Mohd. Najib, di mana selepas ini kita beri kepada Ahli Parlimen menjadi pengerusi di peringkat daerah. Jadi saya harapkan, Yang Berhormat-Yang Berhormat akan mainkan peranan Yang Berhormat-Yang Berhormat selepas ini

dan kita sama-samalah bukan saya sahaja dan kita akan bersetuju insya-Allah dalam dua, tiga hari lagi taklimat akan diberi kepada Yang Berhormat-Yang Berhormat oleh Agensi Dadah Kebangsaan. Ha, itu dia dan peruntukan kita bincanglah. *[Dewan riuh]*. Terima kasih.

2. Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin] minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan sama ada kementerian sedar bahawa Majlis Kerajaan Tempatan tidak dapat membayar kepada kontraktor dalam menangani sisa pepejal tepat pada waktunya mengakibatkan mutu kerja kontraktor menurun.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Dr S. Subramaniam]: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kementerian ini sedia maklum bahawa terdapat PBT-PBT yang tidak mampu untuk membayar kepada syarikat-syarikat konsesi dan juga kontraktor yang telah memberikan perkhidmatan pengurusan sisa pepejal dan pembersihan awam. Kementerian juga telah menyelidik perkara ini dan mendapati bahawa banyak PBT yang mengalami aliran kewangan di mana hasil yang diperoleh daripada kutipan cukai taksiran adalah rendah dan kos perkhidmatan pengurusan sisa pepejal dan pembersihan awam adalah tinggi.

Memandangkan terdapat keutamaan-keutamaan lain yang perlu diberi tumpuan, pihak PBT yang berkaitan terpaksa menanggungkan bayaran kepada pihak konsesi dan juga kontraktor sehingga mengakibatkan jumlah tertunggak yang tinggi. Dalam hal ini, kementerian ini amat prihatin dengan kesulitan yang dihadapi oleh PBT dan telah memberikan bantuan kewangan kepada PBT bagi menyelesaikan bayaran tertunggak.

Dari tahun 1998 sehingga 2005, kementerian telah menyalurkan sebanyak RM49,853,425 kepada PBT-PBT bagi menyelesaikan bayaran tertunggak. Namun demikian, berdasarkan kepada maklumat yang diperoleh sehingga 31 Disember 2006, terdapat PBT-PBT yang mempunyai bayaran tertunggak sebanyak RM162 juta kepada kedua-dua syarikat konsesi iaitu Alam Flora dan Southern Waste Management. Kementerian sedang mengambil tindakan susulan bagi menyelesaikan masalah ini supaya mutu kerja kontraktor tidak menurun. Terima kasih.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat. Bila PBT tidak dapat membayar syarikat konsesi, syarikat konsesi pula tidak dapat membayar kepada kontraktor-kontraktor dan apabila kontraktor bising, dia pula menunjukkan kepada PBT tidak membayar mereka. Jadi akhirnya masalah sampah sarap, sisa pepejal ini tidak dapat diselesaikan. Hari ini sudah ada akta yang baru yang sedang diperbincangkan dan telah pun diluluskan. Saya hendak tanya kepada kementerian, ada PBT-PBT yang mampu membuat sendiri untuk menyelesaikan masalah sisa pepejal. Bolehkah kementerian melesenkan PBT-PBT ini supaya mengatasi masalah sisa pepejal dengan menggunakan buruh asing yang murah. Saya rasa tidak membebankan PBT ini kalau ada diberi kebenaran untuk menggunakan buruh asing, saya kira PBT mampu untuk menyelesaikan

masalah ini dan adakah pihak kementerian untuk melihat balik syarat-syarat dan juga konsesi ini digubal balik untuk kebaikan PBT ini. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Dr S. Subramaniam: Tuan Yang di-Pertua, cuma dua hari dulu kita telah meluluskan rang undang-undang sisa pepejal di dalam Dewan yang mulia. Di mana perkara ini, perkara pengurusan sisa pepejal telah dipindah daripada kuasa pihak berkuasa tempatan kepada Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Persekutuan telah melalui akta ini memberi kuasa untuk melantik syarikat-syarikat konsesi kalau diperlu dan melalui mereka menjalankan kerja-kerja pembersihan dan pengurusan sisa pepejal dan tanggungjawab ini sudah diambil oleh Kerajaan Persekutuan, walaupun pihak PBT melalui cukai taksiran akan memberi bayaran kepada tabung yang telah disediakan melalui undang-undang ini, kalau diperlu wang tambahan ini akan dibiayai oleh Kerajaan Persekutuan.

So, melalui cadangan dan apa yang telah diaturkan pada masa sekarang, saya berharap isu-isu ini akan mendapat satu penyelesaian yang baik.

■1020

Tentang cadangan oleh Ahli Yang Berhormat bahawa perkara ini diubah balik, baru sahaja undang-undang dilulus dan sebelum dilaksanakan kita tidak boleh fikir tentang macam mana kita mahu pindah undang-undang yang baru diluluskan. Biarlah sistem ini berjalan untuk beberapa tahun. Kalaulah masa perjalanan ini kita mengenal pasti ada kekurangan atau kelemahan pada masa itu pengubalan baru boleh dibuat. Terima kasih.

Dato' Markiman bin Kobiran [Hulu Langat]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat.

Kenyataan yang dinyatakan bahawa PBT kurang pendapatan akibat daripada pembayaran cukai pintu yang rendah tidak boleh digunakan alasan secara menyeluruh kerana terdapat PBT-PBT yang cukup kaya raya boleh menaja pasukan bola sepak dan sebagainya, masih menghadapi masalah kutipan sampah yang berleluasa dan berterusan. Keadaan ini menjadi satu fenomena yang cukup memalukan di kawasan-kawasan tersebut.

Oleh itu Yang Berhormat, saya ingin bertanya dalam undang-undang yang baru dan dalam peraturan yang lama, pegawai-pegawai PBT jugalah yang memantau kerja-kerja yang dilaksanakan oleh kontraktor ini dan ada kalanya kontraktor ini seolah-olah dicucuk hidungnya mesti mematuhi pelbagai syarat dan ketetapan, kalau tidak bayaran tak dibuat. Mereka bertindak secara sewenang-wenangnya atau *arbitrary* dan akibatnya mereka terpaksa patuh.

Ada PBT Tuan Yang di-Pertua, menggunakan wang ini untuk disimpan di dalam *fixed deposit* untuk dapat faedah dan sengaja lewat-lewatkan bayaran. Akibatnya seperti yang dikatakan oleh Yang Berhormat Jasin, nilai dan kualiti perkhidmatan yang tidak baik.

Tuan Yang di-Pertua: Baik Yang Berhormat.

Dato' Markiman bin Kobiran [Hulu Langat]: Apa tindakan kementerian dalam hal ini? Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Dr S. Subramaniam: Tuan Yang di-Pertua, kuasa untuk mengenakan pungutan cukai taksiran dan kuasa menguruskan kewangan sesuatu pihak berkuasa tempatan terlantik di bawah kerajaan negeri dan di bawah pihak-pihak berkuasa tempatan sendiri.

Jadi perkara ini selain daripada memberi nasihat, memberi ajaran supaya mereka mendapat pengetahuan yang lebih banyak dalam pengurusan kewangan. Kerajaan Persekutuan tidak mempunyai kuasa untuk memastikan bahawa PBT menggunakan wang yang dipungut itu untuk sesuatu tugas yang ditetapkan.

Dalam hal ini memang betul bahawa tujuan pihak-pihak berkuasa tempatan ialah bukan untuk cari untung, tetapi semua pungutan yang dibuat daripada rakyat sebenarnya mesti digunakan untuk kebaikan rakyat itu juga. Oleh itu keadaan di mana PBT tidak memberi satu perkhidmatan yang memuaskan tetapi menyimpan duit itu di dalam *fixed deposit* dan sebagainya adalah satu perkara yang tidak boleh digalakkan, kerana tujuan pungutan itu adalah untuk memberi satu perkhidmatan yang memuaskan kepada rakyat.

Saya berharap isu-isu ini akan diselesaikan selepas pemindahan ini dan isu tentang pegawai-pegawai PBT yang bertugas secara *arbitrary* dan memberi arahan kepada pihak kontraktor atau dalam proses pemantauan yang dibuat itu mengenakan pelbagai perkara daripada kontraktor yang tidak patut diberi.

Perkara ini akan dipantau oleh Kerajaan Persekutuan kerana tugas ini sekarang ialah di bawah kuasa Kerajaan Persekutuan. Walaupun pegawai-pegawai PBT akan bantu pegawai-pegawai Kerajaan Persekutuan kalau mereka sudah menyeleweng daripada tugas asalnya, Kerajaan Persekutuan boleh mengambil tindakan yang sewajarnya. Terima kasih.

3. Datuk Dr. Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar [Santubong] minta Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri menyatakan:

- (a) jumlah usahawan kecil, sederhana dan besar di negara ini mengikut negeri dan etnik. Apakah dorongan seterusnya agar keusahawanan benar-benar boleh menjadi alternatif kepada bekerja dengan kerajaan dan syarikat; dan
- (b) secara terperinci prestasi dana-dana kerajaan dalam membantu golongan peniaga usahawan kecil, sederhana dan besar. Sila beri jumlah mengikut negeri dan etnik seluruh negara.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri [Datin Paduka Dr. Tan Yee Kew]: Tuan Yang di-Pertua, berdasarkan kepada Banci Pertubuhan dan Enterpris 2005 oleh Jabatan Perangkaan Malaysia, didapati jumlah Enterprise Kecil dan Sederhana (EKS) di negara ini adalah sebanyak 548,307 syarikat.

Pecahan *enterprise* mengikut negeri, Tuan Yang di-Pertua senarainya agak panjang jadi saya minta supaya sebutkan tiga negeri yang mempunyai bilangan EKS yang terbesar, dua negeri di bawah senarai itu dan Sarawak khusus untuk Yang Berhormat bagi Santubong.

Negeri	Bilangan EKS	Peratus (%)
Selangor	98,526	18
Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur	96,818	17.7
Johor	56,476	10.3
Sarawak	33,065	6
Melaka	19,629	3.6
Negeri Sembilan	17,556	3.2
Perlis	5,920	1.1

Jumlah ini merangkumi *enterprise* di sektor perkilangan - 7.2%, perkhidmatan - 86.6% dan pertanian - 6.2%.

Pecahan mengikut etnik dalam sektor perkilangan adalah seperti berikut:

Negeri	Bilangan EKS Bumiputera
Selangor	1,610
Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur	1,304
Johor	670
Sarawak	259
Negeri Sembilan	290
Perlis	165

Bagi EKS bukan bumiputera ialah:

Negeri	Bilangan EKS Bukan Bumiputera
Selangor	5,263
Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur	3,484
Johor	4,107
Sarawak	2,062
Perlis	156

Jumlah besar bagi bumiputera EKS adalah 9,997 dan bagi bukan bumiputera adalah 27,490 EKS bukan bumiputera.

Tuan Yang di-Pertua berdasarkan kepada Rangka Tindakan Pembangunan PKS Kebangsaan 2007, pelbagai program pembangunan EKS telah dirancang dan dilaksanakan oleh 13 kementerian dan agensi berkaitan. Sepanjang tahun 2006 kerajaan telah melaksanakan sebanyak 201 program utama bagi memperkukuhkan infrastruktur, membina kapasiti, bina upaya, usahawan dan meningkatkan akses kepada pembiayaan. Program-program ini membabitkan belanja sebanyak RM7.8 bilion, telah memberi manfaat kepada 287,692 EKS.

Tuan Yang di-Pertua, pada umumnya sasaran bagi 29 skim-skim EKS di bawah Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi adalah dilaksanakan oleh MARA, Tekun, Kerjasama Rakyat, SME Bank dan Jabatan Pembangunan Keusahawanan adalah EKS bumiputera.

■1030

Sama juga dengan lapan skim pinjaman dilaksanakan oleh Bank Pertanian di bawah Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani. Majoriti skim itu adalah khusus untuk EKS bumiputera, sebab lebih ramai bumiputera terlibat dalam bidang pertanian. Walau bagaimanapun, saya tidak ada maklumat terperinci iaitu pecahan mengikut etnik sebab ini bukan di bawah Kementerian MITI.

Bagi MITI melalui SMIDEC, ataupun Perbadanan Pembangunan Industri Kecil dan Sederhana, SMIDEC menguruskan tujuh skim geran dan tiga skim pinjaman mudah bagi pembangunan EKS. Majoriti ialah untuk sektor perkilangan.

Prestasi dana yang diterbitkan oleh SMIDEC sehingga 31 Mei 2007 adalah seperti berikut, pecahan...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, ringkaskan. Jawab soalan sahajalah ya.

Datin Paduka Dr. Tan Yee Kew: Ini maklumat yang diminta oleh Yang Berhormat dari Santubong.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Bertulis, bertulis.

Datin Paduka Dr. Tan Yee Kew: Okey, kalau setuju, saya akan hantar jawapan.

Tuan Yang di-Pertua: Bagi peluang beliau untuk menanya soalan.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Tuan Yang di-Pertua: Ya Santubong, apa lagi?

Datuk Dr. Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar [Santubong]: ...[Ketawa] Pada saya Tuan Yang di-Pertua, dibaca semua pun tidak memuaskan saya. Saya melihat agenda kerajaan yang terbesar ialah berbangkit daripada Mei 1969. Ini agenda ekonomi bumiputera. Jadi tidak boleh diperkecil. Jadi kerajaan patut menyelidik prestasi tiap-tiap ini dan mempunyai maklumat berhubung *sustainability* dengan izin, usahawan-usahawan yang terlibat ini.

Soalan saya ialah, sejauh manakan CTOS dan CRIS memberi kesan negatif kepada agenda kerajaan di bawah *New Economic Policy* berhubung dengan pengeluaran. Ini soalan saya yang kedua. Terima kasih. Belum faham atau dah faham?

Tuan Yang di-Pertua: Biar dia jawab. Belum tahu lagi.

Beberapa Ahli: *[Ketawa]*

Datuk Dr. Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar [Santubong]: Pengeluaran dana yang diberi oleh kerajaan, kebanyakannya melibatkan maklumat-maklumat yang diberi oleh CTOS dan CRIS kepada perbankan dan dana-dana kerajaan ini dikeluarkan menerusi pihak bank. Banyak orang memohon dana-dana ini tidak dapat menerima bantuan oleh kerana maklumat-maklumat yang diberi oleh CTOS dan CRIS.

Datin Paduka Dr. Tan Yee Kew: Tuan Yang di-Pertua, memang masalah kewangan adalah satu masalah yang sangat serius dan penting untuk EKS pada keseluruhannya, bukan sahaja untuk kaum bumiputera dan bukan sahaja di dalam negara kita, tetapi di seluruh dunia EKS ada masalah yang sama.

Kerajaan sudah lama untuk melaksanakan skim-skim mudah untuk kaum bumiputera dan seperti yang saya sebutkan tadi, memang ada banyak skim dana pinjaman mudah untuk kaum bumiputera, tetapi kita mesti ingat, hanya 30 tahun yang lalu negara, Malaysia masih sebuah negara pertanian dan majoriti kaum daripada kaum bumiputera adalah terlibat dalam aktiviti pertanian. Jadi bukan senang untuk memupuk atau mewujudkan satu masyarakat perdagangan dan industri...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, masalah kewangan Yang Berhormat?

Datin Paduka Dr. Tan Yee Kew: Masalah kewangan ini seperti yang saya sudah sebutkan, memang ada banyak tanah-tanah...

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Yang Berhormat cukuplah, cukup. Ya, Dungun.

Datuk Rosli bin Mat Hassan [Dungun]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan tahniah kepada kerajaan. Saya hendak tanya soalan tambahan ini berasaskan kepada pertamanya jumlah yang biasanya berbilion ringgit. Tidak silap saya beberapa tahun lalu keseluruhan jenis dana yang dipersetujui oleh kerajaan, tetapi masalahnya pada tiap-tiap akhir tahun, ada sebahagian 30%, 40% terpaksa pulang balik kepada kerajaan khusus kepada dana-dana untuk usahawan kecil dan sederhana bumiputera kerana katanya, kebanyakan dana ini diluluskan oleh kerajaan tetapi diserahkan kepada bank-bank komersial dan pendekatan bank-bank komersial tidak mempunyai semangat sebagaimana hendak dilaksanakan oleh agensi-agensi kerajaan.

Jadi saya hendak tahu pendirian kerajaan, sekiranya ada kerajaan, patut kah kerajaan sendiri menguruskan dana ini supaya spirit, semangat yang ada oleh kerajaan ini untuk membantu EKS ini sama ada bumiputera atau bukan bumiputera dapat dilaksanakan. Sebab itu kalau kita tengok hari ini Tuan Yang di-Pertua, apabila jumlah yang ada berkemungkinan negeri ini telah berjaya seperti Selangor, Wilayah Persekutuan, Johor dan sebagainya. Biasanya apabila dasar pemberian dana oleh kerajaan ini, begitu lambat disalurkan kepada bank-bank yang dipersetujui ataupun agensi-agensi kerajaan, sehingga usahawan kecil dan sederhana

berada jauh daripada Kuala Lumpur lambat terima. Itu saya hendak tahu pendirian kerajaan, cara pendekatannya. Terima kasih.

Datin Paduka Dr. Tan Yee Kew: Tuan Yang di-Pertua, tidaklah benar bahawa kerajaan tidak menyeru pinjaman-pinjaman kepada komuniti perdagangan kaum bumiputera. Mengikut maklumat yang saya dapati, pada tahun 2005 iaitu dalam satu kajian yang dibuat oleh Bank Negara, kita terdapat 81 dana untuk EKS dan kebanyakan dana ini adalah untuk bumiputera. Pada tahun 2005, sebanyak RM12.7 bilion telah diberi untuk EKS dan kebanyakan hampir 90% adalah disalurkan kepada kaum bumiputera. Lebih kurang lima ribu penerima adalah daripada kaum bumiputera.

Tidak boleh dinafikan bahawa kebanyakan majoriti *fund* yang daripada komersial bank adalah terbuka untuk semua yang memohon dan jumlah pinjaman adalah lebih besar kalau disalurkan melalui komersial bank. Walaupun kerajaan ingin menolong EKS kaum bumiputera, tetapi kita tidak boleh menjejaskan *financial status* atau *position* sesebuah bank dan semua bank khususnya komersial bank, haruslah mengkaji dengan teliti semua pemohon pinjaman dari pelbagai segi. Sekian, terima kasih.

4. Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang] minta Menteri Pelajaran menyatakan, berapa peratus pelajar sekolah menengah yang buta huruf jawi bagi subjek agama sehingga mereka tidak berupaya membaca atau memahami buku-buku dan pengajaran mata pelajaran agama.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pelajaran [Puan Komala Devi]: Tuan Yang di-Pertua, pada dasarnya jawi tidak diajar pada satu mata pelajaran dan tidak diwajibkan kepada murid sekolah menengah. Walau bagaimanapun, Kementerian Pelajaran Malaysia terus berusaha memastikan warisan budaya bangsa ini dimartabatkan di sekolah-sekolah dengan melaksanakan langkah-langkah berikut:

- (i) menggunakan tulisan jawi dalam proses pengajaran dan pembelajaran mata pelajaran Pendidikan Islam;
- (ii) buku teks Pendidikan Islam ditulis dengan tulisan jawi;
- (iii) memasukkan kemahiran jawi sebagai satu elemen asas dalam program j-QAF di sekolah rendah;
- (iv) mewujudkan Kelab-kelab Tulisan Jawi dan Khat di sekolah;
- (v) menganjurkan pertandingan tulisan jawi di pelbagai peringkat persekolahan; dan
- (vi) menggalakkan penulisan jawi pada mural bahan informasi di persekitaran sekolah.

■1040

Berhubung dengan peratusan murid sekolah menengah yang tidak menguasai tulisan jawi, Kementerian Pelajaran akan menjalankan kajian tahap penguasaan jawi di kalangan murid-murid sekolah menengah. Hasil dapatan kajian tersebut nanti akan dapat membantu kementerian merangka strategi dalam menangani masalah murid yang tidak menguasai tulisan jawi. Terima kasih.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Setiausaha Parlimen.

Tuan Yang di-Pertua, orang India dengan tulisan Tamilnya. Orang Cina dengan tulisan Mandarinnya dan orang Melayu dengan tulisan Jawinya. Hilanglah identiti bangsa itu tanpa tulisan atau tanpa kemahiran tulisan-tulisan mereka. Saya tengok Tuan Yang di-Pertua, J-QAF ini ada kekuatannya. Pada masa sekarang diajarkan di sekolah rendah sahaja. Adakah J-QAF ini akan dipanjangkan hingga ke sekolah menengah? Sekian, terima kasih.

Puan Komala Devi: Tuan Yang di-Pertua, program J-QAF telah dilaksanakan di sekolah-sekolah rendah bermula daripada tahun 2005 dan sehingga kini kita dapati bahawa program tersebut berjaya meningkatkan kemahiran murid dalam menguasai tulisan jawi.

Kementerian sedang meneliti program ini untuk memperluaskan seperti yang telah dicadangkan oleh Ahli Yang Berhormat ke sekolah menengah dengan menggunakan pendekatan yang berbeza. Terima kasih.

Dato' Ghazali bin Ibrahim [Padang Terap]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Setiausaha Parlimen. Tadi jawapan Setiausaha Parlimen banyak mengatakan banyak rancangan telah dibuat untuk memartabatkan tulisan jawi dan bahasa di sekolah-sekolah rendah.

Persoalannya, adakah satu jawatankuasa khas akan dibentuk untuk mengawasi dan memastikan setiap perancangan yang telah pun disusun atur oleh pihak kementerian dapat dilaksanakan, ataupun dapat diwujudkan bagi memastikan tulisan jawi dan juga program-program yang bersangkutan dapat dilaksanakan dengan jayanya. Adakah J-QAF tidak semua sekolah ada perkhidmatan ini dan juga lain-lain program yang sedang disusun atur oleh kementerian, adakah jawatankuasa khas akan dibentuk untuk memastikan agar semuanya dapat berjalan, dapat memenuhi kehendak kementerian. Terima kasih.

Puan Komala Devi: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Memang di Kementerian Pelajaran, kita ada mekanisme untuk memantau dan untuk menjamin kejayaan semua dasar yang dijalankan oleh kementerian.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, setakat ini J-QAF telah diperkenalkan di 65% sekolah-sekolah rendah, sektor kebangsaan dan ini akan ditambah secara berperingkat-peringkat hingga mencapai tahap 100% pada tahun 2010. Terima kasih.

5. Dato' Chor Chee Heung [Alor Star] minta Menteri Luar Negeri menyatakan dengan adanya permuafakatan tulen dan semangat persaudaraan yang amat akrab di antara negara-negara ASEAN, adakah pihak anggota ASEAN berhasrat mempertingkatkan lagi tahap semangat perpaduan hingga tertubuhnya Institusi Parlimen ASEAN seperti komuniti Eropah di Barat. Jika ada, bila perancangan ini akan direalisasikan.

Timbalan Menteri Luar Negeri [Dato' Joseph Salang Gandum]: Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Alor Star ke atas soalan yang dikemukakan.

Sebagaimana Yang Berhormat sedia maklum, cadangan untuk mewujudkan sebuah institusi Parlimen ASEAN bukanlah suatu perkara yang baru. Perkara ini telah dibincangkan di peringkat Ahli-ahli Parlimen ASEAN hampir setiap tahun di perhimpunan agung tahunan ASEAN – *ASEAN Inter-Parliamentary Organization* iaitu AIPO semenjak tahun 1993.

Semasa Sidang Kemuncak ASEAN Ke-12 di Cebu, Filipina pada 13 Januari 2007, Presiden AIPO Ke-27 TYT Jose de Venecia daripada Filipina telah memaklumkan kepada pemimpin-pemimpin ASEAN, bahawa adalah menjadi hasrat AIPO untuk menubuhkan Parlimen ASEAN. Namun ASEAN merupakan sebuah organisasi yang membuat keputusan berdasarkan prinsip konsensus dan mengambil pendekatan secara selangkah demi selangkah mengikut keselesaan negara-negara anggota.

Banyak perkara perlu dipertimbangkan dan dihalusi sebelum Parlimen ASEAN boleh ditubuhkan. Walau bagaimanapun, sudah ternampak beberapa langkah yang diambil bagi mengeratkan kerjasama di kalangan Parlimen negara-negara anggota ASEAN. Permuafakatan di kalangan institusi Parlimen ASEAN diperkukuhkan lagi apabila *ASEAN Inter-Parliamentary Organization*, iaitu AIPO ditukar namanya secara rasminya kepada *ASEAN Inter-Parliamentary Assembly* atau AIPA semasa Mesyuarat Luar Biasa Jawatankuasa Eksekutif AIPO yang diadakan di Kuala Lumpur pada 16 hingga 19 April tahun ini.

Malaysia yang kini menerajui AIPA semenjak bulan September 2006 akan mempengerusikan Mesyuarat AIPA ke-28 pada 18 hingga 24 Ogos tahun ini di Kuala Lumpur. Untuk makluman Dewan yang mulia ini secara prinsipnya Malaysia tidak mempunyai apa-apa halangan terhadap penubuhan Parlimen ASEAN yang boleh dijadikan suatu objektif jangka panjang ASEAN.

Walaupun bagaimanapun, beberapa buah negara ASEAN mungkin belum bersedia sepenuhnya buat masa ini untuk menerima cadangan penubuhan Parlimen ASEAN disebabkan kekurangan sistem legislatif masing-masing. Terima kasih.

Dato' Chor Chee Heung [Alor Star]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya masih ingat pada tahun 1990, saya diminta oleh Tuan Yang di-Pertua Dewan Rakyat pada waktu itu Allahyarham Tun Zahir untuk membantu membuat suatu kajian bersama-sama dengan wakil-wakil Parlimen ASEAN. Kajian itu adalah mengenai *Common Legislation on Dangerous Drugs* dan saya masih ingat pada masa itu Tun Zahir

memberitahu saya, dia kata, “*This may be a first step towards institutionalizing an ASEAN Parliament*”, dengan izin.

Saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat, dengan trend-trend yang ada pada hari ini di seluruh dunia dengan adanya WTO, blok-blok perdagangan dan juga blok-blok politik seperti Parlimen Eropah, bukankah kalau kita dapat mengadakan satu institusi *ASEAN Parliament* di antara negara-negara ASEAN, maka kita bolehlah ataupun mampu bersaing dengan blok-blok yang besar atau negara-negara besar dalam isu ekonomi dan isu politik.

Tuan Yang di-Pertua, tadi saya sudah mendengar jawapan oleh Yang Berhormat, maka saya ingin tahu lagi selain daripada legislatif-legislatif yang berbeza-beza di negara-negara ASEAN, apa lagi kita dapat melihat yang menjadi penghalang dalam mengada atau menubuhkan satu *ASEAN Parliament*. Terima kasih.

Dato' Joseph Salang Gandum: Terima kasih Yang Berhormat Alor Star atas soalan tambahan. Memang betul apa Yang Berhormat katakan hasrat Malaysia dan juga sesetengah negara di dalam ASEAN adalah untuk mewujudkan wilayah yang lebih rapat dan boleh bersaing dengan wilayah-wilayah lain di dunia dan oleh yang demikian, maka pemimpin-pemimpin negara-negara ASEAN di Vientiane iaitu ibu kota Laos telah mengadakan satu program yang dinamakan *Vientiane Action Plan*, iaitu inisiatif untuk merapatkan jurang perbezaan dalam pembangunan ekonomi negara-negara ASEAN.

■1050

Ke arah itu diharapkan nanti ASEAN menubuhkan *ASEAN Community* yang dijangka akan dapat dicapai pada tahun 2015. Dalam inisiatif itu kita ada menamakan *ASEAN Security Community*, *ASEAN Economic Community* dan *ASEAN Social and Cultural Community*, dengan izin Tuan Yang di-Pertua. Didapati di rantau ini banyak perbezaan dari segi legislatifnya, dari segi politiknya dan dari segi tahap pembangunan ekonomi masing-masing. Oleh yang demikian diharapkan jurang-jurang yang ada pada hari ini akan dirapatkan supaya kita lebih *homogenous* sebagai sebuah rantau dan diharapkan juga pada tahun 2015 kita akan dapat lebih jelas lagi bagaimana kita sebagai rantau dijadikan satu komuniti dan berkemungkinan pada masa itu kelak kita boleh memikirkan bagaimana bentuk atau bilakah kita boleh membentuk Parlimen ASEAN. Terima kasih.

Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Yang Berhormat Timbalan Menteri, kita tahu bahawa ASEAN ini sebenarnya masih banyak lagi mempunyai cabaran. Badan dunia dan juga badan-badan lain yang ada di dunia ini melihat bahawa kredibiliti ASEAN ini masih lagi boleh dipersoalkan.

Pertama, soal yang berkaitan dengan hak asasi manusia yang dikatakan di Myanmar, soal pendemokrasian yang juga di Myanmar. Selain daripada itu saya ingin tahu, kita tahu bahawa ASEAN mempunyai polisi seperti mana yang dikatakan sebagai *non-interference policy*, tidak mahu campur tangan dalam hal negara masing-masing tetapi soalnya sekarang ini,

contohnya soal Kerajaan Junta Tentera di Thailand yang kita lihat melambatkan lagi proses pendemokrasian. Apakah peranan ASEAN dalam hal-hal yang demikian?

Dato' Joseph Salang Gandum: Terima kasih, Yang Berhormat dari Gombak. Memang benar sebagaimana yang dikatakan oleh Yang Berhormat bahawa kita ada mempunyai *policy of non-interference* dan kita tidak boleh campur tangan di atas perkara dalaman negara-negara anggota ASEAN. Oleh yang demikian, pemimpin-pemimpin di rantau ini dengan cara tidak terbuka adalah bercakap juga dan berhubung dengan rakan-rakan mereka yang memerintah di negara-negara seperti Myanmar dan Thailand. Ada juga mereka menyeru dan menyarankan bahawa pemerintahan yang ada sekarang diharapkan akan dapat menukar coraknya kepada demokrasi yang sedia ada dahulu.

Dari segi tanggapan negara-negara lain atau rantau-rantau lain atas perkembangan di ASEAN, mereka memang sentiasa mencari jalan untuk memburuk-burukkan keadaan yang sepatutnya tidak begitu buruk. Sebagaimana kita tahu bahawa di Myanmar ada berkemungkinan besar bahawa Perlembagaan (*Constitution*) yang mereka reka sekarang akan siap di penghujung tahun ini dan diharapkan mereka boleh menyediakan suasana yang lebih selesa untuk mengadakan pilihan raya dan pada masa itu kita harap negara-negara Eropah dan negara-negara Barat tidak akan lagi menekan rantau kita ini. Terima kasih.

6. Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy [Cameron Highlands] minta Menteri Pelajaran menyatakan kenapa 68.2% Sekolah Tamil Bantuan Modal masih tidak mencukupi infrastruktur fizikal. Apakah usaha kerajaan untuk memastikan akses, ekuiti dan kualiti pendidikan menjelang negara meraikan 50 tahun merdeka.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pelajaran [Puan Komala Devi]: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Pelajaran telah dan akan terus memastikan kemudahan pendidikan yang disediakan adalah untuk semua kaum walaupun perancangan pembinaan sekolah baru memberi keutamaan kepada sekolah aliran kebangsaan yang berupaya memberi kemudahan persekolahan kepada kanak-kanak pelbagai kaum.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Pelajaran Malaysia tidak pernah mengabaikan pembangunan sekolah-sekolah jenis kebangsaan termasuk SJKT. Contohnya di dalam Rancangan Malaysia Kesembilan, Kementerian Pelajaran telah memperuntukkan sebanyak RM64.84 juta untuk SJKT bagi kerja-kerja pembinaan baru, gantian dan tambahan serta ubahsuai dan naik taraf.

Mengenai penyediaan kemudahan fizikal dan infrastruktur pula, SJKT yang berstatus sekolah kerajaan diberikan pembiayaan modal sepenuhnya daripada kerajaan. Pembiayaan yang dimaksudkan adalah seperti mengadakan bangunan, mengubah atau menambah premis sedia ada, mengadakan perabot atau kelengkapan bagi premis yang baru diubah atau ditambah.

Manakala SJKT yang berstatus sekolah bantuan kerajaan, peruntukan pembangunan akan diberikan berdasarkan permohonan dan keutamaan.

Dalam Rancangan Malaysia Kesembilan, kementerian menyediakan dana pembangunan sebanyak RM100 juta bagi pembangunan sekolah bantuan kerajaan. Bagi peruntukan mengurus yang merangkumi emolumen dan elaun guru, bayaran utiliti, pemberian bantuan per kapita atau PCG, kawalan keselamatan dan pembersihan kawasan; dan peralatan pengajaran dan pembelajaran melalui peruntukan PCG adalah diberikan secara sama rata kepada semua sekolah termasuk SJKT sama ada kepada sekolah kerajaan atau sekolah bantuan kerajaan berdasarkan bilangan murid, bilangan guru dan serta gred sekolah tersebut.

Bagi mengatasi kekurangan guru terlatih di SJKT Kementerian Pelajaran telah mengambil pelbagai langkah dalam menangani masalah kekurangan guru terlatih dalam pelbagai opsyen di SJKT. Kementerian telah melatih guru-guru dalam pelbagai *mode* latihan perguruan serta melatih guru-guru berdasarkan bilangan unjuran yang telah ditetapkan oleh Jawatankuasa Keperluan Unjuran Guru, Kementerian Pelajaran Malaysia. Terima kasih.

Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy [Cameron Highlands]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya terpanggil untuk menampilkan sekerat pantun kerana menteri ini seorang yang baik.

*Anak India mencari tuba,
Tuba dicari di Tanjung Jati;
Jasa menteri tidakkan dilupa,
Bagai rambut bersimpul mati.*

Ini kerana saya rasa tahun ini sahaja sekolah-sekolah Tamil telah banyak dibantu. Saya mengakui ini, ada. [Disampuk] Ada.

Seorang Ahli: Ipoh Barat sahaja kata tidak ada.

Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy [Cameron Highlands]: Ada. Kita ada data-datanya. Itu kebenaran. Saya hendak teruskan, Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya.

Tuan Yang di-Pertua: Ya.

Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy [Cameron Highlands]: Tuan Yang di-Pertua, saya cuma ingin tanya, baru-baru ini menteri kita telah meletakkan Pelan Induk Pembangunan Pendidikan dan disampaikan *report card*. Saya ucapkan tahniahlah!

Cuma satu sahaja, dasar sekolah kluster ini yang baru-baru ini diuar-uarkan, sejauh manakah autonomi dan kewibawaan dalam ciri-ciri kepimpinan pengetua dan guru besar akan diindukkan dengan pengambilan guru dan pendemokrasian peperiksaan dan juga untuk menampilkan prestasi.

■1100

Tuan Yang di-Pertua: Baik, cukup.

Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy [Cameron Highlands]: Maka saya hendak tanya. Bagaimanakah SJKT akan terlibat dalam proses yang dikatakan dasar sekolah kluster? Berapa buah sekolah yang akan terlibat dan sejauh manakah ianya akan jadi realiti bagi sekolah-sekolah bantuan moral? Terima kasih.

Puan Komala Devi: Tuan Yang di-Pertua, saya ucapkan terima kasih kepada komen daripada Ahli Yang Berhormat. Memang di bawah Pelan Induk Pembangunan Pendidikan ataupun (PIPP), kita...

Seorang Ahli: *[Menyampuk]* Pantun?

Puan Komala Devi: Tidak pandai balas pantun. *[Ketawa]* Kita ada enam buah teras dan salah satu daripada teras Kementerian Pelajaran adalah untuk melonjakkan kecemerlangan institusi pendidikan di mana konsep sekolah *cluster* adalah satu konsep bukan sahaja yang baru tetapi yang boleh dikatakan inovatif, kreatif dan juga boleh dikatakan dengan izin *blazing new trails*.

Jadi ciri-ciri sekolah *cluster* telah pun disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat cuma saya ingin sebutkan di sini bahawa di bawah perancangan kementerian, kami telah memperuntukkan untuk 300 buah sekolah yang akan dimasukkan dalam konsep ini. Setakat ini 30 telah dinamakan oleh Yang Berhormat Menteri Pelajaran dan salah satu daripada 30 sekolah ini adalah sebuah sekolah Tamil iaitu SJKT Simpang Lima di Selangor.

Antara *niche areas* ataupun bidang kelebihan yang menjadikan dasar SJKT Simpang Lima dipilih untuk memasuki konsep sekolah *cluster*, bidang-bidang kelebihan adalah bola sepak, *choral speaking* dan memanah. Setakat berkaitan dengan hal-hal yang dibangkitkan tadi iaitu sejauh manakah pendemokrasian dan juga autonomi dan sebagainya saya rasa kita masih di peringkat awal dan kita kena tunggu, bersabar lagi. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Ipoh Barat. *[Dewan riuh]* *[Ketawa]*

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua, sudah lama dalam 50 tahun ini kita semua tahu bahawa bila penjajah menjajah negara ini nampaknya mereka betul-betul serius untuk menolong bukan sahaja sekolah kebangsaan, sekolah Inggeris, sekolah Tamil dan sekolah Cina. Namun begitu dalam 50 tahun ini dasar kerajaan hanya untuk memperkasakan sekolah-sekolah kebangsaan dan menganaktirikan sekolah-sekolah Tamil.

Ini betul, kerana kerajaan pada tahun dulu bila satu soalan yang spesifik dibuka, adakah dalam Rancangan Malaysia Kesembilan, sekolah-sekolah baru Tamil akan dibina. Kerajaan mengatakan tidak ada satu sekolah pun akan dibina walhal ada pengakuan dibuat bahawa setiap tahun lebih 20% penuntut yang belajar di sekolah Tamil. Itu menunjukkan lebih ramai masyarakat India ingin menghantar anak mereka untuk melanjutkan pelajaran di sekolah Tamil. Itu hak mereka, tetapi kenapa mereka dianaktirikan dan yang mustahak sekali adalah sekolah-

sekolah Tamil kebanyakannya adalah macam lembu kandang, sangat teruk. *[Dewan riuh]*
[Ketawa]

Seorang Ahli: *[Menyampuk]* Kandang lembu.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Kandang lembu, lembu kandang serupa juga. Bila kita cakap lain macam baru dia faham, tetapi ini serius kenapa situasi...

Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy [Cameron Highlands]: Tuan Yang di-Pertua, kandang lembu.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Ini Cameron Highlands dia apa tahu? Ini yang serius.

Tuan Yang di-Pertua: Baik, cukup Yang Berhormat.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Apakah tindakan diambil, tidak cukup bangku sekolah, tidak cukup meja, ada *class room* yang dua *class room* dalam satu kelas dijalankan.

Tuan Yang di-Pertua: Baik, cukup, cukup.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Kenapa menganaktirikan, menyusahkan dan menyeksa masyarakat India?

Seorang Ahli: *[Menyampuk]* Hantam sama dia!

Puan Komala Devi: Tuan Yang di-Pertua, pendidikan di negara ini adalah untuk semua kaum, bangsa dan agama dan bersesuaian dengan konsep pendemokrasian pendidikan.

Saya ingin menegaskan sekali lagi bahawa, kerajaan tidak pernah mengabaikan atau menganaktirikan mana-mana kaum dalam pemberian bantuan dan juga peluang untuk pendidikan. Semua sekolah telah pun diambil kira dalam merangka PIPP yang telah diumumkan oleh Yang Berhormat Menteri. Cuma dari segi bantuan untuk sekolah-sekolah tadi saya telah memberi sedikit statistik untuk sekolah Tamil bantuan penuh atau sekolah kerajaan.

Untuk sekolah bantuan modal SJKT sebagai makluman kepada Ahli Yang Berhormat, bantuan untuk sekolah modal sehingga kini iaitu sehingga Jun 2007 adalah sebanyak RM7.8 juta untuk SJKT, RM17.89 juta untuk SJKC, RM11.87 juta untuk sekolah mubaligh ataupun *missionary school* dan RM733,000 untuk sekolah agama SABK. Terima kasih.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Jadi tidak ada sekolah baru Tamil akan dibinalah?

Puan Komala Devi: Jadi kita akan membela semua sekolah tidak kira aliran, terima kasih.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Tidak ada satu sekolah baru Tamil pun akan dibinalah. Itu pengakuan.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Ada dengarkah? Ada dengarkah?

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Menteri cakap yang lain.

7. **Tuan Fong Kui Lun [Bukit Bintang]** minta Menteri Kesihatan menyatakan kedudukan penyakit demam denggi di Wilayah Persekutuan dan usaha yang telah dan sedang dijalankan untuk memerangi pembiakan nyamuk aedes yang melibatkan masyarakat dan sejauh manakah perubahan sikap masyarakat berjaya dibentuk.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan [Dato' Lee Kah Choon]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Sehingga 9 Jun 2007, jumlah kes demam denggi yang dilaporkan di Wilayah Persekutuan, Kuala Lumpur adalah sebanyak 4,136 kes dengan 17 kematian berbanding 2,630 kes dengan tujuh kematian dalam tempoh yang sama pada tahun 2006. Majlis pelancaran Kempen Bebas Denggi Peringkat Wilayah Persekutuan telah dirasmikan pada 25 Februari 2007 yang lalu oleh Yang Berhormat Menteri Wilayah Persekutuan dan turut dihadiri oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri Kesihatan.

Ini diikuti oleh penubuhan sukarelawan COMBI atau *Communication for Behavioral Impact* di kawasan-kawasan yang dilanda wabak denggi terutamanya di kawasan Parlimen Titiwangsa, Parlimen Bandar Tun Razak dan Parlimen Batu yang berjumlah sebanyak 32 kawasan setakat ini. Aktiviti gotong-royong yang dijalankan adalah melibatkan penghuni kawasan perumahan terbabit dengan dirasmikan oleh Yang Berhormat Ahli Parlimen kawasan masing-masing. Sukarelawan COMBI di kawasan terbabit telah diberi tanggungjawab melakukan rondaan setiap minggu untuk mengingatkan penduduk supaya membersihkan kawasan rumah masing-masing dengan melakukan pemeriksaan untuk mencari dan memusnahkan tempat-tempat yang berpotensi untuk pembiakan nyamuk aedes.

Aktiviti semburan kabus juga dilakukan bersama dengan pihak Dewan Bandar Raya Kuala Lumpur di kawasan wabak. Aktiviti penguatkuasaan sehingga 16 Jun 2007, menunjukkan sebanyak 526 kompaun telah dikeluarkan kepada pemunya atau penghuni premis yang mempunyai pembiakan aedes dengan jumlah kompaun dikutip sebanyak RM58,720. Dengan usaha bersama antara Dewan Bandaraya Kuala Lumpur, Kementerian Wilayah Persekutuan, Kementerian Kesihatan, wakil-wakil rakyat dan rakyat keseluruhannya kita yakin, kita akan dapat mengatasi cabaran yang kita hadapi ini. Sekian.

Tuan Yang di-Pertua: Bukit Bintang.

Tuan Fong Kui Lun [Bukit Bintang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya menyambut baik langkah Kementerian Kesihatan dan pihak berkuasa tempatan dalam melaksanakan program penghapusan nyamuk aedes dengan melibatkan masyarakat melalui cara pendidikan, perubahan sikap supaya mereka peka dengan kesihatan. Namun begitu, sebahagian besar masyarakat masih alpa dengan program ini dan enggan memberi kerjasama. Saya beri contoh seperti 100 borang soal jawab yang dihantar kepada penghuni untuk diisi, hanya 5% hingga 6% yang memberi *response*.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin tahu apakah tindakan selanjutnya yang kementerian akan ambil supaya lebih ramai penghuni secara sukarela melibatkan diri dalam program ini? Minta penjelasan.

Dato' Lee Kah Choon: Terima kasih Yang Berhormat. Kementerian kita dan juga dengan pihak-pihak seperti yang saya katakan tadi seperti DBKL dan juga Kementerian Wilayah Persekutuan dan juga wakil rakyat-wakil rakyat, perlu untuk mempertingkatkan kempen kesedaran ini supaya kita dapat menyebarkan maklumat bagaimana kita dapat menangani wabak ini.

■1110

Yang pertama, yang penting sekali kita rasa adalah untuk kita bersama-sama untuk mencari dan memusnahkan tempat pembiakan nyamuk kerana pada kajian yang dijalankan oleh kita menunjukkan di kawasan premis positif untuk pembiakan aedes, rumah kediaman mempunyai peratusan pembiakan yang paling tinggi iaitu 89%. Ini bermakna kita kena menyebarkan maklumat-maklumat ini kepada semua penghuni di kawasan perumahan supaya setiap orang akan mengambil tindakan untuk mencari dan juga memusnahkan tempat pembiakan nyamuk aedes ini. Sekian terima kasih.

Datuk Baharum bin Mohamed [Sekijang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan saya mengucapkan tahniah kepada kementerian yang telah bertindak untuk menghapuskan pembiakan nyamuk aedes ini tapi saya ada satu persoalan apakah tindakan yang dibuat oleh kementerian terhadap jalan-jalan yang berlubang, longkang yang tersumbat yang boleh membantu kepada pembiakan nyamuk aedes ini kadang-kadang tidak diselenggara dengan baik, kemudian berbulan-bulan yang mana saya rasa ini juga salah satu daripada tempat pembiakan nyamuk aedes. Manakala di kawasan premis atau kawasan kediaman rumah atau individu dikeluarkan saman tetapi di tempat-tempat begini apakah tindakan yang boleh kementerian buat. Mohon penjelasan.

Dato' Lee kah Choon: Terima kasih Yang Berhormat. berkaitan dengan saman yang dikeluarkan kita bukan tertumpu hanya kepada rakyat sahaja tetapi kita tertumpu kepada tempat pembiakan nyamuk aedes ini dan kita keluarkan kompaun tidak kira adakah itu bangunan persendirian atau kerajaan. Kita juga keluarkan kompaun-kompaun untuk hospital kita sendiri dan kita juga keluarkan kompaun untuk sekolah juga dan juga bangunan kerajaan kerana matlamat kita adalah untuk mengurangkan tempat pembiakan nyamuk aedes dan kita tidak kira siapa tuan punya tanah itu.

Berkaitan dengan longkang-longkang dan juga lubang-lubang di jalan ini kita memang ambil tindakan supaya kita boleh bertukar maklumat dengan kementerian-kementerian yang lain. Dari segi itu saya juga ingin menyeru bahawa wakil rakyat-wakil rakyat dengan pasukan perkhidmatan wakil rakyat boleh menjalankan tugas untuk menyalurkan maklumat ini kepada kementerian dan pihak yang berkenaan. Sekian.

8. **Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]** minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan jabatan manakah yang bertanggungjawab di dalam mencegah banjir pendatang asing dan pelancong yang masuk melebihi masa yang ditetapkan serta langkah-langkah yang diambil untuk mengatasinya.

Setiausaha Parlimen Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri [Dato' Paduka Haji Abdul Rahman bin Ibrahim]: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Sri Gading. Untuk makluman Yang Berhormat, Jabatan Imigresen Malaysia merupakan jabatan yang bertanggungjawab di dalam hal ehwal kemasukan warga asing ke negara ini sama ada untuk tujuan melancong, bekerja mahupun belajar. Jumlah kemasukan warga asing ke negara ini kian meningkat dari tahun ke tahun dan tahun ini dijangka lebih ramai pelawat asing akan masuk ke negara ini berikutan dengan Kempen Tahun Melawat Malaysia.

Sehubungan dengan itu, Jabatan Imigresen Malaysia sentiasa peka akan masalah utama negara iaitu banjir pendatang tanpa izin mahupun pelancong yang tinggal melebihi had masa yang telah ditetapkan. Pendatang asing tanpa izin (PATI) adalah merujuk kepada orang asing yang masuk dan tinggal di negara ini dengan melanggar syarat-syarat yang telah ditetapkan dalam Akta Pasport dan Akta Imigresen 1959/63 serta peraturan-peraturan yang berkaitan mengenainya.

Ada empat jenis pelanggaran syarat kepada akta dan peraturan imigresen yang sering dilakukan oleh warga asing di negara ini yang menjadikan mereka dikategorikan sebagai PATI atau pendatang asing tanpa izin:

- (i) Masuk dan tinggal di negara ini secara haram. Kesalahan di bawah seksyen (1)(c) Akta Imigresen 1959/63 Pindaan 2002.
- (ii) Tinggal melebihi tempoh yang dibenarkan. Kesalahan di bawah seksyen 15(1)(c).
- (iii) Menyalahgunakan pas lawatan atau permit kerja yang dikeluarkan. Kesalahan di bawah peraturan 39(b).
- (iv) Masuk atau tinggal di negara ini atas dokumen perjalanan atau visa ataupun dokumen perjalanan atau visa palsu. Kesalahan di bawah seksyen 56(1).

Tuan Yang di-Pertua, kerajaan sentiasa berusaha membanteras gejala pendatang asing tanpa izin (PATI) yang masuk negara ini secara haram dan juga pelancong yang tinggal di negara melebihi tempoh yang dibenarkan. Di antara usaha-usaha yang giat dilakukan bagi membanteras gejala ini adalah seperti berikut.

Pertama, Operasi penguatkuasaan dilakukan bersama oleh Jabatan Imigresen Malaysia, Ikatan Relawan Rakyat Malaysia (RELA) dan juga Polis Diraja Malaysia. Jabatan Imigresen Malaysia bertanggungjawab melakukan tugas-tugas penguatkuasaan terhadap PATI yang melibatkan risikan dan operasi, siasatan, pendakwaan dan pengusiran. Kini operasi Jabatan Imigresen banyak dibantu oleh Ikatan Relawan Rakyat Malaysia (RELA) dalam usaha membanteras dan mengurangkan jumlah PATI dalam negara ini.

Bagi tempoh 1 Januari sehingga 30 Mei tahun 2007 sebanyak 23,100 orang PATI telah ditangkap melalui 2,554 operasi yang dijalankan. Seramai 4,626 orang ditangkap di atas kesalahan tinggal lebih masa manakala 16,150 orang ditangkap atas kesalahan tidak memiliki dokumen perjalanan yang sah. Bakinya adalah melakukan pelbagai kesalahan di bawah Akta Pasport dan Akta Imigresen serta peraturan yang berkaitan. Perangkaan tangkapan PATI akan saya jelaskan kemudian. Bagi tempoh 1 Januari 2007 sehingga 30 April 2007 perangkaan Jabatan Imigresen Malaysia menunjukkan seramai 2,058 orang telah di kompaun atas pelbagai kesalahan di bawah Akta Imigresen, Akta pasport dan Peraturan Imigresen. Sepanjang tempoh tersebut sebanyak RM2,981,366 telah dikutip sebagai bayaran kompaun.

Kedua, sistem biometrik merupakan salah satu usaha kerajaan menangani gejala PATI yang semakin berleluasa. Biometrik diperkenalkan untuk mengambil dan menyimpan maklumat biometrik PATI yang ditahan di depot imigresen yang juga bertujuan untuk mengesan PATI yang telah diusir bagi memasuki semula negara di pintu-pintu masuk negara ini serta membantu Penguat Kuasa Imigresen dalam mengenal pasti identiti PATI secara cepat dan tepat. PATI yang dihantar pulang juga akan dikenali identiti mereka melalui data biometrik apabila mereka kembali ke negara ini. Bagi tempoh 1 Januari 2004 sehingga 22 Jun 2007 statistik biometrik PATI menunjukkan sejumlah 69,183 orang PATI telah diambil data biometrik mereka.

Ketiga, mengenakan hukuman yang lebih berat ke atas PATI merupakan salah satu cara untuk mengurangkan penyalahgunaan kemudahan imigresen di negara ini. Berikut adalah “beberapa” kesalahan yang boleh dikenakan hukuman:

- (i) tinggal melebihi tempoh yang dibenarkan. Kesalahan di bawah seksyen 15(4) Akta Imigresen 1959/63 Pindaan 2002 di mana jika sabit kesalahan boleh didenda tidak kurang daripada RM10,000 atau penjara bagi tempoh tidak melebihi lima tahun atau kedua-duanya sekali.

Keempat, pada tahun 2006 mahkamah seksyen PATI telah diwujudkan untuk membicarakan dan menghukum PATI bagi mempercepatkan pengusiran PATI yang berjaya diberkas dan ditahan di depot tahanan sementara imigresen. Sehingga kini terdapat 15 buah mahkamah PATI di depoh imigresen di seluruh negara. Sehingga tarikh 21 Jun 2007 sejumlah

7,981 orang PATI telah dihadapkan ke mahkamah untuk dibicarakan. Daripada jumlah ini seramai 4,301 telah dijatuhkan hukuman penjara, 2,193 telah dijatuhkan hukuman dan sebatan antara satu hingga enam rotan, 59 orang telah di kompaun manakala sebanyak 1,412 kes PATI telah ditangguhkan perbicaraan atas pelbagai sebab.

Kelima, antara lain media massa kini menjadi instrumen ataupun pengantara yang penting bagi menyampaikan mesej kerajaan kepada orang awam. Kerajaan telah melancarkan program iklan mengenai isu PATI yang disiarkan di saluran televisyen utama iaitu RTM dan TV3.

■1120

Tujuan utama pengiklanan ini adalah untuk mendidik dan mengingatkan orang awam betapa seriusnya gejala PATI yang semakin menular di negara ini dan bagaimana ia boleh mengancam keamanan dan ekonomi negara. Kefahaman dan kerjasama daripada orang awam dalam usaha membasmi kedatangan PATI ini sedikit sebanyak boleh membantu kerajaan menangani gejala ini.

Akhirnya keenam, kerajaan telah juga mewujudkan Jawatankuasa Kabinet mengenai pendatang tanpa izin yang berfungsi sebagai jawatankuasa yang merangka dasar-dasar bagi menyelesaikan isu-isu dan permasalahan PATI. Jawatankuasa ini merupakan medium utama dalam menangani masalah PATI yang merupakan musuh negara nombor satu. Kerajaan sentiasa peka akan masalah warga asing yang menyalahi undang-undang imigresen negara. Namun ia merupakan satu cabaran bagi agensi-agensi kerajaan sebagai Jabatan Imigresen, RELA dan Polis Diraja Malaysia untuk giat berusaha secara berterusan untuk membanteras musuh-musuh di negara ini. Kerajaan akan sentiasa bertindak proaktif dalam mengenal pasti tindakan, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Cukup Yang Berhormat. Lama sangat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Setiausaha Parlimen, jawapan yang begitu panjang lebar, terperinci, bernas...

Tuan Yang di-Pertua: Ada lagi ke?

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Ya Tuan Yang di-Pertua?

Tuan Yang di-Pertua: Ada apa masalah lagi, soalan? *[Ketawa]* Jawapan sudah komprehensif.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Jelas.

Tuan Yang di-Pertua: Jadi ada apa lagi hendak...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Cuma saya hendak menambah. Beban yang ditanggung oleh rakyat negara ini begitu berat sekali Tuan Yang di-Pertua. Pendatang asing ini saya dimaklumkan minta maaf kalau saya tersalah atau salah maklumat yang datang secara sah, yang datang secara haram lebih kurang tiga juta dan kedatangan mereka menambahkan gejala-gejala sosial yang mengakibatkan jenayah, menjadi ketakutan

kepada rakyat negara ini, rakyat negara ini tidak aman Tuan Yang di-Pertua dan pendatang asing ini saya dengar dia kata kalau ada sedikit keberanian, ada sedikit wang kita boleh masuk Malaysia, ini anggapan dia.

Jadi bagi saya Tuan Yang di-Pertua yang penting sekarang ini kita bukan sahaja soal penguatkuasaan, tetapi pencegahan Tuan Yang di-Pertua. Kalau kata polis, imigresen, RELA, kalau ini sudah menjadi musuh nombor satu, kenapa kita tidak menggunakan ketenteraan kita dan soal-soal yang berkaitan dengan undang-undang yang patut yang diperketatkan. Ambil contoh Tuan Yang di-Pertua, kawan saya telefon saya pagi tadi dia tahu saya punya soalan naik hari ini pasal nombor lapan dia kata saya tidak tengok, TV3 malam tadi menyiarkan berita 300 pendatang asing dari Bangladesh sangkut di Port Dickson kerana agensi mengambil pekerja ini yang menjanjikan pekerjaan kepada mereka tidak ada kerja. Jadi agensi pengambil pekerja asing ini juga dia menambahkan beban dan masalah kepada negara kita, dia menipu kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua: Simpulkan Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Dia menipu kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua: Simpulkan Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Dia menipu Tuan Yang di-Pertua, kenapa agensi-agensi seperti ini tidak diambil tindakan dan Kementerian Sumber Manusia umpamanya kenapa tidak dilibatkan. Adakah pangkalan data soal di mana industri, di mana peladang-peladang yang ingin bekerja, jadi ini semua Tuan Yang di-Pertua menambahkan beban kepada negara kita supaya aman. Ini Sabah, Sarawak belum lagi sampai dia melakukan jenayah secara terang-terang di hadapan warganegara kita dan warga negara kita tidak dapat perlindungan.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat biar pihak menteri jawab kalau ada jawapan.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Ya Tuan Yang di-Pertua, terima kasih.

Dato' Paduka Haji Abdul Rahman bin Ibrahim: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Sri Gading. Kerajaan sememangnya amat menyedari dan peka terhadap isu banjir k kedatangan PATI atau pendatang tanpa izin dan isu dan permasalahan yang timbul berikutan dengan kehadiran mereka. Maka kerana itulah baru-baru ini kerajaan telah pun mengarahkan RELA membantu pihak pasukan Polis Diraja Malaysia untuk menangani isu jenayah. Di samping itu dalam tempoh beberapa bulan kebelakangan ini, kita telah menjalankan pelbagai operasi. Pelbagai operasi telah diperkenalkan oleh kerajaan bagi menangani isu pendatang tanpa izin.

Misalnya setakat ini daripada bulan Januari sehingga 31 Mei sebanyak 18 jenis operasi telah digerakkan oleh imigresen, polis dan juga RELA berjumlah 2,554 operasi bagi menangani isu ini. Jadi hukuman-hukuman yang lebih berat akan dikenakan termasuk kepada agen-agen yang memasukkan pekerja dan menimbulkan masalah. agen-agen yang sebegini akan di *black listed*kan, akan disenaraihitamkan dan tidak lagi dibenarkan membawa masuk pekerja pada

masa hadapan. Pada masa yang sama seperti mana yang saya sebutkan tadi mahkamah khas di depoh-depoh imigresen sedang berjalan dan kita akan membicarakan mereka dan mengusir keluar mereka dan pada masa yang sama hukuman-hukuman sebat juga diperkenalkan untuk orang-orang yang melindungi dan juga menggaji pekerja-pekerja tanpa izin ini kalau dapat ditangkap, terima kasih.

Tuan Razali bin Ibrahim [Muar]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya rasa pencegahan dalam negara kita kepada pendatang asing ini ada sedikit masalah kalau kita banding dengan negara lain Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua. Sebab latar belakang negara kita ini mempunyai kaum yang pelbagai dan yang masuk ini mempunyai rupa warna kulit yang lebih kurang sama. Kalau kita hendak buat operasi memang susah sedikit. Tambahan pula setiap hari kita dengar MyKad kita ingat beribu-ribu. Jadi dari segi pengenalan diri dan sebagainya ini merupakan satu masalah yang pada saya boleh menjadi lebih besar dan serius pada masa akan datang.

Soalan saya Tuan Yang di-Pertua, adakah kerajaan membuat kajian sampai bila Malaysia terpaksa bergantung kepada pekerja asing. Adakah kerajaan akan mengumumkan satu hari nanti kita akan mengumumkan kita tidak perlu kepada pekerja asing supaya kita dapat memanfaatkan buruh tempatan dan majikan-majikan boleh bersedia untuk menjadi lebih kompetitif dan bersaing tanpa kebergantungan dengan pekerja asing, terima kasih.

Dato' Paduka Haji Abdul Rahman bin Ibrahim: Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat bagi Muar, terima kasih. Sememangnya menjadi dasar kerajaan untuk memberi peluang yang lebih luas kepada warganegara ini dalam semua sektor pekerjaan. Tetapi sebagai mana kita sedia maklum dalam tempoh 50 tahun negara mencapai kemerdekaan, pertumbuhan ekonomi negara begitu pesat dan ini menjadi tarikan kepada terutamanya rakyat daripada negara-negara sekitar kita, negara-negara jiran yang berada dalam keadaan hidup yang miskin.

Ini merupakan faktor penolak untuk mereka datang sini dan pembangunan ekonomi yang pesat merupakan faktor penarik untuk mereka sehingga mereka menganggap Malaysia sebagai syurga pekerjaan. Persoalan mengenai sampai bilakah kerajaan patut bergantung kepada ini, ini seboleh mungkin kita sedang merancang supaya ruang-ruang pekerjaan di pelbagai sektor ini diisi oleh penduduk tempatan. Tetapi sebagaimana juga kita sedar rakyat Malaysia mempunyai pilihan yang banyak, rakyat Malaysia tidak berminat kepada kerja-kerja yang dianggap dalam kategori 3D iaitu yang dengan izin, *difficult, dangerous and dirty*. Kotor, menyusahkan dan berbahaya tidak diminati kerana mereka mempunyai peluang yang banyak dalam pelbagai sektor. Inilah yang menyebabkan kita masih menerima pekerja-pekerja asing, terima kasih.

9. Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut] minta Menteri Kewangan menyatakan siapakah yang bertanggungjawab dalam meluluskan sebarang tender projek bagi bangunan Kerajaan Persekutuan di seluruh negara ini.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan [Dato' Seri Dr. Hilmi bin Yahaya]:

Terima kasih Yang Berhormat Larut. Tuan Yang di-Pertua, perolehan kerja bekalan dan juga perkhidmatan yang melebihi RM200,000 ke atas hendaklah dilaksanakan secara tender bagi meningkatkan persaingan dan memastikan kerajaan mendapat tawaran yang terbaik dan paling menguntungkan ataupun menjimatkan. Lembaga-lembaga perolehan yang ditubuhkan di setiap kementerian ataupun agensi bertanggungjawab, bertanggungjawab menimbang dan memilih tawaran tender bagi projek-projek di bawah kementerian ataupun agensi masing-masing. Ini termasuk tender untuk projek bangunan di bawah peruntukan kementerian ataupun agensi masing-masing. Lembaga perolehan A kementerian dan agensi diberi kuasa memutuskan tender kerja melebihi RM20 juta hingga RM50 juta dan tender bekalan perkhidmatan melebihi RM20 juta sehingga RM30 juta. Sementara lembaga perolehan B kementerian ataupun agensi pula diberi kuasa untuk memutuskan semua tender kerja bekalan dan perkhidmatan nilai sehingga RM20 juta. Bagi badan berkanun dan syarikat kerajaan pula lembaga perolehan diberi kuasa memutuskan tender kerja sehingga RM100 juta.

■1130

Bagi tender kerja yang melebihi RM50 juta untuk kementerian dan agensi, Lembaga Perolehan A akan memperakukan tender untuk keputusan Kementerian Kewangan. Sementara bagi tender kerja badan berkanun dan syarikat kerajaan yang melebihi RM100 juta, tender akan diperakukan oleh badan berkanun dan syarikat kerajaan untuk kelulusan Kementerian Kewangan, Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Selalunya kontraktor yang dipersalahkan sekiranya sesuatu projek itu gagal, tidak dapat dilaksanakan dengan sempurnanya. Sedangkan pada masa ini, bahan-bahan keperluan, harganya telah banyak naik. Jadi apakah pihak kerajaan mempunyai cara perundingan, sebab kalau kontraktor sahaja nak dipersalahkan sedangkan konsultan, perunding yang terlibat dalam sesuatu projek itu terlepas daripada segala kelemahan, kelambatan dan pada hari ini kita tengok Tuan Yang di-Pertua, banyak bumbung bocor di sana sini seperti Mahkamah Kuala Lumpur, Kementerian Usahawan dan banyak lagi.

Jadi apakah dengan sebab itu, kerana kita tahu kebocoran ini bukan sahaja berlaku kerana kelemahan yang ada, maklumat-maklumat dari segi tender yang orang lain dah tahu lebih awal menyebabkan mereka beli tender, kerana nak masuk tender walaupun tahu tender itu mahal, dia beli dengan harga murah. Ini menyebabkan mereka tidak akan melakukan kerja yang bermutu tinggi. Jadi apakah pihak kerajaan akan memikirkan satu cara yang terbaik, untuk membantu kontraktor-kontraktor yang telah mendapat tawaran tender ini dengan tawaran harga mengikut bahan-bahan keperluan yang semasa, supaya mereka tidak lagi terhimpit dengan masalah untuk menyempurnakan segala pelaksanaan projek-projek yang telah ditawarkan kepada mereka. Apakah tindakan kerajaan dalam berunding, kompromi, mungkin masa tender

itu keluar Tuan Yang di-Pertua, harganya sekian, tapi bila tender telah diperoleh, harga barang ini naik. Jadi ini menyebabkan banyak kontraktor terpaksa gulung tikar.

Dato' Seri Dr. Hilmi bin Yahaya: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Larut. Sebenarnya dalam hal tender Tuan Yang di-Pertua, bukan semestinya harga yang paling murah akan dapat tender itu. Dia terpulang, kalau yang paling murah dan Lembaga Tender mendapati ianya tidak boleh dijalankan, maka tender yang paling murah tak akan dapat. Ia akan diberikan kepada penender yang harganya memang sesuai dengan projek itu. Jadi, itu satu.

Yang keduanya memang *timing* Tuan Yang di-Pertua, adalah penting. Sekarang ini harga dia meningkat laju. Jadi kalau tender lewat, tender dikeluarkan dan dimasukkan enam bulan atau setahun kemudian barulah diberi tender itu, maka harga dah lari banyak.

Yang ketiganya Tuan Yang di-Pertua, dalam hal tender ini, memang ada peraturan kalau harga barang naik, maka ada peruntukan untuk ditambah, tapi ditambahkan kepada harga kerajaan, bukan harga pasaran. Harga kerajaan saya sebut di sini contohnya besi 1 tan RM1,800 harga rasmi, tapi kalau pergi ke kedai *supplier*, dia tak akan dapat dengan harga RM1,800, mungkin RM2,400. Tambahan ini tak akan dipertimbangkan oleh kerajaan, tetapi hanya harga yang rasmi. Jadi dalam hal ini perlu ada kadar-kadar lain Tuan Yang di-Pertua.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, akhirnya. Yang Berhormat Setiausaha Parlimen...

Tuan Yang di-Pertua: Ringkaskan ya.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Ya, merujuk kepada jawapan kepada soalan tambahan Larut sebentar tadi, saya merasa curiga apabila harga kerajaan begitu rendah berbanding dengan harga pasaran. Bukankah itu menunjukkan akan berlaku satu masalah yang lebih besar kepada penender yang berjaya nanti untuk melaksanakan kerja mereka. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Ya. Jawab ringkaskan.

Dato' Seri Dr. Hilmi bin Yahaya: Tuan Yang di-Pertua, memang ini perkara yang lumrah berlaku Tuan Yang di-Pertua. Saya tak boleh bagi jawapan yang tepat di sini. Memang berlaku dan ada juga saya dengar rungutan-rungutan daripada persatuan-persatuan kontraktor sendiri tentang perkara ini. Harga pasaran lain, harga kerajaan lain dan ini kadang-kadang susah nak dikawal. Dalam hal ini makna ada *short of supply* dalam barangan-barangan tertentu Tuan Yang di-Pertua dan saya tidak boleh bagi jawapan di sini, kerana ia melibatkan pelbagai faktor termasuk juga kementerian-kementerian lain Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Baik. Ahli-ahli Yang Berhormat, saya tamatkan soal jawab lisan pada pagi ini.

[Masa untuk pertanyaan-pertanyaan bagi Jawab Lisan telah tamat]

**USUL MENANGGUHKAN MESYUARAT
DI BAWAH PERATURAN MESYUARAT 18(1)**

**KENYATAAN MENTERI MENGENAI
PELARIAN FILIPINA DI SABAH – RAKYAT KELIRU**

11.34 pg.

Datuk Wilfred Madius Tangau [Tuaran]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya Datuk Wilfred Madius Tangau, Ahli Parlimen Tuaran membawa usul penangguhan mesyuarat di bawah Peraturan 18(1) untuk membincangkan perkara yang tertentu, berkenaan kepentingan orang ramai yang berkehendak disegerakan.

Pada 20 Jun 2007, bersamaan hari Khamis saya telah membuat satu ucapan penangguhan di Dewan yang mulia ini, bahawa kerajaan harus menyelesaikan kehadiran pelarian perang Filipina di Sabah secara muktamad. Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Yang Berhormat Datuk Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz menjawab ucapan penangguhan tersebut. Antara lain menyatakan, “Pada jangka panjangnya nanti, mereka diberikan IMM13 dan keputusan jangka panjang kita adalah akhirnya mereka akan menjadi penduduk tetap di sini”. Kenyataan menteri tersebut telah dipetik oleh akhbar-akhbar tempatan di Sabah pada 26 Jun 2007 dengan tajuk, dengan izin “*PR status for IMM13 holders*”. Ekoran daripada laporan akhbar tersebut, Yang Amat Berhormat Ketua Menteri Sabah membuat reaksi yang mengatakan, bahawa beliau tidak dirunding dalam hal ini dan Timbalan Ketua Menteri Sabah, Yang Berhormat Datuk Yahya Hussin juga menyatakan bahawa Kerajaan Negeri Sabah belum lagi dimaklumkan secara rasmi tentang keputusan tersebut.

Beberapa pihak juga telah membuat reaksi termasuklah daripada parti-parti komponen Barisan Nasional dan juga daripada parti pembangkang. Keadaan ini menggambarkan bahawa para pemimpin dan rakyat cukup keliru dan risau. Demi untuk menjernihkan kerajaan, mesyuarat Dewan yang mulia ini perlu ditangguhkan untuk membincangkan perkara ini, bagi memberi ruang kepada ahli-ahli Dewan memberikan pandangan mereka dan pihak kerajaan memberi penjelasan keadaan yang sebenar. Saya mohon mencadangkan.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, saya telah menerima satu pemberitahu usul di bawah Peraturan Mesyuarat 18 (1) daripada Ahli Yang Berhormat daripada kawasan Tuaran pada hari Selasa, 3 Julai 2007. Teks usul itu adalah seperti yang dibacakan tadi.

Bagi membolehkan perkara ini ditimbang oleh pihak Majlis, Yang di-Pertua hendaklah berpuas hati bahawa perkara itu adalah perkara tertentu. Saya dapati perkara ini adalah perkara tertentu. Yang kedua, perkara itu adalah untuk kepentingan orang ramai. Saya juga dapati bahawa perkara ini adalah untuk kepentingan orang ramai dan perkara ini yang ketiga berkehendak disegerakan. Perkara ini tidak perlu disegerakan.

Saya difahamkan Yang Berhormat Menteri di Jabatan Perdana Menteri akan memberi penjelasan mengenai perkara ini sedikit masa lagi. Oleh yang demikian, saya menolak usul ini di bawah Peraturan Mesyuarat 18(2).

RANG UNDANG-UNDANG DIBAWA KE DALAM MESYUARAT

RANG UNDANG-UNDANG PILIHAN RAYA (PINDAAN) 2007

Bacaan Kali Yang Pertama

Rang undang-undang bernama Suatu Akta untuk meminda Akta Pilihan Raya 1958; dibawa ke dalam Mesyuarat oleh Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz]; dibaca kali yang pertama; akan dibacakan kali yang kedua pada Mesyuarat kali ini.

RANG UNDANG-UNDANG BANK ISLAM (PINDAAN) 2007

Bacaan Kali Yang Pertama

Rang undang-undang bernama Suatu Akta untuk meminda Akta Bank Islam 1983; dibawa ke dalam Mesyuarat oleh Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan; dibaca kali yang pertama; akan dibacakan kali yang kedua pada Mesyuarat kali ini.

RANG UNDANG-UNDANG TAKAFUL (PINDAAN) 2007

Bacaan Kali Yang Pertama

Rang undang-undang bernama Suatu Akta untuk meminda Akta Takaful 1984; dibawa ke dalam Mesyuarat oleh Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan; dibaca kali yang pertama; akan dibacakan kali yang kedua pada Mesyuarat kali ini.

RANG UNDANG-UNDANG BIL PERTUKARAN (PINDAAN) 2007

Bacaan Kali Yang Pertama

Rang undang-undang bernama Suatu Akta untuk meminda Akta Bil Pertukaran 1949; dibawa ke dalam Mesyuarat oleh Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan; dibaca kali yang pertama; akan dibacakan kali yang kedua pada Mesyuarat kali ini.

**RANG UNDANG-UNDANG
PEMBANGUNAN SUMBER MANUSIA BERHAD (PINDAAN) 2007**

Bacaan Kali Yang Pertama

Rang undang-undang bernama Suatu Akta untuk meminda Akta Pembangunan Sumber Manusia Berhad 2001; dibawa ke dalam Mesyuarat oleh Timbalan Menteri Kementerian Sumber Manusia; dibaca kali yang pertama; akan dibacakan kali yang kedua pada Mesyuarat kali ini.

■1140

RANG UNDANG-UNDANG

**RANG UNDANG-UNDANG PERBADANAN PENGURUSAN
SISA PEPEJAL DAN PEMBERSIHAN AWAM 2007**

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula perbahasan yang ditangguhkan atas masalah, “ Bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.” **[5 Julai 2007]**

Tuan Yang di-Pertua: Saya jemput Yang Berhormat daripada Kepong untuk menyambung. Sudah habis? Saya minta Yang Berhormat Menteri untuk menjawab.

11.40 pg.

Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Dato’ Seri Ong Ka Ting]: Tuan Yang di-Pertua, saya ucapkan terima kasih kerana ramai Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah membahaskan rang undang-undang ini dan telah memberi banyak cadangan, pandangan, teguran dan peringatan bagaimana rang undang-undang ini apabila dilaksanakan perlu memastikannya berjalan dengan licin dan juga tidak akan menimbulkan apa-apa masalah kepada orang awam dan juga memastikan tujuannya dapat dicapai dengan baik.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Lim Si Cheng) *mempengerusikan Mesyuarat*]

Yang Berhormat daripada Lipis telah bangkit mengenai bagaimana kita dapat memastikan keterbukaan, ketelusan dan juga kecekapan dalam pengurusan sisa pepejal melalui rang undang-undang ini. Terutamanya beberapa Ahli-ahli Yang Berhormat lain juga menyentuh tentang bagaimana wang ataupun tabung Kumpulan Wang Pengurusan yang akan ditubuhkan itu

supaya wang akan diuruskan dengan baik tanpa apa-apa salah guna. Saya ingin sekali gus menyentuh perkara yang sama menerangkan bahawa dalam rang undang-undang yang telah diluluskan semalam iaitu Rang Undang-undang Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam, terdapat juga satu kumpulan wang pengurusan sisa pepejal dan pembersihan awam di fasal 103 pada rang undang-undang iaitu Akta itu telah ada satu kumpulan wang. Kumpulan wang itu bermaksud untuk menerima sumbangan daripada pihak berkuasa tempatan, daripada kerajaan menurut perlembagaan dan juga segala wang diperuntukkan daripada kerajaan persekutuan untuk tujuan pengurusan sisa pepejal akan disalurkan kepada kumpulan wang di bawah rang undang-undang itu.

Pada rang undang-undang ini, ada lagi satu kumpulan wang yang dinamakan kumpulan wang perbadanan PSPPA. Ini adalah sebenarnya dua kumpulan wang yang ada perbezaannya iaitu wang daripada pihak berkuasa tempatan, wang sumbangan daripada kerajaan untuk menjalankan aktiviti pembersihan dan pengurusan sisa pepejal adalah khas dalam kumpulan wang itu dan akaunnya akan diaudit. Selepas itu menteri perlu membentangkan untuk membawa ke Parlimen. Jadi, seperti badan-badan berkanun yang lain, Parlimen akan mendapat akaun yang teraudit. Begitu juga kumpulan wang yang dibahaskan sekarang ini, juga akan perlu supaya diaudit dan juga akan dikemukakan ke Parlimen seperti mana telah pun termaktub dalam fasal 27. Ini telah pun jelas.

Oleh yang demikian, wang yang untuk maksud daripada orang awam melalui PBT, itu tidak akan bercampur aduk dengan aktiviti perbadanan yang lain. Dengan adanya *check and balance*, bukan sahaja ada audit dalam, ada audit yang rasmi, selepas itu ia akan dibentangkan di kedua-dua majlis Parlimen. Itu salah satu cara *check and balance* yang amat sesuai di mana Ahli-ahli Parlimen juga dapat setiap kali baca apa, bagaimana wang itu, berapa banyak dan sebagainya.

Ahli Yang Berhormat dari Lipis juga sentuh tentang RDF di Semenyih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Kuala Selangor bangun Yang Berhormat.

Tuan Mohd. Daud bin Tarihep [Kuala Selangor]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Menteri. Saya minta penjelasan, kumpulan wang Yang Berhormat Menteri sebutkan tadi, adakah boleh digunakan untuk melunaskan hutang-hutang pihak berkuasa tempatan kepada Alam Flora? Umpamanya macam Majlis Daerah Kuala Selangor sebagai majlis daerah yang miskin, ada hutang tertunggak sebanyak RM5.7 juta sehingga bulan Mei. Jadi kalau dapat perkara ini dapat dipertimbangkan untuk perbadanan membayar. Terima kasih.

Dato' Seri Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua, wang dalam bentuk ini adalah khas untuk perkara yang diuruskan di bawah tujuan pengurusan sisa pepejal di masa akan datang. Ia tidak akan guna untuk bayar hutang. Walau bagaimanapun, kerajaan pusat boleh membantu PBT yang kurang mampu dengan cara beri *direct grant* tanpa menyentuh wang ini kerana ini

telah pun pernah dibuat dalam beberapa tahun dahulu semasa hutang oleh beberapa PBT yang memang kurang hasil telah pun dilakukan oleh kementerian saya melalui kelulusan Jemaah Menteri. Jadi itu boleh dibuat tanpa menyentuh wang ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Menteri, Kuala Krai bangun.

Datuk Mohamed Razali bin Che Mamat [Kuala Krai]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Menteri. Kuala Krai ingin menyampaikan terima kasih dan penghargaan kerana telah dapat peruntukan yang agak banyak di Kuala Krai. Dan kita kalau boleh hendak tahu, boleh tidak pihak kementerian ini menyalurkan peruntukan-peruntukan yang telah diberi ini kepada Parlimen kerana rakyat sentiasa bertanya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, adakah perkara berkaitan dengan, sekarang kita bahas perbadanan rang undang-undang ini.

Datuk Mohamed Razali bin Che Mamat [Kuala Krai]: Ya, ini peruntukan PBT yang ada di kawasan saya dan termasuk jugalah Kementerian Perumahan yang telah menyalurkan kepada ...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Saya anggap Yang Berhormat soalan ini tidak berkaitan dengan rang undang-undang yang sedang kita bangkitkan.

Datuk Mohamed Razali bin Che Mamat [Kuala Krai]: Ya, ok terima kasih. Saya bagi pihak rakyat untuk dapat kalau boleh satu salinan peruntukan. Terima kasih.

Dato' Seri Ong Ka Ting: Ya, saya ambil perhatian tentang permintaan Yang Berhormat.

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Yang Berhormat Menteri, saya ingin tahu apakah benar bahawa RM1 bilion akan diperuntukkan terus kepada kumpulan wang ini untuk *stream line*, adakah satu sistem bersepadu seperti yang dilaporkan? Selepas itu, apakah anggaran lebih kurang setiap tahun yang diperlukan untuk membantu memberi kerjasama kepada perbadanan itu untuk menjalankan tanggungjawab ini sebab kami dimaklumkan bahawa ia akan ambil lebih kurang dua tahun sebelum akta ini dikuatkuasakan sepenuhnya kandungannya di dalamnya. Jadi selepas itu apabila konsesi ini, pemegang lesen ini telah pun *self-sustained*, apakah bantuan peruntukan akan terus diberi kepada perbadanan ini?

Dato' Seri Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua, pada masa kini, RM1 bilion itu adalah satu '*launching grant*' untuk memastikan semua institusi jabatan sistem itu ditubuhkan dan disediakan dan juga untuk terus membiayai sebahagian daripada tanggungan yang PBT tidak akan mampu melalui cukai pintu. Dengan itu sebenarnya anggaran seterusnya hanya akan diketahui apabila sistem ini dah *ready*. Pada masa itu dalam belanjawan kementerian, tiap-tiap tahun bila kita bahaskan belanjawan, masa itu kementerian akan boleh memberi penerangan selanjutnya. Oleh sebab sekarang ini kita belum dapat pastikan setiap PBT dia punya kemampuan, dia punya hasil, sejauh mana dia dapat membiayai bayaran pengurusan sisa pepejal kepada konsesi. Dijangka kita akan ambil dalam setahun ini lebih kurang akan dapat

satu gambaran yang lebih jelas dan tiap-tiap tahun kita ada peluang untuk melaporkan, memberitahu dan menjelaskan di Parlimen ini.

■1150

Dato' Firdaus bin Harun [Rembau]: Penjelasan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Rembau.

Dato' Firdaus bin Harun [Rembau]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Menteri. Saya ingin penjelasan, dari segi RM1 bilion tadi, macam mana agihannya? Adakah kesemuanya akan diberi kepada Perbadanan atau sebahagian daripadanya akan diberi kepada PBT? Kalau diberi kepada PBT, bagaimana formula agihannya untuk misalnya majlis perbandaran, yang besar macam mana, yang kecil-kecil, majlis daerah macam mana? Supaya sekurang-kurangnya kita dapat gambaran bagaimana wang itu dibelanjakan? Terima kasih.

Dato' Seri Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua, wang ini tidak akan diguna untuk diberi kepada PBT kerana selepas undang-undang ini dikuatkuasakan, Kerajaan Persekutuan telah mengambil alih kuasa eksekutif. Jadi, wang ini memang diuruskan oleh Kerajaan Persekutuan tanpa menyalurkannya kepada PBT. PBT masih kena bayar hutang. Apa-apa hutang, dia kena bayar terus kepada konsesi itu dari segi aspek *legal* dan tanggungjawab dan sebagainya, kita tidak boleh campur aduk.

Kalau kita hendak agih oleh PBT, berapa bilion pun tidak cukup. Kena ada satu garis panduan yang jelas supaya pada masa akan datang, apa yang kita mula dari Parlimen ini dia akan jadi amat kemas, *very clean* dan tidak ada kaitan dengan hutang-hutang. Hutang itu saya telah sebut, kalau kerajaan akan cuba bantu PBT yang kurang mampu secara *direct*, tidak menggunakan apa-apa wang daripada ini. Jadi kita kena asingkan dua perkara. Bagi PBT, dia perlu bantuan Kerajaan Persekutuan untuk pembangunan yang lain, itu adalah satu perkara yang lain. Kerajaan masih timbang untuk membantu ikut saluran lain, tidak ada berkaitan dengan hutang.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Ledang.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Penjelasan Tuan Yang di-Pertua, sebab semasa dibentangkan pada hari kelmarin. Sebagai contoh, PBT-PBT di Melaka, di Johor, Negeri Sembilan ke, yang telah berhutang, sedang berhutang dengan SWM tidak kurang RM80 juta. Sisa yang hutang ini, siapa yang bakal menjelaskan? Adakah PBT masih terus akan menjelaskan atau akan diambil alih oleh perbadanan yang akan disediakan dana ini? Sekian, terima kasih.

Dato' Seri Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua, perbadanan tidak akan mengambil alih apa-apa hutang. Seperti mana saya katakan, dia kena mula dengan kemas, *clean*, bersih dari mula. Hutang PBT itu, masih kena bayar hutang kerana itu adalah satu perjanjian antara konsesi dengan PBT. Dia bukan dengan Kerajaan Persekutuan. Maka Kerajaan Persekutuan telah

mengenal pasti daripada kira-kira RM163 juta itu terdapat sebanyak RM42 juta adalah terhutang oleh PBT yang kurang mampu iaitu PBT yang hasilnya kurang daripada RM5 juta. Kebanyakan ini di luar bandar. Maka bagi majlis perbandaran, kerajaan jangka mereka sebenarnya mampu, cuma dia belum bayar sahaja.

Jadi arahan telah diberitahu kepada mereka supaya kena bayar hutang itu. Keputusan ini telah pun tercapai dalam Majlis Negara Kerajaan Tempatan yang dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri bersama-sama dengan menteri-menteri besar dan juga ketua menteri. Jadi, itu adalah satu perkara yang perlu diselesaikan.

Tuan Yang di-Pertua, seterusnya mengenai RDF yang disebut di Semenyih, kementerian masih mengikut keputusan Jawatankuasa Kabinet Pengurusan Sisa Pepejal telah pun memantau perkara ini. Kementerian telah pun ditugaskan untuk memastikan terdapat juru perunding yang bakal untuk memantau akses dan juga memberi laporan kepada Jawatankuasa Pengurusan Sisa Pepejal untuk diputuskan selanjutnya. Buat masa kini, kami masih menunggu laporan daripada mereka yang terlibat di dalam buat *assessment* dan juga penilaian dan sebagainya. Jadi itu adalah satu perkara yang belum lagi selesai.

Beberapa Ahli Yang Berhormat turut menyentuh tentang bagaimana Perbadanan ini akan mengambil kakitangan? Memberi tugas dan peranan yang bagaimana kepada PBT?

Ini adalah satu perkara yang saya ingin jelaskan, bahawa latar belakang ialah sebelum, sekarang pun dalam 9 tahun kebelakangan ini semasa penswastaan interim telah dimulakan oleh Alam Flora dengan Southern Waste. Kedua-dua syarikat konsesi telah pun mengambil alih ramai kakitangan PBT. Kakitangan PBT yang dimaksudkan itu adalah mereka yang terlibat terus dalam pembersihan awam, dalam pengurusan sisa pepejal. Pekerja-pekerja biasa yang merupakan bukan pengurusan dan sebagainya dan Alam Flora, sampai beberapa ribu kakitangan telah diambil alih dan banyak lori-lori dan *compactor* dan sebagainya juga diambil alih pada masa itu. Jadi ini satu *arrangement* sudah lama.

Sekarang kenderaan semua sudah lama. Kakitangan beberapa ribu orang itu telah pun diserap ke dalam perkhidmatan kedua-dua syarikat konsesi. Begitu juga *arrangement*nya bagi interim yang selanjutnya, tetapi bagi pegawai yang masih berkhidmat di PBT, mereka akan diberi opsyen. Sekiranya dia sesuai untuk menyertai Perbadanan dan akan diberi sesuatu tugas yang sesuai. Mereka boleh diserapkan ke dalam perbadanan.

Jikalau sekiranya mereka akan kekal dalam PBT, dan PBT ada peranan untuk *redeploy* mereka ke bahagian lain, mereka boleh berbuat demikian. Kalau sekiranya terdapat mereka yang sesuai diserap ke dalam syarikat konsesi, mereka boleh pilih, ada opsyen. Jadi dengan itu, pegawai ini bukan dalam bilangan yang besar. Pegawai yang masih berurusan mengenai dengan pengurusan sisa pepejal dan juga pembersihan awam akan dijaga dengan baik supaya tidak ada mana-mana satu pegawai akan tersingkir ataupun kehilangan peranan mereka.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: [Bangun].

Tuan Mohd. Daud bin Tarihep [Kuala Selangor]: *[Bangun]*.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Menteri, Sungai Petani, Kuala Selangor.

Dato' Seri Ong Ka Ting: Sungai Petani dahulu.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Menteri. Cuma yang saya hendak tahu, bila Yang Berhormat kata apabila berlakunya *corporatization* dengan izin, jadi tidak ada pembuangan kerja. Dengan lain perkataan, adakah pekerja-pekerja tadi bukan daripada pengurusan, pekerja maksud saya, tidak akan dibuang kerja dan mereka akan diserap masuk ke dalam kedua-dua syarikat yang telah Yang Berhormat sebutkan tadi. Apakah jaminan Yang Berhormat mengenai pekerja-pekerja tadi? Adakah mereka akan ditambah pekerja dan tidak akan dibuang kerja? Terima kasih.

Dato' Seri Ong Ka Ting: Ini saya boleh buat jaminan yang jelas di sini. Tidak ada mana-mana satu pegawai atau kakitangan yang sedang bertugas di PBT akan disingkir atau dibuang kerja kerana saya telah sebut ada tiga opsyen. Satu, ialah mereka boleh diserap, diambil oleh syarikat konsesi kalau peranan itu sesuai dan PBT boleh mengekalkan pegawai atau kakitangan terlibat untuk *deploy* ke bahagian lain atau jabatan lain dan bagi pegawai dan kakitangan tertentu yang sesuai diserap perbadanan, kita buat demikian. Jadi, ini adalah satu jaminan yang jelas.

Saya cuba kata tadi, sebenarnya sejak penswastaan interim bermula, Alam Flora telah mengambil alih seramai 3,974 orang daripada PBT-PBT yang berkenaan dan kenderaan 695 unit termasuk *compactor*, lori, *rod row* dan sebagainya telah pun diambil alih. Southern Waste telahpun mengambil alih seramai 3,236 orang dan kenderaan sebanyak 390 unit. Apa yang diterangkan di sini bahawa selama sembilan tahun, ini sudah jadi kenyataan dan kedua-dua syarikat konsesi ini telah pun dalam satu keadaan yang dia sudah jalan jauh. Kita tidak boleh patah balik tetapi mereka masih menanti-nantikan undang-undang ini untuk menjadikan pelaburan mereka itu *viable* dan sebagainya.

■1200

Tuan Mohd. Daud bin Tarihep [Kuala Selangor]: Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Itu bagi Alam Flora dan juga Southern Waste Management. Saya hendak minta penjelasan Yang Berhormat Menteri bagaimana *arrangement* dibuat oleh perbadanan untuk Pusat Pelupusan Sampah Bukit Tagar dan juga Pusat Pelupusan Sampah Jeram oleh Worldwide, anak syarikat kerajaan negeri. Terima kasih.

Dato' Seri Ong Ka Ting: Saya telah terangkan semasa mengulas rang undang-undang semalam bahawa *players* yang telah pun mengambil tempat, mereka telah memulakan sesuatu operasi dan mereka akan meneruskan peranan mereka termasuklah Bukit Tagar dan juga Worldwide di bawah subsidiari Kerajaan Negeri Selangor. Semuanya akan terus dikekalkan. Ia tidak akan diambil oleh konsesi atau apa-apa. Begitu juga bagi *players* yang lain, kontraktor-

kontraktor yang telah bekerja selama ini, kerajaan akan memastikan semua masih mempunyai peranan, semua hendak serap ke mana ataupun mereka diberi lesen bagaimana. Semuanya itu akan diurus dengan berhati-hati. Itu sebabnya kita perlu sedikit masa untuk menjadikan dasar yang kita gubal dan rang undang-undang ini serba lengkap sebelum kita boleh menjamin perkhidmatan yang berkesan.

Yang Berhormat dari Pengkalan Chepa telah membangkit banyak perkara mengenai PBT. Saya cuba jawab apa yang berkaitan dengan rang undang-undang ini. Kalau saya hendak jawab semua perkara di luar rang undang-undang ini, ia akan ambil masa yang terlalu panjang. Saya ingin memberitahu bahawa perbadanan tidak akan mengambil alih tapak pelupusan sampah yang dimiliki oleh kerajaan negeri. Apa yang dimiliki oleh kerajaan negeri, kita tidak akan ambil alih, tetapi kita akan membantu dengan memastikan tapak pelupusan itu akan jadi *sanitary*. Kalau ia penuh, ia kena ditutup secara selamat.

Juga disebut bagaimana Yang di-Pertua... Ini adalah mengenai PBT, tetapi saya bolehlah ulas bahawa bagi PBT yang hasilnya lebih daripada RM10 juta, ia lebih mampu dan mereka boleh menuju ke arah mempunyai Yang di-Pertua sepenuh masa, tidak payah dipegang oleh pegawai daerah secara serentak.

Yang Berhormat dari Pengkalan Chepa, Rembau, Sungai Petani dan beberapa Ahli Yang Berhormat juga menyentuh tentang kakitangan PBT diserap. Tadi saya telah pun terangkan ada sebut juga perbadanan akan mempunyai kepakaran bagaimana. Pegawai yang diserap PBT itu cuma hanya sebahagian kecil sahaja ataupun sebahagian sahaja. Perbadanan tetap akan memastikan supaya perbadanan ini mempunyai kepakaran supaya jurutera mereka yang ada kemahiran, kelayakan dalam alam sekitar, pegawai kesihatan persekitaran, juruteknik dan sebagainya serta mereka yang bersedia untuk buat *research and development* akan diambil untuk memastikan perbadanan ini betul-betul mantap dan berkebolehan untuk menguruskan hal-hal tentang pengurusan sisa pepejal.

Oleh sebab itu, perbadanan ini di bawah rang undang-undang ini telah *enabling*, dibolehkan supaya mereka boleh buat R&D. Mereka boleh menubuhkan syarikat untuk buat *research and development*, mereka boleh jadi juru perunding dan mereka boleh beri khidmat nasihat. Dalam konteks itulah telah timbul beberapa persepsi semalam, mengapa perbadanan ini macam sudah mahu buat *business*. Sebenarnya bukan buat *business*. Perbadanan ini tidak akan jadi *business-oriented*. Ia akan jadi satu syarikat yang boleh menggunakan kepakarannya kemudian, *expertisanya*, R&Dnya dan khidmat nasihatnya kepada mana-mana syarikat ataupun konsesi ataupun mana-mana pihak yang memerlukan bantuan dari segi *research and development* ataupun maklumat nasihat yang pakar.

Dalam pada itu, perbadanan berhak untuk mendapatkan fi ataupun mendapatkan balik *consultation fee* dan sebagainya ataupun dia punya kos R&D. Dalam pada itu, syarikat-syarikat boleh ditubuhkan oleh perbadanan.

Dato' Firdaus bin Harun [Rembau]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Rembau.

Dato' Firdaus bin Harun [Rembau]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Menteri. Persoalannya ialah anak-anak syarikat yang bakal ditubuhkan oleh perbadanan. Jadi saya ingin penjelasan, ada atau tidak kemungkinan anak-anak syarikat yang ditubuhkan tadi akan bersaing mungkin dengan syarikat-syarikat tempatan ataupun kontraktor tempatan untuk misalnya mendapatkan sesuatu projek dan sebagainya seperti yang pernah berlaku dalam beberapa kes di mana GLC menubuhkan anak syarikat, kemudian kerja-kerja yang sepatutnya disubkan kepada kontraktor tempatan diambil oleh anak syarikat tadi. Jadi, ada atau tidak kemungkinan ini akan berlaku? Minta penjelasan.

Dato' Seri Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua, itu bukan tujuan perbadanan ini ataupun niat semasa kita menubuhkan. Saya rasa yakin ini tidak akan berlaku kerana peranan dan fungsi perbadanan yang begitu banyak digariskan dengan jelas di sini ialah melaksanakan dasar, menguatkuasakan undang-undang dan memastikan segala-galanya dipantau dengan baik. Jadi tidak wajarlah perbadanan ini pergi bersaing dengan syarikat yang lain. Apa yang saya sebut ialah kami telah nampak potensi dan selepas ambil kira apa yang berlaku di negara-negara maju seperti Germany, Denmark dan sebagainya.

Apabila satu badan sudah banyak berurusan dengan hal-hal industri sisa pepejal ini, mereka akan dapat satu kepakaran. Pengalaman itu akan *diaccumulated* dan kita perlu lagi meng*upgrad*ekan dan menaiktarafkan pegawai sedia ada untuk hantar mereka belajar supaya lebih pakar. Itu sebabnya kita kena bagi biasiswa. Kita kena pastikan mereka ini buat *research* sampai mungkin satu hari di perbadanan ini terdapat mereka yang amat terkenal dalam hal-hal sisa pepejal di Malaysia dan *expertise* itu boleh digunakan dengan baik.

Itu sebabnya ia bukan sebarang biasiswa yang biasa. Lagipun perbadanan ini merupakan satu *closed service*, satu perkhidmatan tertutup. Mereka tidak boleh pergi ke mana-mana. Kita kena bagi mereka *career advancement*. Tidak wajar kalau kita bawa orang masuk dan tutup, dia tidak boleh meningkatkan diri atau memperbaiki kerjayanya. Inilah semuanya sebab-sebab kita telah memperuntukannya. Selepas penjelasan ini, saya harap Ahli-ahli Yang Berhormat tahu perbadanan ini bukan satu syarikat untuk buat *business*. Kita tidak akan benarkan dia buat *business*.

Anggota tidak sesuai untuk terlalu ramai. Apa-apa perbadanan ataupun institusi, ia tidak mempunyai satu *board* yang besar-besar kerana ini adalah satu lembaga yang anggotanya adalah sesuai dengan satu bilangan yang tidak besar sangat. Walau bagaimanapun saya terima cadangan bahawa melalui seksyen 11 yang boleh menubuhkan jawatankuasa. Jawatankuasa itu kita akan ambil wakil-wakil daripada kerajaan negeri dan kerajaan negeri sentiasa dirunding, dibincang dan dapat *feedback* apa sebenarnya berlaku dan apakah kerajaan negeri hendak, kita

boleh menubuhkan jawatankuasa-jawatankuasa yang sesuai untuk diambil kira dan untuk *accommodate presentation* mereka.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: [*Bangun*]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Kepong.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Yang di-Pertua, penjelasan. Yang Berhormat Rembau memang betul. Saya pun mengharap semua Ahli Parlimen buat macam itu kerana ini akan melibatkan semua orang. Serius itu. Dua tahun akan datang, semua Ahli Parlimen akan...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, soalan.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: ...akan menghadapi kepala yang besar.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Soalannya, Yang Berhormat.

■1210

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Yang di-Pertua, saya melihat daripada 17 fungsi perbadanan ini masalah sekarang ini macam ini Yang Berhormat, misalnya bertahun-tahun kita terima aduan, kita terima. Kita melihat sendiri masalah sampah, longgokan dan sebagainya. Kemudian sebelum ini kita telefon DBKL misalnya ataupun telefon Alam Flora. Masalahnya tindakan itu memang lambat mungkin satu, dua hari dan sebagainya.

Masalahnya Yang Berhormat, adakah perbadanan akan bertanggungjawab untuk panggilan seperti *feedback* ataupun akan adakan jabatan khas untuk terima aduan daripada orang ramai? Kerana masalah ini bukan sahaja di KL, saya ingat di Tumpat, di Rembau pun aduan ini tidak dilayan dengan betul kerana tidak ada susulan yang berkesan. Saya berharaplah dengan RM1 bilion yang dicurahkan ke dalamnya, servis seperti ini, perkhidmatan seperti ini dapat dipertingkatkan kerana dia hendak jagakan semua standard di sini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, ini sudah bincang banyak kali. Semua faham.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tidak boleh kata bincang banyak kali sudah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tidak, itu tadi yang 17, apa tujuan. Sekarang soalan perlu dijawab. Jadi beri peluang kepada menteriilah.

Dato' Seri Ong Ka Ting: Saya faham apa Yang Berhormat Kepong tegaskan dan sebab itulah kerajaan mengambil sikap yang serius. Perbadanan ini ditubuhkan, dia bukan hanya jadi *coordinator*. Dia banyak fungsinya dan dia bukan saja melaksana, menguatkuasakan tetapi dia juga kena terima aduan, maklum balas *direct*. Perbadanan akan mempunyai pejabat di seluruh negara.

Bukan saja PBT, sebenarnya PBT adalah membantu. Agensi utama untuk menguatkuasakan dan membaiki perkhidmatan adalah perbadanan. Bukan sahaja mereka kena terima melalui pejabat atau mereka kena turun ke padang, mereka juga akan menyediakan laman web pada masa akan datang. Rakyat boleh juga memberi maklum balas atau aduan melalui *e-complain* dan sebagainya. Ini semua telah pun dalam ingatan kerajaan bahawa

perbadanan tetap perlulah menjalankan tugas dengan baik dan fungsi telah amat jelas. Banyak telah disebut di situ. Tuan Yang di-Pertua...

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Minta penjelasan.

Dato' Seri Ong Ka Ting: Yang Berhormat Sungai Petani telah sebut tentang...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Cheng]: Yang Berhormat Batu Gajah.

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Maaf Yang Berhormat Menteri. Saya masih belum yakin dengan peruntukan RM1 bilion untuk *stand-up* perbadanan ini. Yang Berhormat kata perlu ada R&D, perlu untuk memperbaiki, menambah pengetahuan pegawai-pegawai dalam perbadanan ini. Kalau kita hendak tengok anggota-anggota dalam perbadanan ini, seorang pengerusi, yang lain mereka adalah dari wakil kecuali tiga adalah daripada mereka yang berpengalaman dan berpengetahuan. Kalau kita ada... ini sudah jadi satu penswastaan, di mana pihak perbadanan boleh memilih mereka yang paling cangguh, yang paling terkini dalam mengurus sisa. Ada pilihan.

Jadi, kalau ada satu sistem yang terbuka, ada satu persaingan antara konsesi-konsesi atau mereka yang berminat dalam menjalankan tugas atau tanggungjawab bawah akta ini, saya rasa ia sebenarnya mengurangkan lagi beban perbadanan dan keperluan perbadanan dalam menjalankan R&D. Kalau kita pilih mereka yang memang berpengalaman, yang memang berpengetahuan dan yang kita tengok anggota perbadanan. Jadi, biar perbadanan biar jadi fokus dalam mengurus sisa dan bukan sebaliknya jadi kaunselorlah kepada pihak-pihak yang lain pula dalam aspek itu.

Saya hendak tahu dari kementerian, saya sangat risau selepas perbadanan ini ditubuhkan dengan akta ini, ia akan membebankan kita lagi dengan peruntukan-peruntukan tambahan yang perlu diminta dari Parlimen untuk pengurusan sisa. Sepatutnya konsesi-konsesi yang dipilih ini yang menjalankan tugas ini. Bukankah tujuannya untuk menjimatkan dan pada masa yang sama untuk satu sistem yang efisien?

Dato' Seri Ong Ka Ting: Saya tahu Yang Berhormat *concern*. Yang Berhormat takut nanti perbadanan ini sudah jadi lain. Tujuan perbadanan ini tidak akan ambil alih apa-apa yang sepatutnya dibuat oleh syarikat konsesi. Syarikat konsesi memang kena melakukan banyak lagi kerja termasuk mereka sendiri kena buat R&D. Mereka sendiri kena ada pelbagai kepakaran untuk membaiki perkhidmatannya tetapi bagi perbadanan yang akan mengawal selia mereka, perbadanan sendiri juga kena ada kepakaran. Jangan pula kita hanya mempunyai pegawai biasa yang tidak faham tentang teknikal, saintifik dan sebagainya tidak faham sangat, maka ini akan terjadi, apa yang mereka buat itu kita tidak dapat pantau.

Maknanya kerajaan melalui perbadanan ada sebahagian, dia bukan ramai. Dia akan ada satu bahagian R&D, untuk buat sesuatu yang berkaitan dengan pengawal seliaan dan penambahbaikan. Jawatankuasa-jawatankuasa akan ditubuhkan, akan kita serahlah, akan menjemputlah orang yang dari luar yang mempunyai banyak kepakaran untuk memberi bantuan

kepada perbadanan. Untuk permulaan bagaimana kita buat pun dia akan ada sesuatu yang kita rasa kena hati-hati. Saya ingat kerajaan perlulah betul-betul berhati-hati. Dari semasa ke semasa kita akan memperbaiki dan mengambil langkah berjaga-jaga supaya jangan timbul sesuatu kelemahan yang tidak diingini.

Tuan Yang di-Pertua, Sungai Petani bertanya adakah rang undang-undang ini sejajar dengan Perlembagaan. Saya telah terangkan, Majlis Negara Kerajaan Tempatan yang bermesyuarat yang dianggotai oleh kedua-dua pihak iaitu Kerajaan Persekutuan dan kerajaan negeri, telah sama-sama buat keputusan supaya rang undang-undang ini diterima. Di bawah Perlembagaan ia adalah teratur. Setakat ini, Kerajaan Persekutuan bersama kerajaan negeri telah bersetuju mengadakan rang undang-undang ini dan telah pun mempunyai persefahaman yang baik.

Mengenai pengerusi yang layak, ini memang kita pastikan. Pengerusi adalah mereka yang berpengalaman dan juga mempunyai kelayakan yang sesuai, yang baik akan dilantik dan pada bila-bila masa mereka ini akan kena bertanggungjawab sepenuhnya. Kerajaan tidak akan sewenang-wenangnya melucut ataupun membatalkan pelantikan mereka. Dalam keadaan yang agak mendesak, sebagai contoh kalau mereka telah menyeleweng, mereka telah membuat sesuatu yang membelakangkan kepentingan orang awam ataupun sesuatu yang nampaknya sudah jauh daripada apa yang, katalah Parlimen ini telah harap kita adakan satu hala tuju yang baik, kalau terdapat kesilapan besar dan mereka sudah tidak sesuai, tak kan sampai kerajaan tidak boleh memberhentikan mereka. Saya boleh memberi jaminan bahawa kuasa ini tidak akan diguna dengan sesuka hati dan tidak boleh kita suka-suka memberhentikan mana-mana seseorang.

Mengapakah rang undang-undang ini tidak meliputi Sabah dan Sarawak? Telah saya jelaskan dahulu iaitu kita mengalu-alukan sekiranya pihak berkuasa pucuk pimpinan Sabah dan Sarawak, mereka hendak bersama kita, bolehlah kita sama. Oleh kerana mereka pada masa kini mempunyai peruntukan undang-undang yang tersendiri maka kita kena menghormati perundangan itu. Kita tidak boleh buat secara ikut apa yang kita hendak.

■1220

Maka kita masih terbuka kepada mereka. Pada masa akan datang kalau sekiranya ada satu kehendak, kita masih boleh mengambil tindakan yang sewajarnya.

Tuan Yang di-Pertua, bagi tapak-tapak pelupusan, kementerian akan terus memantau dan memastikan tapak-tapak di kawasan yang tidak sesuai atau pun mencemarkan, kita akan tutupkan tapak-tapak pelupusan ini secara selamat dan lesen atau kelulusan adalah di bawah Ketua Pengarah Jabatan, bukan di bawah perbadanan ini. Akan tetapi, perbadanan akan mempunyai pegawai yang pakar dan profesional dan teknikal untuk memantau juga tapak pelupusan.

Yang Berhormat bagi Bera ada mengatakan mengenai fi dikenakan untuk Alam Flora dan sebagainya. Setelah saya sebut tadi, apabila perbadanan ini bukanlah *business oriented* tetapi kita memastikan semuanya jalan mengikut dasar dan rang undang-undang ini terpakai untuk negeri Kelantan juga kerana Semenanjung maknanya termasuk Kuala Lumpur kerana di bawah Akta Taksiran 1948 dan 1967, Akta Taksiran mentaksirkan Semenanjung Malaysia bermakna termasuk Wilayah Persekutuan, Kuala Lumpur. Semalam, Seputeh tidak dengar bila saya jawab dia keluar. Jadi sekarang saya ulang sekali lagi. Walaupun Tuan Yang di-Pertua, dia mungkin hendak *stop* ini tetapi saya sudah beri sekali lagi untuk jawab.

Yang Berhormat daripada Rembau, mengatakan *road show*, memang telah pun dalam perancangan kementerian. *Road show* kena ada untuk semua PBT, bukan sahaja PBT kepada semua *players*, kita akan terangkan, kita juga akan terangkan kepada NGO-NGO yang berkaitan, terutamanya bagaimana memperkuatkan lagi Kempen Kitar Semula dan jadikan ia satu kenyataan.

Juru audit telah saya jawab, bukan sahaja ada juruaudit dalaman, semuanya akan telus dan juga akan dibentangkan di Parlimen.

Yang Berhormat bagi Kepong telah bangkit beberapa perkara. Perbadanan ini adalah badan berkanun. Ditubuhkan di bawah akta yang tersendiri dan saya telah terangkan *the nature of* perbadanan ini. Ia bukan *business oriented* tetapi dia boleh mengenakan fi untuk khidmat nasihat dan untuk buat R&D.

Yang Berhormat bagi Bagan telah sentuh kebersihan pantai dan tepi-tepi sungai. Memang di bawah Rang Undang-undang Pengurusan Sisa Pepejal yang diluluskan semalam, skop kerja pembersihan awam adalah termasuk kerja-kerja membersihkan pantai dan kawasan awam yang lain.

Yang Berhormat bagi Tanjong telah sebut, mengapa dalam peruntukan Tabung Kumpulan Wang ini tidak ada sebut sumbangan. Saya telah terangkan tadi bahawa Kumpulan Wang Pengurusan Sisa Pepejal yang satu lagi yang dalam rang undang-undang dalam Akta Ibu telah pun dengan jelasnya bahawa dia akan terima sumbangan daripada PBT dan wang itu khas untuk pengurusan sisa pepejal. Ia tidak berkaitan dengan aktiviti yang lain yang dimasukkan dalam rang undang-undang ini. Sebenarnya ini pun telah difikirkan dengan berhati-hati.

Yang Berhormat bagi Larut juga sebut, nasib kontraktor-kontraktor kecil semua. Saya telah terangkan. Semua mereka yang sudah menjalankan aktiviti secara sah akan dikekalkan dan cuma bagaimana hendak mengkoordinasi mereka sahaja.

Yang Berhormat bagi...

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Minta penjelasan. Yang Berhormat, walaupun Yang Berhormat kata, semua *players* akan dilibatkan bersama, saya mengetahui rang undang-undang sebelum ini ada memperuntukkan tetapi mereka boleh lanjutkan tanggungjawab. Kalau interpretasi saya betul, mereka boleh lanjutkan aktiviti mereka selama satu tempoh selepas itu

mereka perlu daftar. Daftar dengan ketua pengarah dalam masa enam bulan atau dalam tarikh yang ditetapkan oleh ketua pengarah.

Selepas itu saya hendak tahu, bolehkah Yang Berhormat maklumkan kepada saya atau untuk orang ramai, apakah syarat-syarat yang bakal ditetapkan kepada mereka. Tuan Yang di-Pertua, saya sangat risau sebab kawasan perumahan saya, ada satu syarikat yang kecil. Mereka menjalankan aktiviti kitar semula di kedai-kedai lot yang telah terbiar, tertinggal. Jadi mereka sangat aktif untuk membantu mengurus sisa pepejal ini. Jadi kalau syarat-syarat yang akan dikenakan, walaupun mereka, rang undang-undang kata boleh teruskan tetapi yang sedia tetapi saya rasa, saya sangat risau kalau selepas ini perlu pohon lesen itu, syarat-syarat yang terlalu ketat dikenakan, perniagaan mereka tidak dapat diteruskan kerana tidak dapat memenuhi syarat itu...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Baik Yang Berhormat.

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Jadi apa bentuk bantuan, apakah bentuk bantuan kewangan mungkin kepada *the existing player* bagi membolehkan mereka memenuhi syarat-syarat yang dikenakan...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik Yang Berhormat, cukup.

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: ...Ke atas mereka dalam permohonan lesen itu.

Dato' Seri Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya ini sudah masuk dalam rang undang-undang yang telah diluluskan semalam. Di bawah rang undang-undang semalam yang diluluskan di bawah seksyen 73(4), telah jelas di situ, Ketua Pengarah boleh mengecualikan pemungutan sisa pepejal yang boleh diktarkan semula yang dijalankan oleh kumpulan amal atau mana-mana pertubuhan daripada peruntukan subseksyen 2. Ini berkaitan dengan lesen dan juga mereka ada aktiviti yang lain.

Sebenarnya saya telah pun buat satu keputusan, telah pun maklumkan kepada semua pegawai yang terlibat bahawa sebaik sahaja rang undang-undang ini jadi akta, kita akan bagi satu *blanket approver* kepada semua mereka yang terlibat dalam kitar semula supaya ia tidak akan dapat kerumitan untuk mendapat lesen atau pun sebagainya, tetapi kita perlu mendapatkan butiran mereka. Kita akan bagi dia sedikit kerja untuk isi borang supaya kita tahu siapa mereka dan secara automatik dia di bawah *recycles*. Mereka akan dapat kemudahan. Saya sendiri akan ambil perhatian dengan serius supaya semua mereka yang terlibat dalam kitar semula, tidak akan ditimbulkan masalah kerana kita hendak galakkan lagi ramai, lagi baik untuk buat kitar semula. Saya bersetuju dengan ramai Ahli Yang Berhormat, bukan sahaja hendak memudahkan mereka, kita kena beri insentif lagi. Inilah antara perkara yang akan saya buat *brain storming* dengan NGO dan *recycles* dengan tidak lama lagi.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Minta maaf sebab bila bercakap tentang *recycles* ini, Tuan Yang di-Pertua, mencuri, mengambil, membeli bahan-bahan curi ini adalah satu kerja yang salah. Soalan saya, sejauh mana perbadanan yang akan tertubuh ini terpelihara. Maknanya

dia tidak boleh nanti dipersalahkan kalau dia 'terurus' melalui syarikat ini, melalui agensi lain yang diberi kuasa, bahan-bahan yang sebenarnya adalah bahan curi dalam proses *recycle* nanti. Sekian terima kasih.

Dato' Seri Ong Ka Ting: Semua undang-undang perlu dipatuhi kalau mereka *genuinely* buat *recycling*, dia akan terlindung, kita akan bantu. Kalau terdapat mereka yang sengaja hendak mencuri, itu memang undang-undang lain tidak akan membenarkan. Bagi yang tidak sengaja melakukan sesuatu, saya rasa agensi-agensi kerajaan perlu menyelaraskan, bagaimana melicinkan aktiviti ini pada masa akan datang.

Tuan Yang di-Pertua, seterusnya perkara lain, mengapa mereka pegawai atau Ketua Pengarah perbadanan dapat perlindungan. Saya telah terangkan dalam *the same nature* bahawa dalam apa-apa undang-undang, pegawai perlu diberi sesuatu kemudahan untuk mereka menjalankan tugas. Kalau mereka setiap kali menguatkuasakan undang-undang, melakukan sesuatu tugas atau pun dalam proses memberi lesen ataupun menjalankan sesuatu tugas, mereka dihalang dengan pelbagai saman pada setiap hari, maka mereka tidak boleh buat kerja dengan licin.

■1230

Maka mereka tidak bolehlah buat kerja dengan licin. Akan tetapi akta telah mengatakan kalau mereka membuat dengan suci hati, dengan niat yang betul mereka tidak akan ada salah kalau mereka dengan tak suci hati dengan niat lain mereka masih boleh dikenakan dengan tindakan mahkamah boleh diambil.

Perbadanan boleh beri pinjaman kepada pegawai atau pekerja kerana saya telah kata kebajikan mereka juga kena terjaga, ini adalah satu *close services* dan lagi pun kami telah mengasingkan tabung wang ini dengan Kumpulan Wang Pengurusan Sisa Pepejal di bawah akta ibu. Syarikat yang telah ditubuhkan... ini saya telah berulang kali terangkan.

Yang Berhormat bagi Pendang telah sebut peranan PBT selepas akta ini ada akta yang akan dipinda seterusnya ialah Akta Kerajaan Tempatan, di situlah akan dijelaskan apa dia yang akan dikeluarkan daripada Akta Kerajaan Tempatan. Saya rasa masa itulah masih boleh dapatkan penjelasan selanjutnya oleh kementerian.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Minta penjelasan.

Dato' Seri Ong Ka Ting: Okey.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Saya masih tunggu jawapan saya tentang apakah peranan ketua pengarah dengan perbadanan? Jadi kalau kita lihat muka surat lapan keanggotaan perbadanan, peranan ketua pengarah itu tidak termasuk dalam ini. Namun dalam undang-undang yang lepas tentang pengurusan sisa pepejal, kita lihat ketua pengarah mempunyai kuasa yang sangat besar. Apakah hubungan di antara ketua pengarah dan juga pengerusi perbadanan? Jadi siapakah kuasanya lebih besar dan macam mana? Saya harap Yang Berhormat Menteri boleh jelaskan.

Dato' Seri Ong Ka Ting: Ini tak berkaitan dengan kuasa siapa lebih besar, ia mengikut fungsi dan bidang tugas. Ketua pengarah adalah pegawai di bawah akta itu, ia berkuasa untuk mengeluarkan lesen, memberi kebenaran, menurunkan kuasa. Sekiranya ada apa-apa pertikaian antara perbadanan dengan mana-mana pihak, ketua pengarah akan menentukan, kerana akta yang diluluskan semalam itu telah pun memberi kuasa yang secukupnya kepada ketua pengarah dan pengerusi dia akan ikut fungsi yang ditetapkan akan dijelaskan seperti di bawah undang-undang ini.

Maka pengerusi dia tidak boleh bertindak luar daripada dia punya bidang kuasa dia akan memastikan perjalanan operasi perbadanan itu ikut fungsi. Jangan dia sudah luar daripada fungsi, kalau ada pertikaian ketua pengarah akan masuk untuk buat keputusan, kalau ada sesuatu sampai ikut undang-undang yang mana masih tidak puas rayuan itu masih boleh dikemukakan kepada menteri. Ia telah pun ada beberapa seksyen dalam undang-undang ini telah menjelaskannya.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Satu lagi, adalah tentang aduan daripada orang ramai, sekarang kalau sampai tidak ikuti kami akan hubungi Alam Flora kalau di Kuala Lumpur. Jadi pada masa yang akan datang selepas perbadanan ini ditubuhkan jadi adakah pengadu hubungi Alam Flora lagi ataupun perbadanan ataupun mungkin DBKL di Kuala Lumpur?.

Dato' Seri Ong Ka Ting: Alam Flora masih mempunyai tugas yang penting, dia kena pastikan perkhidmatannya baik, kalau ada aduan dia kena terima. Kalau aduan kepada Alam Flora dia tak menghiraukan, tak buat sesuatu maka aduan itu sampai ke perbadanan atau kepada DBKL, kedua-dua DBKL atau perbadanan masih boleh *reprimand*, memantau atau membetulkan mereka.

Jadi ini semua ketiga-tiga pihak boleh menerima aduan, bezanya ialah kalau Alam Flora gagal mengatasi masalah itu maka aduan selanjutnya akan boleh menyiasat dan juga memastikan Alam Flora membetulkannya dan DBKL masih diturunkan dengan kuasa untuk memantau menguatkuasakan undang-undang di bawah rang undang-undang ini.

Banyak lagi perkara yang telah pun saya ulang, oleh kerana perbadanan ini adalah satu perkhidmatan kita akan jaga kebajikan semua seperti institusi yang lain.

Yang Berhormat Ledang ada sebut lagi masa Kepong berucap iaitu pendidikan awam. Memang bukan sahaja perbadanan akan menjalankan pendidikan awam, kita nak juga syarikat konsesi memperuntukkan bajet mereka untuk menjalankan pendidikan awam untuk ia menjadi lebih berkesan.

Jadi Yang Berhormat kepong sebut *sustainability*, sebenarnya *sustainability* termasuklah kebersihan alam sekitar dan juga banyak faktor-faktor yang lain.

Birokrasi memang kita nak turunkan dan kita hendak satu sistem pengurusan sisa pepejal yang termoden amanah dan cekap seperti mana telah Yang Berhormat Kepong *concludes* semalam.

Itu sahaja Tuan Yang di-Pertua...

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Minta penjelasan Yang Berhormat, saya ada bagikan mengenai perjanjian dengan konsesi tersebut. Saya tahu rang undang-undang ini salah satu sebab mengapa ia perlu diluluskan dengan segera kerana perjanjian dengan konsesi perlu ditandatangani agar mereka boleh mendapatkan pinjaman dari bank dan menjalankan tanggungjawab.

Apakah pihak kami atau orang-orang ramai boleh dimaklumkan kandungan perjanjian itu, biar kita boleh tengok bahawa perjanjian yang bakal ditandatangani ini tidak ada berat sebelah dan adil. Sebab yang akhirnya ialah sama ada orang ramai akan menjayakan...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik.

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: ...pengurusan sisa pepejal seperti yang diinginkan oleh Yang Berhormat ini adalah sama ada perkhidmatan yang diberi puas hati atau tidak. Saya rasa kalau perkhidmatan...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik Yang Berhormat, Menteri boleh jawab.

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: ...diberi puas hati, ramai yang akan rela bekerjasama tapi yang asasnya perjanjian itu mestilah yang paling asas, juga mestilah adil. Bersediakah Yang Berhormat *make it public document* untuk kita tahu semua makluman, tahu kandungannya.

Selepas perjanjian konsesi ini, apakah tindakan pertama yang akan dilakukan oleh konsesi ini selepas perjanjian ini dan yang akan memberi impak ke atas orang ramai.

Dato' Seri Ong Ka Ting: Sebelum saya lupa saya nak jawab yang terakhir sekali. Sebaik saja perjanjian ditandatangani dalam satu masa yang munasabah kita nak tengok konsesi betul-betul membawa perubahan, membaiki satu penambahbaikan perkhidmatan yang jelas. Ini yang kita nak nampak, bagaimana banyak perkara kena bincang dengan pihak konsesi.

Mengenai perjanjian, saya dari segi kementerian kami akan kemukakan semua pandangan dari Dewan ini. Apabila pihak EPU mendrafkan perjanjian ini dan apa yang saya pasti ialah KPI akan dimasukkan, apa yang memastikan ialah konsesi itu boleh dipecat, maknanya boleh dibatalkan lesen boleh dikeluarkan kalau dia tak ikut KPI. Semua itu akan masuk ke dalam konsesi dan tidak ada soal *bailout*. Ini adalah satu perkara yang penting untuk kepentingan orang ramai, pendirian kementerian ialah perjanjian itu kenalah seimbang dan mestilah adil.

Oleh kerana perjanjian itu adalah bukan dalam kawalan kementerian dan masih di bawah Jabatan Perdana Menteri kerana ia melibatkan penswastaan. Kami boleh sampaikan apa pandangan daripada Dewan ini.

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Yang Berhormat Menteri saya nak tahu, tadi saya sangat risau Yang Berhormat ada kata Alam Flora, SWM telah mula sejak beberapa tahun yang lalu dengan interim penswastaan dijalankan dan sekarang mereka tidak boleh patah balik, kalau

tak silap saya ada dengar saya ada buat catatan sikit. Jadi sebab itu kita kena terus untuk mengambil mereka dan perlu buat perjanjian agar mereka boleh buat pinjaman.

Saya nak tahu bagi peringkat pertama ini tempoh perjanjian itu berapa lama? Sebab kalau mereka lebih banyak *investment* atau pelaburan telah ditaruh dalam menjalankan tanggungjawab ini dan kalau orang tak puas hati tapi mereka telah *invest* banyak.

■1240

Saya takut pihak kerajaan atau kementerian akan *reluctant*, tidak rela untuk membatalkan perjanjian dengan mereka. Sebab macam sekarang pun sudah tidak boleh patah balik sebab walaupun ada ramai yang tidak berpuas hati dengan perkhidmatan Alam Flora, tapi peluang diberi kerana mungkin, satu alasan kerana mereka tidak ada pinjaman, tidak boleh mendapat pinjaman dari institusi kewangan. Jadi permulaan tempoh perjanjian berapa lama?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah Yang Berhormat cukup.

Dato' Seri Ong Ka Ting: Saya faham. Terma dan kesemuanya itu akan dibuat selepas undang-undang ini diluluskan. Sekarang kami memang belum ada semua terma, tapi semua perkara ini kita boleh sampaikan kepada pihak yang membuat *negotiation* kemudian. Berapa lama, bagaimana semua terma itu sebagaimana saya katakan prinsip-prinsip yang mesti menjaga kepentingan awam tetap akan dijaga. Saya akan sampaikan apa yang dikhuatiri kepada pihak yang berkenaan. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa rang undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemukakan bagi diputuskan; dan disetujukan.

Rang undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Dewan bersidang dalam Jawatankuasa.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Lim Si Cheng) **mempengerusikan Jawatankuasa**]

Fasal-fasal dikemukakan kepada Jawatankuasa.

Fasal-fasal 1 hingga 45 diperintahkan jadi sebahagian daripada rang undang-undang.

Rang Undang-undang dimaklumkan kepada Majlis sekarang.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Rang undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan; dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG KERAJAAN TEMPATAN (PINDAAN) 2007**Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga**

12.44 tgh.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Dr S. Subramaniam]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan iaitu bahawa rang undang-undang bernama Suatu Akta untuk meminda Akta Kerajaan Tempatan 1976 dibacakan kali yang kedua sekarang.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah.

Dr. S. Subramaniam: Tuan Yang di-Pertua, Akta Kerajaan Tempatan 1976 adalah suatu akta bagi menyusun semula dan menyatukan undang-undang berhubung dengan Kerajaan Tempatan.

Akta ini memberi kuasa kepada pihak berkuasa tempatan untuk menjalankan kawalan dan jagaan am ke atas semua tempat dalam kawasan pihak berkuasa tempatan. Akta ini juga memberi kuasa kepada pihak berkuasa tempatan untuk mengadakan, menyelenggarakan dan menjalankan perkhidmatan-perkhidmatan kebersihan bagi membuang dan menghapuskan ataupun bagi menguruskan sampah, bangkai binatang dan segala jenis sampah-sarap dan cecair buangan.

Di samping itu, di bawah akta ini pihak berkuasa tempatan, boleh membuat, meminda atau membatalkan undang-undang kecil untuk mengadakan, menyelenggarakan dan memaksa penggunaan apa-apa perkhidmatan antara lain untuk membuang atau menguruskan sampah dan juga memelihara tempat-tempat awam supaya bersih dan bebas daripada kekotoran.

Sehubungan dengan itu, di Dewan yang mulia ini pula kementerian baru sahaja membentang Rang Undang-undang Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam yang telah dibahaskan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat dan telah diluluskan. Rang Undang-undang Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam tersebut bertujuan untuk mengadakan peruntukan bagi mengawal pengurusan sisa pepejal terkawal dan pembersihan awam bagi maksud menyelenggarakan kebersihan awam yang sepatutnya dan bagi perkara-perkara yang bersampingan dengannya.

Undang-undang tersebut juga memberi kuasa eksekutif kepada Persekutuan bagi perkara-perkara yang berhubungan dengan pengurusan sisa pepejal terkawal dan pembersihan awam di seluruh Semenanjung Malaysia dan Wilayah-Wilayah Persekutuan Putrajaya dan Labuan.

Susulan daripada ini, sebarang peruntukan yang berkaitan dengan pengurusan sisa pepejal dan pembersihan awam yang diwujudkan di bawah Akta Kerajaan Tempatan 1976 perlu dipinda untuk mengehadkan kuasa pihak berkuasa tempatan kepada aktiviti pembersihan

tertentu sahaja berikutan pengambilalihan perkara yang berhubungan dengan pengurusan sisa pepejal dan pembersihan awam oleh Kerajaan Persekutuan.

Yang amat penting terutama di peringkat pelaksanaan supaya pihak-pihak yang tertentu terutama PBT dan agensi Kerajaan Persekutuan yang bertanggungjawab melaksana dan menguatkuasakan Rang Undang-undang Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam mempunyai arah jelas tentang bidang kuasa masing-masing. Ia juga memastikan tiada pertindihan kuasa di bawah undang-undang sedia ada supaya pihak yang berkaitan tidak akan menghadapi sebarang kekangan dan halangan ketika menjalankan tugas yang dipertanggungjawabkan ke atas mereka.

Tuan Yang di-Pertua, sehubungan dengan ini Akta Kerajaan Tempatan, Akta 171 perlu dipindah supaya kuasa pihak berkuasa tempatan dihadkan kepada aktiviti pembersihan tertentu sahaja. Dalam hal ini hanya dua seksyen sahaja yang terlibat.

Pertama adalah seksyen 72 di mana perenggan (a) kepada seksyen 72(1) digantikan dengan perenggan yang berikut, “ (a) *untuk mengadakan, menyenggarakan dan menjalankan apa-apa perkhidmatan kebersihan bagi menguruskan efluen;*” dan subperenggan (f)(ii) dipotong”.

Kedua adalah seksyen 73 di mana perenggan (a)(i) dipinda kepada subseksyen 71 diganti dengan perenggan yang berikut; “(a)(i) *untuk mengadakan, menyenggarakan dan memaksa penggunaan apa-apa perkhidmatan bagi menguruskan efluen dan untuk mengehendaki pemunya atau penduduk mana-mana premis atau melaksanakan urusan itu dan untuk mengawal selia dan mengawal caranya.*”

Manakala perenggan (a)(ii) pula hendaklah digantikan dengan perenggan berikut; “(ii) *untuk memelihara tempat awam supaya berada dalam bersih dan bebas daripada efluen dan untuk melarang air simbah atau cecair buangan lain dibuangkan, dijatuhkan, diletakkan atau dikeluarkan ke mana-mana anak sungai, saluran atau alur lain dan menahan cecair itu daripada mengalir ke mana-mana tempat itu dan untuk mengawal selia atau melarang orang, binatang atau benda daripada dimandikan atau dibasuh di mana-mana tempat itu.*”

Seterusnya perenggan (d)(iii) kepada seksyen 73(1) juga dipotong.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah rang undang-undang bernama suatu akta untuk meminda Akta Kerajaan Tempatan 1976 dibacakan kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Rembau sila.

12.50 tgh.

Dato' Firdaus bin Harun [Rembau]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih kepada Yang Berhormat Menteri dan saya cuma hendak menyentuh beberapa perkara sahaja. Dalam menubuhkan PPSPPA tadi, apa yang menjadi pengukur kepada rakyat ialah

keberkesanan khidmat yang diberikan di peringkat akar umbi. Maknanya rakyat akan menilai setakat mana sekarang ini kutipan sampah yang sekarang ini dijalankan katakanlah di Seremban dua kali sehari, dan adakah perkhidmatan-perkhidmatan lain seperti potong rumput dijalankan dua minggu sekali atau sebulan sekali.

Rakyat akan menilai adakah perkhidmatan yang diberikan adalah lebih baik atau tidak daripada keadaan sebelum ini. Kita sedia maklum bahawa agensi-agensi kerajaan supaya mereka boleh berkhidmat dengan lebih berkesan, memerlukan kerjasama juga agensi-agensi kerajaan lain di peringkat daerah khususnya pejabat daerah dan juga PBT yang sedia ada.

Saya berterima kasihlah kepada Yang Berhormat Menteri kerana jaminan diberikan akan menubuhkan pejabat-pejabat cawangan di tiap-tiap daerah ataupun di tiap-tiap PBT di seluruh negara. Saya membangkitkan perkara ini sebab apa, pentingnya PPSPPA ini ada di kumpulan sasar dekat dengan *clients*, sebab khidmat ini serupalah macam perkhidmatan bomba. Perkhidmatan bomba tidak dapat berjalan dengan berkesan kalau dia *dioperate* atau dikendalikan daripada ibu negara atau ibu pejabat atau daripada ibu negeri.

Maknanya kalau ada kebakaran di Rembau, kalau hendak tunggu kereta bomba daripada Seremban, ia tidak akan berkesan. Maksud saya kalau boleh, saya hendak sarankan bahawa kena ada mekanisme ataupun jentera di peringkat daerah ataupun PBT tadi, di mana khidmat PPSPPA ini akan lebih berkesan lagi. Saya faham akan wujud laman web dan sebagainya, tetapi bagaimana selain daripada aduan daripada rakyat, bagaimana secara formalnya rakyat ini hendak mengadu. Mungkin di pejabat okey.

Macam mana kita hendak pastikan tindakan diambil secepat mungkin oleh pegawai yang bertugas, katalah di pejabat PBT tadi. Saya mengambil perkara ini sebab saya selama sembilan tahun menjadi ahli majlis semasa saya di ADUN.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Wah! Lamanya.

Dato' Firdaus bin Harun [Rembau]: Sebab itu saya hendak sarankan kalau boleh, dipinda seksyen 10 iaitu Ahli Majlis di mana sekarang ini ada diperuntukkan 10, fasal 1(a) Pihak Berkuasa Tempatan hendaklah terdiri daripada Datuk Bandar atau Yang Dipertua dan yang penting ini (b) ini tidak kurang daripada 8 dan tidak lebih daripada 24 orang Ahli Majlis lagi yang akan dilantik oleh pihak berkuasa negeri.

Subseksyen 2 menyebut Ahli-ahli Majlis Pihak Berkuasa Tempatan hendaklah dilantik sebilangan besar daripada mereka hendaklah orang-orang yang biasanya bermastautin dalam kawasan pihak berkuasa tempatan itu, dan yang pada pendapat pihak berkuasa negeri mempunyai pengalaman luas dalam hal ehwal kerajaan tempatan atau yang telah memperoleh kejayaan terpuji dalam sesuatu profesion perdagangan dan perindustrian, atau apa pun yang mempunyai kebolehan untuk mewakili kepentingan kaum-kaum mereka dalam kawasan pihak berkuasa tempatan itu.

Saya hendak cadangkan kalau boleh fasal ini dipinda, dan ditambah di situ termasuk juga wakil daripada perbadanan yang dipertanggungjawabkan untuk menguruskan sisa pepejal dan perbadanan awam. Kalau boleh seorang pegawai daripada PPSPPA inilah duduk dalam majlis daerah, sebab majlis daerah ini di dalam Akta Kerajaan Tempatan diperuntukkan, majlis daerah mestilah bermesyuarat sekurang-kurangnya sebulan sekali atau lebih.

Melalui mesyuarat majlis daerah, kalau PPSPPA tadi ada pegawainya bukan sahaja dia boleh memberi maklumat secara berkala kepada ahli majlis, ia juga boleh mendapat maklumat balas daripada ahli-ahli majlis yang seramai 25 orang tadi keadaan tugas dari segi pengurusan sisa pepejal tadi dan pembersihan awam tadi. Dalam masa yang sama juga, mungkin apa juga program penguatkuasaan boleh dijalankan secara bersama dengan PBT tadi, sebab ada pegawai daripada perbadanan tadi dalam majlis.

Ini pihak kerajaan mungkin terlepas pandang tetapi saya rasa itu berkesan. Itu satu cara yang berkesan, sebab ada mekanisme yang boleh memantau secara berkala sekurang-kurangnya tiap-tiap bulan kegiatan-kegiatan ataupun aktiviti-aktiviti yang dijalankan oleh perbadanan tadi dan dalam masa yang sama juga rakyat akan dapat ...

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: *[Bangun]*

Dato' Firdaus bin Harun [Rembau]: Boleh, silakan Yang Berhormat Tangga Batu.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya nampak Yang Berhormat Rembau dengan pengalaman yang banyak mungkin hingga ke arah mengubah Akta Induk menyebut tentang pelantikan ahli majlis wakil daripada pihak pemegang lesen ini, mungkin kalau Yang Berhormat boleh bersetuju dengan saya, kita cuma boleh meletakkan satu *terms of reference* kepada Ahli-ahli Majlis bukan sahaja sebagai mewakili masyarakat setempat, tetapi juga tugas dan peranan mereka ialah untuk memastikan kerja-kerja kebersihan kawasan dilakukan oleh pihak pemegang lesen ini dengan mengikut kehendak masyarakat setempat.

Ahli Majlis punya peranan dan tanggungjawab KPI, Ahli Majlis dikenakan KPI, apa pendapat Yang Berhormat. Terima kasih.

Dato' Firdaus bin Harun [Rembau]: Terima kasih sahabat saya Tangga Batu, saya setuju dan secara tidak langsung juga bila pegawai daripada PPSPPA tadi ada dalam PBT sebagai Ahli Majlis, ia juga boleh jadi badan pemantauan. Saya sangat setujulah cadangan daripada Tangga Batu tadi dan dengan itu saya percaya harapan Yang Berhormat Menteri yang sangat besar terhadap peningkatan khidmat yang akan diberikan oleh PPSPPA, akan lebih berkesan lagi.

Dalam masa yang sama akan dapat meningkatkan imej kerajaan di mata rakyat. Kita pun hendak pilihan raya tidak lama lagi. Sebab itulah saya sangat berharap dapat dipertimbangkan. Walaupun kita ada peruntukan untuk lantikan jawatankuasa, saya pun ada cadangkan semalam jawatankuasa pemeliharaan alam sekitar, tetapi jawatankuasa ini pada

hemat saya mungkin kurang berkesan sebab keanggotaan dalam majlis ini yang ada dalam akta, jadi dia ada dia punya kuasa eksekutif itu.

Saya harap pihak menteri akan dapat menimbangkan perkara ini supaya dengan itu PPSPPA ini akan menjadi lebih berkesan dalam menjalankan tugas-tugasnya, dan dalam masa yang sama rakyat akan dapat khidmat yang lebih berkesan. Selain daripada itu saya juga mencadangkan supaya dalam masa yang sama, dalam jawatankuasa yang akan dicadangkan di peringkat PBT juga sama-sama bertindak sebagai badan perundangan yang akan memberi khidmat nasihat kepada perbadanan di peringkat PBT. Dengan itu saya menyokong, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Jasin.

12.58 tgh.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua kerana mengizinkan saya untuk berbahas untuk meminda Akta Kerajaan Tempatan tahun 1976. Saya ingin menambah apa yang telah disebutkan oleh rakan saya Yang Berhormat Rembau berkenaan dengan kedudukan Ahli Majlis.

Saya hendak minta juga kerajaan untuk mengkaji balik tentang kedudukan ahli majlis ini untuk membolehkan kami wakil rakyat menyertai bersama-sama. Rakyat kompelin dekat kami, tetapi kami tidak boleh menyuarakan apa hasrat rakyat yang kami wakili kepada majlis tempatan kerana undang-undang dan juga peraturan ini berbeza-beza di antara negeri. Ada negeri membenarkan wakil rakyat duduk dalam kerusi Ahli Majlis, ada yang tidak.

Di Melaka, tidak dan yang banyak kompelin ialah masalah servis dan juga berkenaan majlis daerah ini, rakyat datang jumpa kami wakil rakyat dan untuk kami wakil rakyat untuk menyuarakan soal-soal rakyat ini, kepentingan rakyat ini kita tidak dapat kerana majlis bersidang penuh, kita tidak dijemput untuk hadir dan kita buat ini Tuan Yang di-Pertua, kita hendak duduk dalam mesyuarat itu bukan masalah kita hendak elaun Ahli Majlis, tidak payah tetapi membolehkan kami sebagai *ex officio* untuk bersama-sama duduk dalam ini supaya dapat menyuarakan. Kalau setakat dipanggil duduk dalam mesyuarat ...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, suatu hari nanti Ahli Majlis minta duduk di Parlimen, macam mana?

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Itu dia kena dipilih, dia kena dipilih oleh orang ramai Tuan Yang di-Pertua.

Datuk Bung Moktar bin Raden [Kinabaangan]: [Bangun]

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Ya, sila Kinabatangan.

Datuk Bung Moktar bin Raden [Kinabatangan]: Ya, terima kasih. Ya, saya hairan Datuk Menteri, kenapa tidak *distandardize* kita punya keputusan dalam PBT ini. Di Sabah pun begitu, satu ketika wakil rakyat boleh duduk, sekarang tidak boleh. Sedangkan masalah ini

dirujuk banyak kali kepada apa masalah dia wakil rakyat duduk di majlis itu? Adakah wakil rakyat mempengaruhi ataupun cuba memecahbelahkan majlis itu. Saya nampak tidak ada logik dia tidak dibenarkan. Apakah Yang Berhormat meminta menteri ini supaya diselaraskan di seluruh negara, walaupun akta ini tidak melibatkan Sabah. Saya minta supaya ada konsentration di antara negeri-negeri ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Jasin boleh jawablah pukul 2.30 lah, ucapan boleh disambung semula.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ahli-ahli Yang Berhormat, dengan ini saya tangguhkan mesyuarat ini sehingga jam 2.30 petang.

Mesyuarat dtempohkan pada pukul 1.00 tengah hari.

■ 1430

Mesyuarat disambung semula pada pukul 2.30 petang

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Dr. Yusof bin Yacob) ***mempengerusikan mesyuarat***]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Saya jemput Yang Berhormat Jasin menyambung ucapan.

2.32 ptg.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. saya ingin menyambung ucapan saya dengan menjawab celahan yang dibawa oleh Kinabatangan dan kita berharap supaya kementerian melihat balik rang undang-undang PBT ini supaya membolehkan setiap Ahli Parlimen dan juga wakil rakyat duduk sebagai *ex-officio* paling kurangnya di dalam malis daerah kerana pada hari ini ada didapati di seluruh negara ada negeri membenarkan wakil rakyat sebagai ahli majlis, ada negeri tidak membenarkan. Apatah lagi Ahli Parlimen, ada negeri dia membenarkan ADUN duduk sebagai ahli majlis, tidak membenarkan Ahli Parlimen sebagai ahli majlis di majlis-majlis daerah ini.

Hari ini apabila kita lihat bahawa majlis daerah ini, PBT ini adalah kerajaan yang ketiga dan rakyat banyak mengadu kepada kita wakil-wakil rakyat dan kita tidak ada peluang untuk menyuarakan hasrat rakyat yang kita wakili kepada PBT-PBT ini. Oleh yang demikian saya berharap kementerian pandang sedikit tentang hal ini.

Kedua, Tuan Yang di-Pertua, saya lihat di majlis-majlis daerah...

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruddin [Jerai]: *[Bangun]*

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Silakan Jerai.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Penjelasan. Sebenarnya saya bersetuju dengan Yang Berhormat dan saya telah menyuarakan sebelum ini. Kita masuk ke sana untuk membantu. Tidak payah bayar elaun pun tidak apa, kita sudah ada elaun kita sebagai Ahli Parlimen, untuk membantu dan cuba menolong supaya masalah di PBT itu boleh kita bawa ke peringkat Persekutuan. Kadang-kadang hendakkan bantuan kewangan lebih sebab kadang-kadang kerajaan negeri dia terhad. Jadi, kita boleh menggunakan perhubungan kita di peringkat Persekutuan dengan menteri, timbalan menteri, Setiausaha Parlimen untuk kita mencari bantuan tambahan untuk kebaikan PBT. Kalau PBT itu tidak indah, tak elok - orang sekarang ini Tuan Yang di-Pertua, semua orang akan salahkan kerajaan, salahkan wakil rakyat. Kita ini kadang-kadang, Tuan Yang di-Pertua, Jasin, kami ini kadang-kadang merasa kecewa. Semuanya itu wakil rakyat, ini wakil rakyat sampai sakit pun kita boleh beli ubat. Saya demam dua hari, saya beli ubat di luar. Saya sudah tidak pergi klinik di sinilah. Beli di farmasi, dia bagi empat biji, makan, telan. Sudah pecah peluh okeylah. *[Ketawa]*

Kita bukan mengganggu. Sebenarnya persepsi orang yang mengatakan wakil rakyat ini mengganggu, tidak. Kita hanya duduk di situ untuk membantu dan menolong. Kadang-kadang kalau dapat gotong-royong pun tidak apa. Kita cari peruntukan, kita bagi. Kalau macam PBT tidak cukup duit, okey, ambil *fund* buat gotong-royong, bersihkan dan sebagainya. Inilah yang kita hendak, bukan hendak mengganggu. Hendak perbetulkan persepsi itu, adakah Yang Berhormat bersetuju dengan saya, Yang Berhormat.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat Jasin, sila duduk dulu. Kita ada usul.

USUL

WAKTU MESYUARAT DAN URUSAN DIBEBAHKAN DARIPADA PERATURAN MESYUARAT

2.36 ptg.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Datuk Azizah binti Mohd. Dun]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan:

“Bahawa mengikut Peraturan Mesyuarat 12(1) Majlis pada hari ini tidak akan ditangguhkan sehingga jam 9.00 malam ini serta selepas ucapan penangguhan dan selepas itu majlis mesyuarat akan ditangguhkan sehingga jam 10.00 pagi hari Isnin 9 Julai 2007”.

Timbalan Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat [Datuk G. Palanivel]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah;

“Bahawa mengikut peruntukan Peraturan Mesyuarat 12(1) Majlis Mesyuarat pada hari ini tidak akan ditangguhkan sehingga jam 9.00 malam ini”. hendaklah dipersetujukan.
Usul dikemukakan bagi diputuskan; dan disetujui.

Tuan Lau Yeng Peng [Puchong]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Jasin, sambung. Ya, Puchong. Jasin hendak bagi jalan?

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Ya, sila.

Tuan Lau Yeng Peng [Puchong]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua dan Terima kasih Yang Berhormat Jasin. Saya memang bersetuju dengan apa yang dicadangkan oleh Jasin tadi. Sebenarnya kita hendak sedikit penjelasan daripada Yang Berhormat Jasin bahawa kita sebagai *ex-officer* dalam Majlis itu adalah dalam majlis penuh ataupun dalam jawatankuasa-jawatankuasa tertentu. Kalau hanya dalam majlis penuh pun kadang-kadang apa yang mereka telah diputuskan di peringkat jawatankuasa pun kita tidak faham. Adakah setuju kalau Jasin cadangkan kepada Kerajaan Persekutuan bahawa kita ini dibenarkan dalam jawatankuasa tertentu - bagi saya yang penting sebagai contohnya ialah jawatankuasa perancangan, susun atur, bangunan, mungkin kewangan dan juga tender. Adakah Jasin bersetuju kita ini masuk ke peringkat jawatankuasa supaya kita betul-betul memahami apakah masalah yang sedang berlaku di akar umbi. Apa pandangan Yang Berhormat Jasin?

Tuan Teng Boon Soon [Tebräu]: Jasin, ini berkaitan.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Sebelum itu...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: *[Ketawa]* Yang mana satu hendak bagi Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Dua-dua sekali, Tuan Yang di-Pertua. Bagi peluang.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Saya bagi Tebräu, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Teng Boon Soon [Tebräu]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih, Jasin. Saya pernah berkhidmat sebagai Ahli Majlis selama enam tahun di Majlis Bandaraya Johor Bahru. Mengikut pengalaman saya, bagi kita membantu PBT, saya rasa amat penting kita perlu berada dalam jawatankuasa; jawatankuasa pengurusan khususnya. Pengurusan itu ia meliputi semua perkara. Kalau semata-mata jawatankuasa penuh sahaja ia tidak bincang apa-apa. Dia luluskan, kita duduk sahaja di sana sampai apa pun tidak ada apa-apa, tidak ada

peranan langsung. Yang jawatankuasa pengurusan itu kita boleh memainkan peranan sebagai *ex-officer*. Terima kasih.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Saya sebagai Ahli Majlis Perbandaran Alor Star selama dua penggal...

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: [Menyampuk] [Ketawa]

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Dululah, sebelum jadi Ahli Parlimen. Apa ini Mother Teresa selalu kacau saya bercakap. [Ketawa]

Saya bersetuju tetapi saya tidak berapa bersetuju sangat dengan Puchong. Kalau semua jawatankuasa kita hendak duduk bila kita hendak buat kerja? Kita kena *be reasonable*. Kalau jawatankuasa penuh pengurusan itu saya setuju tetapi kalau yang tender hendak duduk, yang ini hendak duduk, kalau semua hendak duduk waktu bila kita hendak buat kerja?

Saya ingat dalam jawatankuasa penuh itu kita boleh bersuaralah kalau kita hendak *reject* pembangunan atau apa, kita boleh menyuarakan pandangan kita. Kadang-kadang mereka rancang bandar dan sebagainya, mereka *plan* dan buat rumah itu mereka tidak fikir fasal banjir. Jadi ini semua kita hendak tolonglah, timbalan menteri ya. Dahlah sambung sampai 9.30, tiket hendak kena *cancel*, tidak apa.

■1440

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, teruskan Jasin.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Terima kasih sahabat-sahabat saya daripada Puchong, Jerai dan juga Tebrau. Saya kira kalau kita benarkan untuk sebagai *ex-officio* di majlis penuh pun sudah memadai dan kalau boleh ditambah kepada jawatankuasa pengurusan dan pembangunan, yang lain tidak payahlah. Pengurusan dan pembangunan kita boleh mainkan peranan untuk masa depan PBT di kawasan kita. Yang kedua Tuan Yang di-Pertua, berkenaan dengan PBT ini. Saya minta supaya kementerian ambil orang yang jadi yang di-pertua majlis daerah ini orang yang boleh *full time* dekat majlis daerah. Kebanyakan majlis daerah sekarang ini Yang di-pertuanya ialah pegawai-pegawai daerah yang telah dibebankan dengan macam-macam kerja. Kita lihat di Melaka contohnya, pada hari ini ada Yang di-Pertua Majlis Daerah dan Yang di-Pertua Majlis Perbandaran, orang lain daripada DO kita dapati bahawa PBT ini berjalan dengan lancar. Kalau dulu dipengerusikan oleh DO, DO dengan beban tugas dan tanggungjawabnya dengan berpuluh-puluh lagi jawatankuasa, duduk pula sebagai yang di-pertua, kita lihat PBT ini tidak bergerak sebagaimana yang kita minta? Sila Cameron Highlands.

Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy [Cameron Highlands]: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Cameron Highlands.

Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy [Cameron Highlands]: Tuan Yang di-Pertua, saya tertarik dengan apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat bagi Jasin tadi. Seolah-olah kepimpinan PBT dan juga kepimpinan pejabat daerah, ini menjadi isu lama dan saya rasa beban

itu begitu tinggi sekali. Saya ingin tahu ada undang-undang yang tidak membenarkan Akta Persekutuan dan Akta Kerajaan Tempatan tidak membenarkan pertukaran pegawai-pegawai dari PBT ke tempat-tempat lain sehingga ada orang bertugas selama 30 tahun, 20 tahun dan kalau kita tahu dia tidak begitu efektif dan efisien tidak boleh kita tukar.

Maka selagi ada undang-undang ini apa kita mendabik dada berteriak rata-rata tidak ada apalah, syok sendiri jawabannya, indah khabar dari rupa sahaja. So macam mana benda ini ditukarkan Yang Berhormat? Itu dasar dulu, *in door* dulu.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Terima kasih Cameron Highlands, kata orang dulu...

Dato' Markiman bin Kobiran [Hulu Langat]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Hulu Langat Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Tidak, hendak jawapan Cameron Highlands dulu kejam. Ada sambungan? Okey.

Dato' Markiman bin Kobiran [Hulu Langat]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat bagi Jasin. Saya hendak menyambung sedikit pandangan daripada Yang Berhormat bagi Cameron Highlands dan minta Yang Berhormat bagi Jasin beri ulasan berkenaan dengan kecekapan tadi.

Kecekapan Yang Berhormat bagi Jasin katakan berkenaan dengan pegawai daerah yang terpaksa memikul tugas sebagai yang di-pertua. Tambahan daripada itu Yang Berhormat bagi Jasin, kalau mengikut seksyen 10(2) Akta Kerajaan Tempatan 1976 itu, Ahli Majlis Kerajaan Tempatan ialah terdiri daripada Yang di-Pertuanya dan 24 ahli.

Peruntukan ini sudah begitu lama sejak tahun 1976, tidak berubah, tidak berganjak, tidak ada usaha-usaha untuk meminda, menambah bilangan ini, tetapi skop perkhidmatan kerajaan tempatan ini makin banyak terutama sekali majlis-majlis perbandaran yang sudah dinaikkan tarafnya pun 24 juga, sama dengan majlis daerah. Jadi saya minta Yang Berhormat bagi Jasin beri pandangan berkenaan dengan bilangan ini.

Kalau kita lihat di Dewan ini pun setiap 10 tahun bilangan ahlinya, wakilnya kian bertambah, menunjukkan betapa pentingnya perkhidmatan wakil itu kepada pembayar cukai, kepada rakyat tetapi dalam hal kerajaan tempatan ini dahlah bilangannya kecil, penduduknya bertambah ramai, pembayar cukainya bertambah ramai, pegangannya bertambah banyak tetapi orangnya begitu juga. Jadi saya mintalah Yang Berhormat bagi Jasin Tuan Yang di-Pertua, mengulas pandangan ini, terima kasih.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Terima kasih Cameron Highlands dan Hulu Langat. Saya setuju sangat perkara ini kerana pada hari ini sebagai contoh oleh sebab kita hendak menubuhkan satu perbadanan soal sisa pepejal, kita pinda rang undang-undang. Kalau perlu kita pinda lagi untuk merangkumi semua, bukan sahaja kata tambah ahli majlis,

sebagaimana yang disebutkan oleh Cameron Highlands. Kita hendakkan supaya pegawai-pegawai di PBT ini jangan PBT ini sebagai *close door department* dia tidak boleh ditukarkan. Yang timbul masalah pada hari ini kita lihat bagaimana banyak masalah di PBT oleh sebab pegawai-pegawai di PBT ini terlampau lama dia tidak boleh ditukarkan ke jabatan-jabatan lain seolah-olah *close department*.

Kata orang tua-tua Tuan Yang di-Pertua, ubi yang manis ubi yang enak ini akan menjadi kayu kerana lambat cabut. Jadi kalau pegawai ini duduk lama di satu-satu majlis daerah, macam-macam hal boleh berlaku. Itulah sebabnya pada hari ini kalau kita lihat dalam segi rasuah di antara jabatan-jabatan yang menghadapi rasuah, angka rasuah, tangkapan dan juga siasatan yang ramai, PBT termasuk.

Dato' Nasaruddin bin Hashim [Parit]: *[Bangun]*

Dato' Dr. Mohamad Shahrum bin Osman [Lipis]: *[Bangun]*

Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy [Cameron Highlands]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ada tiga bangun Yang Berhormat, hendak bagi yang mana?

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Saya bagi penghargaan kepada Parit dulu, dia sudah bangun dulu.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, sila.

Dato' Nasaruddin bin Hashim [Parit]: Terima kasih Yang Berhormat bagi Jasin. Saya amat bersetujual dengan pandangan yang disuarakan oleh Yang Berhormat bagi Jasin supaya PBT atau majlis daerah atau majlis perbandaran ini diletakkan YDP sepenuh masa kerana pengalaman saya dulu pun pernah dua, tiga tempat. Inilah menjadi isu yang patut difikirkan secara serius. Ini kerana saya hendak bangkitkan ini Yang Berhormat, pada pagi tadi Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Menteri ketika menggulung perbahasan berkenaan dengan perkara-perkara yang dibawa pagi tadi mengatakan hanya PBT yang berpendapatan RM10 juta yang boleh mempunyai YDP sepenuh masa.

Saya rasa pendirian ini harus dikaji semula Yang Berhormat bagi Jasin, kerana yang menjadi isu sekarang ialah PBT yang tidak berkemampuan ini. Yang inilah yang tidak dapat memberikan perkhidmatan yang memuaskan kepada penduduk. Jadi oleh sebab itu mereka ini patut dibantu supaya sama ada mereka dapat RM10 juta *revenue* atau tidak, mereka harus diberi YDP sepenuh masa dan kalau tidak cukup saya rasa menjadi tanggungjawab Kerajaan Pusat untuk membantu untuk memastikan rakyat mendapat perkhidmatan yang memuaskan dari semua PBT ini. Terima kasih.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Terima kasih sahabat saya Parit. Kalau hendak ambil kira, di Melaka ini tidak ada. Hanya satu PBT sahaja yang pendapatan lebih RM10 juta, tetapi Alor Gajah dan Jasin memang bawah daripada RM10 juta. Oleh kerana diambil kira geran yang diberi oleh Pusat maka PBT ini pendapatannya lebih daripada RM10 juta. Oleh sebab

pegawai daerah juga sebagai Pengerusi PBT, dia tidak ada masa untuk hendak menumpukan kerja untuk menaikkan hasil PBT. Kalau ada orang lain yang duduk sebagai Pengerusi PBT, mungkin dia ada pemikiran kreatif bagaimana hendak meninggikan hasil pendapatannya. Yang ini saya kira saya setuju dengan Parit. Kementerian kena pandang ini.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: *[Bangun]*

Dato' Dr. Mohamad Shahrum bin Osman [Lipis]: *[Bangun]*

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, tiga bangun Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Angin dululah.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Angin, angin, angin.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Sri Gading. Sudah tukar kawasan, kawasan angin?

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Macam mana boleh angin pula Tuan Yang di-Pertua?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Bukan angin, kepala angin.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Sri Gading teruskan.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih sahabat saya Jasin. Saya dengarlah apa yang diutarakan dan diujahkan oleh Jasin dan juga oleh Cameron Highlands dan juga daripada Parit dan rakan-rakan sebelumnya. Sayanglah walaupun kita akan menyokong DR 27/2007 ini, Rang Undang-undang ini, Akta Kerajaan Tempatan 76, Akta 171 ini sepatutnya sekalilah dipinda.

Walaupun kita minta ahli majlis daerah, majlis tempatan atau majlis perbandaran itu ditambah, kadang-kadang tidak ada juga kesannya kalau kakitangannya tidak disegarkan dari segi tindakannya. Sebab *close department*, dia tertutup, tidak boleh hendak tukar. Dia di situ juga. Prestasi dia menurun, dia tetap di situ dan keputusan majlis daerah, majlis perbandaran kadang-kadang dia tidak hendak laksanakan pun tidak ada siapa yang boleh buat apa-apa kepada dia.

■1450

Tak ada penalti yang boleh dikenakan kepada dia. Dia tak peduli pun. Kalau dia kadang bersikap dengan anti kerajaan masuk DAP umpamanya, masuk PAS umpamanya. Ahli Majlis Perbandaran ini kebanyakan daripada orang-orang yang menyokong kerajaan. Oleh sebab dia rasa ini kepentingan kerajaan dia langsung tak hendak buat apa-apa. Dia tak gerak apa-apa, dia tak hendak ambil tindakan apa-apa dan sama ada presidennya ataupun Yang Dipertuanya ataupun Ahli-ahli Majlis Perbandaran daerah tak boleh buat apa-apa fasal dia yang akan melaksanakan segala keputusan tapi tak hendak buat pelaksanaan dan keputusan tinggal keputusan.

Jadi alang-alang Akta 171 ini patutnya dipinda masukkan sekali. Sudah kata ini semua hendak hantar pergi pusat kenapa tak diselaraskan untuk satu negara. Jadi bolehlah agaknya kakitangan Majlis Perbandaran Hulu Langat boleh ditukar kepada Majlis Perbandaran Kangar. Baru dia tahu langit itu tinggi. Ini apa hendak marah? Apa hendak buat tindakan kepada dia, dia kerja sini. Dia datang kerja tapi kalau kerjanya patut dibuat 100% dia buat 30% sahaja siapa hendak marah dia kerana kadang-kadang ada juga kakitangan-kakitangan di majlis daerah dia anti kerajaan dan itu menyebabkan segala apa yang telah disuarakan. Cakap Cina dia '*capsiau*' dia tak peduli hendak diapa-apakan. Jadi alang-alanglah, menteri tak ada pula ya, bawalah pindaan ini sekali Akta 171 ini boleh ditukar-tukarkan. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Terima kasih Sri Gading. Saya setuju dengan Sri Gading Tuan Yang di-Pertua. Saya setuju dengan Sri Gading kerana pernah berlaku oleh kerana kakitangan-kakitangan PBT ini menyebelahi parti pembangkang banyak bangunan-bangunan taska dibina walaupun tak ada *submit* pelan, tidak diminta kebenaran daripada majlis daerah dia boleh bangun macam itu sahaja dan akhirnya menjadi ibu pejabat-ibu pejabat parti yang berkenaan. Kompelinlah kita, dalam mesyuarat pun kita bangkang tetapi oleh kerana pegawai yang bertanggungjawab ini tidak menyokong kita akhirnya hari ini bercambah bangunan-bangunan parti pembangkang itu berada di satu-satu daerah. Saya rasa ini tidak adil dan harus dipinda supaya kakitangan ini boleh ditukar. Macam disebut oleh Sri Gading kalau buat tak betul di Jasin tukar ke Kangar tukar ke Rantau Panjang. Baru dia tahu untung nasib dia. Silakan Cameron Highlands lepas itu Lipis.

Tuan Devamany a/I S. Krishnasamy [Cameron Highlands]: Terima kasih. Kita balik kepada asas kita. Fungsi dan peranan setiap satu institusi kerajaan peringkat akar umbi ataupun negeri ataupun Persekutuan adalah untuk kepentingan rakyat. Itu nombor satu, induknya. Rohnya kepentingan rakyat. Dalam konteks ini Perlembagaan dua undang-undang yang merangkumkan dua-dua ini adalah Perlembagaan Persekutuan yang ada bidang kuasa ini dan Akta Kerajaan Tempatan 1976, Akta 171. dua-dua ini diluluskan oleh Dewan yang mulia ini. Dewan yang mulia ini Yang Berhormat Jasin tetapi pemberian kuasa *delegation of power* secara keseluruhan pelantikan dan pertukaran pegawai PBT adalah di bawah kawalan kerajaan negeri kecuali pelantikan dan pertukaran pegawai atasan kanan seperti Yang Dipertua dan Datuk Bandar. Pelantikan setiausaha juga adalah di bawah naungan kerajaan negeri. Maka bagaimana kita boleh selaraskan ini, satu.

Kedua, pelantikan dan pertukaran YDP dan Datuk Bandar. Pelantikan dan pertukaran YDP Datuk Bandar bergantung kepada klasifikasi negeri iaitu sama ada negeri itu negeri bersekutu, negeri tidak bersekutu atau negeri selat. Ini pun ada banyak beza, Sabah dan Sarawak pula lain. So, kalau sekiranya Dewan yang mulia ini tidak boleh membetulkan ini dan kita telah bahas empat perundangan berkaitan dengan PBT, kita sedang... kita memberi kepentingan kepada dedaun dan buah, akarnya kita lupa. Apa lagi batangnya. So, kita balik

kepada rerambut akar dahulu baru cerita daun dan juga buah. Di mana terletaknya kita. Adakah satu dilema atau terumbang-ambing atau kita dalam keadaan yang benar dan jalan yang benar. Kita balik kepada induk dan mesti ada *political will* untuk tukar khususnya dalam perkara-perkara yang ada kepentingan rakyat. Komen Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Lipis dahulu.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Lipis.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Jasin. Jadi berkait dengan *close door service* dengan izin Tuan Yang di-Pertua. Jadi tadi Yang Berhormat Sri Gading pun mengatakan masalah pertukaran dan sebagainya dan bagi saya satu perkara yang menyakitkan ialah pegawai-pegawai di PBT/majlis daerah dan sebagainya ialah dari segi kenaikan pangkat. Cuba bayangkan setiausaha katakan grednya 41. Dia masuk umur 23 lepas keluar *graduate* kata dia dapat kerja itu. Pencen 56 pun gred 41 juga. Tak ada kenaikan gaji, tak ada kenaikan pangkat. Begitu juga dengan *technician* apa-apa jawatan semua tak ada kenaikan pangkat. Jadi bila kalau sudah 20 tahun tak ada kenaikan pangkat kena cari duit daripada lainlah bila menengok kawan-kawan semua. Mungkin kalau dia masuk 41 sama-sama yang PTD mungkin sudah jadi KSU sudah tapi yang duduk jadi setiausaha di majlis daerah masuk 41 keluar pun 41. Akhirnya cari duit tambah dengan cara lain. Ini yang perlu diaddress.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Terima kasih Lipis dengan Cameron Highlands. Ini yang saya hendak utarakan. Dia timbul masalah oleh kerana sudah terlampau lama di situ kerana dia tidak dapat kita tukarkan di *department* lain ataupun di majlis-majlis daerah yang lain kerana dia duduk di situ kerana dikekang oleh rang undang-undang macam mana yang disebut oleh Cameron Highlands. Oleh demikian kita berharap supaya kementerian kaji balik kerana pada hari ini majlis daerah/PBT ini menjadi tumpuan orang ramai, harapan orang ramai, harapan rakyat. Apatah lagi pada hari ini contohnya di Jasin pada hari ini majlis daerah sudah tukar majlis perbandaran. Belum apa-apa lagi orang ramai sudah jumpa pada kita wakil rakyat "*Dah jadi majlis perbandaran ini Datuk macam mana cukai naik kah tidak*". Sudah tetap naik akan datang tetapi bagaimana *service* dia kepada rakyat. Yang ini yang kita harus utamakan.

Oleh demikian saya berharap kepada kementerian apa perkara-perkara yang telah dikemukakan oleh Cameron Highlands dan Lipis tadi kita kena tengok balik. Kalau pegawai duduk di situ terlampau lama macam saya kata tadi ucapan saya awal tadi ubi jadi kayu kerana lambat cabut. Gigi datuk sebagai doktor yang menjadi sakit kerana apa, lambat cabut. Yang inilah penyakit yang kita hadapi sekarang ini oleh kerana dia tak gerak, dia duduk sana pangkat tak naik akhirnya dia mencari peluang dan ruang yang lain menggunakan kuasanya untuk mengayakan dirinya kerana dia lihat kawan dia di kementerian ataupun jabatan lain naik pangkat dia tak naik pangkat dia pun teringin. Ini naluri manusia Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: [Bangun]

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Sabak Bernam dengan Jerai Yang Berhormat. Hendak bagi jalan?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Dua kali sudah, dua kali sudah.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Bagi Jerai lepas itu Sabak Bernam.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Yang Berhormat, Tuan Yang di-Pertua ini kes cabut ini dia sebenarnya Tuan Yang di-Pertua kita pun tak bolehlah secara *blanket* kita hendak kata kalau sudah lama-lama kalau kita tak cabut jadi kayu. Kita di sini pun makan ubi kayu. Petang-petang mereka goreng ubi kayu makan. Sebenarnya Tuan Yang di-Pertua ini di atas keimanan seseorang itu apabila dia memegang jawatan dan tanggungjawab. Contoh macam kita ambil doktor klinik kita dia bila dia angkat akta dia akan berkhidmat kepada rakyat. Jadi dia khidmat cara baik. Begitu juga macam kita kata cabut gigi. Memang kalau cabut gigi memang sakit tapi dia boleh bubuh gigi baru. Dia boleh tokak juga.

Jadi di sini sebenarnya terpulang kepada individu. Kita bukanlah boleh kata keseluruhannya dan saya kalau hendak mencadang supaya pengerusi PBT atau Yang Dipertua PBT ini apa salahnya dahulu satu ketika kita letak orang politik. Bila kita letak orang politik dia kena buat kerja. Dia takut fasal dia dua tahun, dua tahun. Kalau dia *perform* bermakna dia tidak akan dilantik semula dan bila orang politik kerajaan. Seputeh tak boleh duduk fasal orang perempuan.

■1500

Bagi dia apabila dia jadi pengerusi dia akan memastikan bahawa rintihan rakyat akan diambil kira kerana dia takut kalau dia tidak *perform* maka dia boleh tidak disambung lagi perkhidmatan dia sebagai seorang ahli majlis ataupun Yang di-Pertua Majlis. Ini satu cadangan pasal dahulu ada berlaku. Kita ingat dahulu bandar raya pun biasa orang politik yang duduk dan kalau dia tidak *perform* kita ganti tetapi kalau pegawai kerajaan memang susah kita hendak berhentikan perkhidmatan dia orang, apatah lagi *close service* dia terikat dalam PBT.

Jadi, di sini saya harap kalau boleh kita cubalah tengok, cuba satu dua majlis perbandaran kita tengok, kalau dia tidak *perform*, maka dia kena keluar. Jadi biar orang politik itu, orang politik dia takut. Macam kita, kalau kita tidak *perform* macam wakil rakyat bahana dia akan tiba. Apabila pilihan raya kita belum tentu dipilih ataupun disambung semula ataupun kalau dipilih bertanding mungkin rakyat menolak kita kerana kita tidak *perform*. Macam sekarang ini kita dok bersyarah selalu dalam Dewan Rakyat-, kita dok beri pandangan pada kerajaan, kita turun kat bawah *hands on* dengan rakyat. Apa pandangan Yang Berhormat, *hands on* dengan pelajar-pelajar, ini pelajar-pelajar sekolah mana ini? Ramai ini. Tahniahlah tengok kami dok berjuang, terima kasih.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Terima kasih Yang Berhormat Jerai. Untuk makluman Jerai dan rakan-rakan, di Melaka orang politik, semua pengerusi PBT orang politik dan

bukan orang politik yang mempunyai jawatan macam kita wakil rakyat, tidak. Di kalangan jawatankuasa bahagian yang mempunyai potensi yang boleh memimpin organisasi ini dilantik sebagai Yang di-Pertua. Alhamdulillah kita lihat beberapa orang politik yang menerajui PBT dekat Melaka *perform*, tidak ada salahnya. Jadi saya setuju, saya setuju apa yang Yang Berhormat Jerai kemukakan dan... ya Sabak Bernam.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Yang Berhormat bagi Sabak Bernam.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Terima kasih. Yang Berhormat bagi Jasin, pandangan dan cadangan yang baik kita telah dengar daripada pelbagai pihak dalam konteks pentadbiran PBT ini. Kita ada pengalaman ramai ada pengalaman, daripada peringkat awal tadi, sebenarnya kita hendak menyatakan bahawa Ahli Parlimen ini wajar berada di dalam majlis kerana kita begitu dekat dengan kerajaan, dengan rakyat. Jadi apabila kita ada di situ maknanya kita jelas masalah rakyat dan kita boleh ketengahkan untuk diselesaikan, itu perkara yang pertama.

Perkara yang kedua ialah tentang dengan izin *close service* tadi. Ini sepatutnya dirungkai maknanya diadakan pindaan kepada akta ini. Jadi perkara ini perkara yang baik, perkara yang baik ini wajar disegerakan. Saya hendak tanya Yang Berhormat Jasin, kita telah mengemukakan beberapa pandangan, cadangan yang memang sangat baik yang akan mendekatkan rakyat dengan kerajaan. Ini mesra rakyat, mesra kerajaan. Apa pandangan Yang Berhormat untuk pindaan ini dapat disegerakan supaya agenda untuk meningkatkan perkhidmatan majlis dapat disegerakan dalam konteks penambahbaikan, terima kasih.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Terima kasih Sabak Bernam. Saya setuju sangat, kalau perlu kita pinda, kita pinda kerana jawatan-jawatan yang penting dalam PBT ini sebagai jurutera, pegawai perancang, pegawai kesihatan, dan beberapa pegawai penting lagi di dalam *department* di majlis daerah ini harus boleh ditukar-tukarkan di mana-mana. Kalau tidak ada Tuan Yang di-Pertua, majlis daerah itu beku, lesu dan saya berharap supaya pindaan ini diadakan supaya kita dapat mengatasi masalah ini. Ini kita pun naik segan. Saya bila dengar menteri katakan banyak majlis daerah PBT tidak mampu untuk membayar kepada syarikat-syarikat yang menjalankan kerja sisa pepejal.

Salah satunya saya akui Majlis Perbandaran Jasin ada berhutang beberapa juta. Saya pun naik hairan, berhutang dan itulah sebabnya masalah sampah di Jasin, masalah sisa pepejal di Jasin sampai hari ini tidak selesai. Hendak kita tegur Southern Waste hutang tidak bayar. Jadi kita pula kena misalan kata, orang cina kata 'kau tao' syarikat konsesi ini. Kena tunduk-tunduk sedikit dekat dia orang. Kena tunduk, kerana tidak mampu bayar dan kita berharap jugalah PBT ini oleh kerana kita berhadapan dengan orang ramai, PBT ini sepatutnya mesti menggambarkan bahawa dia ini *friendly*, *friendly* dengan orang ramai. Ini kita tengok pejabat PBT kadang-kadang ini lebih hebat daripada bank.

Orang ramai hendak masuk pun susah, hendak jumpa Yang di-Pertua pun pintu dia pun kena pakai kad, selet dahulu baru boleh masuk. Saya kata ini tidak boleh menyelesaikan masalah. Kalau orang ramai pun hendak masuk PBT pun susah, bagaimana orang ramai hendak mengadu hendak dapatkan *services*? Kita berharap PBT ini *out reaching* sedikit, merapatkan orang ramai. Masalah cukai pintu, mengapa tidak dibuka kaunter-kaunter di pasar raya, dekat *bus station*, tidak kira hari cuti atau hari biasa untuk memudahkan orang ramai membayar bil-bil cukai pintu yang tertunggak, kerana pada hari ini masing-masing sibuk.

Jadi, dengan ini kita berharaplah PBT pada masa akan datang berubahlah sedikit supaya *customer friendly*, orang ramai *friendly*, mudah bagi orang untuk berhubung dan berinteraksi dengan pegawai-pegawainya bagi memudahkan lagi perjalanan PBT pada masa akan datang. Oleh yang demikian Tuan Yang di-Pertua, terima kasih dan saya menyokong.

Dato' Razali bin Ismail [Kuala Terengganu]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Tidak hendak berucap Kuala Terengganu?

Dato' Razali bin Ismail [Kuala Terengganu]: Saya hendak menyampuk tadi.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat bagi Jerai.

3.06 ptg.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua, saya mengalu-alukan rang undang-undang ini. Seperti kita sedia maklum Tuan Yang di-Pertua, majlis ataupun kerajaan tempatan ini adalah nadi kepada akar umbi kepada rakyat setempat. Kerajaan Persekutuan, kerajaan negeri kemudian kerajaan tempatan. Di akar umbi itu adalah kerajaan tempatan yang diawasi oleh kerajaan negeri dan dipantau oleh Kerajaan Persekutuan untuk memberi kesenangan dan kesejahteraan kepada rakyat.

Saya memahami, *constraint* kadang-kadang disebabkan oleh kekurangan kakitangan, kekurangan kewangan menyebabkan kadang-kadang pihak majlis kerajaan tempatan tidak boleh *perform*. Kita hendak salah selalu kepada majlis ini pun tidak kena juga. Kita kena lihat pasal apa? Kadang-kadang saya tanya pasal apa lori angkut sampah tidak cukup? Ada lori yang angkut sampah, lori *break down*. Dia punya rutin *schedule* kutip sampah pun bertabut dan sebagainya. Kadang-kadang kutipan tidak mencukupi untuk menanggung perbelanjaan yang meningkat hari ini. Jadi di sini saya perlu ambil jalan tengah mengimbangkan di antara masalah yang dihadapi oleh PBT dan juga apakah yang boleh Kerajaan Persekutuan menolong kerajaan negeri untuk menyeimbangkan.

Kadang-kadang kerajaan negeri pun dia *constraint* dengan peruntukan kewangan dia. Negeri-negeri yang kaya itu okey, tetapi negeri-negeri yang miskin. Macam kami ini negeri miskin, walaupun kami negeri yang mengeluarkan padi bagi orang makan. Selalunya macam

itulah, orang yang bagi makan orang ini, orang itu susah. Ada pula air dari Sungai Kedah pun, orang ambil air itu *free* tidak bayar duit. Jadi masalah Kedah ini macam itulah baik, kami terlampau baik sehinggakan kadang-kadang kita tidak dapat balik pulangan, kita berkorban. Macam contoh Negeri Kedah, kita hendak tolong PBT macam mana? Yang Berhormat bagi Jerlun pun dia biasa kerja di PBT dahulu, sebagai Pegawai Tadbir Kerajaan Negeri Kedah. Kadang-kadang duit tidak cukup, kupang pun tidak ada, ringgit tidak sampai, jadi dia hendak buat tidak boleh.

Jadi saya mengharapkan pihak kerajaan tempatan ini menyusun kerana pihak Kerajaan Persekutuan sudah hendak tolong, susun semula keperluan-keperluan tenaga kerja dan sebagainya untuk memberi perkhidmatan. Sebenarnya Tuan Yang di-Pertua rakyat ini dia tidak marah, kalau kita buat naik sedikit sebanyak cukai asalkan perkhidmatan itu baik, asalkan longkang elok, rumput dipotong dengan elok, pokok-pokok bunga ditanam dengan elok dan sebagainya. Saya amat seronok melihat, saya biasa bertanya Yang Amat Berhormat Ketua Menteri Melaka, macam mana dia *maintain* kebersihan Bandaraya Melaka Bersejarah ini?

■1510

Dia bagi tahu kat saya, dia kata dia nak tolong dan dia tolong nak perelokkan dia kata kalau berjalan, katalah Jalan Sultanah contohnya ataupun Jalan Bakar bin Taib contohnya. Dia bagi satu kontraktor Kelas F...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Jalan Bakar bin Taib tu kat mana Yang Berhormat?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Ya?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Dekat mana Jalan Bakar bin Taib?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Di Langkawi, Datuk. Jadi, jalan ini Datuk kita bagi Kelas F. Dia jagalah, syarikat ni jaga, *maintain* rumput, pokok tanam elok, longkang semua dia jaga. Bagi dengan harga yang berpatutan. Pertamanya banyak orang boleh tumpang cari makan. Kalau bandar ini kalau kita bagi kat satu syarikat, longgok satu sampai juta-juta kat dia, dia pun tak sempat, dia tak sempat dan saya lihat kadang-kadang nak kutipan *parking* ini kita swasta. Dia kutip-kutip duit, dia tak bayar kat bandar raya ataupun Perbandaran ataupun Kerajaan Tempatan. Lepas itu *terminate service* dia. Dia tuang pi, dia dah untung dah dia kutip *cash*. Hak bandar raya tak boleh apa juga. Ha, ini berlaku.

Jadi, itulah cara Melaka dia jaga kebersihan dan saya berasa kagumlah apabila kita masuk ke Melaka itu. Dia berasa nyaman, indah. Belah malam lampu menyala berkelip-kelipan, cantik Datuk. Ha ini dia cara depa menguruskan. Saya mencadangkan macam saya kata tadi, bagilah dua tiga jalan pada kontraktor Kelas F. Dia *maintain*, kita pun bagi kat dia tumpang cari makan sikit sebanyak. Jalan ini pula bagi satu kontraktor, kemudian *compete*. Kalau kontraktor itu buat tak elok, terus kita tarik dia, kita bagi orang lain. Di sini dia ada sikit persaingan. Kita

kadang-kadang Tuan Yang di-Pertua, suka bagi satu benda penswastan tu besar-besar kepada satu orang. Kertas kerja itu memang elok. Kertas kerja elok, kerja itu tak elok. Jadi, kita hendak kertas kerja elok, kerja pun elok.

Ini kadang-kadang main tengok kertas kerja ini amboi, berkelipan cantik. Tapi bila mai buat kerja, tahun pertama elok, tahun kedua elok, tahun ketiga dah mula dah, dia celaru. Jadi kita harap pun kenderaan-kenderaan Majlis Kerajaan Tempatan pun kenalah dipertingkatkan Datuk, la ni zaman moden. Ini lori sampah, dia ambil sampah ayaq nih, ayaq keluq. Bila dia perah naik sampah, dia kaut sampah dia pakai mesin itu Datuk Tuan Yang di-Pertua, dia perah naik, ayaq tu tinggal di atas jalan, bau! Kadang-kadang dia mai perah depan rumah kita, bau depan rumah kitalah. Gunalah, dan baru ini saya lihat dalam televisyen di mana, di Melaka ke di mana juga. Dia *introduce* kan satu jenis kenderaan, dia perah ayaq tu dia himpun dalam kereta, pi buang tempat lain. Macam itu.

Satu lagi Tuan Yang di-Pertua, kita kena tengok juga tentang perkhidmatan orang buat kerja ini. Saya nak cuba peringatkan supaya orang yang bekerja ini dahlah gaji kecil, kuli. Keselamatan depa tak jaga. Angkut sampah ni Tuan Yang di-Pertua, benda kotor dan depa terdedah kepada bau-bau kotoq nih. Hari-hari, cuba fikirilah, tak bau lain dah. Dia hidu segala racun, hidu segala najis, hidu segala benda kotor-kotor. Akhirnya dia ada penyakit, bila penyakit kena berhenti kerja. Jadi kita kena jagalah sama. Cari jalan bagi dia pakai apa, penutup mulut ka apa pun boleh buatlah. Kita mahu juga walaupun orang tu angkut sampah, pakaian dia bersih. Ini, asal kata angkut sampah, 'berdanuq'. Kita tengok negeri-negeri lain Tuan Yang di-Pertua, negeri-negeri yang maju, walaupun dia angkut sampah tapi uniform dia cantik.

Ini kalau tiga orang empat orang naik dok gayut satu lori tu Datuk, itu pun bahaya. Lori sampah depa bergayut pegang, itu pun bahaya. Keselamatan depa kena jaga juga. Jadi ini semua kita kena ambil kira Tuan Yang di-Pertua. Saya menyokong kadang-kadang PBT ini depa meluahkan juga pada saya, kami ini tak ada duit, nak buat macam mana. Macam mana nak perelok, dia nak bina bangunan-bangunan dalam Majlis dia, tapi modal tak cukup. Jadi yang ini juga kita kena lihat dari perangkaan pembangunan PBT itu. Macam Bandar raya Kedah, Alor Star ini. Dia pun tak ada duit, macam mana dia nak perelok bandar tu? Jadi akhirnya orang kompelin, nama bandar raya, Bandar Dalam Taman tapi tak terang mana.

Jadi, inilah kita berharap bahawa peruntukkan yang secukupnya harus diambil kira Tuan Yang di-Pertua. Kalau kita nak mengindahkan sesuatu itu, dia kena ada modal. Kecuali kita juga kena mengajar kepada rakyat kita, supaya menjaga kebersihan bersama. Yang kita tengok hari ini Tuan Yang di-Pertua, rumah elok-elok tong sampah dok depan rumah. Rumah banglo besar-besar tapi tong sampah depan rumah. Rumah teres tong sampah semua depan rumah. Padahal dia sampah. Patut sampah ini kita kena dok belakang rumah. Jadi, saya nak mencadangkan kepada Majlis Kerajaan Tempatan, bila nak lulus pelan buat rumah, jalan belakang tu kena besar. *Backlane* dia tu supaya lori sampah boleh lalu kutip sampah daripada belakang. La kita tengok

lori sampah semua kutip sampah depan rumah. Jadi, kita dah zaman maju dah Tuan Yang di-Pertua, takkan kita dok bubuh depan rumah kita tong sampah berbau dan kadang-kadang dua tiga hari tak kutip dah depan rumah. Kadang-kadang rumah tu landskap bukan main elok, pagar bukan main cantik. Tau-tau selonggok sampah tiga hari empat hari tak kutip.

Jadi ini semua Tuan Yang di-Pertua, kena ambil kira dari segi perancangan dan pegawai-pegawai yang kita nak lantik ini apa semua ini, kena ada *vision*. Kena duduk sekali-sekala memikirkan macam mana kita nak mengindahkan Majlis Kerajaan Tempatan kita. Lawatan ke luar negara ini kita kurang sikit pun tak apa Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: *[Bangun]*

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Kita nak tengok apa keindahan, pi la sapa-sapa pi ambil video di negeri elok-elok mai tayang tengok sudah lah. Kadang-kadang kita pi negara yang tak berkenaan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Sabak Bernam sila.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Terima kasih Datuk, terima kasih Yang Berhormat Jerai. Ini, bercakap tentang ahli majlis yang ada *vision* ini sebenarnya kita senang cakap Yang Berhormat Jerai. Macam mana kita nak kriteriakan? Sebagai orang yang berpengalaman dua penggal tadi itu, kita sebenarnya boleh nampak ada ahli majlis ini sebenarnya dia datang sebenarnya, saya tengok ada yang cukup suka mencadangkan supaya ada uniform baru, kemudian dia buat lawatan. Kemudian dalam perayaan dia pun cadangkan itu dan ini. Saya ingat ini kumpulan yang tak berapa ada *vision*. Jadi, saya sebenarnya setuju dengan Yang Berhormat Jerai. Masalah kita ialah nak meletakkan ahli majlis yang sebenarnya mempunyai daya kreativiti dan sebenarnya memastikan bahawa apa yang dirancang di peringkat majlis ini sebenarnya mendatangkan manfaat langsung kepada rakyat. Jadi saya nak tanya daripada Yang Berhormat Jerai, kriteria mengenai ahli-ahli majlis ini. Terima kasih.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Ahli Majlis pun dia kena jadi macam wakil rakyatlah, *hands on*. Dia kena turun, bukan besar. Macam saya jaga satu Parlimen, tiga DUN Tuan Yang di-Pertua, lagi susah. Kawasan luas, sehari kita nak *cover* pun susah, tapi kita kena turun. Begitu juga ahli majlis. Pergi turun, tengok nih kalau orang dok meniaga di kaki lima ini apa masalah dia orang. Kadang-kadang pandangan dia orang ini lebih baik daripada pandangan kita pasai dia melibatkan diri dalam meniaga. Pergi jumpa, malam-malam keluar dia orang dok meniaga, tanya macam mana. Apa masalah yang kita boleh bantu. Ini kadang-kadang Tuan Yang di-Pertua, tempat yang dia orang meniaga elok-elok ini, kita pi halau, tangkap depa dan sebagai, rampas barang apa semua. Di situlah tempat depa boleh meniaga. Pindah pi tang lain hak yang kerajaan buat, tempat yang tak sesuai.

Kadang-kadang saya lihat banyak majlis tempatan buat bangunan-bangunan, orang tak boleh duduk, tak meniaga pasai tempat itu tidak secocok ataupun tempat itu tidak mendatangkan pelanggan.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: *[Bangun]*

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Jadi, kita kena turun bawah, kita kena tahu masalah. Ya, Seri Angin.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, kepala angin tak apa Yang Berhormat. Kepala batu boleh terima lagi, jangan kepala samseng sudah.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Apa dia nak sebut, sebutlah Datuk. Tapi Sri Gading tetap Sri Gadinglah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, teruskan Seri Gading.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Jerai membuat pendapat, pandangan, fikiran yang cukup baik dan itulah sebenarnya antara apa yang dirungutkan oleh mereka yang membayar cukai. Sebagai kerajaan yang menjadi teras kepada peringkat yang lebih tinggi, Dewan Negeri, Parlimen. Kerajaan tempatanlah menjadi tumpuan. Service kebanyakannya memang amat mengecewakan.

■1520

Soal jalan-jalan dalam majlis daerah, dalam majlis perbandaran, soal lampu jalan yang kadang-kadang lampu ada tetapi tidak menyala, soal mengangkat sampah, soal longkang, soal rumput, soal taman permainan, soal gerai macam mana Yang Berhormat Jerai kata tadi. Kadang-kadang gerai yang dibangunkan oleh majlis perbandaran atau majlis daerah ini, kadang-kadang lokasinya tidak begitu sesuai, kadang-kadang tempat dan luas tempat berniaga itu pun tidak sesuai. Jadi benda-benda seperti inilah yang selalunya menimbulkan masalah yang kalau tidak diubah, begitulah selamanya, saya rasa ia tetap akan memberikan kesan yang tidak begitu baik kepada rakyat kita.

Jadi macam mana agaknya menteri kita dengan tiga, empat akta kita luluskan dalam masa dua tiga hari ini, apa agaknya jaminan, perubahan-perubahan yang lebih baik, yang terbaik boleh diberi kepada pembayar-pembayar cukai. Terima kasih, Jerai.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Terima kasih sahabat saya Sri Gading. Sebenarnya Tuan Yang di-Pertua dan Sri Gading, ini terletak di perancangan. Saya kadang-kadang memberikan pandangan, kadang-kadang bila kita hendakkan sesuatu, dia kata yang ini mahal tidak boleh buat, belanja dia banyak. Kita boleh buat berperingkat-peringkat, tetapi kalau kita tidak mula bila kita hendak mula? Katakanlah kosnya RM12 juta, kita mula dengan RM3 juta, sambung lagi RM3 juta, sambung RM3 juta, akhirnya benda itu selesai.

Dan la ni rungutan Tuan Yang di-Pertua, kita tengok pemandu-pemandu teksi ini. Kadang-kadang tempat kereta mereka pun tidak ada, macam mana mereka nak cari makan? Kadang-kadang diubah dari satu tempat ke satu tempat, pindah di sana, letak di ceruk sana, ceruk sini, orang nak cari tempat teksi pun tidak jumpa, *taxi stand* ini. Cuba adakan *taxi stand* bina yang elok, *bus stand* yang elok supaya menjadi tumpuan, senang. Ini kadang-kadang berterabur *taxi stand*, lepas itu teksi ini merayaulah, tunggu tang lorong tu, tunggu tang jalan itu, jalan ini, jadi mengganggu dan mereka tidak boleh cari makan. Ini rungutan yang saya terima.

Begitu juga saya bersetuju dengan Sri Gading tadi, mereka buat gerai Tuan Yang di-Pertua kadang-kadang letak satu meja pun tidak boleh duduk dah. Tidak percaya pergi tengok di Kota Damansara, tempat mereka dok berniaga, saya dok pi beli cucur pisang, goreng pisang di situ. Dia habaq kat saya ...

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: *[Bangun]*

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Hendak ke atau sat lagi? La, ok.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya sangat menyanjung tinggi jiwa rakyat yang ada pada Yang Berhormat Jerai. Dalam konteks ini nilai tambah kepada ahli majlis yang harus maknanya mempunyai fikiran yang proaktif untuk membantu rakyat. Bila sebut mengenai pemandu teksi tadi, memang kita selalu dengar daripada pemandu teksi yang pendapatannya pun dalam RM1,000 – RM2,000 sebulan, tapi menghadapi masalah dari segi tempat yang strategik untuk mereka berada di satu-satu daerah itu. Tapi yang pertama tadi itu sama ada Yang Berhormat Jerai perasan atau tidak, bila menyebut mengenai ahli majlis harus menjadi *motivator* kepada usahawan sama ada mereka ini ada gerai ataupun di peringkat daerah.

Tetapi kebanyakan ahli majlis bila turun ke bawah, dia mencari salah kepada usahawan itu. Jadi apa pandangan Yang Berhormat? Ahli majlis harus menjadi pihak yang membantu melahirkan usahawan daripada kawasan dia sebagai *motivator* dan mungkin fasilitator. Apa pandangan Yang Berhormat?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Memang benar, macam kita, kita sebagai wakil rakyat pun kita kena *motivate* rakyat kita, bagi pandangan. Pasal rakyat ini bila dia mengundi kita, dia mengharapkan kitalah nak bela nasib dia. Siapa lagi nak bela nasib rakyat, kalau bukan kita? Kalau rakyat itu yang terpelajar sikit, *okay* lah dia boleh berdikari atas diri dia, tetapi hak yang susah itu mengharapkan kita. Macam peniaga-peniaga kecil ini, dia berniaga, “kais pagi makan pagi”, kadang-kadang itulah hendak bela anak dia pergi sekolah dan sebagainya.

Datuk Mohamed Razali bin Che Mamat [Kuala Krai]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Jerai ini dia cakap panjang, saya nak suruh dia rehat sikit. Kalau tidak asyik cakap - banyak sangat. Yang Berhormat Jerai, di Kelantan PBT ini tidak berfungsi sangat kepada rakyat kerana dia berat sebelah. Bersetuju tak Jerai macam mana hendak baiki, kalau boleh kita lantik

satu pegawai khusus daripada pihak kementerian ataupun pihak pusat untuk pergi ke negeri-negeri ini boleh menguasai PBT ini supaya berjalan dengan elok demi kepentingan rakyat. Jadi kalaulah kata macam di Kelantan, seolah-olahnya tidak maju langsung, kerana tidak ada pakar-pakar dan tidak mementingkan kepada keseluruhan rakyat. Jadi saya minta pendapat Jerai, macam mana hendak memperbaiki keadaan negeri-negeri seperti di Kelantan terutama sekali yang masih dahagakan pembangunan, yang kita hendak samakan dengan negeri-negeri lain. Terima kasih.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Pertamanya kalau tanya saya, Barisan Nasional kena ambil alihlah. Bagi menang pilihan raya akan datang, ambil alih negeri Kelantan. Lepas itu kita bolehlah bantu bangunkan balik tetapi yang itu fakta politik - fakta kemanusiaan, kita kena ingat bahawa jawatan ini adalah amanah Tuhan kepada kita. Macam Tuan Yang di-Pertua sebagai Speaker, ini amanah, saya sebagai wakil rakyat, amanah dan pegawai-pegawai kerajaan juga amanah rakyat kepada pegawai-pegawai kerajaan ini. Kita ini orang politik buat dasar sahaja tetapi hari ini kita melangkah lebih jauh ke dalam, kita bergelumang bersama dengan rakyat.

Kalau pelajar-pelajar hendak masuk universiti, kitalah ke depan hendak tolong mereka. Kitalah yang bising-bising dalam Dewan Rakyat meminta kerajaan menubuhkan universiti dan sebagainya, kitalah minta kerajaan supaya bagi bantuan biasiswa dan sebagainya, pinjaman dan sebagainya. Kitalah juga kadang-kadang memohon kepada kerajaan untuk membangunkan segala-galanya, tapi kita tidak boleh buat kerana kita tidak ada daya untuk buat. Tetapi yang hendak buat kerja ini Kuala Krai adalah pegawai kerajaan. Pegawai kerajaanlah kena buat dan kita kena buat bersama di antara orang politik, kerajaan dengan pegawai kerajaan supaya matlamat rakyat akan tercapai. Sebab itu saya kata *planning* dalam PBT ini amat penting, dia kena pelan betul-betul dalam kawasan dia. Macam kita tengok di Putrajaya, itu ada *planning* yang baru. Jadi PBT itu pun kena buat *planning* sedemikian rupa, hendak bangunkan kawasan itu macam mana, di mana kita hendak letakkan penjaja-penjaja kita? Zaman dah 50 tahun merdeka Tuan Yang di-Pertua,...

Tuan Fong Kui Lan [Bukit Bintang]: [Bangun]

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Ya, sila Bukit Bintang. Bukit ada bintang ke?

Tuan Fong Kui Lan [Bukit Bintang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Jerai. Baru-baru ini saya bersetujulah dengan Yang Berhormat Jerai tentang tabiat penguat kuasa pihak PBT, khususnya DBKL. Baru-baru ini berlaku, satu bulan penguat kuasa DBKL penempatan kepada Jalan Petaling, ada seramai 50 orang penguat kuasa. Berlaku kepada seorang penjaja berlesen telah dipukul oleh seorang pegawai penguat kuasa DBKL. Inilah satu cara yang keras yang tidak berperikemanusiaan, dia melanggar nasihat Yang Amat Perdana Menteri bahawa sistem penyampaian kepada rakyat haruslah mesra rakyat. Inilah

salah satu cara mereka gunakan untuk menyita barang-barang penjaja yang berlesen. Akan tetapi penjaja yang tanpa lesen tidak dapat ditangkap mungkin mereka sudah tahu mereka datang untuk satu pemeriksaan di tempat itu.

Adakah Yang Berhormat setuju bahawa satu tindakan harus diadakan terhadap pegawai yang menyalahgunakan kuasa tanpa memberi... kalau penjaja melanggar syarat-syarat DBKL haruslah saman, bukan dengan satu tindakan yang keras dan tidak berperikemanusiaan. Apakah pandangan Yang Berhormat tentang perkara ini? Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Jerai, gulung.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Sebenarnya dalam hidup ini Yang Berhormat Bukit Bintang, undang-undang itu memang ada tetapi budi bicara itu perlu didahulukan dan diutamakan.

■1530

Saya Tuan Yang di-Pertua, bukanlah kadang-kadang hendak menyebelahi kepada orang-orang berniaga, penjaja-penjaja ini. Tapi kalau tidak ada penjaja ini pun susah juga kita. Kita hendak makan *char kuey teow* kah, nak makan mee goreng kah, nak makan roti canai kah, nak makan ini, takkan semua orang balik masuk hotel lima bintang, tiga bintang? Kalau tak dak penjaja ini pun, waktu tengah hari pegawai-pegawai kerajaan, ataupun yang bekerja dalam bangunan-bangunan besar, turun pi makan dekat gerai-gerai di tepi-tepi tu, yang meniaga tu.

Sumbang menyumbanglah. Kalau tidak, dia orang ini nak makan di mana? Tak kan nak makan segala restoran-restoran mahal itu. Bukan? Dia pun tak mampu. Macam restoran dalam Parlimen pun, tak kan semua orang mampu? Harga dia lain. Pi lah dok di belakang nu. Harga lain. Jadi, kita kena budi bicara. Kerana kita kena ingat, kadang-kadang Tuan Yang di-Pertua, kawan tu gaji kecil, petang-petang dia pi lah bawak sikit kuih nu, kuih ni, meniaga nak cari duit lebih sikit, nak bayar tuisyen anak dia ni. Mai pegawai, kadang-kadang dia tak kira dah. Dia ghoooppppp.... pi lagu tu ambik bubuh. Kita kena ada budi bicara, panggil berbincang. "Tolonglah kak oii, kami ni pun cari makan, kalau tak ni, nanti pegawai tengok marah. Angkatlah barang-barang elok pi no, ataupun lepas kami pi, hang pa jual balik. Bila kami lalu ni, hang pa lari lah sat".

Kita kena ada bicara, pasal negara kita ini Tuan Yang di-Pertua, negara yang membangun. Kadang-kadang orang nak cari pendapatan lebih sikit. Saya tau, kadang-kadang yang meniaga tu polis, isteri dia buat cucoq, meniaga kuih. Orang Kedah kata cucoq jual petang-petang sikit. Kadang-kadang dia kerani pejabat, gaji tak cukup makan, malam pi meniaga. Orang-orang macam ini Tuan Yang di-Pertua, PBT ini kena ambik, bantu depa. Buat tempat elok-elok, duduk meniaga. Macam saya kata ni, Kota Damansara, kawasan [*tepuk meja*] sapa ni, apa... MIC nama apa? [*Menunjuk ke arah belakang tempat duduk*].

Beberapa Ahli: [*Menyampuk*].

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Ya? Subang kah, bukan? Karpal Singh tu.. VP dia. Saya pi beli cucoq pisang. Petak yang depa jual tu Tuan Yang di-Pertua, harga rumah kos sederhana. Depa bawak saya, pasal dia tau, dia tengok saya wakil rakyat. Dia kata saya bercakap banyak. Jadi tak pa, mai. Bawak saya pi tunjuk Tuan Yang di-Pertua, RM38,000.00 Tuan Yang di-Pertua. Bubuh satu meja dah, tak boleh nak buat apa. Patutkah harga macam itu? Kita nak membangunkan dia orang ini, daripada dok tepi jalan dengan tarik terpan, dengan roda tiga ini Tuan Yang di-Pertua. 50 tahun merdeka dah, boh lah tempat elok-elok. Nama, Kota Damansara. Pi tempat makan macam mana? Begitu juga FAMA, bagilah peruntukan tapak kepada FAMA untuk meniaga.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: *[Menyampuk].*

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: *Federal Marketing Authority, Agency. Faham? I was ex-Chairman at one time. [Ketawa]. Now, Kudat is the Chairman dengan izin. When I was a Chairman, everything was alright, perfect, dengan izin. [Ketawa] No problem. Now, also no problem. Jadi, bukan masalah dia tapak tak dak. Bila FAMA pi meniaga dengan tapak itu, pagi kita boleh buat parking lot, malam atau pagi kita buat FAMA meniaga. Malam buat parking lot.*

Tuan Yang di-Pertua, kadang-kadang kita pi luar negara, dia ada *night market* dia. *Night market* dia, dan kita tengok *night market* ini, orang-orang berada pi, bukan semua nak pi masuk *supermarket*. Saya kalau pi keluar negeri pun, saya tak masuk *supermarket because exchange rate* tinggi, Tuan Yang di-Pertua. Kita pun tak tahan, gaji tak berapa duit. Jadi kita pi *night market* ini. Di sana macam-macam ada. Orang kita boleh meniaga, bubuh makanan dia, bubuh barang mainan dia, macam-macam dia susun elok. Jadi FAMA kena bagi peluanglah, supaya dia boleh jual sayur murah, apa semua. Jadi orang bandar boleh nikmat harga murah. Bolehlah *compete* dengan orang-orang yang dok jual benda-benda mahal ini. Yang ini pun PBT kena ambil kira. Kena ambil kira Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, habiskan.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Saya nak habis dah. Saya pun penat dah. Cuma saya berharap kepada PBT ini, kadang-kadang orang marah ini, dia marah kepada wakil rakyat. Jadi ini yang aniaya kami ini Tuan Yang di-Pertua. Jadi bila wakil rakyat pi ke pejabat, janganlah kata wakil rakyat ini mai dah nak kacau dah. Bukan nak kacau. Wakil rakyat ini, kadang-kadang pembangkang macam itu juga, kadang-kadang depa pi ke pejabat ni, dia pun nak bawa juga masalah rakyat dalam kawasan dia. Daripada kerajaan pun macam itu juga, sebagai wakil rakyat. Kadang-kadang, ialah perhubungan itu kena elok. Jadi saya berharap, PBT dengan kerajaan tempatan kalau macam kita bubuh ahli-ahli majlis, wakil-wakil rakyat ini duduk dalam itu, boleh kita pakat.

Macam saya dengan Tuan D.O saya, cukup baik. Malam-malam kami keluar pi minum teh tarik, sembang macam mana nak *develop* Yan ini nak bagi elok. Kita kena ada akrab

perhubungan. Kadang-kadang dia belanja saya, kadang-kadang saya belanja dia. So, kita *understand each other problem*. Dia kata, "Dato', ini masalah Dato'. Dato' pi cari duit sedikit". Saya pun bawa mai, jom. Saya pi lah geletek menteri manakah, pujuk menteri manakah. Menteri bagi, kita buat. Itu dia kena ada, perhubungan macam itu. Baru dia akan membangun dan kita akan dapat menunaikan hasrat rakyat.

Jadi Tuan Yang di-Pertua, saya ucapkan terima kasih dan pegawai-pegawai PBT, suruh bagi semangat kerja balik elok-elok. Ini duit nak mai dah, jaga elok-elok dan sokong Kerajaan Barisan Nasionallah. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Ipoh Timor.

3.38 ptg.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Saya berdiri untuk mengambil bahagian dalam perbahasan rang undang-undang Parlimen kita. Rang undang-undang ini, yang bertujuan untuk meminda Akta Kerajaan Tempatan 1976 yang perlu berikutan dengan pembuatan satu undang-undang mengenai pengurusan sisa pepejal terkawal dan pembersihan awam. Sebenarnya satu pindaan dengan implikasi yang jauh oleh sebab ia menukar corak susunan kerajaan tempatan yang disifat sebagai *tier* yang ketiga atau *third tier of government*. Kita perlu satu *reform local government*. *Local government* yang sudah 43 tahun, di mana sistem terpilih, *elected local system government* adalah dimansuhkan tetapi sungguhpun ada satu sistem yang terlantik diadakan, hasilnya adalah satu sistem yang lebih tidak memuaskan, tidak cekap dan penuh dengan penyalahgunaan kuasa dan korupsi.

Sungguhpun masa itu cadangan memansuhkan sistem kerajaan tempatan terpilih ialah oleh sebab ada penyalahgunaan kuasa dan korupsi, tetapi sistem yang menggantikannya, kita lihat masalah yang lebih besar. Sungguhpun rang undang-undang ini dikemukakan tanpa menggunakan istilah reformasi kerajaan tempatan, tetapi ini adalah sebenarnya apa yang berlaku. Satu reformasi, *a reform*, satu penukaran sistem kerajaan tempatan, tetapi bukan reformasi yang baik untuk rakyat. Satu *back*, satu langkah *backwards*.

Apa yang telah berlaku ialah mengenai pengurusan sisa pepejal dan pembersihan dikeluarkan, dikecualikan, dikeluarkan daripada kerajaan tempatan. Satu bahagian tugas kerajaan tempatan yang mustahak, dan kalau tak silap, ambil bahagian lebih kurang 30% cukai pintu atau pendapatan Kerajaan Tempatan. 30%, 3% *income* kerajaan tempatan. Sekarang ini diambil alih oleh satu perbadanan yang akan ditubuhkan, yang sebenarnya *difederalized*, diambil oleh Kerajaan Persekutuan dengan penubuhan satu perbadanan.

Bukankah ini bererti bahawa tanggungjawab bidang kuasa kerajaan tempatan sudah dikurangkan? *Shrunken* lebih kurang 30%. Kenapa? Bukankah ini perlu satu kajian yang lebih menyeluruh kenapa ini boleh berlaku, oleh sebab 43 tahun dahulu apabila *nominated system of the local government* diadakan untuk menggantikan *elected system of government*, rakyat dan negara diberi jaminan bahawa akan mengadakan satu sistem yang lebih cekap, yang lebih

sesuai, tetapi sebaliknya tidak. Sebaliknya tidak. Dahulu, *sewerage*, pembentungan dikeluarkan daripada bidang kuasa kerajaan tempatan oleh sebab kerajaan tempatan tidak berupaya untuk menjalankan tugas ini.

■1540

Sekarang *solid waste* dikeluarkan daripada kerajaan tempatan oleh kerana kerajaan tempatan tidak berupaya untuk menjalankan tugas ini. Masa depan apa lagi? Apa lagi tugas-tugas atau bidang-bidang yang lain pun perlu diambil alih oleh Persekutuan? Dengan mengurangkan, *shrunk* tanggungjawab sistem kerajaan tempatan dalam perkara ini, 30% pendapatan sekarang mahu dialirkan kepada perbadanan *solid waste* ini. Adakah elaun-elaun semua ahli PBT dikurangkan 30%? *Slash* elaun ahli-ahli PBT dengan 30% oleh kerana 30% tanggungjawab mereka sekarang akan diambil alih oleh perbadanan. Kenapakah ini boleh berlaku?

Bukankah ini bererti bahawa *normally the system of elected government has failed*? Sehingga kita perlu sebahagian tanggungjawab kerajaan tempatan dikeluarkan, diambil alih oleh persekutuan, *federalization, centralization*. Sebaliknya trend dunia ialah supaya kita ada satu sistem yang boleh menjamin *good governance* ialah *decentralization, deregulation*, tetapi di negara kita sebaliknya. *Centralization* yang lebih dan juga *federalization*. Kenapa ini berlaku?

Di negara-negara yang lain, kerajaan tempatan ada tanggungjawab mengenai pendidikan, mengenai *policing* pun, apa yang berlaku di UK, *policing decentralize* oleh kerana ini boleh menjamin bahawa perkhidmatan yang asas ini akan lebih cekap, lebih bertanggungjawab, lebih *accountable* kepada penduduk-penduduk setempat. *Policing*, semalam ada di Johor Bahru, masalah yang begitu besar di Johor Bahru yang boleh disifatkan sebagai *the cramp captor* negara kita. Kenapa? Tetapi antara lain, akauntabiliti, bagaimana penduduk-penduduk boleh dapat jaminan daripada perkhidmatan atau mereka yang bertanggungjawab untuk memberi perkhidmatan *policing direct accountability*.

Tidak, oleh kerana *local authority* tidak ada tanggungjawab langsung mengenai *policing*. Itu satu contoh. Di negara-negara lain, *education decentralized*. Ini patutlah menjadi trend kita, tetapi kenapa kita sebaliknya? Bukan sahaja *strength decentralization*, tetapi trend lebih banyak *centralization, federalization* dan lain-lain yang menunjukkan *the third tier* sistem *government* sudah gagal.

Kita ada cadang satu *solution* akar umbi ialah memulihkan *elected system of local government* mengadakan pilihan bagi mengembalikan hak pengundi yang ketiga, *the third vote, return the third vote* kepada rakyat Malaysia. Apabila perkara ini dibangkit, ada Ahli-ahli Parlimen kata bahawa suda ada sistem *election* untuk Parlimen, sudah ada sistem *election* untuk Dewan Undangan Negeri, tidak perlulah sistem *election* ketiga. Kalau begitu, mengapa kita mahu *third tier of government*? *Third tier of local government* yang tidak cekap, yang tidak bertanggungjawab, yang tidak *accountable*. Kita tidak boleh terima hujah-hujah ini.

Tadi Yang Berhormat dari Jasin, apabila Yang Berhormat dari Sri Gading ada mencelah bahawa ada kakitangan-kakitangan PBT yang menyalah guna kuasa, khasnya mereka lebih cenderung kepada orang-orang dari parti pembangkang. Saya rasa ini adalah satu tuduhan yang liar, yang tidak berasas. Sebenarnya mereka yang menyalah guna kuasa mereka ialah ahli-ahli daripada Barisan Nasional, parti-parti komponen Barisan Nasional.

Seorang Ahli: Mana boleh!

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Mana boleh? Mahu contoh? Contoh, kenapa boleh berlaku skandal Zakaria Derus yang berlagak sebagai Sultan Kelang, sungguhpun palsu. Dia tidak hormat pun sultan yang sebenar, Sultan Selangor. Tidak hormat pun! Ini berlaku. Mahu lagi contoh yang lain? Mahu contoh yang lain? Semua ada di seluruh negara kita. Ada ahli-ahli PBT yang menggunakan jawatan mereka sebagai tangga untuk naik, *passport to rise up politically*. Bukan mereka ada tanggungjawab untuk mengadakan satu sistem kerajaan tempatan yang cekap, yang efisien, yang responsif.

Kita tahu dalam *the Local Government Act*, Akta Kerajaan Tempatan di mana ada satu tujuannya supaya menjamin dan memastikan ada pendemokrasian, *democratization*.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: [Menyampuk]

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Ya, ini tutup satu mata masuk. Harap tidak tutup dua mata. [Ketawa] Di mana bahawa mesyuarat jawatankuasa sepenuhnya adalah perlu dibuka kepada *tax payers*, pembayar cukai. *Open* kepada *tax payers*, tetapi kita tahu adalah semua PBT tidak membenarkan melanggar peruntukan ini, di mana peruntukan bahawa untuk semua *general meeting*, semua jawatankuasa PBT perlulah terbuka kepada orang ramai.

Kepada PBT-PBT yang lain, yang tahu ini melanggar undang-undang, ada cari jalan untuk mengelakkan di mana ada Yang Berhormat dari Tebrau kalau tidak silap, dia pun ada sebut semua keputusan dibuat dalam jawatankuasa-jawatankuasa kecil, *taskforces* dan di mana *general committee* digunakan untuk *rubber stamp* sahaja di mana isu-isu tidak di bincang. Semua sudah di bincang dalam jawatankuasa-jawatankuasa kecil. Kenapa ini boleh berlaku? Di mana semua PBT langsung tidak ada hak dan hormat ciri-ciri pendemokrasian, *democratization*. Itulah antara satu sebab kita ada *third tier of government* untuk menggalakkan *grass root democracy*. *Grass root democracy* dan itu pun tujuan...

Tuan Teng Boon Soon [Tebrau]: Penjelasan. Penjelasan.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Oh ya, okey.

Tuan Yang di-Pertua: Tebrau.

Tuan Teng Boon Soon [Tebrau]: Oleh kerana Yang Berhormat Ipoh Timor ada sebut nama Tebrau.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Ya.

Tuan Teng Boon Soon [Tebrau]: Tadi memang saya katakan, ada banyak perkara di bincang di peringkat jawatankuasa. Ini tidak bermakna mesyuarat bulanan itu tiada fungsi yang

tertentu. Jadi apa-apa yang di bincang di dalam peringkat jawatankuasa itu, ia akan diteliti semula di peringkat mesyuarat bulanan. Sekiranya berlaku apa-apa perkara yang perlu diperbaiki, dilengkapkan, ada kesilapan, minit dan sebagainya, ia masih boleh dibetulkan dan diperbaiki di peringkat mesyuarat bulanan. Saya rasa memang organisasi pentadbiran mesyuarat itu adalah selaras dengan semangat demokrasi.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Saya tahulah Yang Berhormat Tebrau tidak ada pilihan lain selain daripada untuk mempertahankan diri dan memberi...

Tuan Teng Boon Soon [Tebrau]: *No, no, no, it is not true.*

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: *Belum, I'm not giving you the floor. Wait, wait, wait, let me finish.*

Tuan Teng Boon Soon [Tebrau]: *This is the fact.*

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: *I'm not giving you the floor, no, no, I'm not giving you the floor*

Tuan Teng Boon Soon [Tebrau]: *I'm stating the fact.*

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: *Ya, I'm not giving you the floor yet.*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Saya sebut ini oleh kerana saya memberi contoh-contoh perkara yang sudah berlaku sama ada berlaku dalam Majlis Johor Bahru, saya tidak tahu, tetapi apabila Yang Berhormat dari Tebrau sebut perkara ini, kita tahu ini berlaku. Ada PBT di mana mesyuarat *general committee* ialah satu *rubber stamp* sahaja di mana semua keputusan yang dibuat oleh jawatankuasa-jawatankuasa kecil datang untuk *rubber stamp*, bukan untuk dikaji di mana perkara-perkara yang ada diputuskan oleh *subcommittees* boleh di bincang dengan terbuka. Ini benar berlaku sama ada berlaku dalam Johor Bahru, saya tidak tahu, okey dan inilah menunjukkan bahawa langsung tidak menghiraukan dan tidak menghormati prinsip pendemokrasian.

■1550

Bukankah masanya sudah sampai. Apabila PBT-PBT atau majlis tempatan dimansuhkan, *elective system* dimansuhkan, kita ada diberi jaminan bahawa kita mahu suatu masa *transient* dan *transitory* di mana membolehkan *grassroots* demokrasi digalakkan dan difosterkan. 43 tahun sudah sampai. Bukankah masanya sudah sampai untuk memulihkan dan mengembalikan *elective local government system* khasnya. Memandangkan pada masa lampau iaitu 50-an dan 60-an ada *vibrant grassroots democracy*, ada *vibrant local government democracy* khasnya di Ipoh, Pulau Pinang dan Melaka.

Kita kalau mahu satu sistem demokrasi yang *vibrant* dan *healthy* (sihat) di peringkat negeri atau di peringkat kebangsaan, sudah sampai masanya supaya mengadakan *vibrant local government democracy*. Kalau tidak, masa depan kita akan mengadakan rang undang-undang *one after another* untuk kurangkan tanggungjawab kerajaan tempatan. Sungguhpun tidak

mengurangkan elaun-elaun ahli-ahli PBT, mereka akan terus pergi *world tour* tengok *belly-dance* dan datang balik *reduce function power* kerajaan tempatan. Bukankah ini satu ironi? Bukankah ini satu situasi atau satu keadaan yang sangat *scandalous* menunjukkan bahawa peranan ahli-ahli PBT lebih tidak berguna, tetapi kita terus membenarkan *scandalous situation* ini diteruskan. Sekian, terima kasih.

Dato' Dr. Mohamad Shahrudin bin Osman [Lipis]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Jadi seperti yang kita faham, kerajaan tempatan merupakan kerajaan yang ketiga selepas Kerajaan Pusat dan kerajaan negeri. Sebenarnya kerajaan tempatan ini ialah *front liner* dengan izin, kepada kedua-dua kerajaan ini. Jadi apa yang berlaku dalam kerajaan tempatan sebenarnya terus (*direct*) kepada rakyat dan segalanya.

Jadi, sebab itulah kalau kita lihat pegawai-pegawai atau sesiapa sahaja yang berkhidmat dengan kerajaan tempatan ini lebih mesra dengan rakyat kerana dia terus kepada rakyat. Jadi, berkait dengan Undang-undang Sisa Pepejal oleh kerana ada pindaan di sini, saya menyokong pindaan ini.

Bagaimanapun, ada beberapa isu yang perlu dibangkitkan di sini terutamanya yang pertama sekali ialah tempat letak kereta. Memandangkan mungkin tugas mengutip sisa pepejal ini telah diambil oleh orang lain. Di sini kalau kita lihat sehingga sekarang walaupun telah disebut beberapa kali, tempat letak kereta ini apabila waktu malam terutamanya dipenuhi dengan meja makan khasnya di kedai-kedai mamak.

Jadi, saya percaya walaupun ada undang-undang yang mengatakan bahawa tempat letak kereta ini tidak boleh dijadikan tempat meja makan, tetapi sekarang ini kita dapat lihat di mana-mana sahaja. Saya mula-mula ingat di Kuala Lumpur sahaja tetapi apabila saya pergi ke tempat-tempat lain atau bandar-bandar lain, perkara ini juga berlaku. Kalau kita lihat rumah kedai yang ada pejabat di atasnya, sebaik sahaja pejabat ditutup pada waktu petang, depan kedai itu sudah penuh dengan meja-meja makan sampai ke jalan, sampai ke tempat letak kereta. Jadi, bagi saya ini telah menimbulkan ketidakselesaan kepada orang ramai. Bukan sahaja ketidakselesaan, tetapi dia menyebabkan memberi bahaya.

Di samping itu, kadang-kadang sampah sarap juga bersepah-sepah selepasnya dan meja-meja ini dikutip dan ditinggalkan. Jadi rasa saya adalah penting bagi semua PBT yang ada di Malaysia ini menguatkuasakan balik undang-undang di mana tempat letak kereta tidak boleh diletak meja-meja makan. Walau bagaimanapun kadang-kadang ada masalah juga Tuan Yang di-Pertua, di mana kadang-kadang gerai yang disediakan oleh PBT ini pula kecil. Ia tidak ada meja dan sebagainya. Kadang-kadang mereka terpaksa menggunakan tempat-tempat letak kereta sebagai tempat meletak gerai mereka.

Jadi, saya berharap tindakan tegas akan diambil oleh pihak berkuasa tempatan supaya kejadian-kejadian *accident* dan sebagainya semasa pelanggan-pelanggan makan tidak berlaku. Bagi saya sekiranya berlaku kemalangan macam ini, bukan sahaja tuan kedai harus

dipertanggungjawabkan atau tuan punya kereta harus dipertanggungjawabkan, tetapi PBT juga sepatutnya harus dipertanggungjawabkan kerana tidak mengambil berat tentang perkara ini.

Perkara yang kedua yang saya hendak cakap di sini Tuan Yang di-Pertua dan ini juga rasa saya antara perkara yang serius serta menjadi perhatian umum. Malahan kadang-kadang di depan rumah pun sudah ada tanda atau *sign* perkhidmatan rumah urut. Kadang-kadang nampak jelas, '20 minit urut untuk setengah jam' dan 'RM50 urut untuk satu jam.' Ini berleluasa. Jadi khidmat rumah urut di kawasan perumahan yang beroperasi di rumah kedai masih banyak lagi. Sebagai contohnya, kalau kita lihat di Selangor, mereka sudah menggempur aktiviti rumah urut ini setiap minggu tanpa mengira waktu dan hari.

Di sini saya hendak syorkanlah PBT-PBT yang lain di seluruh negara supaya terus memberi perhatian kepada perkara ini kerana kadang-kadang ia menimbulkan ketidakselesaan kepada orang ramai. Bagi saya sepatutnya rumah urut ini tidak patut ada di kawasan-kawasan perumahan dan sebagainya. Begitu juga dengan tempat-tempat judi dan sebagainya.

Perkara yang ketiga pula yang saya hendak sebut di sini ialah mengenai dengan tempat pungutan cukai pintu. Kadang-kadang tempat pungutan cukai pintu ini terhad dan sebagainya menyebabkan orang susah untuk berurusan. Jadi, apa yang penting bagi saya ialah supaya membanyakkan tempat dan kita boleh membayar cukai pintu di mana-mana sahaja. Ini boleh mengurangkan tunggakan kepada orang ramai kerana kalau tempat kutip cukai pintu ini tidak cukup, kadang-kadang sukar untuk orang pergi dan kesannya orang tidak membayar cukai.

Kalau cukai tidak dapat dipungut, mungkin berlakulah perkara-perkara yang lain. Kadang-kadang ada pegawai penguat kuasa PBT yang telah menyita harta benda orang, menampal dan sebagainya kerana tidak membayar cukai pintu. Jadi kita harapkan tempat pungutan cukai-cukai pintu ini diperbanyakkan.

Akhir sekali, rasa saya perkara yang keempat yang hendak saya hendak cakap ini ialah sekarang ini sering berlaku banjir di bandar-bandar. Jadi di bandar juga adalah kawasan-kawasan PBT contohnya di Kuala Lumpur dan di tempat-tempat lain. Kalau kita lihat di Johor, apabila berlaku banjir pada akhir tahun lalu dan awal tahun ini, kita lihat banyak bantuan disalurkan termasuk segala harta benda dan sebagainya kepada sukarelawan dan individu yang menghulurkan sumbangan dalam bentuk tenaga mahupun wang ringgit.

Kalau kita lihat sekarang ini, perancangan untuk melaksanakan bantuan fasal kedua iaitu bantuan selepas surutnya banjir pun telah dibuat. Rasa saya macam di Johor sudah dibayar. Dengan segala sampah sarap yang kotor yang terhimpun di bawah rumah, yang rosak, selut lumpur yang menimbun serta banyak bangkai haiwan yang busuk sudah pastilah ini amat memerlukan tenaga kerja yang ramai bagi membersihkan. Sekarang ini kalau kita lihat sukarelawan dan sukarelawatilah yang bertungkus-lumus. Mereka inilah yang membantu, tetapi bagaimanapun mereka pun tidak lama. Yang tinggal adalah mangsa-mangsa banjir dan penduduk-penduduk setempat.

Jadi, di sini saya ingin mencadangkan supaya pihak berkuasa tempatan seperti Majlis Bandaraya Shah Alam, Dewan Bandaraya Kuala Lumpur, Majlis Bandaraya Petaling Jaya, Majlis Bandaraya Ipoh dan Majlis Perbandaran Seremban yang selalu banjir. Yang lain akan segera mengatur kumpulan masing-masing. Ada kumpulan kerja untuk mengatasi atau membersihkan kawasan dengan segera supaya kawasan yang kena banjir ini tidak ditinggalkan dengan sampah ataupun benda-benda ini berlonggok-longgok. Ini sisa pepejal.

■1600

Saya percaya PBT memang mempunyai kemudahan jentera-jentera dan pegawai yang mahir dalam kerja-kerja pembersihan dan pembersihan awam ini. Jadi pihak menteri bolehlah mengiklankan kepada kementerian masing-masing bagi menghimpun tenaga kerja sukarelawan seramai mana mereka perlukan untuk mengatasi atau membuat keputusan ini. Apa yang saya harapkan, pihak Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan ini, dia menjadi penyelaras induk bagi memastikan tenaga sukarelawan tersebut diagihkan di merata-rata dengan betul bagi mengelakkan sebab semuanya tertumpu kepada satu atau dua lokasi sahaja. Kalau kita lihat yang lepas-lepas, seolah-olah PBT ini tidak memainkan peranan langsung yang memainkan peranan adalah jabatan-jabatan lain dan sukarelawan-sukarelawan yang ada.

Begitu juga mungkin ada terdapat pihak bomba dan penyelamat di daerah masing-masing dapat membantu dan sebagainya. Apa yang penting bagi saya dengan berlakunya perubahan ini, di mana pegawai-pegawai PBT mungkin tidak memberi tumpuan lagi kepada pembersihan sisa pepejal tetapi dapat mengalihkan tenaga mereka kepada perkara-perkara lain seperti menjaga kebajikan dan kesihatan di kalangan penduduk-penduduk dalam kawasan jagaannya. Dengan itu saya menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Baik. Yang Berhormat saya ingin mengingatkan supaya menumpukan ucapan kepada tajuk rang undang-undang ini. Pengurusan sisa pepejal, ya cuma pindaan kepada Akta Kerajaan Tempatan ya, untuk menyesuaikan pengurusan Rang Undang-undang Pengurusan Sisa Pepejal yang kita telah luluskan baru-baru ini. Jadi jangan rangkul semua selagi ada hak perkara-perkara mengenai kerajaan tempatan dimasukkan. Sila Sabak Bernam.

4.03 ptg.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Sabak Bernam ingin mengambil kesempatan ini secara khusus untuk memberikan beberapa pandangan dan cadangan dalam konteks penambahbaikan. Yang pertama ialah bagi kawasan PBT yang miskin seperti Sabak Bernam. Kita mencadangkan supaya ada sistem angkat oleh PBT yang kaya di dalam konteks urusan sisa pepejal ini sendiri sebenarnya. Ini akan menambah baik lagi pengurusan dan pentadbiran di kawasan PBT yang miskin.

Perkara yang keduanya ialah dalam konteks kelicinan dan kecekapan dalam sesuatu tindakan, Sabak Bernam ingin mencadangkan supaya ada suatu sistem aduan *online*. Maknanya di mana suatu perhatian dan tindakan segera akan dapat diberikan. khususnya berkaitan dengan sisa pepejal ini. Ia sebenarnya tidak boleh ditangguhkan. Jadi oleh kerana itu, kalau ini diperkenalkan maka ia yakin akan mendekatkan lagi PBT, perkhidmatannya dengan rakyat.

Akhir sekali, Sabak Bernam ingin menyentuh, walaupun mungkin saya lari sedikit daripada pentadbiran PBT ini. Kita lihat dari segi peruntukan kepada PBT ini, kebanyakannya peruntukan pembangunan fizikal. Tidak ada peruntukan pembangunan modal insan. Sebenarnya semua kawasan PBT sama ada majlis daerah, majlis perbandaran atau pun bandar raya adalah menjadi pusat kepada segala yang baik dan tidak baik sama ada pusat tuisyen ke, pusat snuker atau pun sebagainya. Oleh kerana itulah, khususnya di kawasan yang miskin ini macam Sabak Bernam ini, ia harus dibantu untuk menyelesaikan masalah gejala sosial negatif yang semakin banyak melanda di kawasan PBT ini. Dengan itu Sabak Bernam menyokong. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Sungai Petani.

4.05 ptg.

Dato' Mahadzir bin Mohd Khir [Sungai Petani]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua kerana saya diberi ruang untuk berbincang juga mengenai suatu akta untuk meminda Akta Kerajaan Tempatan 1976. Sememangnya saya kata bertepatan pindaan ini dilakukan sebab kita telah luluskan dua rang undang-undang sebelum daripada ini mengenai dengan sisa pepejal dan juga perbadanan yang hendak melupuskan sisa pepejal ini tadi.

Perkara yang hendak saya bangkit di sini ialah balik kepada tadi juga, iaitu mengenai dengan soal Perlembagaan antara kerajaan negeri dan Kerajaan Pusat, sejauh manakah, balik kepada perbincangan tadi antara kerajaan negeri dan Kerajaan Pusat untuk meminda akta ini. Walaupun dia kecil tidak banyak yang melibatkan soal-soal teknikal yang lain tetapi soalnya berapakah atau pun sejauh manakah perbincangan dengan pihak negeri dan persetujuan oleh pihak negeri untuk sama-sama bekerjasama dengan pihak Kerajaan Pusat untuk meminda perkara kecil ini?

Saya ingin tahu juga, apakah ini, Kerajaan Pusat seolah-olah memaksa pihak negeri untuk menerima selepas daripada ini. Ini kerana saya wakil rakyat daripada Kedah saya hendak tahu kerana orang Kedah nanti akan tanya sejauh manakah kita mempertahankan Perlembagaan negeri kita dalam soal kerajaan tempatan. Jadi sekali lagi penjelasan saya dapat kalau boleh daripada Yang Berhormat Menteri mengenai dengan Kerajaan Pusat dan kerajaan negeri ini.

Perkara kedua yang hendak saya bangkitkan ialah mengenai perkara 1(2), di mana dia sebut dalam hal ini, akta ini terpakai bagi Semenanjung Malaysia dan Wilayah Persekutuan Putrajaya. Manakala di hadapan, disebut di sini ialah, Semenanjung Malaysia dan Wilayah

Persekutuan Putrajaya dan Labuan. Ini soal teknikal. Apakah ini ada percanggahan? Ini yang perlu dapat penjelasan dan harap dapat diberi jawapan yang baik oleh pihak kementerian ini.

Perkara yang ketiga yang dibangkitkan juga mengenai dengan perkhidmatan. Saya hendak tanya di sini, apakah sekiranya perkhidmatan oleh perbadanan ini tidak cekap dan gagal seperti mana yang digambarkan dan diuar-uarkan oleh pihak Yang Berhormat Menteri pagi tadi. Apakah kalau ini gagal, apakah kita hendak kembali pinda balik akta ini yang mana kuasa akan diberi balik kepada PBT? Kita sekali lagi akan melakukan pindaan ini. Jadi sejauh manakah dan bagaimanakah akta ini akan memberi kuasa kepada kerajaan tempatan? Sebab seperti mana yang banyak kita telah bangkitkan besar kemungkinan sedikit sebanyak kuasa-kuasa kerajaan tempatan atau pun PBT akan terhakis sedikit sebanyak di mana keputusan-keputusan balik kepada pihak perbadanan yang akan membuat keputusan dan ini dilihat sebagai ahli-ahli di dalam PBT tidak lagi boleh berperanan dalam soal-soal pembuangan sampah dan sebagainya.

Perkara keempat yang hendak saya bangkitkan juga di sini ialah tentang soal pencemaran. Sekiranya pihak perbadanan yang akan mengurus sisa-sisa pepejal ini tadi, kalau berlaku pencemaran, siapa yang akan bertanggungjawab? Soalnya, apakah kalau dahulu kita buat pindaan ini mengenai alam sekitar, apakah pula Pengerusi Perbadanan ataupun Yang di-Pertua PBT yang akan dikena saman atau yang akan di penjara kemudiannya sekiranya berlaku ini pencemaran oleh konsesi yang akan menjalankan tugas-tugas pembersihan dan sebagainya?

Akhir kata, apakah sekarang jaminan daripada pihak kementerian perkara-perkara ini tidak berlaku? Jadi ini yang hendak tahu kerana kalau di kawasan-kawasan kerajaan tempatan, bagi saya, saya bercakap bagi pihak penduduk Sungai Petani, memang PBT kami memang amat baik dan dia punya perbelanjaan pun besar dan kutipan pun banyak sebab kita ada kawasan perusahaan. Jadi dengan itu saya sekali lagi ingin menyokong rang undang-undang ini. Sekian terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Kuala Krau.

4.08 ptg.

Tuan Haji Ismail bin Haji Mohamed Said [Kuala Krau]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya juga ingin mengambil bahagian menyokong rang undang-undang bagi pindaan Akta Kerajaan Tempatan 1976 ini. Merujuk kepada fasal 2 dan juga fasal 3, di mana urusan sisa pepejal sebagai mana yang telah kita ketahui telah diletakkan di bawah Kerajaan Pusat. Oleh itu dengan pindaan ini saya berharap supaya tumpuan pegawai-pegawai kerajaan tempatan akan dapat menumpukan kepada untuk mempertingkatkan kebersihan di tempat-tempat awam.

■1610

Seperti tandas, longkang-longkang dan juga premis-premis seperti gerai dan juga restoran. Juga saya berharap supaya kawalan mutu bagi perkhidmatan digerai-gerai di bawah kawalan kerajaan tempatan sama ada dari segi mutu makanan kebersihan mestilah diambil kira.

Kita lihat bagaimana kawasan-kawasan tertentu di dalam kerajaan tempatan selalunya timbul keadaan di mana longkang-longkangnya tersumbat dan akhirnya menyebabkan ancaman daripada penyakit denggi, ancaman denggi menyebabkan nyamuk-nyamuk aedes dapat bertakung dan air bertakung menyebabkan nyamuk-nyamuk aedes ada dalam kawasan longkang di dalam kawasan kerajaan tempatan.

Saya kira dengan sisa pepejal ini diletakkan di dalam bidang kuasa Kerajaan Pusat, majlis kerajaan tempatan atau kerajaan tempatan mestilah dapat mempertingkatkan lagi kebersihan di tempat-tempat awam, di mana kita nak juga supaya jangan lagi isu-isu tandas begitu kotor, isu-isu yang memalukan kerajaan tempatan mengenai landskap dan sebagainya yang tidak dijaga dan terbiar. Dengan itu Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Kuala Selangor.

4.11 ptg.

Tuan Mohd. Daud bin Tarihep [Kuala Selangor]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya bangun untuk turut menyokong pindaan kepada Akta Kerajaan Tempatan 1976 Akta 171, khususnya menyentuh seksyen 72 dan seksyen 73.

Hari ini dengan lulusnya Rang Undang-undang Pengurusan Sisa Pepejal dan juga Perbadanan Pengurusan Sisa Pepejal menuntut kepada sistem penyampaian yang berkesan. Seharusnya dilaksanakan oleh pihak berkuasa tempatan khususnya dalam soal kebersihan.

Apa yang penting pihak berkuasa tempatan itu mestilah diperkasakan bukan sahaja dari segi autonomi kewangan tetapi juga dari segi wujudnya kakitangan pegawai yang terlatih.

Saya ingin menuntut sekali lagi supaya kakitangan pihak berkuasa tempatan khususnya di Majlis Daerah Kuala Selangor ini dapat ditetapkan jawatan bagi pegawai dan kakitangan kontrak yang telah berkhidmat begitu lama sehingga sepuluh tahun.

Kedua, mekanisme amat penting untuk memastikan kelancaran kepada pelaksanaan akta ini, di mana kita sedia maklum hari ini ahli majlis bagi satu kawasan bagi pihak berkuasa tempatan setengahnya tidak dapat menunaikan tanggungjawab dengan berkesan untuk turun padang.

Saya ingin mencadangkan supaya seluruh pihak berkuasa tempatan di negara kita ini dapat mengadakan sistem menempatkan ahli majlis bagi bertanggungjawab di sesuatu kawasan dari segi perancangan, dari segi pelaksanaan, pemantau dan sebagainya.

Sebagai agensi yang cukup dekat dengan rakyat, pihak berkuasa tempatan harus mewujudkan jawatankuasa persatuan penduduk di satu taman perumahan. Ini kerana saya lihat dalam Akta Kerajaan Tempatan ini tidak ada *clause* yang menunjukkan bahawa sesuatu taman perumahan mesti mewujudkan persatuan penduduk, yang ada hari ini bersifat *administrative* atau pun setengahnya berdaftar terus kepada pendaftar pertubuhan - ROS, tidak ada *legal backing* ataupun tidak ada undang-undang kecil yang bersangkutan untuk membolehkan persatuan

penduduk yang ada ini dapat menunaikan tanggungjawab dengan lebih berkesan sebagai agen di peringkat akar umbi khususnya di taman perumahan bagi membantu pihak berkuasa tempatan mengutip cukai, kempen pendidikan kebersihan alam sekitar dan untuk mereka menjalankan pelbagai aktiviti dan program.

Jadi dalam konteks ini saya mencadangkan supaya pihak berkuasa tempatan diberi kuasa untuk menubuhkan dan juga mengawal selia persatuan-persatuan penduduk di setiap kawasan-kawasan perumahan.

Seperti hari ini kita ada Akta Pembangunan Belia, segala persatuan belia akan berdaftar kepada Kementerian Belia. Kita ada Akta Pendidikan, PIBG berdaftar dengan Akta Pendidikan dan juga kita ada rukun tetangga di bawah tanggungjawab Jabatan Perpaduan.

Kita harap persatuan penduduk ini diletakkan di bawah Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan serta dipertanggungjawabkan kepada pihak berkuasa tempatan.

Tuan Yang di-Pertua: Baik, Yang Berhormat cukuplah.

Tuan Mohd. Daud bin Tarihep [Kuala Selangor]: Terima kasih, saya menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Ipoh Barat.

4.15 ptg.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Pada pandangan saya rang undang-undang yang dicadangkan ini adalah satu rang undang-undang yang sangat mustahak.

Jika kita tengok sesi tahun dulu dan juga sesi tahun ini Parlimen bersidang, akta ini ialah akta yang sangat kena mengena dan relevan dalam tiga *tier* sistem ini. *Tier* satu adalah PBT, *tier* dua adalah kerajaan negeri dan *tier* tiga adalah Parlimen.

Walaupun hanya sedikit pemindahan yang dibuat tetapi ia merangkumi ada *direct effect* kena mengena dengan semua orang di Malaysia, ini adalah satu perkara yang mustahak walaupun dalam *preamble* ia, juga menunjukkan bahawa satu perkara yang sangat mustahak. Saya baca beberapa kali semesti dalam *community stage* saya akan mengambil bahagian kerana pada pandangan saya *concurrent list*, niat dan *effective*. Apakah hajat dia untuk membuat?

Namun begitu apa yang lebih relevan adalah saya nak *hostkan* beberapa soalan yang tertentu adalah seperti yang dibangkitkan oleh beberapa Ahli Parlimen, Kerajaan Tempatan PBT.

Nampaknya pada minggu dulu, Menteri Perumahan telah memberi satu keterangan kepada semua Ahli Parlimen di mana saya juga ada hadir. Di mana beliau sendiri ada mengatakan lebih kurang 30% ke 90% wang yang dikutip oleh PBT adalah diguna pakai untuk mengawal pembuangan sisa *waste* dan sebagainya. Masalah yang dihadapi oleh PBT adalah wang yang dikutip ini tak cukup dan cadangan Pusat Kerajaan Persekutuan adalah untuk mengambil alih supaya ia dapat dikendalikan oleh Kerajaan Persekutuan. Apa yang mustahak

ialah dengan mengambil alih ini seperti Indah Water juga dulu tidak ada pengurangan langsung *assessment rate* .

Kerajaan, menteri semalam telah mencadangkan bahawa wang yang akan diambil alih ini akan diguna pakai untuk satu perbadanan dan juga *amendment* di seksyen 73 dan seksyen 72, ia akan diguna pakai untuk faktor-faktor ini. Apa yang disoal oleh orang dan saya sendiri ialah kenapa ia perlu diambil alih? Jikalau seperti yang dikatakan oleh Ipoh Timor dulu bahawa di seluruh dunia pandangan adalah *decentralization* bukan *centralization*.

Saya rasa ini adalah kita membuat bukan satu pendirian *clock wise* kita membuat satu anti pendirian anti *clock wise*. Saya rasa ini adalah satu tindakan yang diambil oleh kementerian tidak boleh diterima langsung, tak boleh masuk akal tak boleh terima.

Dalam hal ini kita tahu PBT di mana banyak PBT di negara ini tidak menjalankan tugas yang mereka ditugaskan. Di antaranya ialah di mana ahli majlis tempatan yang dilantik kebanyakan adalah orang yang tidak ada kelayakan atau pelantikan dibuat atas dasar-dasar yang tidak... kalau kita tengok akta tersebut, Local Government Act di mana disenaraikan apakah asas di mana ahli majlis tempatan dilantik. Seperti di Ipoh baru-baru ini seorang ahli majlis tempatan di mana dia menjalankan satu perniagaan tanpa lesen, perkara itu saya telah bangkitkan dan telah menulis surat kepada menteri besar. Di mana menteri besar mengatakan bahawa dia percaya bahawa ahli majlis tempatan itu betul tidak ada lesen dan dia telah melanggar undang-undang, di telah dikenakan kompaun tetapi tidak ada apa-apa tindakan diambil terhadap ahli majlis tempatan ini.

■1640

Setiausaha MCA Datuk Ong Ka Chuan mengatakan, ini adalah satu *technical error* yang telah dibuat oleh ahli majlis tempatan tersebut, Winson Oii. Yang mustahak adalah ini, macam mana seorang yang *dientrusted* untuk mengendalikan, menjalankan tugas dari segi undang-undang dengan harapan yang penuh dari segi *Local Government Act*, tetapi dia sendiri melanggar undang-undang tersebut dan tidak ada apa tindakan diambil terhadap beliau.

Dia bukan ahli-ahli majlis tempatan yang baru, dia kali kedua telah dilantik dan ini adalah di mana syor yang dibuat oleh Athinapan Commission, di mana perlu adakan pilihan terus supaya ada *accountability* dan *transparency*. Hari ini saya nampak di BBC, di mana *senior minister Singapore* Goh Chok Tong telah mengatakan, bahawa kebolehan dan kemakmuran sesebuah negara tertakluk kepada *transparency* dan *account-account* yang disediakan oleh bukan sahaja majlis tempatan, tetapi kerajaan dan syarikat-syarikat. Bukan sahaja untuk fahaman mereka sendiri, tetapi boleh di analisa dan semua *transaction* yang dibuat itu dapat diketahui.

Jika kita tengok majlis tempatan, banyak majlis tempatan di negara ini bukan sahaja akaun-akaun sangat '*shy*', sangat *suspicious*, tetapi tidak dikemukakan kepada Ketua Akauntan Negara pada masa yang ditetapkan. Adakah majlis tempatan mengambil kesempatan untuk,

seperti di Ipoh membeli *parking meter* walaupun *parking meter* itu hanya akan digunakan untuk empat bulan sahaja di Ipoh. Bila saya membongkar isu tersebut, apa tindakan telah diambil? Tidak ada apa-apa tindakan yang diambil. Ada *parking meter* yang telah dibeli dengan RM26,000 satu dan hanya digunakan untuk dua tahun, tidak ada membawa apa-apa keuntungan. Jadi, rasionalnya adalah majlis tempatan tidak menjalankan tugas yang disenaraikan dalam *Local Government Act*. Jadi berkaitan dengan akta ini, rang undang-undang yang dibawa ini...

Tuan Yang di-Pertua: Pinda sahaja Yang Berhormat. Pisahkan pengurusan sisa pepejal daripada Akta Kerajaan Tempatan. Jangan merewang banyak sangat.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Itu sisa yang sangat serius. Bukan, kalau kita tengok *preamble* ini bukan satu *preamble* yang biasa, kalau kita tengok rang undang-undang yang lain dia tidak ada banyak *preamble*, kerana ini merangkumi banyak hal, merangkumi banyak undang-undang dan kena-mengena dengan masyarakat umum. Kita ada 26 juta orang di negara ini, semua orang akan kena-mengena selepas rang undang-undang diluluskan, ada kena-mengena.

Jadi yang saya khuatir, macam mana pihak kerajaan dapat mengimplementasikan apa niat yang dibuat di sini. Saya hairan, kita perlu satu rang undang-undang ini dibawa ke Parlimen ini dan mengambil alih kuasa yang sedia ada dengan majlis tempatan. Kalau majlis tempatan tidak membuat kerja-kerja yang mereka patut dibuat, Kerajaan Persekutuan patut memberi lebih kuasa atau lebih berwaspada atau ambil tindakan terhadap majlis tempatan. Jangan mengambil balik kuasa untuk mereka jalankan kerana itu adalah terdekat dengan masyarakat.

Kalau ada apa-apa masalah di Ipoh takkan kita hendak panggil Kuala Lumpur untuk menolong atau mengatasi masalah ini, walaupun Kerajaan Persekutuan mengatakan mereka terdekat dengan kerajaan tempatan, mereka akan adakan jabatan, akan adakan pejabat di sana, tetapi rasionalnya tidak masuk akal. Saya kurang faham macam mana ia akan menolong, ia akan mengatasi masalah yang sedia ada, itu yang mustahak. Majlis tempatan kerap kali menggunakan wang yang dikutip sebagai hasil *assessment* ini dan menyeleweng. Selepas kutipan ini diserahkan dan selepas rang undang-undang ini diluluskan, adakah ahli majlis mesyuarat bukan setakat mengurangkan elaun mereka sebanyak 30% ke 40%, kerana kerja-kerja yang akan diambil alih oleh Kerajaan Persekutuan. Adakah 18 orang atau 22 orang yang dipilih itu akan dikurangkan 30% atau 40% kerana tidak guna mereka berada di sana.

Ini adalah satu perkara yang berkaitan. Saya kata sedemikian dan kalau kita tengok rang undang-undang ini, walaupun sedikit sahaja, walaupun dari *face value* nampaknya seksyen yang ingin dipinda iaitu, 72 dan 73 merangkumi satu fasal sahaja, tetapi niatnya dan *effectnya* adalah sangat serius. Yang mengambil alih banyak kuasa, banyak pengendalian yang sedang dibuat oleh majlis tempatan. Soalan yang ditanya adalah, di mana *local* agenda 21? Adakah satu *consultation* telah dibuat? Walaupun Kementerian Perumahan ialah satu kementerian yang nama sahaja Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan, tetapi tidak mempunyai kuasa

untuk mengawal selia kedua-dua jabatan ini. Kementerian Perumahan dan PBT, PBT adalah di bawah kawal selia kerajaan negeri. Selepas mengambil alih, adakah ia akan betul-betul membawa manfaat kepada warga kota-warga kota atau *tax payers*?

Kalau kita tengok *preamble* membawa banyak perubahan dicadangkan. Saya rasa kita perlu tengok dengan mendalam apakah hajat, apakah niat ini dan walaupun dua rang undang-undang berkaitan dengan ini telah diluluskan oleh Dewan yang mulia ini, akan tetapi yang saya khuatir adalah bila mengambil alih kuasa ini, mereka tidak dapat menemui apa yang sedang dijalankan oleh majlis tempatan, itu yang saya khuatir. Saya rasa ia adalah satu undang-undang yang sangat *ultra vires Federal Constitution* negara ini. Terima kasih.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: [Bangun]

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: [Bangun]

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Ledang.

4.48 ptg.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya juga bangun untuk menyokong rang undang-undang ini. Iaitu rang undang-undang sebenarnya untuk memberi laluan kepada rang undang-undang 25 dan 26.

Dalam operasi ataupun mengambil alih, memberi kebenaran kepada perbadanan yang akan ditubuhkan untuk mengambil alih pengurusan sisa pepejal terkawal dan pembersihan.

Tuan Yang di-Pertua, saya pun tidak perlu merewang-rewang juga, tetapi dalam bahasa Johor Tuan Yang di-Pertua, rewang itu gotong-royong. [Ketawa]

Tuan Yang di-Pertua, kepada saya dan yang saya bimbang ialah rakyat ataupun pembayar cukai akan tersalah anggap dengan perwujudan rang undang-undang apabila rang undang-undang ini kita luluskan. Oleh yang demikian, saya mencadangkan supaya penerangan yang sejelas-jelasnya diberikan kepada pembayar cukai tentang peranan sebenar perbadanan yang akan ditubuhkan, yang mengambil alih operasi pengurusan sisa pepejal dan pembersihan.

Sebahagian daripada cukai harta ataupun orang kampung yang biasa, orang tempat saya biasa sebut cukai pintu yang dibayar kepada PBT itu, sebahagiannya adalah dibayar atau akan dibayar kepada perbadanan.

■1630

Saya mencadangkan Tuan Yang di-Pertua supaya PBT lebih telus, rakyat atau pembayar cukai diberi maklumat yang tepat tentang berapa peratus daripada cukai harta yang dibayar kepada PBT itu akan diserahkan ataupun dibayar kepada perbadanan. Sebab Tuan Yang di-Pertua, rakyat sebenarnya tidak faham, mereka beranggapan bahawa cukai harta yang dibayar itu akan hanya membayar kos sapu sampah, kos bersihkan parit hadapan rumah dia sedangkan lampu awam pun PBT bayar, pembersihan padang awam termasuklah penyelenggaraan kepada taman-taman dalam kawasan tertentu termasuklah di kawasan-

kawasan bandar, juga mereka bayar, cuma bayar secara gotong-royong. Ada bayar sedikit, ada yang bayar banyak, ada bayar kecil, ada bayar besar bergantung kepada nilai harta yang mereka miliki. Cuma Tuan Yang di-Pertua, yang ini perlu diterangkan kepada orang ramai, pembayar cukai, supaya mereka faham, mereka tidaklah menagih yang bukan-bukan. Kepada saya Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya Tuan Yang di-Pertua rakyat sanggup membayar kos selagi perkhidmatan cekap diberikan oleh pihak PBT.

Tuan Yang di-Pertua: Ya Yang Berhormat bagi Pontian.

Datuk Ir. Hasni bin Haji Mohammad [Pontian]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Ledang, kalau kita tidak bayar bil api, bil air, itu dipotong Yang Berhormat. Kalau kita tidak bayar *charge* untuk perkhidmatan sisa pepejal ini, dia punya kesan itu lain. Jadi apa pandangan Yang Berhormat mengenai keyakinan pihak majlis tempatan ataupun pihak perbadanan untuk menggalakkan ataupun untuk mempunyai autoriti menghantar *bill charge* dikenakan bagi pengurusan Yang Berhormat, kalau sekiranya masyarakat tidak memberikan kerjasama dengan membayar bil yang sewarnya. Adakah patut diberi sedikit kelonggaran ataupun sedikit fleksibiliti ataupun tidak bayar dalam tempoh macam api dia potong ataupun telefon kita. Apa pandangan Yang Berhormat?

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, yang saya maklum, yang perlu dibayar cuma cukai harta kecuali kalau setiap rumah dia keluarkan sampah sehingga satu lori, memanglah kena bayar tambahan ada kadar-kadar yang tertentu yang akan dikenakan kemudian. Yang itu kalau tidak bayar memang sepatutnya diberikan notis dan sebagainya. Tetapi, pada peringkat awal dahulu, semasa membahaskan rang undang-undang yang ke-25 dan 26, saya menyebut tentang perlunya ada pendidikan awam tentang kerjasama kepada pengurusan sisa pepejal terkawal dan pembersihan awam ini. Yang terakhir Tuan Yang di-Pertua ialah oleh kerana perbadanan nanti Tuan Yang di-Pertua akan mengambil alih boleh dikatakan keseluruhan kerja-kerja pengurusan pepejal terkawal dan juga pembersihan awam ini, mungkin akan berlaku situasi siapa lebih besar.

Prestasi PBT umumnya orang ukur dari segi, *public* ukur dengan izin dari segi kebersihan. Kalau bersih kutipan sampah baguslah PBT, kalau bersih padang awam baguslah PBT, kalau bersih longkang dan sebagainya yang berkaitan ini bagus efisienlah PBT. Tetapi, kerja-kerja ini sebenarnya dilakukan oleh perbadanan. Boleh jadi perbadanan rasa aku lebih besar sebab saya dimiliki oleh kerajaan pusat, sedangkan arahan dibuat oleh PBT. Sebab yang mengarahkan nanti adalah PBT, PBT akan mengarahkan ini kawasannya, ini kawasannya, ini kawasan awam dan sebagainya.

Jadi yang ini Tuan Yang di-Pertua perlu ada penyelarasan yang rapi supaya tidak berlaku perselisihan faham antara pegawai PBT dengan pegawai perbadanan yang hanya mungkin wujud satu keadaan siapa lebih besar dan tidak sihat dan akan memberikan akan

menghasilkan satu suasana yang tidak selesa untuk orang ramai, sekian saya mengucapkan terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Seputeh.

4.34 ptg.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua, salah satu sebab kerajaan mewujudkan perbadanan pengurusan sisa pepejal dan pembersihan awam adalah kerana kerajaan tempatan kita amat tidak berkesan. Dalam setiap sidang Dewan ini saya membentangkan dua usul iaitu berkenaan dengan memulihkan pilihan raya kerajaan tempatan dan juga isu tentang kitar semula dan pengurangan penggunaan plastik. Tetapi kedua-dua usul ini tidak pernah dibuka untuk dibahas.

Saya berpendapat yang pihak kementerian memang ada hasrat untuk mengemaskinikan isu berkenaan dengan sampah dan pembersihan awam, itulah sebabnya kementerian ini mewujudkan satu perbadanan yang khas untuk mengendalikan isu pengurusan sisa pepejal dan juga pembersihan awam. Tetapi Tuan Yang di-Pertua, walaupun rang undang-undang ini hanya fokus kepada isu sisa pepejal dan juga pembersihan awam, tetapi kita tidak boleh lari daripada satu isu yang sangat penting yang mana telah disebutkan oleh malah Ahli-ahli Yang Berhormat daripada Barisan Nasional iaitu dengan isu ketidakberkesanan kerajaan tempatan kita.

Kita lihat, saya hanya hendak tunjukkan bahawa selalunya kerajaan tempatan kita telah dijadikan oleh satu bidang bagi pemimpin-pemimpin atau tokoh-tokoh politik tempatan daripada parti Barisan Nasional untuk cari projek mengaut keuntungan dan mereka tidak serius untuk menjalankan urusan tentang pelbagai isu berkenaan dengan rakyat. Saya ingin memberi contoh untuk menunjukkan penyelewengan yang dilakukan oleh kerajaan tempatan.

Misalnya di Kota Kinabalu Sabah dia *parking*, yang isu tempat letak kereta itu ada diuruskan oleh sebuah syarikat swasta dan satu hari jumlah kos letak kereta boleh sampai RM33 satu hari dan ia kutipan itu bukan diambil oleh Majlis Perbandaran DBKK, tetapi adalah dikutip oleh syarikat swasta. Macam mana ini boleh dibenarkan untuk berlaku dan kementerian kelihatan tidak ada kuasa terhadap ini. Kita lihat di Kota Kinabalu juga di jalan dekat Pejabat Pos di hadapan pejabat pos, satu tiang lampu yang penuh dengan hiasan RM66 ribu sebatang dan satu jalan berjuta-juta telah digunakan untuk mendirikan tiang lampu hiasan. Kita lihat di kawasan saya, Kuala Lumpur dan Lembah Klang banyak tanah hijau sebenarnya digunakan oleh cawangan-cawangan UMNO, MCA dan komponen-komponen parti yang lain.

Tanah yang sepatutnya digunakan sebagai tanah permainan kanak-kanak dijadikan sebagai pejabat UMNO, MCA. Di kawasan saya, bangunan UMNO Seputeh, apabila DBKL bersungguh-sungguh menyingkirkan setinggan di seluruh kawasan Kuala Lumpur, yang tapak UMNO Seputeh itu enggan pindah dan ia malah menghalang projek jejantas DBKL sehingga saya bawa ahli-ahli pergi sana buatkan tunjuk perasaan baru mereka sudi pindah dari tapak itu

dan mereka pindah ke satu tapak tanah hijau tempat permainan kanak-kanak di Taman Desa dan ini dibenarkan juga. UMNO Seputeh malah hutang TNB kononnya RM20 ribu bayaran elektrik dan mereka enggan bayar. Semua ini menunjukkan penyelewengan yang berlaku sebenarnya adalah di antara tokoh pemimpin Barisan Nasional pada akar umbi dengan kerajaan tempatan.

Tuan Yang di-Pertua: Balik kepada ini, tumpukan pada tajuk.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Apabila saya sebut UMNO, semua tidak senang. Ini memang berlaku pada tahap kerajaan tempatan...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, sebenarnya Yang Berhormat tidak tumpu pada subjek, banyak masa lain lagi, ada empat lima.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Tuan Yang di-Pertua, tadi ahli-ahli Yang Berhormat Jerai...

Tuan Yang di-Pertua: Ada lapan rang undang-undang.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: ... Jerai dan Jasin mereka ada sebut tentang pegawai kerajaan tempatan ini sokong pembangkang. Sebenarnya ini memang tidak betul selalunya kita lihat, calon yang kalah pada saya boleh keluar dengan pegawai PBT dalam sidang akhbar tetapi bila saya jemput mereka keluar dengan saya dalam sidang akhbar dengan masalah rakyat, mereka semua segan. Mereka semua kata nanti bos marah. Ini menunjukkan PBT kita sebenarnya mereka tidak *neutral*. Ia sepatutnya adalah dijadikan satu agensi yang *neutral* semua pegawai harus *neutral* dari segi pendirian politik. Siapa jadi kerajaan, siapa jadi wakil rakyat, mereka harus hormat kepada mereka. Jadi saya hanya rasa...

Tuan Yang di-Pertua: Cukuplah.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: ... ini adalah satu penyelewengan yang mana kita harus betulkan. Tuan Yang di-Pertua, kita lihat selalunya di kalangan pegawai PBT kita, kebanyakannya adalah terdiri daripada kaum Melayu, ini tidak salah.

■1640

Namun masalahnya ialah selalunya ada orang India, orang Cina yang pergi ke sana mereka memang kurang fasih dari segi komunikasi dalam pertuturan Bahasa Malaysia. Mereka pergi ke sana, mereka tidak tahu macam mana hendak menyampaikan masalah mereka kerana bahasa pasar mereka tidak boleh difahami oleh pegawai. Saya rasa kalau semua penduduk di Lembah Kelang di kawasan itu adalah suatu kawasan yang terdiri daripada pelbagai kaum, kita perlu ada lebih pegawai PBT yang terdiri daripada pelbagai kaum dan juga boleh bertutur dalam pelbagai bahasa untuk melayan mereka kerana mereka itu adalah pembayar cukai kepada PBT.

Tuan Yang di-Pertua, kalau kita lihat apa yang selalu dituduh oleh banyak pihak termasuk media adalah korupsi yang berlaku di kalangan pegawai PBT. Bukan semua pegawai terlibat dalam masalah korupsi tetapi korupsi selalu berlaku di bahagian mereka yang ada hak

untuk mengeluarkan lesen dan ada hak mengeluarkan saman. Ini termasuk bahagian penguatkuasaan...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat tumpukan kepada perkara ini... untuk memisahkan sisa pepejal daripada kerajaan tempatan.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Tuan Yang di-Pertua, dari segi pembersihan, di kawasan saya selain daripada kita lihat selalu ada pegawai penguatkuasaan terima rasuah dari gerai ke gerai, kedai ke kedai, kita lihat kalau mereka enggan bayar, mereka boleh mengeluarkan saman begitu sahaja kepada penjaja. Mereka kata, "*Oh, tengok di sana, ada tissue paper, ada banyak sampah. You tidak bersihkan tempat ini*". Kalau dia bagi RM20, ini semua selesai.

Ini satu isu yang kita hadapi yang mana korupsi penyelewengan pada pihak PBT dan kita juga lihat pada beberapa minggu yang lepas berlaku banjir di Kuala Lumpur tetapi kita lihat pegawai kerajaan tempatan kita, setiap inci daripada tanah di Kuala Lumpur semua digunakan untuk menjalankan pembinaan tanpa mengira keadaan masalah trafik dan juga alam sekitar. Kita boleh lihat satu kawasan yang begitu padat dengan penduduk dan padat dengan pembangunan tetapi tidak ada *children playground*, tidak ada sungai, tidak ada perparitan yang munasabah sehingga banjir selalu berlaku.

Mengenai pembersihan, Tuan Yang di-Pertua, saya duduk di kondominium, dan kami yang duduk di kondominium/pangsapuri kami bayar *maintenance fees* yang termasuk pengutipan sampah. Namun apa yang berlaku sekarang ialah kita bayar RM200 - RM300 sebulan untuk *maintenance*, selepas itu kita kena bayar cukai kepada DBKL. Cukai ini termasuk cukai pengutipan sampah. Kalau dari segi pembayaran pembersihan dan kutipan sampah sebenarnya kami sudah bagi cukai dua kali. Kami bagi untuk kondominium kita dan juga DBKL. Sebenarnya bagi mereka yang duduk di kondominium memandangkan kita sudah bayar *maintenance charge* kepada pengurusan kondominium, maka cukai pintu kami ini haruslah dikurangkan. Ini kerana apa yang kami bagi kepada pengurusan kondominium adalah berkenaan dengan kutipan sampah dan pembersihan begitu juga dengan cukai kepada DBKL.

Kalau kita lihat dalam rang undang-undang yang kita telah bahas, dua tahun kemudian kita semua akan membayar lagi caj kepada Perbadanan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam. Ini bermaksud kita yang duduk di kondominium dan apartmen harus membayar tiga kali caj dari segi kutipan sampah dan pembersihan.

Jadi, saya cadangkan supaya selepas rang undang-undang ini diluluskan, cukai pintu bagi mereka yang duduk di kondominium dan apartmen haruslah dikurangkan daripada mereka yang duduk di *rental property*.

Tuan Yang di-Pertua: Baik. Cukuplah, Yang Berhormat.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Sebenarnya saya ada banyak isu dan saya berharaplah Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan boleh lebih prihatin terhadap penyelewengan korupsi yang berlaku di kerajaan tempatan. Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Kepong, cepat sikit.

4.40 ptg.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Yang di-Pertua, ini memang pindaan yang berbangkit daripada kedua-dua rang undang-undang yang telah diluluskan tadi kerana itu kerja untuk menguruskan sisa pepejal oleh pihak berkuasa tempatan atau PBT adalah tertakluk di bawah kuasa perundangan bagi menjalankan semua aktiviti dengan Akta Kerajaan Tempatan, Akta Jalan, Parit dan Bangunan dan Akta Perancangan Bandar dan Desa.

Saya akan mengambil bahagian dalam Akta Jalan, Parit dan Bangunan dan Akta Perancangan Bandar dan Desa. Walaupun semua hendak kembali pada pukul 9.00 malam, kalau boleh lapan rang undang-undang dihabiskan pada pukul 9.00 malam, tidak bolehlah macam itu.

Tuan Yang di-Pertua: Sekarang ini Yang Berhormat, Akta Jalan, Parit dan Bangunan.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Sekarang?

Tuan Yang di-Pertua: Sekarang ini, ya.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Sekarang Akta Kerajaan Tempatan.

Tuan Yang di-Pertua: Akta Kerajaan Tempatan.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Ya, ya, Akta Kerajaan Tempatan.

Tuan Yang di-Pertua: Oh, belum lagi, ya?

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Belum lagi. Saya tahu, ketiga-tiga rang undang-undang yang saya sebutkan tadi perlu dipinda sebagai *consequence* soal berbangkit.

Di sini saya nampak ada ramai juga yang prihatin kepada masalah yang akan timbul dalam pindaan ini termasuk Pontian. Sudah tahu. *[Ketawa]* Kalau kita tidak berwaspada banjir akan berlaku lagi di Pontian! Ledang pun macam itu juga.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, duduklah. Duduk.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Yang di-Pertua, walaupun di dalam pindaan ini ada empat fasal sahaja ataupun tiga yang bererti seperti fasal 2 bertujuan untuk meminda seksyen 72 Akta 171 untuk mengehadkan kuasa pihak berkuasa tempatan kepada aktiviti pembersihan tertentu sahaja, ini memang menimbulkan masalah. Bagaimana pembersihan itu dihadkan berikutan dengan pengambilan perkara yang berhubungan dengan pengurusan sisa pepejal dan pembersihan awam oleh Kerajaan Persekutuan.

Di sini, Yang Berhormat Segamat mesti menerangkan macam mana kita hadkan aktiviti pembersihan PBT ini. Ini kerana PBT menjalankan kawal selia dan penguatkuasaan; yang pertama, menyelaras, memeriksa dan mengawal aktiviti pihak kontraktor dan konsortium yang dilantik. Pihak kontraktor sekarang - bukan sahaja keberkesanan kontraktor itu kadang kala itu tidak ada, kurang bahkan juga mesin-mesin memotong rumput.

Saya nampak hampir di seluruh negara, dia ada bilah mesin itu (*blade*) sekarang ini dia gunakan plastik yang berwarna kuning itu, bila rosak dia tukar dan bila tukar plastik itu dia buang begitu sahaja. Dia potong rumput dan sambil itu dia membuang sisa itu. Ini memang dibuat, Yang Berhormat. Saya percaya di Segamat pun macam itu juga. Dia potong, dia buang. Dia potong, dia buang. Macam mana? Adakah ini bermakna untuk menyelaras, memeriksa dan mengawal aktiviti ini sudah diambil alih oleh pihak perbadanan?

Yang kedua, pihak PBT menjalankan penguatkuasaan terhadap pengguna dan orang awam berkaitan dengan sisa pepejal ini, kalau dia hadkan aktiviti untuk pembersihan, macam mana? Apakah tugas dia?

■1650

Kita ada 144 PBT, macam mana kita dapat mengehadkan dan apakah maksudnya. Adakah dia hanya penyelia sahaja (PBT)? Ini memang satu perkara rumit macam mana kita dapat menjalankan dan saya percayalah kalau dikuatkuasakan kelak, Pontian pun akan menangislah. Macam mana ini?

Yang ketiga, pihak PBT menjalankan penilaian terhadap perkhidmatan oleh kontraktor dan konsortium, menegur dan memberi amaran sekiranya tidak menjalankan tugas dengan sempurna. Keempat, mengambil tindakan terhadap aduan pengguna dan orang awam. Ini pun tidak begitu berkesan dan menjalankan pendidikan awam, ini penting tetapi kurang juga pendidikan. Yang Berhormat, memang lima fungsi PBT ini - apakah yang akan diambil alih daripada lima fungsi yang saya sebutkan tadi kerana dia hendak tinggalkan sedikit aktiviti bagi PBT. Daripada lima fungsi yang utama ini, apa yang akan ditinggalkan kepada PBT?

Tuan Yang di-Pertua pun bingung juga macam mana kita buat. Tambahan pula bila kita bagi dia misalnya, daripada lima fungsi ini mungkin kita tinggalkan satu, mengambil tindakan terhadap aduan pengguna dan orang awam. Macam mana tidak bernas Padang Rengas, padang yang rengas itu tidak bernas.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Saya percaya di Padang Rengas itu apabila dikuatkuasakan kelak, dia tidak ketawa sudah di situ. Dia sudah tidak ketawa, dia hendak menangis kerana tidak dijalankan dengan baik. Di sini kita lebih awal lagi untuk mencegah daripada berlakunya penyelarasan yang tidak cukup berkesan.

Tuan Yang di-Pertua, saya memang seperti ahli-ahli yang lain juga sering kali menghadapi masalah, misalnya kita bagi aduan kepada PBT. Tuan Yang di-Pertua, ia ada e-Government ini. Ia ada bahagian aduan untuk e-mel, tetapi di MBPJ, aduan itu lebih baik. Bila kita buat aduan itu, dia jawab dengan cepat tetapi dengan DBKL teruk. Apa teruk itu? Seperti DBKL@DBKL.gov.my.

Bila kita hantar e-mel ini, ia ditendang balik. Ini kerana mungkin ia penuh, mungkin ia ada cacat dan mungkin ada perkara yang lain, tetapi sering kali ia ditendang. Saya berharap

dengan masalah seperti ini, Yang Berhormat dapat memastikan semua kecacatan dan kelemahan ini apabila perbadanan mengambil kuasa ini kelak serta kita dapat memberi perhatian yang cukup untuk menyelesaikannya.

Daripada fasal 4, "Bagi mengelakkan keraguan, diisytiharkan bahawa walau apa pun apa-apa jua yang terkandung dalam akta ini, mana-mana undang-undang yang berhubungan dengan pengurusan sisa pepejal terkawal dan pembersihan awam yang pada masa ini berkuat kuasa dalam mana-mana kawasan pihak berkuasa tempatan atau kawasan bukan pihak berkuasa tempatan hendaklah terus berkuat kuasa melainkan jika dan sehingga akta ini dan Akta Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam 2007 dikuatkuasakan berkenaan dengan kawasan itu." Bolehkah Yang Berhormat terangkan pengecualian ini, macam mana kita dapat menguatkuasakan apabila diluluskan kelak untuk pengecualian fasal 4 ini?

Tuan Yang di-Pertua: Cukuplah, masa cukup Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Walaupun ini pendek sahaja untuk pindaan berbangkit tetapi konsekuensi dan implikasi itu memang besar. Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Saya jemput pihak menteri untuk menjawab.

4.55 ptg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Dr S. Subramaniam]: Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian di dalam pindaan Rang Undang-undang Kerajaan Tempatan 2007. Ahli Yang Berhormat bagi Rembau telah membangkitkan bagaimana secara formal rakyat hendak mengadu dan bagaimana hendak tahu tindakan telah diambil terhadap aduan. Rakyat boleh mengadu melalui empat saluran utama iaitu melalui syarikat konsesi perbadanan yang akan ambil alih tugas ini, melalui jabatan atau melalui pihak-pihak berkuasa tempatan.

Berhubung bagaimana pengadu boleh mengetahui tindakan yang telah diambil, kerajaan akan mengkaji kaedah yang boleh digunakan. Antaranya sama ada melalui surat, telefon, faks, SMS atau e-mel ataupun melalui *website*. Perkara-perkara ini akan disediakan selepas segala pelaksanaan telah dibuat.

Ahli Yang Berhormat bagi Rembau telah mencadangkan beberapa pindaan kepada Akta Kerajaan Tempatan. Pada hari ini pindaan kepada Akta 177 ialah untuk pengurusan sisa pepejal dan pembersihan awam sahaja. Pindaan menyeluruh kepada akta ini sedang dikaji oleh kementerian dan akan dibentangkan kelak.

Ahli Yang Berhormat bagi Jasin telah mengemukakan beberapa isu tentang PBT. Pertama ialah tentang kaunter-kaunter yang ada di PBT yang tidak mesra rakyat. Banyak PBT telah membuka *integrated counter* bagi menyediakan perkhidmatan bayaran cukai, kompaun dan sebagainya. Ada di beberapa PBT menyediakan kaunter *one stop centre* di mana pelanggan

boleh mendapat perkhidmatan yang berkaitan dan permohonan kemajuan dan lain-lain perkhidmatan telah disediakan secara *online* dan melalui web.

Ahli Yang Berhormat bagi Jasin pun telah membangkitkan isu tentang wakil rakyat dijemput kepada mesyuarat pihak-pihak berkuasa tempatan. Perkara ini telah dibincangkan di dalam Dewan yang mulia ini beberapa kali dan pada tahun lalu perkara ini telah dibawa kepada Jemaah Menteri di mana Jemaah Menteri telah membuat keputusan bahawa terpulang kepada pihak-pihak berkuasa tempatan untuk memutuskan bahawa memanjangkan jemputan kepada wakil rakyat supaya mereka boleh turut hadir di dalam majlis penuh pihak-pihak berkuasa tempatan. Walau demikian pun ada pelbagai cara di mana wakil rakyat boleh membawa pandangan mereka kepada PBT supaya kehendak dan aduan daripada rakyat boleh diselesaikan oleh pihak-pihak berkuasa tempatan.

Tentang pegawai-pegawai pihak berkuasa tempatan yang telah bekerja di suatu tempat untuk suatu jangka masa yang panjang dan tidak dapat dipindah ke tempat-tempat yang lain, isu ini pun telah dibincangkan di dalam Dewan yang mulia ini beberapa kali dan kita telah memberi jawapan bahawa ada pelbagai isu di dalam hal ini termasuk pemindahan kepada Perlembagaan dan untuk mendapat persetujuan dari pihak negeri supaya pemindahan ini boleh berlaku.

Walaupun demikian, usaha untuk berbuat demikian sedang berlaku dan di dalam sesi yang lalu kementerian telah memberi jawapan bahawa kita telah mengkaji beberapa sistem yang mungkin boleh digunakan termasuk mewujudkan pesuruhjaya kerajaan tempatan di pihak kerajaan negeri dan sistem-sistem yang lain secara mana yang boleh digunakan supaya pegawai-pegawai yang bekerja dengan pihak-pihak berkuasa tempatan dapat dipindah ke tempat-tempat yang lain. Soal yang dibangkitkan tentang YDP, ada PBT yang mempunyai YDP yang tetap dan ada yang pihak berkuasa tempatan di mana pegawai daerah menjalankan tugas-tugas sebagai PBT.

■1700

Pada masa sekarang, pihak-pihak berkuasa tempatan yang mendapat hasil atau pendapatan yang lebih daripada RM10 juta melantik YDP sepenuh masa melainkan di mana yang lain-lain pada masa sekarang pegawai daerah menjalankan tugas yang sama. Seperti yang telah dimaklumkan oleh Ahli Yang Berhormat Jasin juga iaitu di Melaka ada PBT yang telah menggabungkan pendapatan mereka dengan geran tahunan yang diterima oleh mereka dan dengan itu menambahkan pendapatan mereka lebih daripada RM10 juta dan ini telah membolehkan mereka supaya melantik seorang YDP yang tetap.

Ahli Yang Berhormat bagi Jerai telah mencadangkan supaya orang politik dilantik sebagai YDP. Perkara ini telah dibuat pada satu masa dulu di mana beberapa PBT mempunyai YDP yang terdiri daripada pemimpin-pemimpin politik dan keputusan telah dibuat oleh kerajaan negeri-kerajaan negeri pada satu kala, mereka berpendapat bahawa kadang-kadang tugas ini lebih baik kalau dibuat oleh seorang pegawai kerajaan yang memberi pandangan khusus kepada

tugas-tugasnya bebas daripada unsur-unsur politik. Dengan inilah keputusan yang dibuat selepas itu mengkaji keberkesanan mengadakan seorang YDP yang terdiri daripada latar belakang politik.

Ahli Yang Berhormat bagi Sabak Bernam telah menyentuh tentang isu Ahli-ahli majlis yang mempunyai *vision*. Ini ialah harapan kerajaan dan kita pun berharap bahawa tiap-tiap ahli majlis yang diberi tanggungjawab mereka akan memberi *vision* dan menjalankan tugas mereka untuk menambahkan lagi tahap perkhidmatan yang diberi oleh pihak-pihak berkuasa tempatan.

Ahli Yang Berhormat bagi Kuala Krai telah membangkitkan isu tentang pemantauan daripada pihak Kerajaan Persekutuan kepada kerajaan negeri. Di kementerian ada satu bahagian yang dipanggil bahagian pejabat pemantauan yang memantau pelaksanaan segala arahan daripada pihak Kerajaan Persekutuan kepada pihak berkuasa tempatan dan memantau segala projek pembangunan yang dibiayai oleh pihak Kerajaan Persekutuan dan pegawai-pegawai daripada situ membuat pemantauan supaya pihak-pihak berkuasa tempatan mematuhi dan melaksanakan beberapa arahan yang telah diberi oleh kementerian dengan tujuan untuk menambahbaikkan lagi perkhidmatan yang akan diberi oleh pihak berkuasa tempatan.

Ahli Yang Berhormat bagi Jerai ada membangkitkan isu tentang lori-lori uzur yang digunakan dan kita berharap melalui penswastan pengurusan sisa pepejal ini akan mempertingkatkan mutu perkhidmatan sisa pepejal PBT dan bagi memantapkan perkhidmatan ini peraturan-peraturan baru akan diwujudkan termasuklah peraturan mengenai lori-lori yang digunakan untuk mengutip sisa pepejal. Tambahan pula garis panduan keselamatan pekerja-pekerja yang mengutip sisa pepejal akan dibuat mengikut peruntukan-peruntukan dan undang-undang keselamatan pekerja yang diguna pakai sekarang terutamanya yang diamalkan oleh Jabatan Kesihatan dan Keselamatan Pekerja.

Undang-undang pengurusan sisa pepejal ini mempunyai banyak kaedah dan mekanisme untuk memantau kecekapan perbadanan dan *concessionaire* menyediakan perkhidmatan. Beberapa langkah seperti pensijilan ISO dan *key performance index* akan turut menjamin keberkesanan perkhidmatan yang diberikan dan kerajaan akan sentiasa memantau supaya tahap perkhidmatan yang diberi oleh pihak *concessionaire* ini adalah memuaskan, kalau tidak kerajaan akan mengambil tindakan melalui kemudahan-kemudahan yang tersedia ada di dalam akta yang telah dibentangkan.

Untuk menjawab Ahli Yang Berhormat bagi Ipoh Timor, dakwaan yang mengatakan bahawa PBT keseluruhannya tidak memberikan perkhidmatan yang cekap perlu diperhalusi. Kes-kes yang berlaku hanya di beberapa PBT sahaja dan ia tidak boleh dianggap mencerminkan keseluruhan imej PBT. Ada PBT yang telah menjalankan tugas mereka dengan cekap dan berkesan. Kementerian sedar akan kelemahan dalam pemberian perkhidmatan PBT dan pelbagai langkah menambahbaikkan telah dijalankan khususnya dari aspek prosedur kerja.

Baru-baru ini kerajaan telah melancarkan inisiatif baru pembangunan hartanah yang melibatkan pelaksanaan *one stop centre, commissioner of building* (CCC) dan bina kemudian jual yang mampu menangani isu-isu kelewatan pemaju hartanah. Perkhidmatan PBT yang tidak cekap hanya merupakan persepsi sahaja. PBT adalah sama seperti sektor awam peringkat negeri dan Persekutuan sedang mengalami perubahan yang ketara dari segi meningkatkan tahap *delivery system*. Ini termasuklah penggunaan ICT secara meluas yang mengurangkan tempoh masa mendapat kelulusan, proses dan prosedur kerja turut mengalami perubahan dengan persijilan ISO 9002:2000 serta program-program kualiti yang lain. Beberapa penambahbaikan yang lain seperti penubuhan OSA baru dan pengeluaran CCC akan dapat meningkatkan prestasi PBT.

Tentang cadangan yang dibuat oleh Ahli Yang Berhormat bagi Ipoh Timor supaya elaun yang diberi kepada ahli majlis dikurangkan ini adalah satu cadangan yang tidak munasabah. Walaupun tugas pengurusan sisa pepejal dikeluarkan ada pelbagai kerja lain yang dibuat oleh PBT dan tugas-tugas mereka turut bertambah sahaja dengan pelbagai isu dan kompleksiti masyarakat setempat. Banyak lagi bidang-bidang sosial, ekonomi dan keselamatan yang perlu ditangani oleh ahli-ahli majlis. Oleh yang demikian dengan pertambahan tugas-tugas baru ini tidak ada sebab mengapa elaun mereka mesti dikurangkan.

Ahli Yang Berhormat bagi Lipis telah mengemukakan beberapa isu. Satu ialah tempat letak kereta yang digunakan sebagai kawasan makanan. Ini ialah satu dari segi penguatkuasaan dan isu ini telah dibangkitkan beberapa kali dan arahan telah diberi kepada pihak-pihak berkuasa tempatan supaya mengambil tindakan yang tegas kepada penjaja-penjaja yang salah menggunakan tapak-tapak tempat letak kereta untuk meletakkan meja-meja untuk makan dan Yang Berhormat juga telah membangkitkan isu dengan penyalahgunaan rumah untuk aktiviti-aktiviti lain seperti rumah urut dan tempat-tempat judi. Perkara-perkara ini memang tidak dibenarkan di bawah pihak berkuasa tempatan dan pihak berkuasa tempatan mempunyai kuasa di bawah undang-undang supaya mengambil tindakan yang sewajarnya kepada sesiapa yang berbuat demikian. Beliau telah mencadangkan supaya tempat pungutan cukai pintu ditambahkan. Ini adalah satu cadangan yang baik dan kita akan mengemukakan cadangan ini kepada pihak berkuasa tempatan.

Ahli Yang Berhormat Lipis juga telah mencadangkan supaya PBT menyediakan satu *task force* yang menggabungkan pihak pegawai-pegawai PBT dan pegawai-pegawai sukarelawan untuk menghadapi situasi-situasi seperti bencana alam seperti banjir dan sebagainya. Ini satu cadangan yang baik dan kita berharap pihak berkuasa tempatan akan mengambil cadangan ini dan melaksanakan apa yang telah dicadangkan.

Ahli Yang Berhormat bagi Sabak Bernam telah mencadangkan supaya sistem PBT angkat dilaksanakan di mana PBT yang lebih kaya boleh membantu PBT yang tidak mempunyai kedudukan kewangan yang begitu baik.

■1710

Di dalam undang-undang PBT, pungutan hasil daripada PBT cuma boleh dipakai oleh mereka sahaja. Oleh yang demikian, kegunaan duit itu atau hasil itu untuk kebaikan suatu pihak berkuasa tempatan yang lain ialah suatu perkara yang susah. Beliau telah mencadangkan supaya sistem *online* untuk memantau perkhidmatan sisa pepejal dibuat. Perkara ini akan diambil kira dan dilaksanakan semasa perkara ini dilaksanakan dan Yang Berhormat Sabak Bernam telah mencadangkan bahawa PBT menambah kegiatan mereka di dalam soal membangunkan modal insan.

Perkara ini boleh dibuat oleh PBT kerana ini adalah satu daripada tugas pihak-pihak berkuasa tempatan yang diletakkan di bawah Akta Kerajaan Tempatan dan terpulanglah kepada inisiatif tiap-tiap pihak berkuasa tempatan mengambil langkah-langkah yang sesuai supaya mengadakan aktiviti yang boleh membantu untuk membangunkan modal insan.

Ahli Yang Berhormat Sungai Petani telah membangkitkan isu mengapa pindaan kepada Akta Kerajaan Tempatan tidak terpakai kepada Wilayah Persekutuan Labuan. Pindaan ini tidak terpakai Wilayah Persekutuan Labuan kerana pada masa ini Labuan menggunakan *Sabah Local Government Ordinance* dan bukan Akta Kerajaan Tempatan 171.

Beliau pun telah membangkitkan isu bahawa adakah pelaksanaan dan penggubalan undang-undang ini dibuat selepas membuat perundingan dengan pihak kerajaan negeri. Terdapat beberapa rundingan yang telah dibuat sebelum pindaan ini dibentangkan di Parlimen. Cadangan akta telah dibentangkan dalam Jawatankuasa Kabinet Mengenai Pengurusan Sisa Pepejal dan Alam Sekitar pada 12 Jun di mana ahli-ahlinya terdiri daripada Menteri Besar-Menteri Besar diwakili oleh Exco yang bertanggungjawab mengenai kerajaan tempatan.

Akhirnya pada 22 Jun tahun ini, di mana pindaan ini telah dibawa ke Majlis Negara Bagi Kerajaan Tempatan yang ahlinya terdiri daripada semua kerajaan negeri dan telah dipersetujui.

Ahli Yang Berhormat Kuala Krau, telah menyuarakan harapan beliau bahawa pihak berkuasa tempatan akan memberi tumpuan untuk meningkatkan tahap kebersihan, kemudahan-kemudahan awam termasuk longkang dan tandas awam. Ini adalah suatu tujuan pemindahan. Dengan penggubalan akta ini, saya berharap hasrat ini akan dicapai melalui undang-undang yang telah dibuat pada masa sekarang.

Ahli Yang Berhormat Kuala Selangor telah membangkitkan isu tentang menetapkan kontrak kepada pegawai-pegawai PBT yang pada masa sekarang telah bertugas sebagai pegawai kontrak untuk jangka masa yang panjang. Kita akan membawa cadangan ini kepada pihak-pihak berkuasa tempatan berkenaan supaya mereka dapat melaksanakan ini. Beliau pun telah mencadangkan tentang konsep *area officer*. Satu perkara yang telah dilaksanakan di beberapa PBT di mana satu ahli-ahli majlis telah dibahagi-bahagikan supaya mereka mempunyai tanggungjawab kepada suatu kawasan yang tertentu dan menjadi pegawai di situ yang akan

mencadangkan dan mengawal selia serta memantau segala isu berkenaan dengan pihak-pihak berkuasa tempatan di kawasan mereka.

Beliau pun telah mencadangkan bahawa persatuan-persatuan penduduk di taman-taman yang baru mendapat pendaftaran daripada Pejabat *Registrar of Societies*. Ini adalah perlu supaya mereka mendaftar melalui pihak-pihak berkuasa tempatan dan bahawasanya pihak-pihak berkuasa tempatan menggalakkan taman-taman perumahan mereka menubuhkan persatuan-persatuan penduduk.

Kita akan membawa perkara ini kepada pandangan pihak-pihak berkuasa tempatan kerana pada masa sekarang perkara ini dibuat secara sukarela dan persatuan-persatuan penduduk dianggap sebagai satu persatuan NGO yang bertugas di kawasan mereka.

Ahli Yang Berhormat Ipoh Barat telah membangkitkan isu tentang PBT yang tidak mengemukakan laporan kewangan kepada Ketua Audit Negara. Perkara ini bukan betul kerana hanya sebilangan kecil sahaja sebahagian daripada PBT yang tidak mengemukakan laporan kewangan mengikut masa yang ditetapkan. PBT-PBT ini akan diingatkan untuk mengemukakan laporan kewangan mengikut tempoh yang ditetapkan. Kementerian yakin perbadanan akan dapat melaksanakan fungsi yang telah ditetapkan.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: *[Bangun]*

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Penjelasan.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Ipoh Barat.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Setiausaha Parlimen. Mengenai laporan Ketua Audit Negara, saya ada baca beberapa rekomendasi yang telah dibuat oleh Ketua Audit Negara. Di antaranya kepada PBT mengatakan jangan terlibat dalam perniagaan di mana mereka ceburi yang tidak ada pengalaman. Satu kes yang spesifik yang saya hendak katakan adalah di Ipoh di mana PBT di sana telah terlibat dengan suatu *joint venture* untuk *develop* satu tanah di mana *joint venture* itu adalah bukan seperti yang semua ingini iaitu *win-win*. Ini *loose-loose situation* di mana selepas *joint venture* dimasuki, semua tanah yang bahagiannya menjadi kepunyaan *developer* dia jual, lepas itu dia lari.

Yang patut dibina untuk PBT dia buat separuh, tidak habis dan ini telah melibatkan banyak kesusahan serta berjuta-juta ringgi telah hilang. Okey itu tak apa, sudah jadi kita tidak boleh buat apa-apa tetapi rekomendasi telah dibuat oleh Ketua Audit Negara supaya jangan terlibat dengan perniagaan kerana kamu tidak ada kepakaran.

Tuan Yang di-Pertua: Baik.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Tiga tahun selepas itu, PBT juga terlibat dalam perniagaan, juga kehilangan kewangan. Apa rancangan? *What can your department do?* Apa yang boleh dibuat oleh kementerian? Syor yang dibuat oleh Ketua Audit Negara tidak diikuti. Sekarang baru punya pegawai, pegawai yang lama yang patut... kalau dia di swasta, dia telah

dibuang kerja. Di dalam kerajaan, *very good*, dinaikkan pangkat kerana dia telah merugikan PBT dan telah menyusahkan masyarakat. Oleh kerana itu dia dinaikkan pangkat.

Tuan Yang di-Pertua: Baik. Cukup Yang Berhormat. Baik.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Inikah rasional, inikah yang patut dibuat? Apa pandangan Yang Berhormat Setiausaha Parlimen.

Tuan Yang di-Pertua: Baik, cukup.

Dr. S. Subramaniam: Saya menerima pandangan Yang Berhormat bahawa pihak-pihak berkuasa tempatan setelah dinasihatkan bukan sahaja oleh pihak Ketua Audit Negara, tetapi oleh kementerian kita pun supaya tidak terlibat di dalam aktiviti-aktiviti di mana mereka tidak mempunyai pengalaman dan yang ada kemungkinan mendatangkan kerugian. Perkara ini kalau masih ada PBT yang berbuat sedemikian selepas diberi arahan, kita akan memantau perkara ini supaya mereka tidak akan berbuat sedemikian.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat Kepong telah mengemukakan beberapa isu.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh barat]: Penjelasan. Saya ingat, saya bawa lagi satu perkara yang spesifik yang di mana Setiausaha Parlimen sendiri baru-baru ini kalau saya tidak silap lebih kurang dalam lingkungan satu tahun telah pergi ke satu PBT mengatakan, "Tolong jangan pecahkan kuil tersebut." Dia cakap, "Yang Berhormat ini Setiausaha Parlimen, saya tidak akan ikut arahan." Itu betul bukan? Selepas itu kuil itu dipecahkan. Oleh siapa? Oleh PBT. *What can you do? You can't do anything.*

Tuan Yang di-Pertua: Baik.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Bukankah ini benar dan ini menunjukkan bahawa walaupun Setiausaha Parlimen sendiri tidak boleh buat, macam mana orang lain? Kita memberi kuasa kepada majlis tempatan – PBT, mereka menjadi maharaja di sana. Suka buat walaupun dari segi undang-undang *Federal Constitution* mengatakan bahawa kebenaran untuk menganut apa-apa agama adalah hak sesiapa dan mendirikan kuil-kuil di sini dan ini dibuat oleh PBT.

Tuan Yang di-Pertua: Baik, cukup Yang Berhormat. Cukup Yang Berhormat.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Macam mana Yang Berhormat sendiri telah pergi ke sana, sendiri memberi pandangan, sendiri telah di ... hendak cakap kasar tidak cantik tetapi ini betul.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, Yang Berhormat.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: *Not only you have got a slap but the whole of the Members of Parliament have got a slap. What do you think?*

Tuan Yang di-Pertua: Ya, sila jawab Yang Berhormat. Jangan ulang-ulang Yang Berhormat.

■1720

Dr S. Subramaniam: Terima kasih Ahli Yang Berhormat. Saya ingat Ahli Yang Berhormat cuba mewujudkan isu politik di sini menggunakan pindaan-pindaan ini. Walaupun

tidak kena-mengena dengan pindaan yang sedang dibuat. Oleh itu, saya ingat isu pembinaan kuil dan sebagainya tidak kena-mengena dengan pengurusan sisa pepejal, oleh itu saya tidak akan menjawab tentang hal itu dan saya teruskan untuk menjawab...

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Tuan Yang di-Pertua, saya ingat ini kena-mengena..

Dr S. Subramaniam: Saya nak minta teruskan...

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: ... *an issue*. Dia sendiri telah pergi. Kalau sebagai seorang Setiausaha Parlimen *cannot deliver* itu, sebelum ini saya tidak ada, saya minta maaf.

Sebenarnya saya nak tanya kenapa, menteri tidak ada, saya tahu dia tiga hari datang ke sini sangat letih. Timbalan menteri berada di Parlimen tidak datang menjawab kerana apa? Kita semua tahulah, dia disyaki terlibat dengan *underworld*. *So he's not here*, dia lari dari diri. Dia ada di sini, dia boleh jawab. Dia kata dia nak *sue* Ahli Parlimen Ipoh Timor, kita tunggu. Kita mahu kerja macam itu tapi khusus dengan ini, Yang Berhormat jangan lari dari tugas. Kita tahu ada masalah. Kalau sebagai seorang Setiausaha Parlimen sendiri tidak boleh membuatnya, tolong bagi tahu saya macam mana, saya rasa sangat malulah. Kalau seorang Setiausaha Parlimen menghadapi masalah tersebut, macam mana saya sebagai seorang Ahli Parlimen? *If you are the boss, we are the office boys* dalam hierarki. Kalau macam itu, macam mana? Kalau Yang Berhormat sendiri mengatakan saya cakap tak benar, saya akan bawa perkara-perkara itu dan saya mahu Yang Berhormat pergi luar Parlimen cabar saya. Saya akan katakan sedemikian juga.

Tuan Yang di-Pertua: Cukuplah, dia tahulah.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Jadi, khusus. Jangan kita mengelak, *this is* satu perkara yang senang sahaja, boleh menjawab perkara ini.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Ipoh Barat, duduk.

Dr S. Subramaniam: Tuan Yang di-Pertua, seperti yang telah saya terangkan tadi, isu yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat ini tidak langsung kena-mengena dengan pindaan yang telah dibuat. Walaupun demikian, saya ingat pihak kerajaan telah memberi kerjasama untuk menyelamatkan lebih banyak kuil daripada apa yang dibuat oleh Ahli Yang Berhormat daripada Ipoh Barat, dan biarlah saya meneruskan jawapan kepada Ahli Yang Berhormat daripada Kepong...

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Kuil di mana Yang Berhormat Setiausaha Parlimen? Dia menyelamatkan kuil lain, saya tak berapa tahu. Kuil ini dia sendiri pergi, depan dia PBT tak mahu dengar cakap dia.

Dr S. Subramaniam: Saya tidak memberi kebenaran.

Tuan Yang di-Pertua: Duduk Yang Berhormat. Dia dah faham. Dia dah jawab.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Apa guna! Mengaku sajalah. Saya tak boleh, / *cannot deliver, ok!*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, duduk.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Macam timbalan menteri tak mahu jawab, saya faham. Saya ingat semua orang di sini faham!

Dr S. Subramaniam: Penjelasan kepada peruntukan pengecualian...

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Minta penjelasan.

Dr S. Subramaniam: ... yang telah dibangkit oleh Kepong. Ahli Yang Berhormat dari Kepong telah membangkit tentang satu penjelasan, tentang pengecualian yang ada di dalam fasal 4. Pengecualian ini diadakan dengan maksud di dalam undang-undang yang sedia ada, yang bermaksud bahawa undang-undang yang sedia ada pada masa sekarang diguna pakai oleh PBT, akan terus berkuat kuasa sehinggalah akta pindaan ini dan Rang undang-undang Pengurusan Sisa Pepejal berkuat kuasa.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Minta penjelasan.

Dr S. Subramaniam: Soalan berikutan daripada Ahli Yang Berhormat dari Kepong ialah bagaimana...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, Yang Berhormat, Yang Berhormat. Ada penjelasan.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya hanya ingin nak tanya Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, sebenarnya kalau kita dengar ucapan tadi yang diluahkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat Barisan Nasional yang mereka selalu rasa amat tidak dihormati oleh kerajaan tempatan, dan saya juga ingat yang Timbalan Menteri Pengajian Tinggi, dia pernah juga pergi di Ampang sana, cuba mencegah perobohan rumah setinggan, tapi bila dia tinggalkan tempat itu, MPAJ serta-merta pergi sana robohkan semua rumah dan menyebabkan dia dalam keadaan yang susah.

Saya hanya nak tanya satu soalan Yang Berhormat, kalau Ahli-ahli Yang Berhormat di sini, timbalan menteri, Setiausaha Parlimen, semua kelihatan tidak dihormati oleh pegawai PBT, kenapakah kerajaan tidak meminda, mengambil kesempatan dalam sidang ini juga meminda undang-undang untuk menguatkan, memberi lebih kuasa kepada pihak kementerian untuk mengawal selia tindak tanduk pegawai PBT dan banyak cadangan telah pun diluahkan. Jadi saya hendak tanya, bilakah kementerian bersedia untuk menjadikan Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan sebagai satu kementerian yang betul-betul ada kuasa ...

Tuan Yang di-Pertua: Baik, cukuplah. Cukuplah, cukup.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: ... kepada semua majlis perbandaran dan kerajaan tempatan kita.

Dr S. Subramaniam: Tuan Yang di-Pertua, pihak-pihak berkuasa tempatan dan pegawai-pegawai berkuasa tempatan menjalankan tugas mereka mengikut undang-undang yang tersedia ada, dan kalau mereka perlu mengambil apa-apa tindakan, mereka selalu mengambil tindakan ini mengikut undang-undang yang sedia ada, memberi peluang kepada pihak rakyat

dan sebagainya supaya mereka ada masa untuk mematuhi apa arahan yang telah dikeluarkan oleh PBT mengikut undang-undang. Dan pada semua situasi ada pelbagai peluang diberi untuk perundingan, bermesyuarat dan untuk membuat rayuan dan apa-apa tindakan tegas yang biasa diambil ialah selepas semua isu ini sudah diselesaikan. Kadang-kadang sebagai pihak kerajaan, bila ada pihak-pihak tertentu yang tidak mematuhi dengan segala perkara di dalam undang-undang, walaupun diberi peluang yang cukup supaya mereka ada peluang untuk mematuhi, kerajaan berada di dalam satu keadaan susah di mana kerajaan terpaksa mengambil tindakan.

Itulah saja isu-isu yang telah dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat, saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat kerana mengambil bahagian di dalam perbahasan Rang Undang-undang Kerajaan Tempatan (Pindaan) 2007 ini dan saya mencadangkan supaya akta ini diterima. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa rang undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan; dan disetujukan.

Rang undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Jawatankuasa*]

Fasal-fasal dikemukakan kepada Jawatankuasa.

Fasal 1 hingga 4 -

Tuan Pengerusi: Ya, fasal-fasal 1 hingga 4. Sila.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Dibuka untuk bahas?

Tuan Pengerusi: Ya.

5.28 ptg.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Tuan Pengerusi, bila saya membaca *preamble* ini, nampaknya pada kandungan yang ternyata di sana menunjukkan bahawa ini mengambil kuasa dari *concurrent list*, dan ini adalah satu kuasa yang telah dikhaskan dari *concurrent list* yang Akta *Federal Constitution* dan memandangkan perkara itu terlibat dengan hal-hal perlembagaan, maka bukankah ia perlu mendapat pemindaan dari segi peruntukan *Federal Constitution*, iaitu perlu tuntutan majoriti untuk membuat satu pemindaan tersebut. Itu soalan saya yang pertama dan kedua, adalah di seksyen 1 subseksyen 5 dengan izin,

“(5) *Notwithstanding subsection (3), the State Authority may, by notification in the Gazette –*

(a) *exempt any part of any local authority area from any or all of the provisions of this Act;*” dan sebagainya.

Ini menunjukkan bahawa kerajaan negeri akan ada kuasa, walaupun dikatakan dengan pemindaan yang ingin dibawa di seksyen 72 dan 73, semua ini tertakluk kepada kebenaran atau persetujuan oleh kerajaan negeri. Apa dia punya rasional? Kita ambil kuasa, mengatakan seksyen 72 dengan pemindaan itu menunjukkan seksyen 72 dan 73, bahawa Kerajaan Persekutuan mengambil alih seksyen 72(1) (a), 1(b) dan 73 (a) (b) di mana kuasa itu diambil alih. Untuk itu semestinya akan diluluskan.

■1730

Tetapi yang saya tidak faham bila diluluskan pula, kuasa itu balik kepada kerajaan negeri mengikut seksyen 15, apakah rasionalnya, justifikasinya? Satu ambil melalui tangan kanan, lepas itu tangan kiri kasi balik sama dia. Apa dia punya justifikasi? *I don't*, adakah pada pandangan saya ada *drafting* yang silap di sini? Kerana mustahil niat, *intention* nya adalah sedemikian. Jadi saya hendak, perlu huraian di sini. Terima kasih.

Dr S. Subramaniam: Tuan Yang di-Pertua, pindaan yang dibuat sekarang ialah pindaan kepada Akta Kerajaan Tempatan dan tugas yang telah tersebut di bawah Akta Kerajaan Tempatan, tugas salah satu daripada fungsinya iaitu fungsi pengurusan sisa pepejal dipinda daripada pihak berkuasa tempatan seperti ternyata dalam Akta Kerajaan Tempatan kepada satu pihak perbadanan dan penyeliaan itu dibuat oleh pihak Kerajaan Persekutuan. Oleh sebab tugas ini telah dibuat melalui pindaan kepada Akta Kerajaan Tempatan, kementerian berpendapat bahawa tiada keperluan untuk buat pindaan kepada perlembagaan seperti yang telah diterima seperti yang dikatakan oleh Yang Berhormat.

Tentang *exemption flaws*, lima yang telah dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat, di mana walaupun pihak berkuasa negeri boleh melalui pemberitahuan dalam akta mengecualikan mana-mana bahagian, mana-mana kawasan pihak berkuasa tempatan daripada mana-mana atau kesemua peruntukan akta ini. Meluaskan mana-mana atau kesemua peruntukan dalam akta ini supaya terpakai bagi keseluruhan atau mana-mana kawasan atau bahagian mana-mana kawasan dalam negeri itu yang bukan di bawah mana-mana pihak berkuasa tempatan. Membuat apa-apa pengubahsuaian, pindaan atau perubahan kepada peruntukan dalam akta ini, sebagaimana yang perlu bagi maksud memakainya di bawah perenggan B.

[Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob] **mempengerusikan Jawatankuasa]**

Peruntukan ini adalah akta yang asal, Akta Kerajaan Tempatan yang asal dan tidak ada pindaan dibuat terhadap akta asal itu berkenaan dengan apa yang telah ditetapkan di bawah itu berkenaan dengan fungsi kerajaan negeri. Terima kasih.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Penjelasan. Jadi setuju dengan saya bahawa nampaknya kita dengan rang undang-undang ini mengambil kuasa tetapi dengan situasi yang sama juga memberi kuasa kepada kerajaan negeri untuk membuat keputusan. Adakah ia akan menyerah penyeliaan atau *management* itu adalah keputusan itu akan dibuat oleh kerajaan negeri dan bukan oleh Kerajaan Persekutuan? Itukah niatnya dan apakah ia benar?

Dr S. Subramaniam: Tuan Yang di-Pertua, soal tentang siapa yang membuat tugas pengurusan sisa pepejal, tetap melalui pindaan ini. Tetapi kerajaan negeri boleh menetapkan kawasan mana yang perkara ini diguna pakai dan perkara ini tidak diguna pakai kerana ada di dalam fasal ini pun disebut bahawa kerajaan negeri boleh meluaskan kegunaan akta ini kepada kawasan-kawasan yang tidak di bawah mana-mana pihak berkuasa tempatan supaya tugas-tugas ini boleh dibuat di mana-mana tempat di mana pihak-pihak berkuasa negeri berpendapat bahawa tugas ini perlu dibuat, perkhidmatan ini perlu dibuat. Terima kasih.

Fasal-fasal 1 hingga 4 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dimaklumkan kepada Majlis sekarang.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan; dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG JALAN, PARIT DAN BANGUNAN (PINDAAN) 2007

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

5.37 ptg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Dr S. Subramaniam]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan iaitu bahawa Rang Undang-undang bernama Suatu Akta untuk meminda Akta Jalan, Parit dan Bangunan 1974 dibacakan kali yang kedua sekarang.

Tuan Yang di-Pertua, Akta Jalan, Parit dan Bangunan 1974 adalah suatu akta berhubung dengan jalan, parit dan bangunan dalam kawasan-kawasan pihak berkuasa tempatan di Semenanjung Malaysia. Di bawah akta ini terdapat peruntukan-peruntukan yang berkaitan dengan pengurusan sisa pepejal dan pembersihan awam. Sehubungan dengan itu di Dewan yang mulia ini, kementerian baru sahaja membentangkan Rang Undang-undang Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam yang telah dibahaskan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat dan telah diluluskan. Rang Undang-undang Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam tersebut bertujuan untuk mengadakan peruntukan bagi dan mengawal selia pengurusan sisa

pepejal terkawal dan pembersihan awam bagi maksud menyelenggarakan pembersihan awam yang sepatutnya dan bagi perkara-perkara yang bersampingan dengannya.

Undang-undang tersebut juga memberi kuasa eksekutif kepada kerajaan persekutuan bagi perkara-perkara berhubung dengan pengurusan sisa pepejal terkawal dan pembersihan awam di seluruh Semenanjung Malaysia dan wilayah-wilayah Persekutuan Putrajaya dan Labuan. Susulan daripada ini, sebarang peruntukan yang berkaitan dengan pengurusan sisa pepejal dan pembersihan awam yang wujud di bawah Akta Jalan, Parit dan Bangunan 1974 perlu dipinda bagi memastikan keseragaman kuasa eksekutif yang diletakkan kepada kerajaan persekutuan bagi perkara-perkara yang berhubungan dengan pengurusan sisa pepejal terkawal dan pembersihan awam.

Ia amat penting terutama di peringkat pelaksanaan supaya pihak-pihak yang tertentu terutama PBT dan agensi kerajaan persekutuan yang bertanggungjawab melaksana dan menguatkuasakan Rang Undang-undang Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam mempunyai arahan yang jelas dan tiada pertindihan kuasa di bawah undang-undang yang sedia ada. Selanjutnya, pihak yang berkaitan tidak akan menghadapi kekangan dan halangan dalam tugas yang akan dilaksanakan mereka.

Tuan Yang di-Pertua, pindaan yang terlibat dalam rang undang-undang ini adalah berkaitan dengan pengambilalihan kerajaan persekutuan terhadap perkara-perkara yang berkaitan dalam pengurusan sisa pepejal dan pembersihan awam iaitu untuk mengehendkan kuasa pihak berkuasa tempatan terhadap aktiviti pembersihan tertentu sahaja. Peruntukan-peruntukan yang dipinda adalah berkaitan dengan seksyen 133 dengan memotong perenggan 8 dan 19. Pemotongan perenggan-perenggan tersebut bermakna tersingkirnya kuasa sesuatu pihak berkuasa tempatan mengenai perkara yang berhubungan dengan penyenggaraan, pembaikan dan peruntukan lubang habuk, tong sampah dan bekas-bekas sepertinya. Saya mohon mencadangkan.

Setiausaha Parlimen Kementerian Belia dan Sukan [Tuan Sa. Vigneswaran]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Baik. Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah Rang Undang-undang bernama Suatu Akta untuk meminda Akta Jalan, Parit dan Bangunan 1974 dibacakan kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas. Ya, Seputeh.

5.40 ptg.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Ya, terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Nampaknya hanya Ahli Yang Berhormat dari DAP sahaja yang berminat kepada urusan yang begitu penting. Tidak mengapa, kami roket selalu memimpin mengetuai kesemua perjuangan. *[Dewan riuh].*

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menyertai perbahasan dengan isu pertama adalah tentang jalan, kerana ini Rang Undang-undang Jalan, Parit dan Bangunan. Apa yang saya perhatikan ialah selalunya kontraktor yang diupah oleh kerajaan tempatan untuk membuat jalan adalah selalunya mereka tidak menjalankan projek itu dengan baik. Misalnya di kawasan saya, kawasan Seputeh. Dari Jalan Mega ke Kuchai Entrepreneurs Park yang jalan pada lereng bukit itu telah pun dibuat kali kedua kerana kali pertama, apa yang berlaku ialah mereka gunakan *material* yang substandard. Di mana apabila mereka buat jalan, mereka tanam semua sampah dan juga kayu kayan di bawah lereng bukit itu selepas mereka potong semua pokok di sana.

Selepas itu, bila kayu-kayan di bawah tanah itu mula mereput dan jalan itu pun berlubang-lubang sehinggakan DBKL terpaksa mengorek semula semua bahan-bahan tersebut keluar daripada bawah tanah dan digantikan dengan batu-batan. Jadi ini adalah keadaan di mana kerja dua kali dilakukan dan ini adalah satu bentuk pembaziran. Oleh itu saya ingin cadangkan, bagi kerajaan tempatan termasuk DBKL, kontraktor yang tidak bertanggungjawab dan kurang pengalaman seperti ini tidak harus diberi kerja dan mereka haruslah disenaraihitamkan supaya kita boleh mengadakan kontraktor yang betul-betul boleh menyerah kerja yang berkualiti.

Tuan Yang di-Pertua, di Sabah, saya kasihan bagi pihak orang di Sabah. Selalunya macam dari kawasan Tawau, di kawasan Sandakan, kasihan Tuan Yang di-Pertua. Saya percaya Tuan Yang di-Pertua bersetuju kepada saya. Bila kita duduk dalam kereta, kita pergi ke tempat luar bandar seperti itu, bila kami hampir tidur kadang-kadang kami akan terkejut kerana kereta itu melambung-lambung, macam kita menunggang kuda. Jalan sebegitu substandard diadakan, boleh dibuat, dibenarkan di negeri Sabah. Jadi kontraktor seperti ini haruslah dipecat. Kerajaan tidak harus menggunakan mereka lagi dan kita juga faham kenapakah kerja begitu teruk? Selalu dibenarkan adalah kerana projek itu telah disub dan sub dan sub, sub, sub banyak kali sehingga kontraktor kuli yang membuat kerja itu tidak ada apa-apa keuntungan. Jadi dia pun gunakan *material* yang *inferior*. Jadi ini adalah masalah yang kita hadapi di mana selalu kita menghadapi jalan yang begitu rosak di kawasan kita.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga diberitahu bahawa selalunya kontraktor yang bukan bumiputera amat susah untuk mendapat kerja, mendapat projek daripada kerajaan tempatan kerana selalunya mereka menghendaki hanya syarikat bumiputera sahaja yang boleh mendapat kerja, yang boleh mendapat projek. Saya rasa ini adalah satu keadaan yang amat tidak adil, kerana kita sudah mencapai kemerdekaan 50 tahun yang mana kita harus, kerajaan haruslah bertindak adil terhadap semua kaum, terhadap semua kontraktor daripada pelbagai kaum. Namun sampai sekarang dasar kerajaan seolah-olah lebih tumpuan dan memberi keutamaan kepada sesuatu kaum sahaja. Ini termasuk penawaran kerja, projek kepada syarikat kontraktor.

Saya berharap perkara ini boleh diperbetulkan khususnya dalam Rancangan Malaysia Kesembilan ini yang mana Dato' Seri Menteri Kerja Raya telah mengumumkan bahawa 90%

daripada projek di bawah Rancangan Malaysia Kesembilan ditawarkan kepada kontraktor bumiputera sahaja. Ini mencetuskan banyak ketidakpuasan dan kemarahan daripada kontraktor-kontraktor yang bukan bumiputera kerana mereka rasa mereka dipinggirkan dari segi pembangunan negara dan juga rancangan Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga berharap pihak kerajaan tempatan, bila mereka membina PPR ataupun rumah pangsa....

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Penjelasan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya...

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Ya, ya, silakan.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Sedikit penjelasan, Seputeh. Hendak bertanya Yang Berhormat Seputeh, walaupun kuota bumiputera yang dapat kerja, dia beli barang di mana? Sekian, terima kasih. *[Ketawa]*.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Tuan Yang di-Pertua, ramai sekarang kontraktor beli terus dari negeri China kerana lebih murah. Jadi warga negara Chinalah, bukan dari Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua, sekarang kami mendapati ada banyak rumah pangsa kerajaan macam PPR, DBKL misalnya. Saya bagi satu contoh, PPR Kampung Muhibah berhampiran Jalan Puchong. Kalau kita pergi Jalan Puchong, langsung tidak boleh masuk ke PPR Kampung Muhibah dan PPR itu mempunyai begitu banyak blok. Begitu ramai penduduk yang datangnya dari pelbagai tempat di kawasan Kuala Lumpur, yang telah pun berpindah masuk ke sana. Mereka haruslah berkongsi jalan yang lama daripada yang sedia ada iaitu dari OUG dan Taman Yeow.

Tidak ada jalan terus yang boleh masuk ke Kampung Muhibah. Apabila PPR itu dibina, ia menambah kesesakan jalan di Taman Yeow, OUG yang sudah begitu sesak. Saya rasa, bila kerajaan tempatan mengadakan projek pembinaan PPR seperti itu, mereka juga haruslah mementingkan jalan masuk dan keluar bagi PPR dan mereka juga harus memastikan bahawa kenderaan awam khususnya bas boleh senang sampai ke sana. Jangan macam kita lihat di kebanyakan tempat di rumah pangsa kerajaan yang didirikan oleh Kerajaan Negeri Selangor yang mana tempat itu tiada pengangkutan bas ataupun jarang bas pergi ke sana.

Jadi ini akan menyebabkan kesusahan bagi penduduk yang sudah pun miskin yang terpaksa berpindah masuk ke PPR. Jadi saya berharap khususnya macam di kawasan saya Kampung Muhibah, PPR Kampung Muhibah di mana DBKL boleh membina jalan yang boleh terus masuk dari Jalan Puchong ke sana untuk memudahkan penduduk yang miskin berpindah masuk ke PPR.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga hendak sebut tentang isu parit dalam rang undang-undang ini. Kita lihat selalunya banjir berlaku selain daripada pembangunan pesat, ia juga disebabkan oleh dalam sesetengah kawasan perumahan di mana parit yang dibina oleh pemaju

itu adalah terlalu kecil. Selalunya kerajaan tempatan tidak memantau, tidak mengukur parit yang dibina oleh mereka dan tidak mengenakan spesifikasi bagi mereka. Kita lihat kalau tempat itu ada banyak rumah, kita tahu pastilah harus mempunyai parit yang lebih besar dan lebih dalam untuk membolehkan air mengalir bila hujan berlaku.

Ini adalah salah satu sebab di mana banjir selalu berlaku di sesetengah kawasan. Saya berharap pihak kementerian boleh memantau projek-projek perumahan dari segi saiz ukuran parit. Kita lihat juga, dari segi parit, yang sedang kita bahas tentang isu sisa pepejal dan juga pembersihan awam. Di kawasan saya, di sesetengah kawasan yang terdapat kedai mamak, kedai kopi dan restoran, kita selalu lihat di mana *filter* tidak diguna pakai oleh restoran. Bukan sahaja mereka buang air kumbahan malahan sisa minyak masakan ke dalam parit sehingga selepas beberapa bulan atau beberapa tahun, kita lihat lapisan lemak yang begitu tebal muncul dalam parit dan menyebabkan parit tersumbat.

Saya pernah bertanya pegawai di DBKL misalnya, mereka kata memang tidak ada undang-undang untuk menghadkan restoran supaya menggunakan *filter* minyak yang dibuang ke dalam parit.

■1750

Saya rasa sudah tibalah masanya bila sekarang kita membahaskan tentang pembersihan awam yang mana *filter* haruslah diguna pakai dan dijadikan sesuatu yang wajib dipakai oleh restoran dan juga kedai kopi kita supaya untuk menjamin kebersihan parit kita.

Tuan Yang di-Pertua, dari segi pembangunan, saya juga berharaplah pihak kerajaan tempatan dan kementerian haruslah memantau projek-projek yang dibentangkan dan juga perancangan pihak kerajaan tempatan. Saya ambil contoh macam di Jalan Puchong yang dekat dengan kawasan saya. Beberapa tahun yang lepas, kerajaan tiba-tiba merancang untuk mengadakan satu *incinerator* di tempat yang begitu padat dengan penduduk di kawasan perumahan di kawasan Puchong iaitu di Kampung Bohol, Jalan Puchong yang telah pun mencetuskan kebimbangan para penduduk dan pembeli rumah dekat dengan kawasan itu.

Incinerator yang dicadangkan itu memang bukan dalam perancangan Dewan Banda raya Kuala Lumpur ataupun dalam apa-apa pelan induk. Selepas *incinerator* itu kerana bantahan orang ramai, ia dilupakan tetapi selepas itu satu lagi cadangan *rubbish transfer station* dibina di tapak yang sama. Sekali lagi penduduk di sana mengadakan kempen tandatangan dan mereka ingin melarang pusat pemindahan sampah diadakan di situ.

Saya telah banyak kali dipujuk oleh Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar yang minta supaya saya jangan bimbang pusat pemindahan sampah diadakan di sana, di Hong Kong, di Tokyo, di mana-mana tempat *incinerator* dekat dengan rumah sahaja, orang pun tidak buat bising. Itu adalah keadaan negara lain. Keadaan sekarang ialah penduduk kami memang hilang kepercayaan pada isu keselamatan, pembersihan dan juga semua jaminan kerajaan tempatan kerana mereka telah lihat banyak jaminan yang dibuat itu tidak ditunaikan.

Jadi begitu juga tentang keselamatan *incinerator* dan juga pusat pemindahan sampah-sarap yang dicadangkan supaya diadakan di Kampung Bohol di Puchong itu, mereka pun tidak percaya. Mereka yang membantah ialah termasuk juga orang-orang MCA dan juga GERAKAN kerana mereka ada wakil rakyat di kawasan Puchong. Saya berharap pihak kerajaan tempatan haruslah mengadakan satu perancangan yang lebih terperinci dan teliti, haruslah mengumumkan kepada orang ramai apa yang akan diadakan di tempat mereka sebelum mereka beli rumah. Jangan tiba-tiba adakan satu pusat pemindahan sampah dekat dengan halaman pembeli rumah di sesuatu kawasan kediaman. Jangan tiba-tiba adakan satu kuil atau tiba-tiba ada satu masjid dekat satu kawasan tanpa memberitahu para pembeli rumah bahawa tempat yang mereka beli rumah itu adalah tempat *incinerator*, tempat pusat pemindahan sampah-sarap, itu adalah masjid atau itu adalah kuil. Semua haruslah diberitahu sebelum sesuatu kawasan kediaman yang baru diluluskan.

Saya rasa ini adalah untuk memastikan bahawa para pembeli rumah sebelum mereka membuat keputusan membeli rumah, mereka tahu apa yang ada dalam kawasan kediaman mereka dan saya juga berharap bagi tempat yang mana ditetapkan untuk mengadakan sesuatu khususnya LRT *station*. Kerajaan harus memastikan bahawa tempat atau lokasi yang telah ditetapkan itu, mereka harus memastikan bahawa akhirnya tempat itu akan diadakan stesen LRT dan juga kemudahan-kemudahan yang dijanjikan dalam pelan rancangan mereka kerana kita dapati selalunya kemudahan-kemudahan yang dijanjikan itu akhirnya dijadikan tempat perumahan lagi.

Saya berharap dari segi pembangunan, kerajaan tempatan kita jangan menggunakan alasan bahawa tanah itu tanah swasta, tuan punya tanah untuk mengadakan pembangunan, jadi mereka haruslah luluskan begitu sahaja, tetapi mereka juga haruslah menetapkan sesetengah tempat sebagai tempat kemudahan awam seperti stesen bas, stesen LRT dan sebagainya. Mereka juga haruslah menetapkan bahawa sesetengah tempat mestilah ada tanah hijau yang agak luas bagi penduduk-penduduk di sekitar kawasan mereka.

Saya berharap kesemua ini, pihak Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan boleh juga memantau isu-isu seperti ini bila mereka meluluskan apa-apa projek perumahan dan juga kediaman. Sekian, terima kasih.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: *[Bangun]*

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Ipoh Barat.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Yes.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Takkan sama-sama DAP pun hendak gaduh. *[Ketawa]*

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Janganlah. Dia mesti kasi, Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Terus, Ipoh Barat.

5.56 ptg.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Rang undang-undang ini walaupun ia hanya membawa sedikit perubahan, memberi kuasa kepada kementerian, tetapi kalau kita tengok rang undang-undang ini sangat cantik. Undang-undang berkaitan dengan jalan, parit dan bangunan yang sedia ada itu sangat cantik dan sangat canggih tetapi implementasi itulah yang menjadi masalah. Kerap kali itu seperti yang dibangkitkan oleh Seputeh, ini juga bukan setakat di Kuala Lumpur, malahan di seluruh negara termasuk juga di kawasan saya dan juga di Ipoh.

Kalau kita tengok, kerap kali, saya pun hairan macam mana ini boleh jadi. Dia boleh buat satu *divider*, PBT boleh buat satu longkang, tidak sampai satu setengah tahun, dia korek balik. Korek dan buat longkang yang baru. Tidak masuk akal. Saya selalu tanya satu soalan. Saya tanya satu soalan yang saya ingat orang gila pun boleh jawab. Macam mana *you* boleh buat satu *renovation* setiap tahun atau setiap satu setengah tahun, mana dia dapat duit? Tetapi PBT boleh kerana Malaysia boleh, dia pun boleh. Itu saya rasa tidak masuk akal.

Baru-baru ini, tidak perlu pergi jauh, depan rumah saya, tiap-tiap kali saya pergi *jogging* ke *playground* di sana, ia membesarkan jalan. Itu selepas tujuh tahun ia membesarkan jalan, saya rasa itu padat, betul, tetapi ia ada dua ruangan. Di satu ruangan ia membesarkan ruangan, di satu tempat ia kecilkan jalan. Bila saya tengok dengan mata saya, itu pun tidak masuk akal. Di sini ia besarkan lebih kurang lima kaki, di sana ia kurangkan sebanyak lima kaki.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat boleh tengok bukan dengan mata ke?

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Bukan. *Estimate*, saya tahulah, Tuan Yang di-Pertua. Saya rasa ini bukan perkara yang luar biasa. Kita semua tahu menghadapi masalah kerana PBT sangat tidak telus, tidak ada transparensi, dia ikut apa dia boleh buat, dia rasa dia maharaja, suka hati dia boleh buat. Kerap kali bila longkang atau bila parit telah dibuat, satu hujan lebat, bukan sahaja banjir – banjir itu biasalah – fasal Malaysia boleh, itu boleh, banjir boleh, tetapi longkang pun boleh kena cuci, *it has been washed away*. Macam mana ini boleh jadi?

Mana boleh jadi ini di PBT? Kerap kali, bukan sesuatu yang luar biasa. Kalau spesifik, saya hendak katakan ada di Bentong, di Ipoh di mana kita telah tulis surat kepada PBT kawasan di sana dan mengatakan longkang itu tidak mengikut spesifikasi. Kita pergi jumpa arkitek, kita pergi jumpa *engineer* dan kita bandingkan *plan* yang disediakan oleh PBT dengan yang ada di longkang atau parit yang dibuat, semua berbeza. Kalau ia tiga kaki, di sana ada dua setengah kaki. Kalau simen itu, simennya *inferior quality*. Selepas itu kita pergi laporkan kepada *Anti Corruption Agency*. Ia menjadi bukan *Anti Corruption Agency*, dia menjadi '*Collecting Agency*', dia *collect* dokumen. Dia *collect* dan dia simpan, tidak ada apa-apa tindakan. Dia *toothless tiger*.

Jadi kepada siapa kita boleh laporkan? Kita harap pada hari ini Setiausaha Parlimen yang bijaksana bukan sahaja jawab soalan yang dikemukakan, tetapi ambil tindakan kerana timbalan menteri ada di sini, Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan sudah tahu, tidak percaya kepada timbalan menteri, cakap kepada dia, “Jangan jawab apa-apa soalan di Parlimen ini.”

Datuk Robert Lau Hoi Chew: *[Menyampuk]*

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Oh, ada di sini.

Datuk Robert Lau Hoi Chew: Cukuplah, duduklah.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Apa cukup?

Datuk Robert Lau Hoi Chew: Cukuplah.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Saya baru mula. Oh, kalau hendak jawab, tolong jawab fasal ada orang kata Yang Berhormat terlibat dengan *underworld*.

Datuk Robert Lau Hoi Chew: *[Menyampuk]*

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Ada yang kata. Selepas itu, Yang Berhormat, dia cabar di surat khabar, semua keluar, “*I will sue* Lim Kit Siang.”

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, Yang Berhormat, tidak berkaitan itu.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: “*I will sue* Lim Kit Siang”, dia kata.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Tidak berkaitanlah.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Dia kata, “*I will sue* Lim Kit Siang”.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Itu tidak berkaitan.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Saya ingat dia sakit.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Tidak berkaitanlah, Yang Berhormat.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Atau dia tidak ada standard. Yang Berhormat Menteri kata, “Jangan jawablah.” Saya percayalah dari pegawai-pegawai ini kata, tetapi saya hairan dia ada di sini, dia duduk, tetapi tidak berani jawab. Kenapa?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ini bukan masa dia jawab, Yang Berhormat. Tidak payahlah.

Datuk Robert Lau Hoi Chew: Menteri sudah agihkan ini tanggungjawab siapa untuk menjawab. Kita sudah bahagi-bahagi itu tugaslah.

■1800

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Kita tahu Yang Berhormat. Kenapa dia ditugaskan.

Datuk Robert Lau Hoi Chew: Bahas balik kepada tajuklah.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Balik, balik pun. *You* mesti mahu jawab kenapa kamu terlibat?

Datuk Robert Lau Hoi Chew: Jangan main selalu peranan *hero*.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Terlibat dalam *under world*.

Datuk Robert Lau Hoi Chew: Ya, *under world*. *You* ulangi, ulangi.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Ini dikatakan. Ini ulangi, ini sudah diulangi oleh Yang Berhormat Ipoh Timor...

Datuk Robert Lau Hoi Chew: Siapa yang terlibat dalam *under world*?

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: ...tetapi dia tidak berani hingga hari ini. Saya sebagai peguam sedang menunggu untuk satu saman dihadapkan terhadap Yang Berhormat Ipoh Timor tetapi saya rela...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat Ipoh Barat, balik kepada ini.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Bukan, saya hairan kenapa Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Itu di luar tajuk.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Ya, terima kasih. Sedikit ada kena mengena. Yang Berhormat Timbalan Menteri sebelum ini dia *mayor*.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Barulah dia ada dengar.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Kita semua tahu apa kena mengena.

Datuk Robert Lau Hoi Chew: Cukuplah!

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Tidak cukup! Kalau cukup saya sudah balik kawasan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, teruskan Yang Berhormat. Cukuplah.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Kerana apa hari ini *you* setuju sampai sembilan setengah? *You* mahu duduk dan dengar apa yang saya cakap. Suka, tidak suka dengar. Itu kewajipan. Tidak boleh buat kerja pun tidak apa. Gaji buta pun tidak apa. Duduk dengar. Itu pun susah ke?

Datuk Robert Lau Hoi Chew: Jangan main satu orang *hero*. Ya, okey. *You* bahas dalam tajuk ini. Ini ada *acting bases* asas.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Berkaitan, berkaitan. Adakah kita sudah bahas ini sudah sampai ke parit dan longkang?

Datuk Robert Lau Hoi Chew: Baling ke longkang?

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: *What are you standing for?* Longkang punya *standing*?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Bagi teruskanlah bahas.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: *Because* saya ingat dia mahu penjelasan. Saya sedia, *anytime*. Dia *mayor*, dia wakil rakyat kita tidak takut. Dia ketua *under world* kita tidak takut. *We are not worried*.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob: Yang Berhormat, teruskan kepada ini.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Jadi, oleh sebab dia tidak mahu jawab, saya khusus kepada jalan, parit dan bangunan. Ada lagi satu perkara di Ipoh Tuan Yang di-Pertua, di mana satu kawasan yang dinamakan Berchang. Di sana ada satu taman, Taman Desa Impian. Nama taman itu sangat cantik tetapi di sana semua rumah kos rendah dibina. Lepas rumah kos rendah dibina hanya dengan harga RM25,000 semua orang yang berpendapatan rendah dapat beli rumah tersebut. Lepas rumah itu siap dibeli, tiap-tiap kali hujan banjir. Bukan saja masalah kepada rakyat di sana tetapi masalah kepada saya. Saya terpaksa pergi tiap-tiap kali mereka *complain* kerana Yang Berhormat Timbalan Menteri macam ini tidak ada ambil apa-apa tindakan. Itu masalahnya. Kalau dia ada di Dewan, dia tahu. Jadi dia perlu duduk di sini dan dengar semua ini. Jadi ini...

Datuk Robert Lau Hoi Chew: Janganlah, janganlah. Jangan menuju saya di sini. Sana jawab.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Saya mana tahu. Bukan dari segi...

Datuk Robert Lau Hoi Chew: Setiausaha Parlimen. Okeylah, janganlah, jangan main-main. Ini kami...

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Bukan, dari segi hierarki.

Datuk Robert Lau Hoi Chew: Kami di dalam kementerian ini menteri agih tugas itu.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Kalau mahu cakap bangun dan cakap. Tidak tahu *learn the prosedure*. Ini cakap kita maharaja-maharaja, di PBT ini ada maharaja pula. Ini bukan maharani.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Rang undang-undang.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Rang undang-undang. Berkaitan dengan rang undang-undang. Jadi, di Berchang ini, Taman Desa Impian. TDI dia kata. Yang Berhormat Timbalan Menteri dengar betul-betul, TDI. Di sini lepas taman itu dibina, tiap-tiap kali hujan banjir. Banjir satu kaki, dua kaki, tiga kaki sampai ada sekali empat kaki. Selalu barang-barang perabot, TV dan sebagainya rosak.

Jadi, oleh kerana ini adalah berkaitan dengan isu-isu, *local issue* yang berkaitan dengan Parlimen, kita mengemukakan soalan kepada Dewan Undangan Negeri. Faham ya Timbalan Menteri? Lepas itu, kerajaan kerap kali kita tanya, adakah pampasan akan dibayar? Dia kata pampasan tidak akan dibayar kerana tidak ada kecuaiian tetapi mengaku bahawa parit yang dibina itu terlampau kecil, perlu dibesarkan. Satu projek RM600,000. Lepas itu, telah dibesarkan, bila hujan lebat, parit itu pun hangus, pecah, habis lagi satu projek RM1 juta.

Baru-baru ini Yang Berhormat Menteri Perumahan telah datang ke tempat tersebut dan telah membuat satu syor bahawa satu pam besar perlu disediakan supaya bila terlampau banyak air pada masa banjir, air itu akan dipamkan, dikeluarkan. Walaupun, ini bukan pada pandangan saya satu perkara yang mustahil diatasi oleh kerajaan negeri atau PBT.

Jadi, kenapa saya katakan semua ini? Ini adalah kerana kawal selia oleh kementerian. Nampaknya kawal selia itu sangat kurang. Saya boleh kata lagi satu kecuaihan. Yang Berhormat Timbalan Menteri faham, kecuaihan? Ini mustahak. Kecuaian, oleh Yang Berhormat Menteri atau Yang Berhormat Timbalan Menteri yang tidak mengambil perkara ini dengan serius, tidak membawa, mengambil tindakan terhadap PBT. Walaupun PBT adalah di bawah kementerian. Tidak ada apa-apa kawal selia kerana Yang Berhormat Menteri dan Yang Berhormat Timbalan Menteri sangat sibuk buat kerja lain.

Kalau dia betul-betul serius, macam sekarang dia serius dengar saya mesti tindakan susulan diambil tetapi ini tidak dibuat. Jadi macam mana mengatasi masalah ini? Kalau dengan membawa rang undang-undang ini, satu di antaranya adalah tong sampah dan sebagainya akan diambil alih saiz dan apakah perkara-perkara yang berkaitan dengan ini.

Saya ingin tahu apakah cadangan oleh kementerian bahawa tong sampah-tong sampah, pembuangan-pembuangan - *waste* ini. Macam mana, berapa banyak dan sebagainya? Apakah cadangan kementerian supaya betul-betul *3R* akan digunakan. Walaupun rang undang-undang ini khusus kepada jalan, parit dan bangunan macam mana sekarang di beberapa tempat, kita tahu bahawa tempat-tempat komersial semua bangunan-bangunan dikenakan satu *charge* bila mengambil sampah. Setiap tahun dia ada satu fi. Adakah fi itu akan diambil, akan dihapuskan atau fi itu akan dinaikkan selepas rang undang-undang diluluskan? Kerana ini adalah berkaitan dengan bangunan-bangunan dan juga parit dan jalan. Kenapa kita dalam pembinaan parit atau di mana longkang dan sebagainya, dulu kita selalu nampak ada apa dikatakan selepas longkang itu dibina ada satu, saya hendak kata itu *technical term*. Saya tidak tahu, tetapi ada satu tempat untuk di mana pasir-pasir akan jatuh *sink hole* Nampaknya sekarang konsep itu tidak digunakan langsung. Kenapa ini telah diabaikan? Kerana bila ada *sink hole* ataupun tempat di mana ruangan untuk pasir-pasir di parit ini, lepas apabila air mengalir jatuh di sana senang untuk dikeluarkan tetapi ini tidak ada langsung diimplementasikan atau diguna pakai sekarang oleh PBT. Kenapa ini satu pendirian yang baru? Kerana ini adalah satu perkara yang menyebabkan banjir dan sebagainya.

Akhir sekali, berkaitan dengan banjir ini adakah selepas pengambilan kuasa ini, kawal selia yang lebih serius akan dikenakan oleh kementerian dalam hal ini? Terima kasih dan saya harap Yang Berhormat Timbalan Menteri faham apa yang saya cakap dan akan jawab kalau boleh. Jangan dengar saja.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Yang di-Pertua, walaupun sekali lagi pindaan ini adalah dibangkitkan kerana rang undang-undang yang telah diluluskan tadi. Di sini saya hendak bangkitkan beberapa perkara yang ada kena mengena dengan jalan, parit dan bangunan.

Yang pertamanya, Yang Berhormat Segamat sudah sentuh mengenai kawal seliaan, selenggaraan dengan kuasa eksekutif ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Setiausaha Parlimen Yang Berhormat. Dia bukan jawab atas kapasiti.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Kumpulan menteri tidak ada kuasa.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Itu lain kiralah. Dia Segamat.

■1810

Dia sebutkan keseragaman kuasa eksekutif dan yang paling penting sekali dia tidak mahu melihatkan kuasa yang bertindih dan arahan yang tidak jelas. Termasuk pindaan untuk mengelakkan daripada berlakunya kekangan-kekangan melalui jalan, parit dan bangunan.

Yang pertamanya, jalan di kawasan-kawasan di PBT itu kadang kala ada bertindih dengan Jalan Persekutuan misalnya kerana ada banyak jenis jalan. Masalah dengan keseragaman rang undang-undang ini, kita perlu melihat masalah sisa pepejal di jalan, di parit dan juga di bangunan. Kerana setakat ini dengan pengalaman Alam Flora, saya dapati bahawa kadang kala apabila kita bangkitkan masalah kepada Alam Flora, bukan sahaja tidak diambil tindakan bahkan juga dia kata ini tidak kena mengena, ia dengan PBT itu. Bila kita bangkitkan kepada PBT, dia kata ini kena mengena dengan Samy Vellu lah tu, ya. Jalan Persekutuan dan sebagainya. *[Ketawa]*

Sebab itu saya berharap Yang Berhormat dapat menjelaskan kepada Dewan ini macam mana kita dapat mengelakkan daripada berlakunya kuasa bertindih ini. Kerana di sini tidak sebut, cuma dia kata hendak mengelakkan pertindihan sahaja. Di kawasan Ampang pun begitu juga. Bertindih-tindih kita pergi tengok. Ini baru jalan, belum parit lebih teruk lagi. Ada longkang di bawah kuasa PBT dan dengan perparitan besar itu di bawah Jabatan Pengaliran dan Saliran (JPS). Di sini tidak ada pindaanlah untuk mengelakkan kuasa daripada bertindih dengan JPS. Cuma dengan PBT sahaja Yang Berhormat. Macam mana kita dapat menyelesaikan masalah kalau itu kuasa di antara JPS, Jabatan Sumber Asli dan Alam Sekitar dan juga dengan pihak perbadanan. Tidak disebutkan di sini. Adakah pihak Yang Berhormat akan membentangkan pindaan kelak untuk membeza-bezakan daripada JPS dengan perbadanan.

Ini satu perkara yang serius, *very serious*. Sebab kalau ada berlaku di sungai. Sungai ini penting Tuan Yang di-Pertua. Sebab akhirnya pembuangan sampah sisa pepejal itu, akhirnya sampai ke sungai dan di sungai pun hanya dengan Jalan Klang sahaja kita ada 15 tempat sekatan untuk sisa pepejal dan tiap-tiap hari ada lebih 200 tan dipungut di Sungai Klang. Ini berpunca daripada parit dan longkang dan tidak ada rang undang-undang yang boleh

memberitahu kepada kita macam mana kita selesaikan kuasa bertindih di antara JPS dengan perbadanan kelak. Saya berharap Yang Berhormat dapat menjawab.

Begitu juga dengan bangunanlah itu, kita pun dapati apabila ada bocor bangunan itu, Pontian tahulah itu, ya. Bocor bangunan Persekutuan, bangunan di bawah PBT dan sebagainya. Macam mana kita hendak selesaikan kerana kita tidak nampak ada rang undang-undang seumpama ini untuk membeza-bezakan. Walau bagaimanapun di sini saya akan sentuh mengenai masalah air kerana ini ada kena mengena dengan tapak pelupusan sampah.

Setakat ini Tuan Yang di-Pertua, dipihak berkuasa tempatan dan juga pihak kementerian itu kurang mempunyai tindakan yang berkesan mengenai tapak pelupusan sampah. Saya pun tidak tahulah dengan Bukit Tanggar pun sama ada itu tindakan untuk menjaga alam sekitar, untuk menjaga air itu ada berkesan atau pun tidak, tetapi kita nampak hampir 10% daripada tapak-tapak pelupusan sampah itu ada dah lebih hilir, lebih hilir sungai di mana ada kawasan-kawasan tadahan untuk air minum dan sebagainya untuk SYABAS. Air yang diambil daripada sungai itu tetapi tapak pelupusan sampah itu lebih hilir, sebelah hilir itu dan kita mestilah ada tindakan-tindakan, langkah-langkah untuk menjaga air ini tetapi di dalam pindaan ini tidak ada.

Bagaimana pihak perbadanan akan menguruskan hal ini dan maklumlah Sungai Petani pun tahu bila tapak pelupusan itu di sebelah hilir, memang dia akan menjejaskan air itu *leach* dan sebagainya sampai ke sungai dan di kawasan di mana tidak ada sungai pun ada sampai ke parit dan sampai ke longkang *leach* dan sebagainya. Setakat ini kita tidak ada langkah-langkah yang berkesan untuk mengelakkan air kotor ini, air toksik ini masuk ke sungai, masuk ke parit, masuk ke longkang. Tidak ada dan begitu juga ada setengah-setengah tapak...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, Pontian bangun.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Baik, baik. Dia jurutera dia lebih fahamlah itu. Lebih faham Pontian itu tetapi...

Datuk Ir. Hasni bin Haji Mohammad [Pontian]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua...

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: ...tidak boleh elakkan banjir di Pontian juga.

Datuk Ir. Hasni bin Haji Mohammad [Pontian]: ...banjir itu sudah memang tidak boleh dielak. Negara maju pun banjir Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: [Ketawa].

Datuk Ir. Hasni bin Haji Mohammad [Pontian]: Yang Berhormat Kepong, Yang Berhormat banyak tidak setuju dengan beberapa perkara. Tidakkah ada dalam pemerhatian Yang Berhormat bahawa sistem-sistem yang kita gunakan sama ada perparitan, sama ada seperti mana Yang Berhormat kata tadi tempat pelupusan sampah. Teknologi berkembang Yang Berhormat, kita kadang kala negara-negara yang maju kita tengok tidak ada lagi dah menggunakan sistem parit terbuka. Banyak parit-parit yang menyalurkan sama ada air takungan daripada jenis-jenis air takungan daripada rumah berbeza. Kadang-kadang dia menggunakan

sewer drain yang menggunakan laluan dalam, tetapi untuk penyelenggaraan kita memerlukan peralatan. Ini memerlukan kos yang lebih tinggi. Betul tak Yang Berhormat? Kita hendak sama-sama dengan teknologi.

Maka adakah Yang Berhormat bersetuju atau pun Yang Berhormat berpendapat bahawa kita perlu naikan cukai supaya kita majlis-majlis pihak berkuasa tempatan ini dapat membeli, memiliki peralatan yang lebih canggih. Kita tidak ada peralatan yang, masih pakai kereta tolak dengan sapu lagi Yang Berhormat. Takkan kita hendak pakai sistem, kita negara maju pada tahun 2020 tidak lama lagi. Jadi, pada Yang Berhormat setuju ke kalau kita naikan cukai-cukai pintu, cukai harta ini Yang Berhormat?

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Cukai pintu, cukai harta dan sebagainya memang perkara yang sensitif. Kalau kita ada pilihan raya tidak selesaikan hal ini pun matilah semua. Perkara yang sangat sensitif. *[Ketawa]*.

■1820

Walau bagaimanapun, kita mesti tunjukkan kepada rakyat, begitu berkesannya pihak perbadanan dalam tempoh dua tiga tahun ini, kita tunjukkan begitu berkesannya dari permulaan hingga ke akhir kita begitu berkesan. Barulah kita boleh menunjukkan kepada rakyat, inilah kita perlu cukai itu naik sedikit untuk menampung semua perbelanjaan, tunjukkan itu kebolehan kita, prestasi kita yang begitu tinggi dan kita perlukan cukai yang lebih untuk mengendalikan semuanya kerana prestasinya cukup baik.

Tuan Yang di-Pertua, kita mestilah galakan Yang Berhormat daripada kementerian untuk menunjukkan kepada kita begitu hebatnya prestasi, begitu hebat. Saya setuju kita mesti ada alatan yang canggih sikit dan semua itu mestilah tutup, kalau bolehlah, memang menelan belanja yang tinggi, memang belanja yang tinggi.

Kita hanya tak sampai 13 tahun lagi nak jadi negara maju dan alat-alat seperti pun ini mesti maju juga. Ada juga bukan saja tapak pelupusan sampah di sebelah hilir sungai, bahkan juga yang dekat dengan tanah gambut dan sebagainya, maklumlah tanah gambut ini air ada sistem pengaliran yang semula jadi. Tanah-tanah gambut ini kita tidak boleh nak musnahkan tanah gambut, kalau kita musnahkan mesti akibatnya teruk.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Sungai Petani.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Boleh saya mulakan perbahasan saya? Saya rasa Yang Berhormat Kepong dah terkeluar daripada..

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tak, tak terkeluar.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: ..boleh saya dapat giliran saya?

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Yang Berhormat saya tak terkeluar, ia memang ada kena-mengena dengan parit dan bangunan.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Tuan Yang di-Pertua, boleh saya dapatkan giliran saya? Sebab dah panjang dah ni, benda *boring* dah!

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, Yang Berhormat dapat lepas inilah. Yang Berhormat nak mencelah?

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Mesti ada, nak celah pun boleh. Itu sungai..

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: [Ketawa] Boleh saya tanya Yang Berhormat Kepong?

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Sungai Petani ni..

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Sungai!

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Sungai ke?

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Kita ada sungai!

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Sungai Petani, tapi saya nampak di Sungai Petani ni tak jaga sungai sangat. [Ketawa] Tak mementingkan petani.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Eh, penting.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tak jaga sungai tu, nak jaga sungai tu tanah gambut kita mesti jaga. Ini kena-mengena dengan rang undang-undang ini, memang kena. Tunggu sekejap saya tak minta lama..

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Tak lama ke?

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Nak sentuh beberapa perkara lagi, kemudian kita boleh selesaikan masalah, tak lama lagi.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Boleh saya tanya Yang Berhormat?

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Boleh, kita sukalah tu.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Yang Berhormat Kepong, cuma saya nak buat penjelasan. Yang Berhormat sebut tadi tanah gambut, saya tak tahu kawasan mana Yang Berhormat cakap, Kepong tanah gambut ke? Atau tanah bekas estet dan sebagainya.

Jadi pelupusan sampah kalau Yang Berhormat cakap mengenai air *leachate* masuk ke kawasan mana, ke kawasan mana? Boleh Yang Berhormat jelaskan bukan ada di Kepong, tak ada pun.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Memang Tuan Yang di-Pertua, ada setengah-setengah itu tapak pelupusan sampah terletak di tanah-tanah gambut berdekatan dengan tanah-tanah gambut, mesti ada Yang Berhormat beberapa peratus. Mungkin Yang Berhormat Setiausaha Parlimen dapat menjelaskan kepada kita peratusan itu, tapak pelupusan sampah yang terletak di sebelah hilir sungai, kawasan tadahan dan beberapa peratus terletak dekat dengan tanah-tanah gambut, mesti ada angkanya.

Saya berharaplah kerana pihak JICA pun ada jalankan kajian itu, iaitu *Japan International Cooperation Agency*, ia ada jalankan kajian itu.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat dah habis dah?

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Eh, tak ada lagi. Saya belum habis lagi dengan tanah gambut tu, tapak pelupusan sampah yang dekat dengan tanah gambut yang boleh menjejaskan iaitu pengaliran.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ledang Yang Berhormat, nak bagi jalan?

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Ya, boleh. Ledang tu ada tapi banyak tanah gambut.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Di Ledang pun ada parit. Yang Berhormat Kepong, rang undang-undang ini lebih kepada menyingkirkan tugas PBT tentang parit, tentang jalan kepada perbadanan.

Jadi boleh patah balik ke tajuk asal, sebab saya pun nak berucap juga sekarang ini. Sekian, terima kasih.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Memang ada parit dan sebagainya dia ada *leachate* daripada tanah pelupusan sampah, memang! Itu yang kita memberi perhatian itu.

Jadi Ledang, kita mestilah bersama-sama kita belajar dulu mengenai masalah parit, sungai dan jalan kita ini.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Kepong, Kepong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Sabak Bernam Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Ya, boleh, boleh. Kuala Terengganu dia memang sentiasa..

Ya, Sabak Bernam.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Apa pasal ini?

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Itu masalah pencemaran itu sudah teruk di situ Sabak Bernam. *[Ketawa]*

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Kepong ni jelas sangat you punya fikiran dah melilau ke tempat lain, saya daripada Sabak Bernam you sebut daripada Kuala Terengganu.

Jadi saya nak cadangkan begini kita sudah bicara dan bincangkan banyak perkara, saya ingat Yang Berhormat Kepong ini mengulang. Boleh tak disebut kalau ada lima perkara, satu ini, dua ini, tiga ini, empat ini dan lima ini, cepat sikit selesai!

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Boleh juga tu.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Nanti boleh cepat, orang lain pun nak bercakap juga. Terima kasih.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Cadangan Yang Berhormat Sabak Bernam itu baik juga. Jadi saya nak cadangkan ..

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, Yang Berhormat. Pindaannya sedikit sahaja Yang Berhormat, teruskan kepada...

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Pindaannya sedikit tapi implikasinya dan konsekuensinya besar. Sabak Bernam dia nak saya buat satu, dua.

Pertama, kita mesti ada sistem penilaian dan pengurusan untuk mengetahui kesan daripada parit dan jalan. Parit yang dicemar dengan *leachate* dan sebagainya, sungai yang cemar dengan *leachate* itu kita mesti ada penilaian, sistem penilaian. Apakah sistem penilaian yang diadakan oleh pihak kementerian, dia nak saya buat satu.

Kedua, sistem pemantauan mengenai *leachate*, kesannya terhadap permukaan air atau *surface water* kepada air bawah tanah juga kepada gas dan alam sekitar. Setahu saya, kebanyakan tapak-tapak pelupusan sampah tidak mempunyai pelan pemantauan.

Ketiga, kita mesti adakan pelan pemantauan untuk semua tapak pelupusan sampah, ini mesti ada kerana saya mesti beritahu kawasan Kepong ini. Kawasan Kepong ini, ada sebelum kawasan Beringin itu ditutup dua tahun yang lepas, ada satu lagi lebih 30 tahun diletakkan satu tapak pelupusan yang besar di Kepong. Bila ia ditutup tidak ada pelan untuk merawat dan memantau *leachate* untuk 20, 30, 40 tahun, tidak ada.

Perkara yang keempat, kita mesti ada sistem untuk merawat, untuk memantau *leachate* daripada tapak pelupusan sampah yang ditutup. Ini kerana tapak yang pertama di Kepong itu tidak ada rawatan langsung, sekarang ada pembangunan besar seperti Mega Legasi dan Rimbunan Melati, besar, itu projek pembangunan ke atas tapak pelupusan yang lama.

▪ 1830

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Gulunglah Yang Berhormat

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Mesti ada kerana dia hendak saya mengadakan sebutan yang pertama, yang kedua, yang ketiga saya sebutkan di sini...

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, Sungai Petani bagi jalan Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Hendak habis dah.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Ya, sudah habis.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Dia belum bagi jalan Yang Berhormat. Bagi dia habis Yang Berhormat. Kepong sila habiskan.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Macam empat *point* tadi tu dia kata tidak ada *point*. Akhir sekali, saya berharap dengan jalan, parit dan bangunan ini, kita dapat benar-benar bezakan dan mengelakkan pertindihan daripada kuasa jabatan JPS (Jabatan Perairan dan Saliran) dan juga kuasa di antara Kementerian Kerja Raya (JKR) dengan perbadanan dan akhir sekali mengenai pengurusan air, *leachate* dan sebagainya. Sekian, terima kasih.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sungai Petani.

6.32 ptg.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya amat berterima kasih juga kepada Yang Berhormat Kepong kerana dia cepat habis. Bukan tujuan saya hendak mengganggu Yang Berhormat. Saya tahu Yang Berhormat juga adalah Ahli Parlimen yang baik dan saya akur kepada Yang Berhormat.

Cuma apa yang hendak saya bangkit di sini ialah, kalau kita lihat rang undang-undang ini yang dikatakan untuk meminda Akta Jalan Parit dan Bangunan 1974. Ia ada kaitan dengan akta sebelum daripada ini iaitu Akta DR26/2007, DR27/2007, jadi sudah pun kita lakukan dan perkara itu sudah dipersetujui. Cuma pindaan ini amat kecil sahaja.

Apa yang saya hendak bangkit di sini ialah mengenai syarikat konsesi. Apakah syarikat konsesi tadi mempunyai tanggungjawab untuk membersihkan longkang-longkang besar dan kecil di kawasan-kawasan bandar? Bagaimana kalau, saya bangkit banyak kali dengan Yang Berhormat Menteri dengan bandar-bandar yang ada dua jenis iaitu bandar besar dan bandar kecil. Jadi kalau bandar-bandar kecil ini apakah akan diberi layanan yang sama? Yang ini tidak dapat lagi jawapan, saya perlu jawapan.

Macam kawasan saya, Sungai Petani ialah kawasan bandar yang besar malah lebih besar daripada Alor Setar, tetapi kami tidak diberi taraf bandar raya. Jadi mahu tahu bandar-bandar kecil yang berada dalam Parlimen saya, apakah bandar-bandar ini akan diberi layanan yang sama oleh syarikat-syarikat ini? Bimbang saya, syarikat ini akan hanya beri tumpuan kepada bandar-bandar besar yang mana bandar-bandar kecil tidak akan mendapat layanan seperti di bandar-bandar besar.

Selain daripada itu, saya hendak bangkitkan juga mengenai kita bincang banyak kali mengenai dengan budaya plastik yang kita dapat, kerana plastik inilah yang telah menyumbat banyak parit-parit. Jadi saya berharaplah syarikat konsesi akan mengemukakan cadangan-cadangan bagaimanakah untuk mengatasi budaya plastik. Apakah pihak kementerian akan membuat cadangan kepada Kementerian Alam Sekitar untuk sama-sama kita memerangi budaya plastik ini. Yang saya kira banjir yang berlaku di Kuala Lumpur bukanlah kerana perparitan dan sebagainya, tetapi saya masih berpendapat bahawa ia adalah kerana budaya plastik, yang mana parit-parit tersumbat dan tidak dijaga oleh pihak-pihak yang berkenaan.

Oleh yang demikian, bila hujan sekejap sahaja, bayangkan air akan naik dan hendak mengalir turun cukup susah. Oleh yang demikian, saya balik kepada soal pengurusan parit tadi, jalan dan parit, adakah syarikat-syarikat konsesi bersedia untuk memerangi budaya plastik.

Perkara ketiga yang saya hendak bangkit di sini ialah, sekarang kita akan memberi kelulusan kepada perbadanan dan perbadanan akan memberi konsesi kepada syarikat-syarikat yang berkenaan. Cuma saya hendak tahu di sini, apabila kita memberi kelulusan kepada syarikat-syarikat ini, apakah syarikat-syarikat ini bertanggungjawab kepada PBT ataupun PBT

sebaliknya bertanggungjawab misalnya dalam memberi peraturan mengenai projek-projek perumahan.

Projek-projek perumahan misalnya di kawasan saya Sungai Petani, Yang Berhormat Kepong kita ada lebih daripada 100 taman-taman. Jadi dengan itu, kalau Yang Berhormat Kepong hendak melawat kawasan saya, sila. Kita maju lebih ke hadapan daripada Kepong. Projek-projek perumahan ini sebelum dimulakan projek perumahan, kena ada beberapa syarat, antaranya ialah jalan dan parit. Saya ingin tahu daripada kementerian apakah apabila kuasa ini diambil sedikit sebanyak daripada PBT, apakah PBT akan bertanggungjawab dalam kelulusan parit-parit di kawasan-kawasan perumahan. Kerana bimbang saya kalau syarikat-syarikat konsesi akan diberi tanggungjawab kemudiannya, apakah mereka juga akan mengendali tentang pembersihan parit-parit di kawasan-kawasan perumahan dan takut-takut adanya hujan, banjir dan sebagainya.

Perkara akhir sekali, apa yang saya hendak bangkitkan ialah kaitan syarikat-syarikat konsesi ini dengan IWK. Tadi ada dibangkit IWK mengenai dengan pembetulan kumbahan air. Jadi hal ini, bagaimana antara syarikat-syarikat konsesi akan timbul masalah mereka akan berperang antara satu sama lain. Ataupun dua-dua pihak tidak akan menjaga kawasan-kawasan parit-parit tertentu.

Di sini, saya turut menyokong pindaan akta. Sekian, terima kasih.

Beberapa Ahli: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Kuala Selangor

6.37 ptg.

Tuan Mohd. Daud bin Tarihep [Kuala Selangor]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya juga ambil peluang untuk menyokong pindaan Akta Jalan Parit dan Bangunan dan saya hendak mengaitkan kepada apa Yang Berhormat Kepong sebut tadi. Dia tercari-cari contoh. Pusat pelupusan sisa pepejal di Jeram merupakan pusat yang terletak di kawasan ladang kelapa sawit, di kawasan yang bergambut. Seperti Yang Berhormat Setiausaha Parlimen sedia maklum bahawa, pusat pelupusan ini telah pun beroperasi secara mengejut selepas ditutup Pusat Pelupusan Sampah di Ayer Hitam, Puchong. Ia juga menyumbang kepada penutupan Pusat Pelupusan Sampah Kubang Badak di Batang Berjuntai. Persoalannya, secara prinsip pusat ini telah dibuka oleh kerajaan negeri tanpa kelulusan secara muktamad dari segi DIA yang belum lagi diluluskan oleh kerajaan sehingga sekarang.

Isu yang saya hendak bangkitkan dengan pindaan dengan wujudnya Akta Pengurusan Sisa Pepejal dan wujudnya perbadanan yang menyebabkan kuasa Pihak Berkuasa Tempatan untuk mengurus sisa pepejal telah dikeluarkan, jadi tanggungjawab sepenuhnya kepada perbadanan.

Apa yang berlaku *on the ground*, dengan izin Tuan Yang di-Pertua, pusat pelupusan sampah ini saya lihat tidak setanding apa yang dibuat di Bukit Tagar. Mungkin Bukit Tagar dibuat oleh pengusaha yang mempunyai kekuatan kewangan yang lebih berbanding dengan di Jeram oleh *Worldwide*, anak syarikat kerajaan negeri. Isu yang penting yang rakyat sempat bimbang adalah soal pemantauan. Kalau hari ini pihak berkuasa tempatan tidak dapat mengambil satu tindakan yang berkesan, khususnya dalam soal bau. Hari ini walaupun konsep *sanitary landfill* yang dilaksanakan itu, tetapi hari ini 5km daripada pusat pelupusan sampah, penduduk setempat sudah menghidu bau yang busuk.

■ 1840

Apa yang dibimbangkan ialah apabila pusat ini nanti dipantau oleh perbadanan yang saya anggap perbadanan itu tinggi, jauh. Bila pihak berkuasa tempatan tidak ada peranannya saya bimbang, lagi memburukkan kawasan. Itu satu isu.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: *[Bangun]*

Tuan Mohd. Daud bin Tarihep [Kuala Selangor]: Ya, sila Yang Berhormat Kepong.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat Kuala Selangor. Penjelasan. Tahu kah Yang Berhormat, kalau disebutkan *sanitary landfill* ini setiap dua lori sampah, satu lori pasir atau tanah. Memang ia macam itu, tetapi di Jeram, saya tidak nampak, apa *sanitary* di situ, *open dumping ground more like it* tidak ada.

Tuan Mohd. Daud bin Tarihep [Kuala Selangor]: Yang Berhormat Kepong sudah masuk belum ke pusat pelupusan sampah Jeram ini?

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Ya.

Tuan Mohd. Daud bin Tarihep [Kuala Selangor]: Kalau tengok daripada luar memang tidak nampak, keadaan kawasan itu agak rendah.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Bau itu sampai Yang Berhormat.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukup Yang Berhormat.

Tuan Mohd. Daud bin Tarihep [Kuala Selangor]: Biar saya terangkan, menjawab Yang Berhormat Kepong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, dia bukan bahas, bukan soal jawab, minta penjelasan Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: *[Ketawa]*

Tuan Mohd. Daud bin Tarihep [Kuala Selangor]: Pasal ini kawasan saya. Soalnya, apa yang berlaku ialah...

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Seputeh, hendak bagi jalan Yang Berhormat? Seputeh!

Tuan Mohd. Daud bin Tarihep [Kuala Selangor]: Ya?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Hendak bagi jalan, Seputeh?

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Bagilah, bagilah.

Tuan Mohd. Daud bin Tarihep [Kuala Selangor]: Hah, okeylah.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Tuan Yang di-Pertua, saya ingat kita tidak cukup kuorum di sinilah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, tak payahlah Yang Berhormat.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Tidak. Kita harus panggil kuorum sebenarnya. Kami pun tak sangka sidang dilanjutkan sehingga pukul 9.00 malam. Tak adillah, ramai yang hendak balik. Jadi demi kebaikan kita semua mungkin kita boleh bersurai sekarang.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Peraturan berapa Yang Berhormat?

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: *[Ketawa]*

Beberapa Ahli: *[Ketawa]*

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Okey, saya rujuk lagi.

Tuan Mohd. Daud bin Tarihep [Kuala Selangor]: Tuan Yang di-Pertua, saya sambung. Satu lagi perkara, isu yang saya hendak bangkitkan, kolam rawatan yang dibina oleh pengusaha, rendah.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Hendak jawab soalan saya, tapi tak jawab sekarang. Kita terlupa ada... *[Ketawa]*

Tuan Mohd. Daud bin Tarihep [Kuala Selangor]: Okey, saya jawab. *[Ketawa]* Minta maaf Yang Berhormat Kepong. Sebenarnya apa yang didakwa oleh Kepong, tidak betul. Itu saya akui bahawa dia korek tanah, korek lubang dan tutup dengan tanah merah, ada. Itu ada. Cuma apa yang saya hendak bayangkan isu yang kedua berhubung dengan kolam rawatan yang dibina agak rendah tebing atau bentengnya itu, rendah.

Wujud kebimbangan, kalau hujan lebat berlaku banjir. Air leachate ini akan masuk ke Sungai Sembilang yang betul-betul berada di sebelah pusat pelupusan sampah ini. Baru-baru ini saya buat Kempen Selamatkan Sungai Sembilang, sebab saya nampak jangka panjang...

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Peraturan Mesyuarat. Peraturan Mesyuarat 13 – Cukupbilang. Cukupbilang bagi Majlis Mesyuarat – 26 orang ahli dengan tidak termasuk Pengerusi. Saya ingat kami di sini tidak cukupbilang 26 orang. Lebih baik kita balik.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ahli-ahli Yang Berhormat, oleh kerana ahli yang menyuarakan, terpaksa panggil kuorum. Sila bunyikan loceng. Ya, dua minit.

Tuan Razali bin Ibrahim [Muar]: Ya, ada. Ya di luar ada.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Bunyikan loceng.

[Loceng dibunyikan selama dua minit]

[Beberapa Ahli Yang Berhormat masuk ke Dewan].

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: DAP punya kerjalah ini! Tak ada kerja lainkah?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat. Yang Berhormat Seputeh, Peraturan Mesyuarat 15, sudah cukup bilang. Tidak payahlah salahkan Yang Berhormat.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Apakah, DAP? Mana ada DAP?

Beberapa Ahli: *[Menyampuk] [Dewan riuh]*

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: DAP berapa oranglah?

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: DAP mana?

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Jangan berpura-puralah! DAP, kita semua tak mahulah.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Kita semua di luarlah.

Tuan Razali bin Ibrahim [Muar]: Kita sembahyanglah. Kita semua *time* sembahyanglah.

Tuan Haji Fadillah bin Yusof [Petra Jaya]: *Time* sembahyanglah, *time* sembahyang!

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Jaga jantunglah. Duduk, duduklah.

Dato' Dr. Mohamad Shahrum bin Osman [Lipis]: Buang masa Yang Berhormat, buang masa. *[Dewan riuh]*

Beberapa Ahli: *[Bangun membantah]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sila duduk, kita teruskan.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Ini DAP mahu kacau Dewan sahajalah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Kuala Selangor.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Hati tak baiklah ini.

Tuan Mohd. Daud bin Tarihep [Kuala Selangor]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Seputeh memang sengaja hendak ganggu saya berucap Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Kalau mahu balik, baliklah.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Baliklah. Baliklah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya.

Tuan Mohd. Daud bin Tarihep [Kuala Selangor]: Saya hendak sambung.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, tak payah panjang-panjang Yang Berhormat.

Tuan Mohd. Daud bin Tarihep [Kuala Selangor]: Kempen Selamatkan Sungai Sembilang. Sungai Sembilang sudah dicemari dengan pembuangan sisa toksik daripada kilang membuat *glove* dan juga kondom, kilang KOSAN. Kerosakan telah menjejaskan pendapatan nelayan dan saya bimbang apa yang berlaku di Bukit Tagar yang pernah berlaku di suatu ketika

dahulu, pihak kementerian menyebut beres, cantik kertas kerjanya, tetapi pelaksanaannya terjadi pembuangan *leachate* ke dalam Sungai Selangor.

Saya bimbang. Rakyat setempat bimbang kalau...

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: *[Keluar meninggalkan Dewan sambil melambai-lambai tangan] [Disorak] [Dewan riuh]*

Tuan Mohd. Daud bin Tarihep [Kuala Selangor]: ...Kalau pemantauan tidak dibuat secara berkesan oleh perbadanan yang wujud nanti, kita bimbang masalah yang sama wujud. Begitu juga dengan keadaan jalan, parit di sekitar pusat pelupusan yang tidak terurus dan dalam keadaan *messy* dengan izin Tuan Yang di-Pertua.

Inilah di antara pandangan-pandangan yang saya minta kementerian dapat mengambil tindakan segera sekarang dan pastikan yang akan datang bila diambil alih oleh perbadanan, keadaan menjadi lebih baik.

Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Ledang.

6.47 ptg.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Tuan Yang di-Pertua, saya juga bangun menyokong. Sedikit sahaja iaitu pertama, ini terus sahaja Tuan Yang di-Pertua tidak merewang-rewang lagi. Kepada fasal 1, perkara (5)(a) iaitu mengecualikan. Walaupun seksyen 3 – pihak berkuasa negeri boleh melalui pemberitahuan dalam warta mengecualikan mana-mana bahagian, mana-mana kawasan. Pihak berkuasa tempatan daripada peruntukan antara ini, dan juga perkara (b).

Maknanya Tuan Yang di-Pertua, saya faham oleh kerana ini melibatkan cukai harta, kalau kita terutamanya tentang perkara fasal 1(5)(b) ini kalau diluaskan kepada mana-mana kawasan di luar kawasan bukan PBT, seolah-olah macam tidak adil kepada pembayar cukai yang lain. Adakah ini sesuai ataupun ada maksud-maksud lain?

Tuan Yang di-Pertua, itu sahaja. Sekian, terima kasih.

Datuk Ir. Hasni bin Haji Mohammad [Pontian]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Pontian.

6.48 ptg.

Datuk Ir. Hasni bin Haji Mohammad [Pontian]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, saya turut serta untuk membahaskan Rang Undang-undang Jalan, Parit dan Bangunan (Pindaan) 2007. Satu perkara sahaja Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mencadangkan supaya pihak berkuasa tempatan memikirkan keadaan ada perbezaan atau mewujudkan perbezaan antara... katakanlah sebagai contoh, parit.

Parit bersimen sewajarnya berada dalam semua kawasan perbandaran. Namun begitu, kita masih ada lagi parit tanah di kawasan-kawasan PBT. Adakah keadaan yang sedemikian menjadikan kita sesuai untuk membicarakan soal penyenggaraan yang sesuai? Sedangkan ia merupakan parit tanah ataupun parit yang tidak sewajarnya berada dalam kawasan pihak berkuasa tempatan. Itu yang pertama.

Yang kedua, juga sering kali wujud di mana ada pihak-pihak tanpa merujuk kepada pihak berkuasa tempatan mewujudkan saluran-saluran, sama ada pembuangan air atau pengeluaran air dalam kawasan-kawasan tertentu, termasuk bangunan-bangunan yang dibuat tanpa kebenaran ataupun pengetahuan pihak berkuasa tempatan. Lebih-lebih lagi dalam keadaan di mana, katakan sesebuah kawasan perumahan berlaku pindaan.

Untuk makluman Yang Berhormat, pindaan kepada pelan-pelan yang sudah diluluskan ini, kadang-kadang ia tidak dibuat secara selaras dengan pihak-pihak penyelenggaraan.

■ 1850

Penyelenggaraan masih lagi merujuk kepada pelan-pelan lama, pelan-pelan asal yang diluluskan bagi sesuatu kawasan perumahan tetapi apabila sesuatu kawasan perumahan itu siap, maka pelan *as-built*, pelan sedia bina itu tidak disiapkan untuk dikemukakan kepada pihak-pihak berkuasa sehingga menimbulkan masalah kepada isu penyelenggaraan. Maka saya mengesyorkan supaya kementerian mengambil pindaan akta ini secara menyeluruh daripada peringkat pengemukaan pelan kelulusan pembangunan sehinggalah kepada pelan penyelenggaraan juga perlu diluluskan oleh pihak berkuasa tempatan sebagai satu pelan yang akan diterima pakai. Kalau tidak, pihak berkuasa tempatan akan berada dalam keadaan di mana akan kerap sahaja mendapat kritikan daripada pihak-pihak yang tidak faham dengan jelas mengenai kedudukan peranan penyelenggaraan di pihak berkuasa tempatan. Itu yang pertama.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, Sri Gading.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tuan Yang di-Pertua, saya amat tertarik hati dengan hujah-hujah, pendapat-pendapat yang dikeluarkan oleh Yang Berhormat Pontian. Pendapat-pendapat ini alhamdulillah dapat diutarakan. Kalaulah DAP yang jahat ini - kalaulah kita tidak kuorum tadi, boleh jadi kita balik, tidak dapat kita mendengar pendapat-pendapat yang bernas seperti ini.

Ini kerja apa DAP ini, Tuan Yang di-Pertua. Dia sudah tekan loceng selepas itu dia keluar. Nampak sangat dia tidak bertanggungjawab kepada Parlimen ini. Ini Kepong seorang sahaja. Kepong ini pasal dia manusia, orang yang baik. Yang lain ini hati... Ha, itulah kalau saya hendak cakap.

Jadi, pendapat-pendapat yang macam ini sanggup kita, Tuan Yang di-Pertua, malam Jumaat ini, malam mulia ini...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, urusan selesai Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: ... urusan penting semua tetapi demi kerana perjuangan rakyat macam pendapat-pendapat yang dikeluarkan oleh Pontian ini tidak dapat hendak kita keluarkan. Misalnya tadi tidak kuorum, apa hendak jadi? Satu pengkhianatan kepada persidangan Parlimen. Walaupun memang dibenarkan fikir-fikirlah, bukan kita hendak dengki-mendengki. Nampaknya macam hendak dengki-mendengki. Pembangkang pun ada tanggungjawab untuk hadir dalam Parlimen ini. Dia jangan sangka Barisan Nasional sahaja. Setiap Ahli Parlimen bertanggungjawab untuk hadir di Parlimen untuk menjalankan urusan perbincangan, mesyuarat dan sebagainya.

Nasib baiklah saya... Ini pendapat Pontian yang sebegini baik alangkah kecewanya kita kalau pendapat yang baik... DAP, astaghfirullahlah hal azim. Saya harap rakyat seluruh negara tolaklah DAP ini dalam pilihan raya yang akan datang kerana dia tidak bertanggungjawab. Persidangan kita pun dia hendak sabotaj. Persidangan sendiri pun...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sri Gading, Yang Berhormat, dengarkah? Dengar cakap saya. Urusan tadi sudah selesai. Kuorum sudah cukup. Biar Pontian bagi...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Nasib baik kuorum cukup pasal Ahli-ahli Parlimen Barisan Nasional bertanggungjawab.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, cukuplah.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tetapi kalau ikutkan DAP, maknanya DAP ini tidak suka Parlimen ini bersidang untuk memikirkan hal-hal rakyat. Macam pendapat Pontian tadi ini...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukuplah. Teruskan Pontian.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Maknanya rakyat biar tolaklah DAP dalam pilihan raya akan datang fasal dia pun tidak berminat duduk dalam Parlimen ini. Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih, Pontian.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Pontian, habiskanlah ucapan.

Datuk Ir. Hasni bin Haji Mohammad [Pontian]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya pun hendak habis. Terima kasihlah. Saya risau juga Yang Berhormat Sri Gading sudah mula masuk Dewan ini. Saya bersetuju dengan Yang Berhormat Sri Gading, kalau tidak pembangkang pun bukan ada kerja lain. Dia tidak ada, tidak banyak benda, Yang Berhormat. Pada sayalah, pendapat saya, mereka tidak ada banyak perkara.

Yang kedua dan akhirnya Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, kita tadi sudah mengesyorkan supaya parit-parit tanah ini jangan ada dalam kawasan pihak berkuasa tempatan. Mustahil kita hendak ada parit tanah lagi dalam kawasan pihak berkuasa tempatan.

Datuk Baharum bin Mohamed [Sekijang]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Sekijang.

Datuk Baharum bin Mohamed [Sekijang]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih sahabat saya dari Pontian. Saya tertarik hati tadi dengan kenyataan dari Pontian tentang pelan-pelan ini kerana kita dapati juga ada di antara PBT ini yang meluluskan taman yang kecil-kecil ini. Kalau taman daripada depan itu dia buat mula-mula longkangnya dua kaki, kemudian sambung lagi yang belakang itu pun dua kaki, sampai ke belakang, sampai tiga empat batu pun taman itu ke belakang pun dua kaki.

Ini yang kadang-kadang menyebabkan banjir, menyebabkan malah tersumbat, sikit sahaja pun banjir akan berlaku. Jadi, apa pendapat Yang Berhormat Pontian.

Datuk Ir. Hasni bin Haji Mohammad [Pontian]: Saya bersetuju, Yang Berhormat bahawa tidak semua kaedah untuk menakung air sama ada hujan ataupun air daripada limpahan mana-mana hanya dengan saluran parit semata-mata sebagai jalan penyelesaian. Walau bagaimanapun perlu ada koordinasi antara unit parit dan jalan supaya kerja-kerja ini dapat diselenggarakan. Terima kasih Yang Berhormat Sekijang.

Akhirnya ialah mengenai dengan kakitangan yang bekerja ataupun yang ditugaskan untuk menyelenggarakan parit. Dalam penyelenggaraan, apabila kita lihat di bandar-bandar besar, banyak kerja-kerja penyelenggaraan ini dijalankan secara penswastaan. Maka mereka yang bertugas itu dilihat ada sedikit elok dari segi wajah ataupun pemakaian mereka yang lebih sesuai. Kita tahu dia bertanggungjawab dalam aspek-aspek penyelenggaraan. Sementara kakitangan-kakitangan di pihak berkuasa khususnya, mungkin perlu kita melihat kepada kebajikan pekerja-pekerja tersebut. Kadang-kadang pakaian mereka lebih teruk daripada keadaan parit tersebut. Mereka harus mempunyai satu pemakaian, satu penampilan sebagai orang yang menyelenggarakan seperti menyelenggarakan bangunan.

Harus dilihat mereka ini ada kepakaran. Kita jangan pandang rendah semata-mata orang itu menyelenggarakan parit, maka dia berpakaian yang lusuh, yang tidak kemas dan tidak sesuai. Kesesuaian dan keterampilan itu tidak ada, Yang Berhormat. Mungkin kementerian boleh memberi sedikit tumpuan soal kebajikan pekerja-pekerja rendah atau pekerja-pekerja am ini di pihak berkuasa tempatan....

Datuk Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: Minta mencelah.

Datuk Ir. Hasni bin Haji Mohammad [Pontian]: ...supaya dapat diberi tumpuan kebajikan mereka, diberi pendidikan tentang soal bukan hanya macam mana hendak menggunakan peralatan yang dibekalkan semata-mata, jiwa mereka Yang Berhormat, harus juga diberi bimbingan dan didikan supaya mereka adalah pekerja yang turut menyumbang kepada kejayaan pihak berkuasa tempatan.

Datuk Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih, Pontian. Saya tertarik dengan pandangan Pontian seperti yang disebutkan oleh Sri Gading tadi. Saya tengok idea yang diberikan oleh Pontian adalah menyeluruh bertolak daripada

pelannya, bangunannya, longkang ataupun parit, konkrit dan sebagainya, seterusnya kepada pekerjaanya.

Memanglah Pontian, maknanya pekerja yang bekerja di dalam longkang tidaklah boleh berpakaian macam kita, teruklah dia tetapi keprihatinan itu penting. Saya hendak minta Tuan Yang di-Pertua begini, kadang-kadang masalah kita ini, masalah longkang tersumbat, banjir dan sebagainya adalah akibat daripada ramai daripada manusia ataupun masyarakat kita yang tidak mempunyai *civic minded* yang cukup tinggi menyebabkan mereka membuang sampah begitu sahaja dan sebagainya. Sama juga dengan misalnya kalau kita ada pun akta yang berbagai-bagai, *enforcement* yang kuat, yang bersungguh-sungguh yang dibuat oleh kementerian dan sebagainya tetapi kalau sebahagian besar rakyat kita tidak dididik dengan cara yang baik supaya mereka boleh menguruskan sampah sarap dengan baik, buang sampah ke dalam tong sampah bukan ke sungai atau longkang dan sebagainya.

Saya hendak minta pandangan Pontian, bagaimana kita hendak berikan pandangan kepada kementerian supaya kita mengadakan satu program yang khusus di peringkat kerajaan tempatan ini sendiri, bukan oleh kementerian lain, bukan oleh KeKKWa dan sebagainya tetapi peringkat kementerian ini supaya di samping kita membuat *enforcement* dalam membersihkan longkang-longkang dan sebagainya, kita ada satu pendekatan yang boleh mendidik kalau boleh sepanjang masa masyarakat kita dari segi kesedaran. Terima kasih.

Datuk Ir. Hasni bin Haji Mohammad [Pontian]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Yang Berhormat Maran, saya kira bukanlah maksud saya pakaian itu macam Yang Berhormat, yang *tie* merah ini untuk anggota Jabatan Perdana Menteri sahaja Yang Berhormat, yang pakai *tie* merah ini. Maksud saya supaya ada kesesuaian.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, Yang Berhormat.

Datuk Ir. Hasni bin Haji Mohammad [Pontian]: Mungkin agaknya pekerja PBT di Pontian. Kasutnya pun kadang-kadang nampak ibu jari kaki, Yang Berhormat.

Dia bekerja tentulah berjalan ataupun oleh kerana macam kita tadi bangkitkan mungkin cukai yang dipungut oleh pihak berkuasa tempatan itu tidak mencukupi, maka tidak dapatlah hendak beli peralatan yang membolehkan kerja-kerja penyelenggaraan itu lebih berkesan, maka pekerja-pekerja menyelenggarakan ini banyak menggunakan 110% tenaga menolak tempat yang mengumpul sisa-sisa buangan dan juga peralatan pembersihan ini memerlukan pekerja-pekerja yang cukup bertenaga. Kita terpaksa mengambil pekerja yang muda ataupun pekerja yang mempunyai tenaga yang kuat untuk menjalankan kerja-kerja penyelenggaraan.

■ 1900

Jadi Tuan Yang di-Pertua, itulah dua perkara yang saya hendak bangkitkan dalam pindaan dengan ini saya menyokong rang undang-undang yang dicadangkan. Terima kasih.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: [*Bangun*]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Jasin ada lagi? Ya.

7.01 ptg.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, saya hendak juga bercakap tentang akta ini kerana saya hendak melahirkan, kalau dulu zaman awal 70-an, kita mewarisi tahun 60-an, tahun 70-an kita mewarisi parit-parit yang dibuat oleh British. Bila British punya parit dulu Tuan Yang di-Pertua, macam mana panjang pun apabila lepas beberapa meter, dia ada *sandpit* supaya pasir-pasir dalam parit ini akan masuk dalam *sandpit* dan dia tidak mengganggu arus air untuk turun ke sungai ataupun ke laut tetapi malangnya pada hari ini tentang *sandpit* ini sudah tidak ada lagi.

Kalau tengok daripada pembangunan taman-taman baru, *sandpit* ini sudah tidak ada dan kalau dulu majlis daerah ataupun majlis perbandaran selepas dia menyapu sampah dan sisa pepejal ini, dia ada kerja khusus kepada *sandpit* ini membersihkan pasir-pasir yang terperangkap dalam *sandpit* ini. Saya mintalah kepada Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan untuk melihat balik kerana pada hari ini kita lihat banyak di antara kawasan-kawasan banjir yang berlaku baru-baru ini di Kuala Lumpur misalnya, kita lihat *sandpit* ini tidak ada, *sandpit* itu dan akhirnya banyak longkang-longkang, 50% dipenuhi oleh pasir-pasir yang membuatkan air ini tidak boleh keluar daripada parit-parit ini dan pergi kepada terusan-terusan ini.

Jadi saya mintalah dalam kita membincangkan soal akta ini saya minta supaya Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan melihat balik perlu diadakan *sandpit-sandpit* ini balik supaya masalah parit-parit kita ini jangan termasuk sampah dan juga dipenuhi oleh pasir-pasir, tersumbat Tuan Yang di-Pertua, bila sudah tersumbat air itu enggak bisa keluar. Itulah sebabnya bandar raya kita bandar-bandar kita banjir, hujan satu, dua jam, banjir tetapi kalau terusan ini parit-parit ini suah *clear*, tidak ada halangan saya penuh yakin dan percaya banjir-banjir kilat ini tidak akan berlaku. Dengan demikian Tuan Yang di-Pertua saya menyokong rang undang-undang ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat kementerian menjawab. Ya Setiausaha Parlimen, sila.

7.04 ptg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Dr. S. Subramaniam]: Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian di dalam pindaan kepada Rang Undang-undang Parit dan Bangunan (Pindaan) 2007.

Ahli Yang Berhormat bagi Seputeh telah mengemukakan pelbagai isu dan sekarang dia pun tidak ada. Kementerian akan mengambil maklum dengan isu-isu yang telah dibangkitkan oleh beliau tentang kegunaan wang untuk projek-projek tertentu, semua perolehan yang dilaksanakan oleh pihak berkuasa tempatan adalah perlu mematuhi tatacara dan prosedur

kewangan serta peraturan-peraturan yang dikeluarkan oleh pihak perbandaran dari masa ke semasa.

Oleh itu kemungkinan penyelewengan di keadaan itu amatlah kurang dan tentang kegunaan *filter* di dalam restoran dan pusat-pusat makanan untuk mengurangkan lemak disalurkan kepada longkang, penggunaan *filter* ini adalah digalakkan, ada banyak pihak berkuasa tempatan yang telah mensyaratkan agar kedai-kedai makan memasang ini. Mungkin di dalam masa yang akan datang lebih banyak PBT akan menentukan bahawa perkara ini diwajibkan. Tentang pembinaan *incinerator* di Kampung Bohol, pembinaan *incinerator* di Kampung Bohol ini telah dibatalkan pada tahun lalu pada bulan September 2006.

Ahli Yang Berhormat bagi Kepong telah membangkitkan isu tentang tapak pelupusan sampah yang berada dekat hulu-hulu sungai, kesemua tapak-tapak yang berada di hulu-hulu sungai telah dikenal pasti oleh kementerian dan tindakan sedang diambil oleh kementerian untuk menutup secara selamat tapak-tapak tersebut. Kajian bagi menetapkan kaedah penutupan bagi projek fasal yang meliputi lebih kurang 16 tapak telah dimulakan. Selepas ini perbadanan akan meneruskan kerja-kerja menutup selamat selepas ia ditubuhkan.

Ahli Yang Berhormat bagi Kepong telah membangkitkan tentang tindihan yang mungkin ada di antara tugas perbadanan dan pihak-pihak berkuasa tempatan dan pihak-pihak kerajaan yang lain, ini mungkin ada satu salah pandangan. Kalau tengok kepada fasal 2 di dalam akta di mana apa yang dimaksudkan sebagai perkhidmatan pengurusan pembersihan awam yang telah dijelaskan bahawa ertinya ialah perkhidmatan membersihkan jalan awam, tempat awam, tandas awam dan longkang awam, membersihkan pusat penjaja kecuali medan makanan yang dipunyai dan disenggarakan secara persendirian dan pasar kecuali pasar yang dipunyai dan disenggarakan secara bersendirian, membersihkan sisa pepejal terkawal yang dibuang dengan menyalahi undang-undang di atas jalan awam dan di tempat awam, membersihkan pantai, memotong rumput di tepi berbandul jalan awam, memotong rumput di tempat awam, mengalihkan bangkai dan tidak termasuk pelandskapan dan penyelenggaraan jalan awam dan tempat awam.

Oleh itu tugas yang dipinda kepada perbadanan ialah cuma tugas pembersihan sahaja. Tugas membina jalan, menurap, balik jalan dan membina parit dan sebagainya masih di bawah pihak-pihak berkuasa tempatan.

Semasa melaksanakan undang-undang baru ini kerajaan telah menetapkan pelbagai jenis sistem penilaian yang akan diikuti dan melalui penubuhan perbadanan sistem penilaian dan pemantauan ke atas semua *facility* termasuk tapak pelupusan sampah yang baru.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Sri Gading. Minta penjelasan?

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Setiausaha Parlimen. You Setiausaha Parlimen memang akan dapat jawab dengan baik Tuan Yang di-Pertua, dia ini terkenal pandai dia dan memang boleh jawab. Selepas Kepong DAP ini jangan jawab lagi DAP punya persoalan kerana dia pun tidak ada. Dia dengki Dewan ini dia panggil kuorum selepas itu dia balik. Jadi buat apa hendak jawab dia punya pertanyaan, tidak payah, tidak perlu jawab, jawab orang yang ada, jawab bagi pihak Barisan Nasional punya persoalan, Kita ini malam Jumaat, isteri kita sudah menunggu kita di rumah apa hendak buat kata sampai pukul 9.00 Tuan Yang di-Pertua, apa hendak buat.

Saya telefon naik kereta empat jam pergi ke Johor Bahru Tuan Yang di-Pertua, apa hendak buat Tuan Yang di-Pertua kerana Parlimen kita korbankan. Jadi saya fikir Yang Berhormat Setiausaha Parlimen jawab orang yang ada dalam dewan ini sahaja, terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Semua pun ada isteri Yang Berhormat yang lain pun ada suami.

Dr. S. Subramaniam: Terima kasih Ahli Yang Berhormat bagi Sri Gading. Ada yang kena menelefon isteri yang lebih dari satu juga. *[Ketawa]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Saya tidak hendak cakap tadi itu Yang Berhormat.

Dr. S. Subramaniam: Cadangan tapak pelupusan baru akan mengambil kira pelan tempatan yang disediakan mengikut Akta 172, pelan tempatan ini akan mengambil kira semua aspek perancangan guna tanah yang sesuai untuk dijadikan tapak pelupusan sampah. Aspek-aspek seperti sistem saliran, pencemaran air dan bau akan diambil kira dalam membuat keputusan ini dan kawasan tadahan air atau sumber air tidak digalakkan untuk kawasan pelupusan sampah.

■ 1910

Ahli Yang Berhormat bagi Sungai Petani telah membangkitkan kebimbangan beliau tentang tahap perkhidmatan yang akan berbeza di antara bandar yang besar dan bandar yang kecil. Saya menyuarakan bahawa perkara ini tidak wujud kerana syarikat-syarikat konsesi bertanggungjawab mematuhi pelbagai jenis KPI yang telah ditetapkan dan mereka mesti memberi perkhidmatan yang sama taraf untuk semua bandar termasuk bandar yang kecil atau bandar yang besar.

Ahli Yang Berhormat bagi Kuala Selangor telah membangkitkan isu tentang tapak pelupusan sampah di Jeram. Dengan berkuat kuasanya rang undang-undang sisa pepejal semua fasiliti dan operator pengurusan sisa pepejal termasuk tapak pelupusan sisa pepejal akan dilesenkan. Fasiliti-fasiliti akan dipantau dan dikawal melalui undang-undang dan syarat-syarat yang ditetapkan melalui lesen yang dikeluarkan oleh jabatan dan perbadanan.

Kementerian menyambut baik cadangan daripada Ahli Yang Berhormat Pontian tersebut tentang PBT membina semua parit supaya bersimen menggantikan parit-parit tanah yang ada dan saya ingin menjelaskan bahawa pada ketika ini banyak parit yang dibina adalah parit bersimen kerana melalui parit bersimen ini ia akan mudah di selenggara dan boleh mengurangkan hakisan berbanding dengan parit tanah.

Cadangan ini boleh diperluaskan kepada kawasan-kawasan yang masih lagi menggunakan parit tanah dan di dalam semua usaha ini apa yang mustahak ialah kerana di dalam perbincangan ada Ahli-ahli Yang Berhormat mungkin memahami bahawa di dalam pindaan ini semua tugas tentang jalan, parit telah dipindahkan kepada perbadanan. Yang telah dipindahkan ialah cuma tugas kebersihan sahaja. Pembinaan, *repair* dan sebagainya masih di bawah pihak berkuasa tempatan.

Dengan itu saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberi pandangan mereka dan saya mohon mencadangkan akta ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa rang undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan; dan disetujukan.

Rang undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Dr. Yusof bin Yacob) *mempengerusikan Jawatankuasa*]

Fasal-fasal dikemukakan kepada Jawatankuasa.

Fasal-fasal 1 hingga 3 diperintahkan jadi sebahagian daripada rang undang-undang.

Rang undang-undang dimaklumkan kepada Majlis sekarang.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Rang undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan; dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG PERANCANGAN BANDAR DAN DESA (PINDAAN) 2007

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan. Timbalan Menteri sila.

7.14 mlm.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Datuk Azizah binti Mohd. Dun]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan iaitu bahawa rang undang-undang

bernama Suatu Akta untuk meminda Akta Perancangan Bandar dan Desa dibacakan kali yang kedua sekarang.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sila.

Datuk Azizah binti Mohd. Dun: Tuan Yang di-Pertua, Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 adalah suatu akta bagi pengawalan dan pengawalseliaan yang sepatutnya mengenai perancangan bandar dan desa di Semenanjung Malaysia dan bagi maksud yang bersampingan dengannya. Pada ketika ini akta ini tidak mempunyai sebarang peruntukan bagi mengambil kira perkara-perkara yang berkaitan dengan pengurusan sisa pepejal dan pembersihan awam.

Sehubungan dengan itu, di Dewan yang mulia ini Yang Berhormat Menteri baru sahaja membentangkan Rang Undang-undang Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam 2007 yang telah dibahaskan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat dan telah diluluskan. Rang Undang-undang Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam 2007 tersebut bertujuan untuk mengadakan peruntukan bagi mengawal selia pengurusan sisa pepejal terkawal dan pembersihan awam bagi maksud menyelenggarakan kebersihan awam yang sepatutnya dan bagi perkara-perkara yang bersamping dengannya. Undang-undang tersebut juga memberi kuasa eksekutif kepada Persekutuan bagi perkara-perkara yang berhubungan dengan pengurusan sisa pepejal terkawal dan pembersihan awam di seluruh Semenanjung Malaysia dan Wilayah-wilayah Persekutuan Putrajaya dan Labuan.

Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 adalah satu akta yang penting bagi memastikan sebarang aktiviti pembangunan dijalankan secara lestari. Pembangunan lestari adalah suatu pembangunan yang memberikan tumpuan yang adil dan saksama kepada pembangunan sosial, pertumbuhan ekonomi dan juga perlindungan alam sekitar. Dalam hal ini berdasarkan peruntukan sedia ada dalam akta sedia ada semasa menguruskan sesuatu permohonan untuk kebenaran merancang, pihak berkuasa tempatan (PBT) hendaklah memberi pertimbangan sewajarnya antara lain kepada peruntukan dalam rancangan pemajuan, laporan cadangan pemajuan dan sebagainya.

Oleh yang demikian, dengan memasukkan peruntukan Akta Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam 2007 ke dalam perkara yang perlu diberi pertimbangan semasa menguruskan sesuatu permohonan untuk kebenaran merancang, satu pendekatan yang menyeluruh atau holistik dapat diambil ke arah pembangunan lestari.

Tuan Yang di-Pertua, sehubungan dengan ini, Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976, Akta 172 perlu dipinda supaya pihak berkuasa perancang tempatan dapat mengambil kira peruntukan dalam Akta Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam 2007, semasa menguruskan permohonan untuk kebenaran merancang.

Peruntukan yang perlu dipinda adalah seksyen 22(2) dengan memotong perkataan dan dalam perenggan (b)(b) dan selepas perenggan ini memasukkan perenggan baru (b)(c) iaitu peruntukan Akta Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam 2007.

Kemasukan perenggan ini bermakna, dalam menguruskan sesuatu permohonan untuk kebenaran merancang pihak berkuasa perancang tempatan hendaklah juga memberi pertimbangan kepada peruntukan dalam Akta Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam 2007. Ini memastikan supaya isu-isu berkaitan pengurusan sisa pepejal dan pembersihan awam diberikan perhatian serius dalam kebenaran merancang bagi menjamin kesejahteraan penduduk dan juga melindungi alam sekitar.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ada sesiapa menyokong?

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Datuk Robert Lau Hoi Chew]: Saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Baik. Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah rang undang-undang bernama suatu akta untuk meminda Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 dibacakan kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Bera.

7.18 mlm.

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Yang Berhormat Kepong tunggu dululah. Yang Berhormat boleh balikkah. Saya ucapkan terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua atas kebenaran. Saya ringkas sahaja. Yang saya nak sebutkan ialah pihak PBT mesti mempunyai budaya cintakan alam sekitar di dalam segala segi.

Selepas ini apabila kita meluluskan undang-undang pindaan dan sebagainya, kita sudah luluskan dua akta terutamanya tentang mewujudkan perbadanan untuk menyelesaikan sisa pepejal tetapi tanggungjawab PBT tidak selesai begitu sahaja. Walaupun diserahkan kepada perbadanan saya yakin selepas ini apabila hendak diwujudkan satu kawasan untuk tempat pelupusan sampah dan sebagainya pandangan daripada majlis ataupun PBT-PBT akan menjadi satu perkara yang penting kerana perbadanan mesti, saya rasa selepas ini tentu sahaja akan mendapat pandangan daripada PBT.

■ 1920

Dia mesti bergantung kepada pandangan dan ulasan daripada PBT. Jika PBT mempunyai budaya seperti yang ada pada hari ini, tidak melihat kepada kepentingan alam sekitar dan sebagainya, akhirnya apa yang diluluskan oleh pihak perbadanan akan mempunyai kesan yang sama seperti apa yang berlaku pada hari ini. Hari ini kita lihat bagaimana kawasan-kawasan pembakaran sampah terbuka yang diluluskan oleh PBT di mana-mana sahaja. Di kawasan-kawasan yang saya sebutkan, kawasan yang tidak sepatutnya diluluskan misalnya pusat pembuangan sampah misalnya di tepi sungai, di hulu-hulu sungai ada diluluskan juga. Bermakna PBT pernah meluluskan kawasan yang tidak sepatutnya diluluskan.

Sekarang, apabila ada perbadanan kalau budaya cintakan alam sekitar masih tidak ada kepada pegawai PBT, maka cadangan-cadangan PBT tentu sahaja yang akan diberi adalah kawasan-kawasan yang akhirnya akan mencemarkan alam sekitar. Jadi, saya harap pihak PBT selepas ini mempunyai satu budaya yang benar-benar cintakan alam sekitar. Kita pernah lihat di bandar-bandar kecil misalnya, kedai yang dibina belakangnya yang menghala ke sungai, longkangnya menghala ke sungai, kelulusan adalah daripada pihak PBT bukan daripada pihak sesiapa. PBT yang meluluskan pelan seperti ini. Sebabnya kerana tidak ada budaya cintakan alam sekitar ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya Lipis.

Dato' Dr. Mohamad Shahrum bin Osman [Lipis]: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih, pendek sahaja. Jadi kalau kita lihat sekarang ini di PBT sendiri pun tidak ada pegawai bidang perancangan bandar dan desa ini dan saya tidak pasti sama ada semua PBT mempunyai *master plan* dari segi perancangan kawasan majlis daerah mereka sendiri. Jadi apa saranan daripada Yang Berhormat mengenai perkara ini.

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Saya setuju. Bagi pandangan saya ada kawasan-kawasan bandar-bandar kecil, majlis-majlis daerah yang tidak mempunyai jawatan perancang bandar tadi dan banyak majlis saya rasa tidak mempunyai satu *blue print* untuk perancangan bandar untuk jangka masa yang akan datang. Kadang-kadang kita lihat adalah pembangunan secara *ad-hoc* sahaja. Kadang-kadang perancangan yang dibuat bukan oleh PBT, tetapi mengambil cadangan daripada pihak pemaju. Pihak pemaju cadang, setuju, buat. Tidak ada setengah itu *master plan* dari segi perancangan yang lebih jitu untuk waktu akan datang... [Ketawa]

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: [Bangun]

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Pasal DAP lagi? Ya, silakan.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: [Ketawa]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya Yang Berhormat, menceleh ya.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, saya tertarik dengan saranan.... [Ketawa]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Saya dengar Yang Berhormat ini tidak pernah tidak tertarik, semua tertarik.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: ... saranan Yang Berhormat Bera. Pihak kerajaan tempatan hendaklah mesra alam. Cantik ayat itu Tuan Yang di-Pertua, dan sebenarnya negara kita akan jadi cantik, indah, molek, bersih semuanya bertolak daripada kuasa yang ada pada kerajaan tempatan. Ambil contoh, ini kadang-kadang kita diperbodohkan Tuan Yang di-Pertua...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, Yang Berhormat hendak tanya?

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Saya hendak tanya Bera.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Kalau Yang Berhormat hendak berucap saya boleh bagi giliran.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Saya hendak tanya Bera, kadang-kadang Yang Berhormat Bera, kita diperbodohkan. Dalam syarat pemaju-pemaju perumahan mesti menanam pokok-pokok bunga yang tertentu, pokok-pokok tertentu. Dia tanam kerana hendak melepaskan syarat pokok sekutip, lepas itu dia tinggalkanlah. Lepas tinggal, mati jadi lepas itu kawasan yang sepatutnya menjadi hijau, kawasan yang sepatutnya dilihat menjadi taman, kawasan yang sepatutnya menjadi cantik kerana perbuatan segelintir daripada pemaju-pemaju ini yang kadang-kadang tidak mesra alam oleh pegawai-pegawai kita di peringkat kerajaan tempatan, dia tidak diberikan perhatian. Jadi ini bagaimana Yang Berhormat Bera? Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Setuju, pokok sekutip... apa? Saya pun tidak tahu....

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tidak tahu, bahasa Sabah apa Tuan Yang di-Pertua? Dia kecil sahaja gitu.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Saya pun tidak nampak Yang Berhormat. Kecil sangat mungkin, tidak nampak.

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Saya lihat memang ada kecelaruan. Banyak kawasan yang kita lihat tidak selesai dengan tanam pokok ini. Ada yang tanam *palm tree* - pokok palma. Baru hendak besar tukar Yang di-Pertua yang baru, ahli majlis yang baru, gali pokok palma, tukar pokok yang lain. Kadang-kadang di tengah-tengah jalan itu kerana pokoknya rimbun, sampai menghalang penglihatan jalan dan sebagainya. Jadi memang, dari segi perancangan itu kadang-kadang kita keliru, ada hendak tanam pokok, ada yang hendak tanam pokok kecil, ada yang hendak tanam pokok rimbun, akhirnya yang untung kontraktor tanam pokok. Buka pokok, tanam pokok, buka pokok, tanam pokok. Saya setuju dengan Yang Berhormat Sri Gading tadi. Kita tidak ada mesra....

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Penjelasan Bera. Saya tengok macam kata PBT ini dia tidak ada perancangan. Kadang-kadang pokok yang ditanam di tepi jalan seperti yang disebut tadi, bukan kata dapat membantu atau mengindahkan kawasan malah kadang-kadang pokok yang ditanam di tepi-tepi pokok ini Tuan Yang di-Pertua, yang menimbulkan masalah di tepi jalan menimbulkan masalah sampah sarap. Daun-daunnya gugur, mengotorkan lagi kawasan. Selepas itu pula dia tanam pokok yang jenis akar menjalar sehinggakan longkang-longkang pun terangkat. Akar dia pun cucuk sampai longkang pun rosak, longkang pun terangkat. Jadi mengapa tidak perancangan awal digunakan untuk menanam pokok-pokok ini,

cari pokok yang tidak banyak menurunkan daun ataupun mengotorkan jalan dan akarnya tidak mencucuk-cucuk ini parit-parit ini, apa pandangan Bera?

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Saya setuju, saya rasa....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, kalau pokok tidak ada akar, dia senang tumbang pula macam mana.

Dato' Dr. Mohamad Shahrudin bin Osman [Lipis]: Tuan Yang di-Pertua, itu yang tanam itu ada yang kotor dan sebagainya, tetapi ada PBT yang nak bersih supaya pokok tidak ada daun-daun jatuh semua. Ditanamnya pokok pinang plastik. Ingatkan betul, tengok-tengok plastik. Merah ada kuning ada hijau dan sebagainya, apa pandangan Yang Berhormat tanam plastik.

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Ya, sebab itu daripada tadi saya kata ada kekeliruan. Sebab itu saya harap pihak kementerian memberi garis panduan tentang pokok. Sebab saya tengok masih tidak faham lagi isu pokok ini. Isu di majlis tadi, ada yang pokok rimbun sehinggakan memang benar sehinggakan akhirnya sudah jadi sampah sarap. Akhirnya yang untung sebenarnya yang untung di bandar ini ialah kontraktor tanam pokok, kontraktor kutip daun, menebas pokok dan sebagainya. Kita jangan lupa pendapatan daripada majlis adalah daripada cukai. Bermakna orang ramai yang membayar membiayai tanam pokok potong pokok, tanam pokok baru, cantas dahan pokok, cuci daun pokok dan sebagainya. Akhirnya duit hala ke situ. *That's why* itu menunjukkan tidak ada perancangan yang tersusun.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sabak Bernam.

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: *Ad-hoc* sahaja.. sekejap saya hendak habiskan. Okey, okey sila.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Pasal ada kaitan dengan pokok. Pokok ini ada kaitan dengan perasaan orang. Yang Berhormat Bera, memang sekali air bah, sekali pantai berubah.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Lim Si Cheng) *mempengerusikan Mesyuarat*]

Pemimpin silih berganti dan kita memang jelas apabila pemimpin bertukar, kita tengok landskap kawasan itu pun mula bertukar. Tadi Yang Berhormat ada mencadangkan dia mesti ada satu standard yang boleh diterima pakai oleh semua supaya perkara-perkara yang kita tegur ini sebenarnya yang kita....

■1930

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Bera.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Oh, Bera yang berucap. *[Ketawa]*

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Yang Berhormat Bera. *[Ketawa]* Jadi, saya tanya Yang Berhormat, ini kita kena selesaikan supaya apa yang berlaku ini sebenarnya di mana-mana pun termasuklah yang disebut oleh Jasin tadi di mana pokok dan bangunan, pokok itu menyongket bangunan itu di sana sini berlaku. Ini memberikan satu kerugian tapi dalam kerugian, ini peluang kepada kontraktor untuk menyelesaikan masalah ini. Apa pandangan Yang Berhormat supaya ada satu standard, peraturan mengenai landskap ini. Terima kasih.

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Ya, saya setuju. Mesti ada satu garis panduan. Soal pokok ini...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, empat hari telah berucap.

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Pasal pokok, pasal pokok sekejap saja Datuk.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Bukan. Saya nak beritahu Yang Berhormat empat hari sudah berucap.

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Ok, pasal ini penting Datuk. Penting ini. Soal pokok ini, kita di majlis yang kecil-kecil tidak ada orang yang pakar tentang pokok ini. Kadang-kadang seperti saya kata tadi, dicadangkan oleh kontraktor yang menanam pokok. Dia kata pokok ini bagus, kita pun lulus.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: *[Menyampuk]* Kepong tak ada pokoklah.

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Kita tidak tahu akhirnya itu jadi macam yang dikatakan oleh Sri Gading dan yang paling hairan di Kuala Lipis tadilah. Saya tak tahu mungkin Kuala Lipis pokok pinang plastik tadi.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat...

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Jadi inilah perkara-perkaranya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ini, ini.. Yang Berhormat,

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Saya balik kepada soal perancangan...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, ini rang undang-undang pindaan.

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Perancangan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Pinda hanya seksyen 22.

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Ya, saya tahu Datuk. Ini ada kena- mengena dengan sampulah ni.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Jadi sudah masuk kepada Akta Induk. Sudah langgar kepada Peraturan Mesyuarat 36(1), Yang Berhormat.

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: *[Ketawa]* Ok, ok. Balik, saya balik kepada perancangan bandar. Ini perancangan bandar Datuk. Soal longkang tadi. Saya balik dari segi perancangan bandar yang tidak...

Sekarang ini kalau kita lihat trend dia ialah untuk melindungi masalah, melindungi masalah. Banyak longkang yang saya lihat di bandar-bandar, dia tertutup. Tertutup terus. Kalau dulu mungkin banyak longkang yang jaring dan sebagainya. Sekarang ini banyak yang saya lihat kawasan-kawasan yang baru dibina parit, longkang ditutup terus. Alasan dia mungkin kerana tidak mahu nampak kotor tetapi apabila tertutup terus, tidak tahu longkangnya tersumbat, tahu-tahu bila hujan lebat akhirnya menyebabkan banjir berlaku.

Satu lagi yang saya lihat ialah perancangan di setiap kawasan perumahan juga tidak dirancang dengan baik. Banyak kawasan yang akhirnya, kawasan perumahan tidak mempunyai taman permainan kanak-kanak, tidak mempunyai tempat pembuangan sampah yang betul dan sebagainya dan akhir sekali yang saya nak sebut ialah mengenai kalau boleh, walaupun agak keluar tapi ini penting. Saya tahu dari segi perancangan juga, dari segi soal *parking* ini. Sikit sahaja Datuk, saya tahu mungkin Tuan Yang di-Pertua tegur saya, tetapi saya nak sebut saja sebab ini masalah besar.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, nanti pihak kerajaan boleh pilih tak mahu jawab tahu.

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Ok, saya nak sikit saja. Soal *parking* di bandar-bandar besar sekarang, kalau kita bina bangunan kalau tak cukup *parking*, kita boleh bayar harga tadi. Kita boleh bayar supaya bila tak wujudkan *parking* tapi kita bayar denda kepada pihak PBT. Akhirnya tidak cukup *parking* dan yang menjadi mangsa ialah pengguna-pengguna, bukan sahaja tak boleh nak *parking* kereta tapi akhirnya disaman. Saya baru-baru ini pergi ke Damansara, penuh kereta kena saman dek polis. Bukan salah orang, orang terpaksa kerana ada urusan, terpaksa pergi. Waktu dah lewat nak jumpa dengan temu janji dan sebagainya, *parking* dan kena saman.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: *[Bangun]*

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Salah siapa? Bukan salah pengguna, salah majlis yang luluskan kawasan tidak ada *parking*. Sila.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Penjelasan Datuk. Saya nak tambah berkenaan dengan *parking* ini. Jangan kata apa. Kalau kita lihat pada hari ini...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, ini...

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Ini perancangan, perancang bandar Datuk.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tak, tak. Ok, Yang Berhormat ada rang undang-undang. Sila baca muka ketiga fasal 2 itu. Yang Berhormat bersetuju? Kalau bersetuju, bersetuju atau bersetuju apa sebab, itu sahaja.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: *[Ketawa]* Ini *parking* Datuk oleh kerana ini menyambung...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tak kena Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Kerana pada hari ini kita tengok Datuk, dalam segi perancang bandar...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Kalau saya tak tegur, nanti saya tak menjalankan tugas saya, Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Putrajaya pun Datuk, Putrajaya, Datuk. Pejabat kerajaan, Putrajaya macam mana kita rancang? Soal *parking* pada hari ini, kat Putrajaya kita nak *parking* kereta pun tak ada tempat. Kelam kabut. Jadi kita kena bincangkan Datuk, ini dalam perancangan bandar punya ini. Walaupun sisa pepejal ini, tetapi masalah ini masalah umum yang kita kena perbaiki. Terima kasih Bera, apa pendapat?

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Saya setuju. Saya dah nak habis dah Tuan Yang di-Pertua. Saya pun kesian juga pasal Tuan Yang di-Pertua pun menggunakan kereta juga. Kadang-kadang kita letak, kena saman.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tapi saya tidak mengambil kesempatan ini.

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Ok. Jadi, oleh kerana ada timbalan menteri dan setiausaha parlimen daripada pihak Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan, beritahu pihak perancang selepas ini, kalau tak cukup *parking*, jangan minta duit bayar ganti *parking*. Sekarang ini boleh lulus dengan syarat bayar. Satu *parking* tak ada, berapa dia punya fi. Satu *parking* tak ada, berapa fi. Akhirnya yang menjadi mangsa ialah orang ramai, kena saman setiap hari. Jadi Tuan Yang di-Pertua, saya ucapkan terima kasih kerana dibagi kebenaran. Saya menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: *[Bangun]*

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: *[Bangun]*

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Wah, saya tengok Sungai Petani, Jasin, Kepong. Jangan pergi jauh-jauh Yang Berhormat ya. Jadi, satu orang lima minitlah.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Ok, boleh.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Boleh ya? Boleh, Yang Berhormat dululah.

7.36 mlm.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Ok, terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya rasa lega, puas kerana Dewan begitu tenang tanpa ...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Itu Yang Berhormat terkeluar daripada tajuklah Yang Berhormat.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Tidak, tidak ada pembangkang di sini, kita rasa aman, tenang. Bagaimana pihak Barisan boleh bincang soal-soal negara dengan begitu baik sekali.

[Tepuk]

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: [Menyampuk] Betul!

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: ...dan kita juga, bukan kita kata kita

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Kepong minta penjelasan.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Apa? Penjelasan apa lagi? Ini satu pembangkang saja ini. Pun nak keluar? Ok, keluar. Betul, tak ada lagi pembangkang lagi puas.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, sila gulung.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Ya. [Ketawa] Saya amat bersetuju dengan apa perkara yang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat Bera, iaitu pindaan akta ini walaupun kita kata pindaan kecil, tetapi dia ada kaitan dengan perancangan bandar. Kalau dia kata perancangan bandar dan desa ataupun dalam bahasa Inggeris dia kata, *Town and Country Planning Act 1976*. Dengan izin, *country*. Jadi, ini yang kita hendak supaya kita pesan kepada pihak kementerian, ambil perkara-perkara ini sebagai catatan untuk memperbaiki lagi keadaan-keadaan.

Jadi, saya di sini bila saya kata perancangan, saya balik saya teringat dengan apa yang dipanggil *zoning system*. *Zoning* dengan izin iaitu kawasan-kawasan misalnya perancangan ini di mana kawasan kilang umpamanya kawasan perumahan, kawasan di mana kita bina sekolah, kawasan di mana kita masjid. Di mana kita bina ini sudah ada perancangan, tetapi hari ini perancangan ini tidak diikuti. Itu yang menjadi persoalannya. Bukan kerana pindaan itu sangat, iaitu catatan ini mesti kita ambil. Paling penting dalam soal ini, walaupun kita kata kita ada ini macam-macam perancangan, tetapi tidak kita mengikut perancangan yang terbaik. Dengan itu juga kalau kita cakap dengan keadaan sekeliling, sekitar, dia tidak memenuhi syarat-syarat tadi.

Selain daripada itu juga misalnya macam kawasan pelupusan sampah. Kalau di sebuah bandar kecil ataupun di pekan kecil, di mana kita nak buang sampah? Kadang-kadang dia bawa sampah, dia longgok satu-satu tempat tanpa kebenaran. Jadi, dalam hal ini saya minta pihak kementerian mengambil perhatian yang baik dalam soal itu, misalnya tapak pelupusan sampah, di mana kita nak buat? Adakah dekat dengan kawasan perumahan ataupun dekat dengan estet atau dekat dengan apa, dengan bau-bau yang busuk dan sebagainya. Bagaimana kita nak kawal.

Begitu juga baru-baru ini saya sangat tertarik untuk membangkit perkara ini, iaitu kalau kita lihat PJ, Kuala Lumpur, rata-rata tempat. Ini penyakit *billboard*, *advertisement* rata-rata. Kadang-kadang sakit mata dan mereka ini seolah-olah macam kita kata mencemar alam sekitar. Mata kita memandang kalau orang datang ke negara kita, kalau saya pergi Eropah tak banyak *billboard*, *advertisement* dan ini pun satu penyakit lagi. Kalau ada *billboard* ataupun *advertisement* yang besar-besar itu dengan tiang yang besar dan sebagainya, dia mengganggu perjalanan kita. Dia mengganggu pemandangan kita di kawasan bandar ataupun di luar bandar, desa terutama sekali. Yang mana *billboard* ini naik dan saya tidak tahu, akhirnya *billboard* ini akan dikuasai oleh pihak kita panggil perbadanan atau PBT, siapa yang dapat duit, akhirnya, ataupun orang tengah dapat duit.

▪ 1940

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, masa cukup.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Oleh itu, saya menyokong rang undang-undang ini dipinda. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Jasin, selepas Jasin, Kepong.

7.40 mlm.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya juga bersama dengan rakan-rakan untuk membahaskan meminda Akta Perancang Bandar dan Desa 1976 bersesuaian dengan diguna pakai dalam Akta Pengurusan Sisa Pepejal.

Kadang-kadang Tuan Yang di-Pertua, apabila pelan perancangan yang dibuat kepada Majlis Daerah atau Majlis Perbandaran, memang cantik dah. Ada kawasan-kawasan lapang yang mana kalau permohonan untuk projek besar, lebih daripada 100 ekar, Akta Perancang Bandar ini menetapkan 30% kawasan lapang, kawasan permainan kanak-kanak, padang bola dan juga *green area*. Tetapi malangnya apabila projek ini dah diluluskan, projek itu dah ada, kawasan-kawasan ini hilang. Ada pula pembangunan di kawasan-kawasan yang lapang ini sehinggakan pada hari ini banyak taman-taman perumahan tidak ada padang. Kita menghadapi masalah sosial di kalangan pemuda-pemuda dan belia-belie kita pada hari ini, kawasan permainan dah tidak ada lagi dah. Walhal peringkat awal tu ada dalam perancangan awal, perancangan bandar tetapi akhirnya tidak ada.

Begitu juga dengan *back lane*, dalam perancangan awal oleh sebab hendak memudahkan kutipan sampah dan sisa-sisa pepejal, kita wujudkan dalam pelan itu *back lane* untuk memudahkan lori-lori ataupun kenderaan-kenderaan melalui belakang rumah-rumah teres untuk mengambil sampah-sampah dan sisa pepejal. Tetapi akhirnya apabila taman ini sudah dapat CF, sudah diduduki kita dapati bahawa kadang-kadang ada taman ini langsung tidak ada *back lane*. *Extension-extension* yang telah dibuat oleh pemilik-pemilik rumah, kadang-kadang

extension ini dapat pula kelulusan daripada kerajaan tempatan. Dan akhirnya kawasan laluan untuk mengutip sisa pepejal ini sudah tidak ada lagi.

Jadi pada hari ini kita minta supaya Majlis Kerajaan Tempatan ambil berat berkenaan dengan ini kerana perancangan yang kita buat hari ini bukan untuk satu tahun, bukan untuk dua tahun. Kalau boleh selagi ada bulan dan bintang, perancangan yang kita buat ini berterusan supaya kita dapat satu taman yang lestari, yang mengikuti piawaian alam sekitar yang harus kita pertahankan. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik, Kepong hendak ucap ke?

7.43 mlm.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Yang di-Pertua, nampaknya tidak ramai yang ucap mengenai sisa pepejal dengan perancangan bandar dan desa termasuk Jasin itu merayau ke Selat Melaka.

Tuan Yang di-Pertua, memang lima minit tidak cukup untuk saya membincangkan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ya lah, kalau bagi Yang Berhormat sepuluh jam pun tidak cukup.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tidak cukup tapi saya akan membantu, Yang Berhormat Beaufort dia memang rajin, dia ada baca, ada buat catatan yang baik.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, faham ke apa tujuan pindaan ini dipohon?

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Memang.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tujuan dia apa?

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Untuk mengambil kira pengurusan sisa pepejal dan pembersihan awam.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat sokong ke?

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Semasa menguruskan satu permohonan untuk mendapatkan kebenaran merancang.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Sokong ke?

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Kita mesti ada pindaan seperti ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Sokong bolehlah, cukuplah. Boleh minta menteri jawab.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Walau bagaimanapun kita mesti ada cadangan. Kalau Arau tidak berminat kita pun tidak kiralah itu.

[Dewan ketawa]

Bukit Jalil pun tidak boleh guna, nak *squash* pun tidak boleh, apa pun tidak boleh.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Arau baru masuk, dia pun tidak tahu apa Yang Berhormat cakap.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tidak boleh, Bukit Jalil itu teruk.

Dato' Seri Diraja Syed Razlan ibni Syed Putra Jamalullail [Arau]: Ini sisa pepejal.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: *[Ketawa]*

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: *[Ketawa]* Tuan Yang di-Pertua, saya hendak mencadangkan beberapa

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Arau kata apa? Kata apa *rubbish*?

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Dia kata *rubbish* ke tu? Tak bolehlah macam itu. Jadi Tuan Yang di-Pertua, untuk meluluskan segala perancangan, setakat ini saya nampaklah tidak begitu sempurna mengenai sisa pepejal ini. Saya sering kali menghadapi masalah, masalah apabila ada tempat itu diluluskan, ada tempat untuk membuang sampah sama ada untuk teres, untuk premis perniagaan ataupun untuk rumah-rumah pangsa, kondominium dan sebagainya. Tapi kita nampak masalah, masalah ada longgokan iaitu sampah.

Dan walaupun tidak lengkap, Akta Kerajaan Tempatan, Akta 171. Ia ada undang-undang kecil seperti ini, saya berharap Yang Berhormat dapat mengambil kira macam mana kita boleh memperbaiki, misalnya di dalam satu undang-undang kecil kerajaan tempatan, tong sampah sarap isi rumah hendaklah disediakan dan diselenggarakan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, ini tidak ada berkaitan dengan perancang bandar dan desa, tong sampah mana ada kaitan.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Mesti ada, 100% kena mengena dengan perancang. Perancang untuk sisa pepejal Tuan Yang di-Pertua, memang macam itu. Yang Berhormat Timbalan Menteri datang ke sini untuk membentangkan macam mana apabila kita luluskan bangunan itu, projek bangunan, macam mana mengambil kira pembuangan dan penyelenggaraan sisa pepejal di dalam satu bangunan. Itu memang relevan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Termasuk tempat untuk letak tong sampah?

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Memang, memang, bukan sahaja macam itu Tuan Yang di-Pertua. Misalnya saya beritahu ya, saya bagi satu contoh ya, semua sampah sarap isi rumah hendaklah dimasukkan ke dalam beg plastik yang mana hendaklah diikat dengan kuat sebelum dimasukkan ke dalam bekas tong sampah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, ini bukan tugas perancanglah Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Mesti masuk kerana kita hendak menguruskan sisa pepejal. Tuan Yang di-Pertua janganlah mempertikaikan tentang ini sebab itu memang masuk di dalam rang undang-undang ini. Jadi berilah beberapa minit

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat boleh gulunglah Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw [Keping]: Tidak boleh, tidak boleh. Memang ada termasuk kalau kita ...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ya, tapi sekarang kita rang undang-undang pindaan.

Dr. Tan Seng Giaw [Keping]: Pindaan itu ...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Benda sikit saja.

Dr. Tan Seng Giaw [Keping]: Bukan sikit, itu memang satu perkara yang serius, tidak sikit. Saya hendak bangkitkan kerana tiap-tiap tahun saya menghadapi masalah ini. Masalah apabila pembangunan itu diluluskan, masalah pepejal tidak diselesaikan, memang tidak selesai. Yang Berhormat Timbalan Menteri pun tahu. Masalah di mana tong sampah rumah boleh diletakkan, di tepi atau beranda, di sebelah luar pagar, di lorong belakang atau di mana-mana tempat lain yang sesuai di kawasan rumah untuk memudahkan mengosongkan tong oleh perbadanan. Ini memang timbul masalah yang banyak dan macam mana Yang Berhormat dapat

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, masalah tidak berkaitan dengan rang undang-undang ini.

Dr. Tan Seng Giaw [Keping]: Memang ada kena mengena dengan rang undang-undang ini kerana kita hendak uruskan sisa pepejal. Bila kita luluskan bangunan itu, projek bangunan, perancangan, kita mesti mengambil kira macam mana kita selesaikan masalah sisa pepejal. Itu sahaja rang undang-undang ini dan saya hendak cadangkan macam mana kita selesaikan kerana undang-undang kecil yang ada sekarang untuk tong sampah, untuk menyelesaikan longgokan, corong logam gelongsor, gelongsor sampah dan sebagainya, kebok sampah dan sebagainya.

■ 1950

Ini semua ada termasuk di dalam perancangannya. Tuan Yang di-Pertua, janganlah ganggu saya, ya. Kita boleh bersama-sama lah itu ya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat. Yang Berhormat kalau hendak ganggu, takkanlah nak beri peluang untuk Yang Berhormat berucap.

Dr. Tan Seng Giaw [Keping]: Ya, ya, ya... Saya, saya ini dengan ringkasnya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Lebih baik sekarang dengan ringkas, ringkaskan...

Dr. Tan Seng Giaw [Keping]: ...Dengan ringkas.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: ...Sebelum Yang Berhormat Jerai masuk.

Dr. Tan Seng Giaw [Keping]: Jerai macam mana, Jerai? Jerai masuk kah?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: [Ketawa]. Selesaikan sebelum dia masuklah.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Ya, ya, ya. Saya hendak selesaikanlah. Di sinilah Yang Berhormat, sebelum kita luluskan rang undang-undang ini, saya berharap Yang Berhormat dapat mengkaji dari segi tong sampah dan juga kelongsong, dari segi kepok dan sebagainya. Semua itu dan lokasi-lokasi, macam mana kita dapat selesaikan masalah longgokan, masalah para penghuni yang tidak mematuhi syarat-syarat dan sebagainya.

Ini memang satu perkara yang berulang-ulang. Saya pun tidak tahulah dengan adanya rang undang-undang ini, sama ada masalah seumpama ini dapat diselesaikan. Walau bagaimanapun, berkenaan dengan desakan daripada Tuan Yang di-Pertua, saya akhiri...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: ...ucapan saya, tetapi Yang Berhormat balik dan kaji semula sama ada rang undang-undang ada kena mengena dengan yang saya bangkitkan di dalam Dewan hari ini.

Tuan Mohd. Daud bin Tarihep [Kuala Selangor]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah. Yang Berhormat tadi tak bangun? Baiklah 2 minit, 2 minit.

Tuan Mohd. Daud bin Tarihep [Kuala Selangor]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Dalam Akta Perancangan Bandar dan Desa ini Tuan Yang di-Pertua, saya hendak membangkitkan satu perkara. Dalam Akta Perancangan Bandar dan Desa ini saya hendak menarik perhatian kementerian, mengambil iktibar dari apa yang berlaku dengan kilang menternak ayam dan kilang membuat baja tahi ayam yang tidak jauh dari kawasan Taman Perumahan Desa Coalfields dan Taman Saujana.

Hari ini, kesan daripada pembangunan perumahan yang datang kemudian, menyebabkan ketidakselesaian kepada penduduk setempat yang akhirnya penduduk menuntut supaya kilang berkenaan dipindahkan ke pusat pelupusan sampah di Jeram, di mana kawasan ini juga tidak jauh daripada kawasan Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Pelajaran.

Cuma saya hendak bangkitkan satu perkara, dalam perancangan pembangunan akan datang di kawasan berkenaan, yang mana kawasan Parlimen Kapar bersempadan dengan kawasan Kuala Selangor memungkinkan kawasan persekitaran pusat pelupusan sampah Jeram ini, mungkin tidak sesuai dibangunkan untuk kawasan perumahan.

Dalam keadaan ini, pihak berkuasa tempatan mesti lebih berhati-hati supaya tidak menimbulkan masalah, dan juga masalah bukan sahaja kepada penduduk setempat tetapi juga kepada pemaju, pemilik tanah, ladang-ladang kelapa sawit yang berada di pusat pelupusan sampah yang mungkin...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik, cukup Yang Berhormat.

Tuan Mohd. Daud bin Tarihep [Kuala Selangor]: ...Akan membangunkan tanah untuk perumahan dan sebagainya. Terima kasih, saya menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Timbalan Menteri sila, boleh jawab.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Datuk Azizah binti Mohd. Dun]: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil peluang untuk membahaskan pindaan ke atas Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 pada malam ini.

Berkenaan dengan isu kelulusan kebenaran merancang, di dalam meluluskan permohonan kebenaran merancang, PBT sebenarnya harus mengambil kira pelan susun atur dan laporan cadangan pemajuan seperti yang memang dikehendaki dalam seksyen 21(a) dan 21(b) [Akta 172] iaitu Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976. Di antara lain kehendaknya ialah berkaitan dengan topografi, kehijauan pokok dan analisa guna tanah dan juga pemeliharaan alam sekitar termasuklah langkah-langkah memperelok landskap dan penyediaan tanah lapang.

Berkenaan dengan isu PBT harus mesra alam dan mengambil kira pembangunan mampan, Jabatan Perancangan Bandar dan Desa sedang di dalam proses untuk pengetahuan Dewan yang mulia ini menyediakan satu rancangan tempatan untuk semua daerah meliputi semua kawasan dan juga rancangan struktur untuk negeri-negeri. Apa yang penting kita berharap apabila rancangan-rancangan tempatan, rancangan struktur ini telah siap, ia hendaklah diwartakan dan seterusnya diguna pakai oleh pihak berkuasa negeri dan juga pihak berkuasa tempatan agar apa yang telah dirancang itu dapat dilaksanakan seperti mana yang telah dimasukkan di dalam rancangan struktur dan juga di dalam rancangan tempatan untuk semua kawasan pihak berkuasa tempatan.

Insya-Allah, jika ini dapat dilakukan, masalah-masalah yang ditimbulkan oleh Yang Berhormat-Yang Berhormat sebentar tadi dapat kita elakkan daripada berlaku lagi. Berkenaan dengan permohonan rujuk rancangan tempatan ataupun *zoning plan* yang telah dikemukakan, dibahaskan oleh Yang Berhormat daripada Sungai Petani.

Untuk makluman Yang Berhormat, semua permohonan kebenaran merancang akan merujuk kepada pelan tempatan yang mengambil kira kajian guna tanah yang sesuai untuk dijadikan tapak pelupusan sampah. Kajian guna tanah ini mengambil kira sumber air, kawasan tadahan air, kawasan petempatan manusia dan pencemaran alam demi menjamin kualiti hidup yang tinggi dan mampan.

Sungai Petani juga menimbulkan isu berkenaan dengan proses permohonan untuk penyediaan tapak pelupusan sampah. Untuk makluman Yang Berhormat dan Dewan yang mulia ini, permohonan untuk menyediakan tapak pelupusan sampah akan dimasukkan ke dalam Jawatankuasa OAC sesudah mendapat kelulusan daripada ketua pengarah atau merujuk kepada pelan tempatan yang ada. Permohonan tapak baru pelupusan sampah yang melibatkan kepentingan beberapa negeri atau negara akan dibawa ke Majlis Perancangan Fizikal Negara

yang dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri untuk mendapat kelulusan seperti yang telah diperuntukkan di dalam seksyen 22(2)(a) dan Akta 172.

Memanglah menjadi hasrat di dalam rang undang-undang yang telah kita luluskan yang telah dibawa oleh Yang Berhormat Menteri dan telah dibahaskan oleh Yang Berhormat semua di dalam Dewan yang mulia ini, dan telah kita luluskan bahawa apa yang kita minta pindaan yang saya kemukakan ini adalah untuk memastikan perancangan-perancangan yang dikemukakan oleh sesiapa sahaja untuk membuat satu pemajuan mestilah mengambil kira keperluan-keperluan pelupusan sampah dan sebagainya. Antara lainnya seperti mana yang telah dibangkitkan oleh salah seorang Ahli Yang Berhormat tadi, Kuala Selangor tadi. Sekiranya sesuatu rancangan pemajuan itu dikemukakan kepada pihak Jawatankuasa Perancangan Tempatan, ia mestilah tempat yang sesuai.

Ertinya mesti mengambil kira lokasinya tidaklah berdekatan dengan tempat yang sudah ada tapak pelupusan sampah. Misalnya jika ada perancang tempatan mengambil kira perkara seperti ini berkenaan dengan apa yang ditimbulkan di Taman Coalfields dan Taman Saujana yang dikemukakan oleh Kuala Selangor itu kemungkinan tidak akan berlaku masalah kilang menternak ayam dan kilang membuat baja tahi ayam itu, tidak perlu dipindahkan ke tempat pelupusan sampah jika diambil kira dalam meluluskan perancangan pemajuan yang dikemukakan oleh pemaju terlebih awal. Jadi, tidaklah timbul. Inilah antara perkara yang sebenarnya yang ingin dielakkan oleh pindaan yang kita bahaskan sebentar tadi, iaitu mengelakkan jangnan berlakunya...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat Pontian.

■ 2000

Datuk Ir. Hasni bin Haji Mohammad [Pontian]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Yang Berhormat Timbalan Menteri, kita sebenarnya memang maklum tentang soal cadangan-cadangan oleh perancang bandar dan desa ini terhadap kaedah pelupusan dan juga usaha-usaha bagi pembersihan kawasan awam dalam setiap perancangan. Persoalan yang kerap timbul, Yang Berhormat, ialah pegawai perancang kita ini, kemahirannya mengikut peredaran masa. Memang mahir pegawai perancang kita. Mereka mempunyai pengetahuan yang luas.

Persoalannya, Yang Berhormat, ialah apabila sesuatu pelan dikemukakan oleh pemaju ataupun perancangan yang timbul dalam sesuatu kawasan, pegawai perancang kita menghadapi masalah, tahu bahawa begini cara pelupusan yang terbaik, begini cara pembersihan awam yang terbaik tetapi ianya sesuatu yang melibatkan kos yang tinggi. Akhirnya perancangan itu dicompromisekan, dengan izin.

Jadi Yang Berhormat, apakah akta ini akan dapat memperkukuhkan lagi cadangan-cadangan perancang bandar ini supaya ianya dapat dilaksanakan, supaya tidak banyak kompromi berlaku di dalam sesuatu, antara yang dirancang ataupun dengan apa yang boleh

dilakukan oleh setiap sesuatu pemajuan yang dibuat, hasil sesuatu perancangan. Adakah kementerian merasa melaluinya tertubuhnya perbadanan ini melalui pindaan akta, membolehkan perancang bandar mempunyai kuasa yang lebih. Ia masalahnya dari segi pelaksanaan kuasa yang ada pada mereka, Yang Berhormat.

Adakah ini akan membolehkan kuasa untuk, macam Yang Berhormat kata tadi, mengelak daripada kegiatan yang boleh mencemar, yang boleh merosakkan tempat-tempat pelupusan dan sebagainya. Jadi itulah, Yang Berhormat.

Datuk Azizah binti Mohd. Dun: Terima kasih Yang Berhormat Pontian. Saya ingin memperjelaskan, apa yang saya maksudkan ialah segala perancangan yang dimajukan selepas pindaan ini dikuatkuasakan nanti, mestilah mengambil kira rang undang-undang yang telah kita luluskan dari segi pengurusan sisa pepejal dan juga pembersihan awam di kawasan yang berkenaan. Dengan erti kata lain, dia mesti memastikan pemajuan itu tidaklah dekat dengan kawasan-kawasan yang ada tapak-tapak pelupusan sampah, antara lainnya.

Dengan termasuknya akta ini sebagai satu perkara yang perlu dipertimbangkan oleh Jawatankuasa Perancang Tempatan dalam menimbangkan sesuatu perancangan pemajuan itu, maka mereka dapat memasukkan syarat-syarat yang diperlukan bagi menjaga alam sekitar ini tadi. Dengan yang demikian, dengan erti kata yang lain mereka mempunyai kuasa untuk memasukkan dan masalah-masalah pada suatu ketika dahulu tidak mengambil kira berkenaan dengan pembersihan awam dan sisa pepejal ini dapat kita elakkan daripada berulang semula. Itulah yang saya maksudkan, Yang Berhormat.

Berkenaan dengan apa yang disebutkan oleh Jasin tadi yang juga telah turut sama membahaskan berkenaan dengan kawasan lapang, mula-mulanya di dalam perancangan, cantik semuanya, ada sudah dimasukkan tetapi malangnya setelah lulus, kawasan lapang sudah hilang. Inilah seperti yang telah berkali-kali kementerian ini menegaskan dan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri juga menegaskan supaya kawasan-kawasan lapang itu yang memang sudah diluluskan di dalam sesuatu perancangan pemajuan, mestilah selepas diserahkan kepada pihak berkuasa tempatan, hendaklah digazet supaya ia tidak boleh lagi dibangunkan. Ini memang pihak kementerian sedang membuat pemantauan secara berterusan untuk memastikan semua kawasan lapang itu tidak hilang, tidak akan dibangunkan apa-apa dan akan terus wujud sebagai kawasan lapang seperti mana yang diperlukan.

Berkenaan dengan mewujudkan tapak atau tempat-tempat untuk meletakkan *backplane* untuk memudahkan pembuangan sisa pepejal. Ini antara lain perkara-perkara yang boleh disyaratkan oleh pihak berkuasa perancang tempatan di dalam menimbangkan perancangan pemajuan yang dikemukakan kepada mereka bagi memastikan hasrat kita untuk memastikan pengurusan sisa pepejal dan pembersihan awam ini dapat berjalan dengan lebih lancar lagi dan dengan lebih berkesan lagi selepas sahaja penguatkuasaan rang undang-undang yang diluluskan ini.

Kepong juga telah menyentuh berkenaan dengan tempat meletakkan tong-tong sampah supaya diambil kira di dalam sesuatu rancangan pemajuan. Untuk makluman Yang Berhormat Kepong dan juga Dewan yang mulia ini, inilah juga antara perkara-perkara yang diambil kira sesuai dengan pindaan yang dikemukakan pada petang ini. Untuk makluman Yang Berhormat, termasuklah mungkin kita akan meminta supaya ada tempat-tempat pengumpulan untuk kitar semula dan perkara-perkara seperti yang demikian supaya Program 3R Kitar Semula ini dapat berjalan dengan lebih lancar lagi. Jadi itu sahajalah Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan; dan disetujukan.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Lim Si Cheng) *mempengerusikan Jawatankuasa*]

Fasal-fasal 1 dan 2 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dimaklumkan kepada Majlis sekarang.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan; dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG PENGGALAKAN PELABURAN (PINDAAN) 2007

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Setiausaha Parlimen.

8.09 mlm.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri [Datin Paduka Dr. Tan Yee Kew]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan rang undang-undang bernama suatu akta untuk meminda Akta Penggalakan Pelaburan 1986 dibacakan kali yang kedua sekarang.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik.

Datin Paduka Dr. Tan Yee Kew: Rang undang-undang ini bertujuan untuk memperuntukkan pakej-pakej insentif yang telah diumumkan dalam bajet tahunan. Insentif ini

penting dalam membantu menggalakkan pelaburan, memperkukuh daya saing negara dan membangunkan sumber pertumbuhan baru.

■ **2010**

Insentif-insentif diperkenalkan bertujuan menggalakkan:

- (i) pembangunan industri dan pelaburan dalam pelbagai aktiviti seperti syarikat kecil, aktiviti-aktiviti strategik dan teknologi tinggi, industri terpilih seperti industri jentera berat dan industri pengeluaran makanan halal;
- (ii) pembangunan industri di kawasan digalakkan di koridor Pantai Timur Semenanjung Malaysia iaitu Kelantan, Terengganu, Pahang dan daerah Mersing, Johor, Perlis, Sabah dan Sarawak;
- (iii) pengkomersialan hasil penyelidikan dan pembangunan (R&D) dari institusi penyelidikan awam atau institusi pengajian tinggi awam di Malaysia; dan
- (iv) pembangunan sektor perkhidmatan seperti penjimatan tenaga dan aktiviti teknologi maklumat dan komunikasi.

Tuan Yang di-Pertua, pindaan yang dicadangkan dalam rang undang-undang ini ialah pindaan kepada subseksyen 4(1). Pindaan kepada seksyen 4(1), bertujuan untuk mengadakan peruntukan bagi persetujuan bertulis secara bersama Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, dengan Menteri Kewangan. Dalam menentukan aktiviti atau keluaran, digalakkan supaya selaras dengan seksyen 4A, 4B dan 4C yang sedia ada.

Seksyen baru 4D, 4E dan 4F. Seksyen-seksyen baru ini bertujuan untuk mengadakan peruntukan bagi menentukan aktiviti atau keluaran digalakkan iaitu:

- (i) seksyen 4D bagi industri terpilih;
- (ii) seksyen 4E bagi industri model komponen automotif; dan
- (iii) seksyen 4F untuk pelaburan semula bagi maksud pembesaran, pemodenan dan automasi.

Subseksyen baru 5(1DA), 5(1DB), 5(1DC), 5(1DD), 5(1DE), 5(1DF) dan 5(1DG). Subseksyen baru ini bertujuan untuk mengadakan peruntukan permohonan galakan taraf perintis bagi:

- (i) aktiviti pengetahuan intensif yang strategik;
- (ii) aktiviti atau keluaran digalakkan dalam industri terpilih;
- (iii) industri model komponen automotif;
- (iv) pelaburan semula dalam aktiviti dan keluaran digalakkan yang sama bagi maksud pembesaran, pemodenan atau automasi;
- (v) penambatan semula aktiviti pengilangan dari luar kawasan digalakkan di Malaysia, ke kawasan digalakkan;

- (vi) mengkomersialkan hasil R&D dari institusi penyelidikan awam atau institusi pengajian tinggi awam di Malaysia; dan
- (vii) aktiviti berkaitan teknologi maklumat dan komunikasi atau multimedia di luar kawasan *Cyber Cities*.

Pindaan kepada subseksyen 5(1E). Pindaan di bawah subseksyen ini adalah pindaan berbangkit berikutan penambahan aktiviti atau keluaran digalakkan.

Subseksyen baru 6(1AD), 6(1AE), 6(1AF), 6(1AG), 6(1AH), 6(1AI) dan 6(1AJ). Subseksyen baru ini bertujuan untuk mengadakan peruntukan bagi pemberian taraf perintis kepada aktiviti atau keluaran digalakkan yang telah dipohon di bawah seksyen 5.

Pindaan kepada subseksyen 7(1). Pindaan bertujuan untuk melanjutkan tempoh permohonan bagi mendapatkan Sijil Perakuan Perintis dari enam bulan kepada 24 bulan.

Seksyen baru 9A. Seksyen ini bertujuan untuk mengadakan peruntukan bagi membolehkan syarikat menyerahkan taraf perintis atau Sijil Perakuan Perintis bagi tujuan memohon enam pelaburan semula di bawah Jadual 7A Akta Cukai Pendapatan 1967, atau atas sebab-sebab lain.

Pemotongan seksyen 12. Pindaan ini bertujuan untuk memotong seksyen 12 kerana seksyen ini tidak lagi diguna pakai.

Pindaan kepada seksyen 14C. Pindaan ini bertujuan untuk melanjutkan tempoh pelepasan cukai selama lima tahun bagi industri terpilih, pelaburan semula dalam penggunaan *biomass* kelapa sawit untuk menghasilkan produk bernilai ditambah dan untuk aktiviti pengkomersialan hasil R&D.

Pindaan kepada subseksyen 18(7). Pindaan ini bertujuan untuk memasukkan syarat bagi membolehkan elaun model yang tidak diserap oleh syarikat perintis dibawa ke hadapan dan ditolak daripada pendapatan perniagaan syarikat.

Pindaan subseksyen 21A(4). Pindaan ini bertujuan untuk menyeragamkan peruntukan tempoh halang kepada enam tahun bagi sekatan pendapatan yang dihitung dalam tempoh pelepasan cukai selaras dengan pindaan yang dibuat ke atas Akta Cukai Pendapatan 1967.

Seksyen baru 21BA, 21DA, 21G, 21H, 21I, 21J, 21K, 21L, 21M. Seksyen ini bertujuan untuk mengadakan peruntukan bagi menetapkan kadar pengecualian cukai terhadap pendapatan berkanun bagi permohonan yang diluluskan di bawah seksyen 6.

Pindaan kepada subseksyen 24(1). Pindaan ini bertujuan untuk menyeragamkan peruntukan tempoh halang atau *time bar* kepada enam tahun bagi pelarasan pendapatan yang tersalah dikecualikan, selaras dengan pindaan yang dibuat ke atas Akta Cukai Pendapatan 1967.

Pindaan kepada subseksyen 25. Pindaan ini adalah berbangkit dari kelulusan yang diberikan di bawah seksyen 6 dan bagi membolehkan kerugian terkumpul syarikat perintis di bawa ke hadapan dan ditolak daripada pendapatan perniagaan syarikat.

Pindaan kepada subseksyen 26(3), 26B(3), 26C(2) dan 26F(3). Pindaan ini bertujuan untuk menyeragamkan prosedur penyerahan taraf perintis bagi mendapatkan elaun cukai pelaburan dengan memberi notis bertulis kepada Menteri.

Pindaan kepada seksyen 26G. Pindaan ini bertujuan untuk memperluaskan galakkan cukai pelaburan kepada institusi pengajian tinggi swasta yang menyediakan kursus sains yang layak

Seksyen baru 26H, 26I, 26J, 26K, 26L, 26M, 26N dan 26o. Seksyen baru untuk bertujuan untuk:

- (i) mengadakan peruntukan bagi permohonan elaun cukai pelaburan bagi yang pertama aktiviti pengetahuan intensif yang strategik;
- (ii) aktiviti atau keluaran dalam industri yang terpilih;
- (iii) aktiviti atau keluaran dalam industri model komponen automotif;
- (iv) pelaburan semula;
- (v) penambatan semula aktiviti pengilangan dari luar kawasan digalakkan di Malaysia ke kawasan digalakkan;
- (vi) aktiviti pengeluaran makanan halal;
- (vii) aktiviti penjimatan, penggunaan, tenaga untuk kegunaan sendiri; dan
- (viii) aktiviti berkaitan teknologi maklumat dan komunikasi atau multimedia di luar kawasan *Cyber Cities*.

■ 2020

Pindaan kepada seksyen 27, pindaan ini bertujuan mengadakan peruntukan bagi pemberian kelulusan elaun cukai pelaburan untuk aktiviti baru yang diperkenalkan di bawah seksyen 26. Seksyen baru 28A, pindaan ini bertujuan mengadakan peruntukan untuk menyerahkan kelulusan elaun cukai pelaburan bagi mendapatkan elaun pelaburan semula di bawah jadual 7A Akta Pendapatan Cukai 1967. Pindaan kepada seksyen 29, pindaan ini bertujuan mengadakan peruntukan untuk mengira elaun cukai pelaburan bagi kelulusan di bawah seksyen 27.

Seksyen baru 30A, seksyen baru ini bertujuan mengadakan peruntukan untuk menarik balik elaun cukai pelaburan berhubung dengan aset yang dilupuskan dalam tempoh dua tahun dari tarikh pemerolehan aset tersebut. Pemotongan seksyen 31(a), 31B, 31C, 31D, 31E, 32, 33, 34, 35, 36, 36A, 37, 38, 39, 39A, 40 dan 40A. Pindaan ini bertujuan untuk memotong seksyen berkenaan kerana tidak lagi terpakai. Pindaan kepada seksyen 41B. Pindaan ini adalah pindaan berbangkit bagi perbelanjaan modul yang layak dan bertujuan menaikkan kadar potongan elaun infrastruktur daripada 85% kepada 100%.

Pindaan-pindaan lain. Rang undang-undang yang dicadangkan ini juga membuat pindaan kecil dan berbangkit seperti dalam fasal-fasal 2, 4, 17, 29 dan 39.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna [Tuan Hoo Seong Chang]: Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik. Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah rang undang-undang bernama Suatu Akta untuk meminda Akta Menggalakkan Pelaburan 1986 dibacakan kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas.

Beberapa Ahli: *[Bangun]*.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Petra Jaya.

20.23 mlm.

Tuan Haji Fadillah bin Yusof [Petra Jaya]: Terima kasih Tuan Yang di-Petua. Saya akan berucap secara ringkas berkaitan dengan rang undang-undang ini. Pertamanya berkaitan dengan hasrat kerajaan kita untuk menjadikan negara kita sebagai halal hab dan di sini salah satu takrifan yang ingin dimaktubkan atau dimasukkan dalam rang undang-undang ini ialah keluaran makanan halal.

Saya ingin mendapat penjelasan daripada pihak kementerian. Bila kita mengatakan keluaran makanan halal, takrifan di sini mengatakan badan yang memperakui yang ditentukan oleh Menteri Kewangan. Adakah badan ini merupakan badan yang hanya ada di negara kita atau pun juga merangkumi badan-badan atau pun badan-badan pensijilan halal yang berada di luar di negara? Inilah penjelasan serba sedikit yang ingin saya dapat sebab saya melihat bahawa usaha untuk kita menjadikan negara kita halal hab terutamanya untuk rantau Asia bagi pintu masuk keluaran makanan terutamanya produk halal, di mana kita boleh menggalakkan pelabur-pelabur datang melabur di negara kita dan menggunakan pensijilan yang ada di negara kita untuk dipasarkan pula untuk negara-negara Timur Tengah terutamanya, di mana kita selaku pengerusi OIC, negara kita begitu dihormati dan merupakan rakan yang amat rapat kepada Timur Tengah.

Inilah yang saya mengharapkan usaha untuk mempergiatkan dan bagi tujuan itu saya ingin mendapat makluman daripada pihak kementerian, berapakah jumlah setakat ini pensijilan makanan halal yang telah dikeluarkan di negara kita dari segi pengeluar-pengeluarnya dan daripada jumlah tersebut, berapakah pengeluar-pengeluar dari negara luar yang telah masuk ke negara kita untuk mewujudkan kilang-kilang *production* ataupun pelbagai khidmat lain yang berkaitan dengan pensijilan halal ini dan juga produk-produk halal yang telah ditubuhkan di negara kita dan berapakah jumlah pelaburan yang telah mereka bawa kepada negara kita.

Setakat itu Tuan Yang di-Pertua. Ingin saya mendapat penjelasan, Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tuaran.

6.25 ptg.

Datuk Wilfred Madius Tangau [Tuaran]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya juga ingin untuk membahaskan bagi menyokong Rang Undang-undang Menggalakkan Pelaburan Pindaan 2007. Sebenarnya pindaan yang diperkenalkan ini seperti mana yang diperjelaskan

oleh Yang Berhormat Setiausaha Parlimen tadi adalah untuk memasukkan segala cadangan-cadangan yang menggalakkan pelaburan yang telah pun dimuatkan dalam Bajet mulai dari tahun 2001, 2002 dan sampai tahun 2003 dan kesemuanya berfokus kepada pemberi insentif fizikal atau pun cukai untuk menggalakkan pelaburan di negara kita.

Tuan Yang di-Pertua, sememangnya pelaburan ini amat penting untuk menjana pertumbuhan ekonomi untuk memperhebatkan lagi perindustrian di negara kita. Namun demikian, saya ingin bertanya dan mempersoalkan, apakah langkah, apakah insentif-insentif cukai selama ini telah berjaya menarik pelabur asing ke negara kita?

Kita sedar bahawa memang negara kita mahu berdaya saing, mahu kompetitif dengan negara-negara jiran di mana negara-negara jiran kita juga sudah pun sekian lama memperkenalkan insentif-insentif cukai seperti mana yang diperkenalkan dalam rang undang-undang ini kecuali Hong Kong. Hong Kong tidak memperkenalkan insentif-insentif ini tetapi sebaliknya apa Hong Kong telah buat ialah insentif cukai telah dibuat dalam cukai korporat. Cukai korporat itu barangkali ia lebih rendah.

Walau bagaimanapun, saya masih ingat, apabila dibentangkan Bajet tahun 2001, tahun 2002, malah setiap tahun, setiap akan dinyatakan satu insentif cukai untuk *reload* pantai timur Sabah dan Sarawak iaitu *double deduction*. Persoalan yang ingin saya bawa di sini ialah selama ini, bolehkah pihak kementerian menyatakan, berapakah pelaburan yang sudah dibawa ke koridor pantai timur Semenanjung di Sabah dan Sarawak hasil daripada insentif ini? Kalau tidak ada satu pun, saya ingin mempersoalkan, kenapa dijadikan pindaan, dimasukkan dalam rang undang-undang? Dengan lain perkataan, jika sekiranya insentif cukai ini tidak memberi apa-apa kesan, membawa apa-apa kesan dari segi membuat pelaburan, buat apa kita buat pindaan dari segi insentif cukai?

Apa yang ingin saya membahaskan di sini, mempersoalkan di sini Tuan Yang di-Pertua ialah sebagai satu strategi galakkan pelaburan ke negara kita apakah, mana satu yang lebih berkesan yang *preinvestment* atau pun *preproduction* atau pun *post production*? Kalau kita lihat, kita ambil satu contoh kalau satu pelaburan itu yang tidak *tax sensitive*, macam mana diberi insentif cukai pun dia datang juga dan akhirnya sesuatu pelaburan yang menguntungkan walaupun tanpa insentif cukai. Dia datang dan akhirnya dia akan mendapat keuntungan yang lebih. Ertinya dia akan datang walaupun tanpa insentif cukai.

Persoalan saya di sini ialah apakah pihak kementerian sudah mengenal pasti sektor-sektor ini, pelabur-pelabur ini tanpa insentif cukai pun dia datang. Apakah sebenarnya sektor-sektor yang mesti yang dia sensitif kepada insentif cukai ini? Kalau kita lihat di koridor timur Semenanjung katakan, apakah agaknya pelabur-pelabur, apakah sektor yang akan melabur di situ? Apakah pelabur-pelabur ini dia sensitif terhadap insentif cukai?

Dato' Ir. Shaari bin Hassan [Tanah Merah]: [Bangun].

Datuk Wilfred Madius Tangau [Tuaran]: Apa kajian yang telah dibuat dalam hal ini? Ya, Tanah Merah silakan.

Dato' Ir. Shaari bin Hassan [Tanah Merah]: Terima kasih Tuaran. Sahabat saya. Saya memang rasa tertarik dengan apa yang dibangkitkan oleh Tuaran.

■ 2030

Di sini kita perlu lihat keuntungan kepada negara kita, kalaulah pelabur mari ke negara kita ini kerana hendak menggunakan kemudahan atau mengambil kesempatan kepada inisiatif cukai yang ada di dalam negara kita. Sudah pasti ianya berat sebelah, keuntungannya berat sebelah.

Jadi kita kena fikir dari segi atau dari sudut di mana *win-win situation* di mana untung menang-menang. Di sini kerajaan perlu juga mengehadkan jenis pelaburan, industri apa yang hendak dilaburkan di sini, pembangunan apa yang hendak dilaburkan di sini, pelaburan apa yang nak di laburkan di sini. Sama ada pelaburan ini sudah ada kepakaran sudah ada kemampuan dalam rakyat negara kita sendiri untuk membangunkan industri atau pelaburan yang berkenaan.

Jadi pelaburan-pelaburan yang baru dalam bio-teknik contohnya, mungkin kita boleh galakan dan beri insentif tertentu. Sekiranya pelaburan-pelaburan yang sudah ada kemampuan daripada rakyat ataupun pelabur-pelabur dalam negara kita, maka urusan atau insentif pelaburan kepada sektor-sektor berkenaan itu kita perlu kawal dan kita hadkan. Apakah pandangan Tuaran. Terima kasih.

Datuk Wilfred Madius Tangau [Tuaran]: Persoalan di sini ialah kajian, makna dia jika sekiranya sesuatu pelaburan yang kita mempunyai kepakaran dan menguntungkan kita dijangka yang panjang barangkali ia, tetapi adakah kita sudah kenal pasti ini semua?.

Sebagai contoh yang Pantai Timur sebutkan tadi, dari Kelantan sampai ke Mersinglah katakan apa agaknya pelaburan yang boleh dibuat di situ? Yang menguntungkan negara dari segi kos-kos *benefit analysis* dia, kita analisis menguntungkan negara. Sebenarnya dia cukai sensitif dia akan datang itu yang paling penting.

Jika sekiranya kita bagi insentif cukai ini dan dia tidak juga datang, itu bermakna strategi ini tidak berkesan. Khusus bagi Sabah dan Sarawak saya lihat, di negeri Sabah kita mempunyai Taman Perindustrian Kota Kinabalu yang sudah pun diletakkan, sudah pun ditadbir urus, mempunyai syarikat pentadbir sebagai satu destinasi pelancongan di negara kita.

Saya ingin bertanya kepada kementerian berapakah kilang, berapakah syarikat dan berapakah pelabur asing, yang sudah melabur di KKIP iaitu Kota Kinabalu Industrial Park sejak dari tahun 2001, sejak diperkenalkan *double reduction* itu? Inisiatif cukai.

Jika sekiranya tidak ada apa-apa respons tidak ada pelabur, sekali lagi saya ingin bertanya kepada pihak kementerian, apa kementerian sudah membuat satu kajian dan melihat strategi yang lain pula bagaimana untuk menarik pelabur?.

Pada pandangan saya Tuan Yang di-Pertua, pelabur akan melihat dari segi kos pelaburan sebelum *preproduction* dari segi kos tanah dia, dari segi infrastruktur asas dia. Sama ada kita mempunyai bekalan elektrik, air, jalan raya dan sebagainya akhirnya dari segi kos.

Kita ambil contoh di KKIP, harga satu kaki persegi tanah RM12.00, apakah pelabur ini mempunyai pilihan di tempat lain? Dalam negara kita ataupun di luar negara kita. Sekiranya ini satu penghalang, apakah langkah-langkah yang telah di ambil oleh pihak kementerian untuk memastikan bahawa akhirnya kita dapat menarik pelabur.

Saya difahamkan kalau kita ambil kira Kota Kinabalu Industrial Park sebagai contoh, balik-balik di nyatakan harga tanahnya tinggi sebab sudah membina dia punya infra, itu yang balik-balik dicakapkan. Namun begitu ia tak dapat menarik pelabur, begitu saja.

Persoalannya di sini bagi saya Tuan Yang di-Pertua, pihak kementerian kerajaan hendaklah mengkaji insentif-insentif pelaburan ataupun strategi-strategi lain selain daripada cukai. Menurut kajian-kajian yang telah dibuat oleh pakar di pelbagai negara, telah melihat insentif cukai ini sebenarnya *zero*, dia tidak mampu menarik pelabur tidak ada kita bagi contoh, bagi contoh.

Cuma hari ini kita mahu buat sebab negara-negara lain buat Cambodia buat, Laos buat, Vietnam buat, Filipina buat semua ditaruh di situ, itu saja. Kita boleh kaji Filipina kita boleh kaji Vietnam, apakah dari segi cukai dia datang? Atau pun faktor-faktor lain. Kita kena fikir ini baik-baik sebab kita amat risau Tuan Yang di-Pertua, kita amat bimbang.

Baru-baru ini ada juga kita bercerita tentang pengangguran di kalangan para graduan-graduan. Walaupun saya bersetuju dengan rakan-rakan yang dinyatakan kita semakin banyak universiti dan universiti ini mengeluarkan graduan tidak semestinya kita menyediakan projek mereka, ya saya bersetuju. Universiti ini mengeluarkan manusia-manusia yang mempunyai *critical thinking, analytical thinking*, bijaksana dan sebagainya.

Namun akhirnya kita nak hidup, kita mesti ada pekerjaan dan sekiranya tidak ada pelaburan bagaimana? Kenapa pula pelabur-pelabur, syarikat-syarikat korporat negara kita sendiri pun melabur di luar? *Is there something wrong?*

Tuan Yang di-Pertua saya juga terkilan apabila Kerajaan Negeri Sabah mewujudkan POIC atau Palm Oil Industrial Cluster iaitu di Lahad Datu, iaitu satu kawasan 200 hektar yang dijadikan sebagai satu destinasi pelaburan bio diesel di Lahad Datu dan diwujudkan sebuah anak syarikat POIC Sdn. Bhd. untuk memajukan destinasi pelaburan ini. Baru-baru ini kita meluluskan satu pinjaman daripada Kerajaan Negeri Sabah iaitu RM100 juta yang diberi melalui Kementerian Pembangunan Perindustrian Negeri Sabah, pinjaman RM100 juta.

Saya telah bertanya kepada ketua pegawai eksekutif POIC Sdn. Bhd., untuk apakah duit RM100 juta ini? Apakah duit ini akan dijadikan sebagai modal kepada syarikat POIC Sdn. Bhd.? Beliau telah menyatakan bahawa duit ini akan digunakan untuk membangunkan infra, membina jalan raya, bekalan elektrik, bekalan air dan sebagainya. Saya bertanya kepada beliau, kenapa

pula anak syarikat kerajaan negeri ini yang menanggung semua kos ini dan akhirnya dibayar balik kepada Kerajaan Persekutuan? Ini hal infra.

Persoalan yang saya bawa di sini Tuan Yang di-Pertua, ialah salah satu daripada penghalang kepada pelaburan ialah infrastruktur. Bekalan elektrik dalam sehari berapa kali terputus? Begitu juga dengan bekalan air, ini persoalan. Begitu juga jalan raya, lepas itu kita punya pelabuhan dan pelbagai lagi infra. Sebab itu saya sentiasa mahu bertanya..

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat panjang lagi ke?

Datuk Wilfred Madius Tangau [Tuaran]: Pendek sudah, saya punya pendek saja Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik, saya tahu.

Datuk Wilfred Madius Tangau [Tuaran]: Persoalan saya di sini, apakah pihak kementerian ini betul-betul serius. Saya pun minggu hadapan ikut menteri juga ke Korea, ke Jepun ini untuk *trade and investment mission*, lepas itu saya dengar dia pergi Australia dan sebagainya.

Sekiranya infrastruktur belum lagi dibuat yang selama ini kita bising-bising, saya pun balik-balik buat ucapan penangguhan bekalan elektrik, jalan raya, pelabuhan tapi macam mana?

Sekarang kita mahu bina ini *coal-fired generators* sekarang tidak mahu dijalankan bagaimana pula dengan bekalan elektrik negeri Sabah ini. Adakah pihak kementerian ini memberitahu rakan-rakan di kementerian lain tolong pelabur mahu datang tapi ini belum ada ini

Sebab sebenarnya Tuan Yang di-Pertua, kita telah dengar bertahun-tahun saban tahun tentang insentif-insentif cukai ini tetapi habuk pun tak ada kita tidak nampak pelabur datang. Kita dengar, saya tidak tahu apabila pelabur bubar tapi saya tidak tahu di mana kilang dia, apa jenis kilang sila nyatakan kalau ada RM20 bilion berapa puluh bilion nyatakan satu persatu...

■2040

Di mana kilang ini, sektor mana, dari negara mana, berapa pekerjaanya? Saya ingin tahu dia di Sabahkah, Sarawakkah, di Pantai Timur, Semenanjung, di mana? Kita ingin tahu dan apa sebab dia datang sini, adakah fasal cukai atau apa fasal dia datang sini? Kita menyokong apa juga usaha, tetapi inilah kita pun menaruh harapan tinggi. Setinggi Gunung Kinabalu harapan kita, lebih tinggi Gunung Kinabalu dari segi pelaburan ini sebab tanpa pelaburan, tanpa pelaburan terutama kita orang Sabah.

Salah satu daripada sebab kenapa di Sabah kadar kemiskinan begitu tinggi, sebab pekerjaan. *The economy it's not capable of generating employment.* Ramai penganggur. Lebih 6% pengangguran di Sabah dan sebabnya *no new industry*, tidak ada pelaburan. Sebab itu, kita menyokong penuh rang undang-undang ini, tetapi persoalannya apakah ini berkesan, dan jika berkesan kita ingin tahu apa lagi strategi-strategi baru. Kita mohonlah supaya nanti pihak kementerian ini memikirkan secara khusus dalam soal orang di Pantai Timur khusus untuk Sabah dan Sarawak. Lebih-lebih lagi di Sabah dengan kemiskinan yang tertinggi dan kadar

pengangguran yang tinggi ini supaya dipertingkatkan kadar pelaburan di negeri Sabah. Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong. Terima kasih.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: *[Bangun]*

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: *[Bangun]*

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik, Jasin.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Jasin panjangkah?

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Sikit Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Jadi selepas Jasin, menteri boleh jawablah.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Kepong lagi, Sabak Bernam.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik, saya ingat Yang Berhormat seorang sahaja. Baiklah Jasin.

8.41 mlm.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya pun terkejut juga dengan akta pindaan ini. Kerana pada hari ini, kita sudah ada *master plan* perindustrian. Kita hendak tinggalkan skru *driver* industri untuk mengadakan industri-industri yang mempunyai nilai tambah. Hari ini dengan adanya insentif-insentif yang banyak ini, memang tujuan kita hendak mengekalkan industri-industri yang ada ini supaya jangan lari ke negeri China, jangan lari ke Cambodia, jangan lari ke Vietnam kerana Vietnam beri macam-macam, tetapi apa gunanya.

Pada saya kadang-kadang kita buat industri-industri ini akhirnya yang dapat faedah yang besar, pekerja asing. 2 juta orang pekerja asing datang bekerja tapi anak Malaysia? Saya minta kementerian supaya kita tengok, kalau hendak beri insentif, kita berikan kepada industri-industri yang hendak *automation*, yang bernilai tinggi, yang kurang tenaga buruh, yang ini kita beri insentif. Kalau setakat kadar hendak menghalang pergi pindah ke tempat lain dengan kita beri insentif-insentif ini, tidak ada untung untuk negara, tidak ada untung.

Saya tengok juga ada insentif ini, ada juga macam disebut oleh Tuaran tadi yang insentif bagi penggunaan bio-diesel kelapa sawit. Di Sabah banyak kelapa sawit, banyak kilang kelapa sawit. Mengapa tidak kita gunakan biomas-biomas kelapa sawit, kita bakar dan kita *generate electricity*. Saya selalu bercakap ini Tuan Yang di-Pertua, kita tidak ada arang batu, kita kena import arang batu. Besok kalau negara-negara ini tengok arang batu permintaan begitu banyak, dia naikan harga arang batu, ternganga kita besok. Yang sudah ada ini, yang ada dalam negara kita kekuatan kita biomas-biomas kelapa sawit. Ini kita jana *electricity* yang akan membantu industri kelapa sawit pada masa yang akan datang. Mengapa yang ini tidak kita tekankan? Mengapa harus kita buat sehinggakan, kasihan tengok Sabah, dia kata pelaburan baru tidak ada.

Macam mana orang hendak datang ke negeri Sabah kalau *electricity* kejap mati, kejap mati, kejap mati dan akhirnya mesin orang yang datang melabur itu rosak.

Saya tengok kadang-kadang Kementerian Perdagangan janganlah murah sangat beri insentif. Hasil negara esok kurang, hasil negara kurang kalau terlampau banyak kita beri insentif. Kita mempunyai kekuatan kita sendiri. Saya tahu banyak industri cuba lari ke negeri China tempoh hari. SGF Council Muar lari, 'Veterola' lari, konon negeri China memberi tanah yang murah, buruh yang murah, tetapi sedar tak kementerian hari ini mereka sudah balik ke negara kita. Kerana apabila dia buat industri dan dipindahkan operasi di negeri China, *rejection* kepada produk-produk begitu tinggi. Akhirnya dia balik semula ke negeri kita. Ada industri-industri yang sudah keluar di Penang, dia balik semula, tapi dia gunakan nama lain. Gunakan nama lain kerana hendak dapatkan insentif-insentif, dia gunakan nama lain. Walhal syarikat itu membuat benda yang sama.

Jadi kita haraplah, kekuatan yang ada pada kita, anak-anak Malaysia kita ini sudah cukup pelajaran, yang pintar, yang bijak, yang boleh membuat apa sahaja, yang ditunjuk sekali, dia sudah boleh buat. Dulu kita tidak ada industri kereta, industri berat dan hari ini kita sudah ada, dulu kita tidak ada komponen kereta hari ini kita sudah ada, mudah kita hendak mengajar. Jadi kita kena tumpukan industri-industri ini yang mana rakyat kita dapat faedah.

Kalau kita buat industri, mempertahankan industri akhirnya semua sekali saya tengok ada kilang-kilang hari ini di Malaysia. Bukan sahaja 30%, 40% pekerja asing, ada kilang-kilang pada hari ini hampir 100% pekerja asing, yang dapat faedah siapa? Pekerja asing. Selepas itu industri-industri ini kita bagi pula insentif. Sudahlah dia kayakan pekerja asing, kita pula beri macam-macam pelepasan cukai.

Jadi saya berharaplah kalau kita hendak menjayakan misi perdagangan dan pelaburan negara kita ini, kita kena ambil kira *national interest* dulu. Sekian, terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan saya menyokong.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: *[Bangun]*

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Kepong.

8.47 mlm.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Yang di-Pertua, implikasi pertama rang undang-undang ini adalah ianya menetapkan insentif-insentif yang telah diumumkan dalam Bajet 2001, 2002, 2003, 2004, 2005 dan 2006 sebagai sebahagian dari akta yang digunakan untuk menggalakkan pelaburan.

Malaysia merupakan salah sebuah negara di Asia yang menggunakan pelaburan langsung asing PLA untuk membina ekonomi yang aktif, terutamanya dalam sektor perindustrian yang membawa kepada kemasukan modal, pemindahan teknologi dan penciptaan peluang pekerjaan sejak tahun 1970-an lagi.

Tuan Yang di-Pertua, dalam persaingan untuk menarik pelabur insentif-insentif seperti taraf perintis dan pelepasan cukai, adalah alat-alat yang lazim digunakan oleh sesebuah kerajaan untuk meyakinkan pelabur bagi melabur dalam negara tersebut. Sekiranya berjaya, ini boleh membawa kemasukan modal, pemindahan teknologi dan juga penciptaan peluang pekerjaan.

Tuan Yang di-Pertua... *[Melihat ke arah jam]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Apa yang tengok? Tidak payah tengoklah masa sampai saya akan tegur.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Ya, baik, baik. Kerana saya banyak fakta di sini dan seperti yang disebutkan oleh Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, memasukkan takrif aktiviti galakan, keluaran dan galakan baru bagi sektor-sektor tertentu dan juga memasukkan peruntukan bagi penentuan aktiviti digalakkan dan keluaran digalakkan oleh Yang Berhormat Menteri, dengan persetujuan bertulis Menteri Kewangan bagi sektor-sektor seperti industri terpilih, seperti industri jentera dan peralatan khusus terpilih, pengguna biojisim kelapa sawit, penjana tenaga daripada sumber yang boleh diperbaharui, sektor berintensifkan pengetahuan strategik industri modul komponen automotif - ini penting, aktiviti yang berintensifkan pengetahuan strategik.

▪ 2050

Tuan Yang di-Pertua, insentif-insentif ini biasanya tertumpu ke sektor-sektor tertentu yang ingin dibangunkan seperti yang terdapat dalam Akta 327 ini. Ini berkait rapat dengan hala tuju strategi pembangunan ekonomi, kerajaan dan kapasiti negara terutama yang berkaitan dengan tahap kemahiran sumber manusia negara dalam tempoh tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, ini ada orang yang mempertikaikan, seperti sumber daripada Unit Perancang Ekonomi, JPM, misalnya kita ambil tahun 2006. Statistik terkini mengenai pelaburan asing di Malaysia:

- (i) bilangan projek yang diluluskan 1,077 tahun lepas;
- (ii) anggaran peluang pekerjaan 59,000;
- (iii) anggaran kemasukan modal RM4.474 bilion;
- (iv) jumlah pinjaman RM16.585 bilion; dan
- (v) jumlah modal pelaburan dicadangkan RM45.993 bilion.

Tuan Yang di-Pertua, adakah ini angka yang sebenarnya yang berlaku, kita pun tidak tahu. Walau bagaimanapun, pelaburan asing mengikut negara adalah pada tahun 2006 sahaja yang paling banyak:

(i)	Jepun	-	21.8%
(ii)	Australia	-	12.7%
(iii)	Amerika Syarikat	-	12.2%
(iv)	Singapura	-	9.3%

(v)	United Kingdom	-	3.2%
(vi)	Taiwan	-	2%
(vii)	Jerman	-	1.1%
(viii)	Perancis	-	0.4%
(ix)	Lain-lain	-	37.2%
	Jumlah:	-	RM20.228 bilion

Tuan Yang di-Pertua, Di sini saya tidak nampak pelaburan asing daripada China misalnya. Tidak nampak langsung tetapi kita boleh dapati bahawa di Eropah, di EU...

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Penjelasan. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya hendak tanya mengenai pelaburan China ini. Baru-baru ini difahamkan bahawa pelaburan mereka di Afrika, lebih daripada RM1 bilion hanya untuk infrastruktur, bukan hendak cakap lain.

Kalau negara China boleh melabur sebanyak itu di Afrika, apakah sebab mereka enggan melabur di sini. Adakah kerana dasar prosedur kita tidak seimbang, *we are not competitive*, adakah itu sebabnya.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Yang Berhormat Ipoh Timor.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Ipoh Barat.

Seorang Ahli: Ipoh Barat.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Memang soalan dia.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Ya, Sri Gading ada masalah?

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Soalan itu relevan. Kita mesti mengkaji mengapa negara China dia melabur di Afrika tetapi tidak di Malaysia. Angka menunjukkan tidak ada.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Satu bilion USD.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tidak ada, di salah satu sebab yang penting di Afrika itu kerana Afrika sebagai satu benua yang mempunyai sumber-sumber asli yang cukup banyak seperti Mugabee punya

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Zimbabwe *formerly* Rhodesia.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Zimbabwe itu dia ada *copper*.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, ini bukan mesyuarat DAPlah [*Dewan riuh*]

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Bukan, bukan ini bukan mesyuarat DAP. Bukan. Dia *copper mines* ya? *Copper mines* sekarang itu, negara China dia perlukan banyak besi dan sebagainya. Dia perlu banyak dan sekarang dia melabur di Zimbabwe dan *copper mines* sekarang itu, lombong-lombong gangsa.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Yang Berhormat, penjelasan sedikit. Ini, soalan saya yang spesifik adalah pada pandangan Yang Berhormat, apakah sebab negara China boleh

melabur sebanyak, *that is the initial* saya difahamkan semalam saya dengar dalam BBC, *initial* sebanyak satu bilion USD tetapi saya difahamkan kemungkinan lebih kurang USD10 bilion lebih akan dilaburkan di Afrika.

Kalau di Afrika, berapa jauh dan dia akan konflik atau *internal conflict*, *external conflict*, beribu-ribu orang mati setiap hari akibat *internal conflict*, kalau di sana boleh, dikatakan Malaysia adalah negara yang sangat baik untuk melabur, kenapa di Malaysia dia tidak mahu melabur.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Memang pihak kerajaan mesti mengkaji sebab apa tetapi yang pentingnya di Afrika dia ada sumber asli yang banyak dan negara China ini memerlukan sumber asli.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Kepong, apa hak kita hendak menyekat dia hendak melabur di mana-mana. Itu bukanlah soal kelemahan negara kita. Kerajaan China, sebuah kerajaan besar, kerajaan sedang membangun. Dia hendak melabur di mana-mana apa salahnya. Yang Ipoh Barat jadi susah negara China melabur dekat Afrika, apa pasal?

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Apa dorongan, dorongan, dorongan itu. Penjelasan dari penjelasan.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Kita dengan negara China, kita mengalu-alukan dia melabur di sini tetapi kalau dia hendak melabur di tempat lain, apa hak kita hendak melarang.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tak apalah. Tak apalah. Cadangkan macam mana hendak galak....

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Kita dengan negara China ini sebagai negara sahabat. Jangan kita sangka buruk kepada negara China lah Tuan Yang di-Pertua. Kepong saya ingat bersetuju dengan saya. Negara China negara sahabat kita, dia hendak melabur mana-mana, biarlah negara China kaya, kuat, apa yang Ipoh Barat hendak tahan dia hendak melabur?

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Dia pun hendak tanah kita, Spratly Island dia mahu juga.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Apa pasal? Kita tak payah hendak tahan dia hendak melabur mana-mana dan negara China pun melabur di negara kita.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah Yang Berhormat Sri Gading .

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tidak, saya hendak betulkan Ipoh Barat ini, jadi prasangka dia pada negara China.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Cukuplah. Nanti Yang Berhormat boleh berucaplah.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Saya hendak menolong Kepong supaya jangan tersalah anggap macam Ipoh Barat walau pun dia DAP satu parti tetapi saya ingat Kepong dia punya pendapat lainlah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ini terkeluar daripada tajuklah Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Minta maaf Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah.

Datuk Ir. Hasni bin Haji Mohammad [Pontian]: Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Kepong bagi menambah sedikit apa yang dibangkitkan oleh Ipoh Timor tadi...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Ipoh Barat.

Datuk Ir. Hasni bin Haji Mohammad [Pontian]: Ipoh Barat tadi iaitu bahawa keadaan sudah berubah. Walau pun pada suatu kita negara China melihat kepada Afrika Selatan sebagai tempat untuk melabur tetapi di dalam pembangunan WPI, petang tadi Yang Berhormat, pukul 4.30 petang tadi, negara China telah menunjukkan minat untuk hendak melabur di negeri Johor melalui pembangunan WPI, adakah itu Yang Berhormat rasa satu perubahan yang sedang berjalan dan berlaku untuk melihat Malaysia sebagai tempat yang lebih menarik untuk membuat pelaburan.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Saya berharap sedemikian WPI itu. Saya berharap demikian tetapi walau bagaimanapun orang seperti Sri Gading itu kalau kacau sangat pun orang lari juga dari WPI.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: *[Menyampuk]*

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Ya, dan Ahli-ahli Yang Berhormat di Johor janganlah suara itu terlalu lantang itu.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tidak, saya mengalu-alukan pelaburan negara China di WPI. Saya adalah di antara orang Johor yang suka negara China melabur dalam WPI untuk maklumat Ipoh Barat. Terima kasih Kepong.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Saya belum berucap lagi Sri Gading .

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Pihak kerajaan mesti mengkaji dasar dan insentif-insentif yang diberikan kepada syarikat-syarikat asing itu adakah terdapat analisis kos faedah yang telah dibuat dalam menentukan insentif-insentif yang sesuai untuk menarik pelaburan.

Adakah kementerian sedar bahawa terdapat kajian di negara-negara tertentu seperti Indonesia misalnya yang mendapati bahawa insentif cukai ini sebenarnya tidak membawa kepada pertambahan pelaburan.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Penjelasan sedikit. Yang Berhormat Kepong, saya tanya soalan spesifik. Minta maaf mungkin tidak dengar betul kot. Saya hendak tanya kenapa negara China itu tidak melabur di sini. Ini Sri Gading dia *complicate the whole issue*. Dia bukan orang ekonomi tetapi

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Boleh beri penjelasan kenapa negara China, macam mana kita membuat dorongan, *how do you against incentives* apakah sebab, *there must be some reasons* dan saya rasa di antaranya ialah soalan spesifik, *comparativeness*. Adakah Yang Berhormat setuju kepada pandangan saya?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah Yang Berhormat. Yang Berhormat Kepong masa cukuplah.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Masa cukup.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ya.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Hari Isnin lah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Cukup, hah, bukan habiskah?

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Baru mukadimah sahaja.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Mukadimah ya? Lagi berapa minit diperlukan Yang Berhormat?

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Saya sekurang-kurangnya

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Tiga empat jam.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah ya, sepuluh minit ini macam bolehlah.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Dah, dah, dah, dah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Hari Isnin, Yang Berhormat lama baliklah.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Hah?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Hari Isnin boleh baliklah. Jangan lupalah, okay.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Baiklah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Kita ada ucapan penangguhan.

UCAPAN PENANGGUHAN

MENURUNKAN KADAR KEMISKINAN DI SABAH

9.00 mlm

Datuk Wilfred Madius Tangau [Tuaran]: Tuan Yang di-Pertua, tajuk ucapan penangguhan saya ialah kerajaan hendaklah bersungguh-sungguh membasmi kemiskinan di Sabah. Kerajaan harus melipatgandakan usaha untuk menurunkan kadar kemiskinan dan kadar kemiskinan tegar negara ini.

■ 2100

Dalam hal ini kerajaan harus melaksanakan perakuan dasar yang terkandung dalam Rangka Jangka Panjang Ketiga. Dia menyatakan bahawa perhatian khusus akan diberikan kepada Sabah dan Sarawak dalam hal pembasmian kemiskinan dan penagihan kekayaan.

Oleh kerana Sabah merekodkan kadar kemiskinan tertinggi iaitu pada kadar 23% dan hanya merekodkan 0.3% penurunan dalam tempoh 1999 hingga 2004, maka penyihasatan khusus tentang kemiskinan di Sabah harus dilaksanakan dengan segera. Penyihasatan ini seharusnya bukan sekadar penyihasatan pendapatan isi rumah sahaja seperti mana yang telah dibuat pada tahun 2004, tetapi harus juga disiasat kenapa insiden kadar kemiskinan hanya menurun 0.3% dalam tempoh Rancangan Malaysia Kelapan? Juga kenapa bilangan isi rumah miskin bandar di Sabah terus meningkat dan bukan menurun seperti di negeri-negeri lain?

Contoh pada tahun 1993, walaupun kadar kemiskinan bandar di Sabah menurun kepada 19.8% tetapi bilangan isi rumah telah meningkat dua kali ganda dalam tempoh tersebut. Harus juga dikaji dengan teliti unjuran penurunan ataupun peningkatan bilangan isi rumah miskin dan miskin tegar di kawasan luar bandar di Sabah.

Kerajaan juga perlu mewujudkan program-program khusus yang disasarkan kepada pekebun-pekebun kecil getah, pekebun kecil kelapa, petani padi bukit dan nelayan tradisi berasaskan kepada hasil penyihasatan yang dibuat itu nanti. Kerajaan juga harus mengambil langkah-langkah positif untuk menurunkan harga barang-barang di negeri Sabah yang jauh lebih tinggi daripada Semenanjung dan Sarawak. Rakyat Sabah sudah sekian lama dibebankan dengan harga barangan yang tinggi akibat daripada *freight charges* barangan yang diimport ke Sabah. Akibatnya Sabah mempunyai *Planning Poverty Line Index* (PPLI) yang begitu tinggi iaitu RM888 pada tahun 2004 berbanding dengan RM765 untuk Sarawak dan RM691 untuk Semenanjung.

Janganlah cara penyampaian perangkaan kemiskinan diubah-ubah seperti mana yang kita lihat perbezaan di antara Rancangan Malaysia Ketiga, Rancangan Malaysia Keempat, Rancangan Malaysia Kelima, Rancangan Malaysia Keenam, Rancangan Malaysia Ketujuh dan Rancangan Malaysia Kelapan. Dalam usaha memerangi gejala kemiskinan dan kedaifan kerajaan hendaklah menyusun rapi perangkaan kemiskinan dengan telus, berintegriti dan konsisten. Untuk mencapai sasaran 0.5% kadar kemiskinan tegar dan 2.8% kadar kemiskinan bagi seluruh negara menjelang tahun 2010, kerajaan hendaklah memberi perhatian khusus terhadap pembasmian kemiskinan di Sabah dengan pemantauan setiap Program Pembasmian Kemiskinan yang lebih tersusun, teratur dan kemas kini.

Jika kita gagal menurunkan kadar kemiskinan di Sabah kita gagal bagi seluruh negara. Sekian dan terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Timbalan Menteri.

9.04 mlm.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Haji Abdul Rahman bin Suliman]: Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat bagi Tuaran telah membangkitkan usul supaya kerajaan bersungguh-sungguh dalam membasmi kemiskinan di Sabah. Kerajaan sememangnya memberi perhatian yang serius kepada usaha pembasmian kemiskinan di seluruh negara termasuk negeri Sabah dan Sarawak. Malah di semua negeri yang kadar kemiskinannya masih lagi tinggi ke arah mencapai sasaran membasmi sepenuhnya miskin tegar dan mengurangkan kadar kemiskinan am kepada separuh seperti dinyatakan dalam Rancangan Malaysia Kesembilan.

Bagi negeri-negeri ini peruntukan yang lebih besar telah disediakan untuk pelaksanaan program-program pembasmian kemiskinan dan Sabah adalah antara negeri yang menerima peruntukan yang tertinggi. Di bawah Rancangan Malaysia Kesembilan di samping pelaksanaan program pembasmian kemiskinan oleh kementerian dan agensi sebagaimana di bawah Rancangan Pembangunan Lima Tahun yang lampau, kerajaan mengambil inisiatif baru untuk melibatkan juga kerjasama erat dengan kerajaan negeri terutamanya melalui Unit Perancang Ekonomi Negeri bagi memastikan program-program yang dirancang benar-benar sampai kepada golongan sasar yang ingin dibantu dan usaha pemantauan yang lebih rapi dapat dilaksanakan.

Usaha Kerajaan Persekutuan ini telah juga dibantu oleh FELDA yang bersetuju menyalurkan peruntukan khusus hasil keuntungan ladangnya di Sabah sepanjang tempoh Rancangan Malaysia Kesembilan bagi pelaksanaan program pembasmian kemiskinan di Seluruh Negeri Sabah.

Tuan Yang di-Pertua, selain menyediakan peruntukan yang lebih besar kepada Sabah, usaha juga dilaksanakan untuk membantu kerajaan Sabah dengan menjalankan kajian khusus yang memberi fokus kepada penyiasatan sosioekonomi dan bina upaya agensi di peringkat negeri. Sebahagian daripada usaha ini telah pun dilaksanakan dan laporannya sedang diteliti oleh pihak kerajaan. Hasil kajian ini nanti adalah diharapkan dapat membantu kerajaan merangka dan mengubahsuai program-program pembasmian yang lebih tepat di negeri Sabah seperti mana yang disyorkan oleh Yang Berhormat Tuaran sendiri.

Berhubung penyampaian perangkaan kemiskinan pula, kerajaan sentiasa berpegang kepada prinsip untuk membangunkan rakyat dan tidak ada niat untuk menyembunyikan fakta daripada pengetahuan umum. Rasional bagi Kajian Semula Pengukuran Pendapatan Garis Kemiskinan pada tahun 2005, adalah untuk membolehkan pengukuran yang lebih tepat dan terkini diguna pakai dalam melaksanakan Program Membasmi Kemiskinan. Melalui kaedah pengukuran inilah yang membolehkan PGK yang bersesuaian dengan situasi demografi dan kos sara hidup dapat ditentukan dengan tepat.

Pengurangan harga barangan di Sabah bukanlah langkah yang dapat menurunkan bilangan rakyat miskin di Sabah untuk jangka masa panjang sekiranya aktiviti ekonomi mereka

tidak dibantu. Sekali lagi saya ulang, iaitu sekiranya aktiviti ekonomi mereka jika tidak dibantu. PGK adalah digunakan sebagai panduan dalam membuat analisis dan dasar. Apa yang lebih penting lagi adalah kesanggupan pelbagai pihak di semua peringkat sehingga ke akar umbi untuk turut sama membantu kerajaan dalam menjayakan usaha dan hasrat kerajaan membasmi kemiskinan.

SURUHANJAYA PILIHAN RAYA HANYA MELAKSANAKAN KEHENDAK PARLIMEN

9.08 mlm.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Terima kasih. Mengikut undang-undang pilihan raya hanya Parlimen sahaja yang mempunyai kuasa untuk menentukan pengundi bagi sesuatu kawasan Parlimen iaitu seperti yang terkandung di Artikel 113, 116, 117 Perlembagaan Persekutuan.

Dari segi undang-undang Suruhanjaya Pilihan Raya Malaysia dibenarkan untuk melaksanakan kehendak Parlimen dan pada bila-bila masa pun SPR tidak boleh bertindak mengikut kehendaknya sendiri atau atas arahan mana-mana parti politik.

Mengikut *Federal Constitution* Artikel 113(2)(ii); "*There shall be an interval of not less than eight years between the date of completion of one review, and the date of commencement of the next review*".

Ini bermakna SPR tidak boleh berbuat apa-apa analisa (*review*) kepada isu pengagihan sempadan oleh kerana ia akan bertentangan dengan 113(1).

Mengikut apa yang terjadi dengan pemindahan pengundi-pengundi di kawasan saya Ipoh Barat, ini amat memeranjatkan semua dan membawa soalan adakah SPR betul-betul telus dan bebas. Pada pilihan raya tahun 2004, pengundi-pengundi dari kawasan Taman Silibin, Ipoh yang mengundi di *Locality* 0653004 Guntung Tengah adalah seramai 566 pengundi. Mereka adalah pengundi-pengundi yang disahkan dan digazet yang mengikut pengagihan sempadan sebelum ini.

■ 2110

Apakah rasional dan justifikasi baru-baru ini? 566 pengundi ini telah ditukar kawasan ke pilihan raya Batu Gajah. Kami juga difahamkan bahawa Suruhanjaya Pilihan Raya Malaysia telah:

- (i) mendaftar ramai pengundi-pengundi baru dari Taman Silibin sebagai pemilih di kawasan Parlimen Batu Gajah walhal kesemua pengundi-pengundi ini harus didaftar di kawasan Parlimen Ipoh Barat;
- (ii) SPR juga telah mendaftar ramai pengundi-pengundi sebagai pengundi pos walaupun pengundi-pengundi ini tidak tinggal di kawasan Ipoh Barat; dan

- (iii) soalan saya, berapa banyak pengundi telah dikeluarkan sebagai pengundi dari daftar pengundi jika dibandingkan dengan tahun 2004 dan apakah sebab pengeluaran ini.

Kami difahamkan terdapat garis panduan yang membenarkan pemindahan pengundi-pengundi di kawasan tetap ke kawasan yang lain. Di manakah kami boleh memperoleh garis panduan ini? Jadi garis panduan ini wujud, ini bermakna garis panduan telah melebihi kuasa dari suatu akta Parlimen. Garis panduan ini tidak sah dari sisi undang-undang kerana ia tidak diluluskan oleh Parlimen.

Sehingga hari ini, pengundi-pengundi termasuk wakil-wakil rakyat tidak diberitahu mengenai pemindahan pengundi-pengundi ini. Kenapa SPR tidak memberitahu kepada pihak-pihak yang terlibat? Sebagai satu agensi yang terpenting dalam demokrasi, bukankah tanggungjawab SPR untuk memaklumkan kepada pihak-pihak yang terlibat. Rakyat Malaysia sangat bergantung pada kebolehan, kebebasan dan ketelusan SPR tetapi bila SPR mengambil kuasa untuk menukar pengundi dari satu kawasan ke satu kawasan yang lain, ini menunjukkan SPR mengikut kehendak kerajaan. SPR perlu bertindak tanpa memilih kasih kepada mana-mana tekanan jika terdapat.

Nampaknya Suruhanjaya Pilihan Raya:

- (i) mengikut arahan spesifik yang dibuat oleh kerajaan;
- (ii) membuat apa yang akan menolong kerajaan; dan
- (iii) secara dengan bebas berkongsi pendapat dan pandangan kerajaan adalah untuk kebaikan semua.

Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

9.12 mlm.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Haji Abdul Rahman bin Suliman]: Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat bagi Ipoh Barat ada membangkitkan isu mengenai 566 pengundi dalam *locality* Taman Silibin, Ipoh yang pernah mengundi dalam Pilihan Raya Umum 2004 di pusat mengundi Guntung Tengah, kod 065/30/04 dalam bahagian pilihan raya P065 Ipoh Barat yang dikatakan telah dipindahkan oleh SPR ke dalam bahagian pilihan raya Parlimen P066 Batu Gajah. Di sini izinkan saya menjelaskan bahawa kedudukan sebenar *locality* Taman Silibin adalah di dalam daerah mengundi Taman Keledang kod 066/31/13 di dalam bahagian pilihan raya Parlimen P066 Batu Gajah.

Oleh itu, Mesyuarat Suruhanjaya Pilihan Raya yang diadakan pada 5 Oktober 2004 telah memutuskan untuk membetulkan semula kedudukan *locality* Taman Silibin yang tersalah letak di dalam daerah mengundi Guntung Tengah dalam bahagian pilihan raya Parlimen P065 Ipoh Barat dengan memasukkan semula *locality* tersebut ke dalam daerah mengundi yang tepat iaitu daerah

mengundi Taman Keledang kod 066/31/13 dalam bahagian pilihan raya Parlimen P066 Batu Gajah. Perkara ini dibuat di bawah bidang kuasa SPR seperti mana yang diperuntukkan di bawah seksyen 7(2) Akta Pilihan Raya 1958. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, urusan membetulkan *locality* yang tersalah letak ini merupakan aktiviti terus-menerus yang dilaksanakan oleh SPR sepanjang tahun bagi mengemaskinikan kedudukan *locality-locality* yang tersalah letak sahaja.

Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, SPR tidak membuat apa-apa perubahan kepada sempadan bahagian pilihan raya Parlimen P065 Ipoh Barat dan P066 Batu Gajah seperti mana yang telah diluluskan dalam urusan persempadanan semula bahagian-bahagian pilihan raya pada tahun 2003. Apa yang SPR lakukan ialah membetulkan kedudukan *locality* yang tersalah letak sahaja. Oleh itu, dakwaan Ahli-ahli Yang Berhormat yang mengatakan bahawa SPR menerima arahan spesifik daripada kerajaan dan membuat apa sahaja untuk menolong kerajaan adalah satu tuduhan liar yang tidak berasas sama sekali.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Ini tidak benar langsung. Ini saya rasa satu perkara untuk membunuh saya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, inilah jawapan Yang Berhormat. Sekarang jam pukul 9.16 malam. Dewan ditangguhkan. Ahli-ahli Yang Berhormat Dewan yang mulia ini akan bersidang semula pada jam 10.00 pagi hari Isnin, 9 Julai 2007.

Dewan ditangguhkan pada pukul 9.16 mlm.